МАД «Көгершін» тобы

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы 2022жыл 1 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі 01.09.2022	Жұма 02.09.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, жазғы демалысы қалай өткені туралы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (бестемше, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Кезекшілік жұмысын ұйымдастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері Үлкен шеңбер құрайық Алақанды ұрайық Күлімдесін күнде, Күлімдейік бізде Алақанды ашайық, Күннің нұрын салайық. Таза ауаны жұтайық Жүрекке жылу сыйлайық. Балалардың сезінген әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған				**Музыка маманының жоспары бойынша Сауат ашу негіздері**	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша**

іс-әрекеттер				Сөз" және "дыбыс" терминдері туралы бастапқы түсініктерін қалыптастыру. Сызбаларды (штрихтарды), жиектерді салуға үйрету.	
				Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауы. Балалардың «Білім күні» мерекесі туралы не білетінін сұрау. Отбасындағы аға әпкелері мектепке қалай дайындалды әңгімелеу. Келесі жылы оларда мектепке алғашқы қадам жасайтынын айту. Алғашқы қоңыраудың видеосын тамашалату. Тыңдау және тілді түсіну дағдыларын қалыптастыру, диалог түрінде сөйлеуге үйрету **(Сөйлеуді дамыту)** балаларды елестету арқылы күрделі емес мектептің өзіне тән ерекшеліктерін бере отырып сурет салу дағдысын қалыптастыру **(Сурет салу)** Балалар қалауы бойынша мектеп құралдарын мүсіндеуде таныс әдістерін қолдануды және заттардың өлшемдік қатынастарын бере білуге жаттықтыру **(Мүсіндеу)** Сергіту сәттерін жасатып, орталықтардан ауысып жұмыс жасауын ұйымдастыру.	Есік қағылып топқа әдіскер қонаққа келеді. Балаларға әр түрлі суреттерді алып келгенін айтып, жаңа оқу жылы басталғанын, балалар мектепке дайындалуы керектігін түсіндіреді. Балаларға суреттерді таратып беріп, сурет туралы әңгімелуді, жалғасы мен соңын ойлап таба білуге үйрету. **(Көркем әдебиет)** Қолдарындағы суреттер бойынша не жасауға болатынын қарап, сол орталықтарға баруды ұсыну. Кітаптардың суреттері бейнеленген балалар кітап орталығына барады. Бұл орталықта мектепке қалай дайындалуға болады, өз ойларын айтып, сахналап көрсетеді. Негізгі ойды дұрыс жеткізуге, жеке өз ойларын байланыстырып құра білуге, әнгімені бірізді және нақты айтуға, шағын сипаттау және хабарлау әңгімелерді құрастыруға үйрету **(Сөйлеуді дамыту)** Сандар берілген карточкадағы балалар математика орталығына барып, мектепке қалай дайындалуға болады. Сандарды санау. Жаңа 6санымен танысу. Дөңгелек және тіктөртбұрышпен салыстыру арқылы сопақшамен таныстыру. Оларды санау, салыстыру. **(Математика негіздері)** Әр түрлі шығармашылыққа қолданылатын заттары бейнеленген суретті алған балалар өнер орталығында әр түрлі іс әрекеттер жасау арқылы мектепке дайындалады. Күзде пісетін көкөністер мен жемістерге тән ерекше бөліктерді бейнелеуде барлық қол білектері мен саусақтарын дұрыс қозғалту техникасын сақтай отырып,мүсіндеу **(Мүсіндеу)** түрлі пішіндегі қағазда таныс геометриялық элементтерден өрнек құрастыруды үйрету **(Жапсыру)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары,**				

	ірі және ұсақ мотористикалық дамыту). Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен				Күзде табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқауға, айырмашылықтарын ажырата білуге үйрету. Күзде балаларға мектеп басталатынын түсіндіру. **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Қимылды ойын «Тышқан ұстаушы» Алғашқы қоңырау 1 қыркүйекте соғылатынын түсіндіру. Апта күндерін, айларды, жыл мезгілдерін атау кезінде оларды ретімен дұрыс айта білуге үйрету. 1 санын тағы қайда кездестіруге болатынын сұрау. **(Математика негіздері)**	Тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту, "өлі табиғат" ұғымы тас, су, жел, күннің көзі, жаңбыр туралы не білетіндерін сұрау. Өлі табиғат заттарын жинау. **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Қимылды ойын «аққу қаздар» Еркін ойындар
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикалық дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Толағай» ертегісін оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикалық дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті				Балаларға қалауы бойынша үш орталықтарға бөлініп жұмыс жасауын ұйымдастыру.	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауы. Терезеге карап, күзгі табиғатты бейнелеу.

(баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)				Болашақта жасалатын құрылысты талдай білу, оларды орындау реттілігін белгілеу және оның негізінде мектеп пен балабақша ғимаратын құрастыру. Олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтары туралы әңгімелеу. **(Құрастыру)** Білім күні туралы тақпақтар жаттау. үзілістермен жаттауға, балалардың өлең мазмұнына деген қатынасын беруге, тілдік бейнелілігін сезінуге баулу **(Көркем әдебиет)** Өз қолымылдарымен кітап жасату. екіге бүктелген қағаздан, түрлі қатпарлы бейнелерді қиюды үйрету **(Жапсыру)**	**(Сурет салу)** Табиғи және қалдық материалдардың түрлерімен таныстыру. Табиғи материалдардан икебана құрастыру **(Құрастыру)**
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен				Қимылды ойын «Қу түлкі» Ауланы таза ұстау керектігін, аула сыпырушының еңбегін бағалауды түсіндіріп, су сепкішті пайдалануды үйрету. Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім»	Қимылды ойын «Қармақ» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім»
Балалардың үйге қайтуы				Ата-аналармен баланың балабақша бейімделуі жайында сұхбат	Ата-аналарға баланың денсаулығын сақтау жөнінде кеңес беру

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

МАД «Көгершін» тобы

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы 2022жыл 2 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 5.09.2022	Сейсенбі 6.09.2022	Сәрсенбі 7.09.2022	Бейсенбі 08.09.2022	Жұма 09.09.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. (бестемше, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында өз бетінше сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Аумин десең маған, Алтыннан-жағаң, Күмістен тағаң Оң жағыңнан кетпесін, Тілеуің қабыл, Мұратың асыл болсын, Аумин **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері н өткізу Үлкен шеңбер құрайық Алақанды ұрайық Күлімдесін күнде, Күлімдейік бізде Алақанды ашайық, Күннің нұрын салайық. Таза ауаны жұтайық Жүрекке жылу сыйлайық. Отбасы деген не? Тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған	**Дене шынықтыру**	**Музыка маманының**	**Дене шынықтыру**	**Музыка маманының**	**Дене шынықтыру**

іс-әрекеттер	**маманының жоспары бойынша**	**жоспары бойынша**	**маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** "дыбыс" терминдері туралы бастапқы түсініктерін жетілдіру. дыбыстарды дұрыс, анық айтуды бекіту Қолын жазуға дайындау.	**жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Дыбыстардан сөз құрау амалымен таныстыру Қолын жазуға дайындау	**маманының жоспары бойынша**
	Балалармен отбасы туралы әңгімелесу. **(Сөйлеуді дамыту)** Отбасы мүшелерін бүкіл параққа, бір сызықтың бойына орналыстыра бейнеленген суретті бояу **(Сурет салу)** Анама арнлаған білезік затқа қарап мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Үйдегі үлкен кілемді сәндейміз. Түрлі пішіндегі қағаздан таныс геометриялық элементтерден өрнек құрастыруды үйрету. **(Жапсыру)**	Үлкенге құрмет, кішіге ізет. Ересектермен және құрдастарымен өзара әрекетте мәдени мінез-құлық дағдыларын меңгерту. Отбасындағы сыйластық негіздері жайында түсіндіру. Рөлдерге еніп қарым қатынастарды сахналау. **(Көркем әдебиет)** Топтағы құыршақтардан отбасы құрап, олардың бойларын, салмағын өлшеп салыстыру. Отбасы мүшелерінің бойының ұзындығын өлшей білуге, өсу және кему ретімен орналастыруға үйрету. "үлкен – кіші", "үлкенірек – кішірек" «Енд енсіз» деген сөздерді қолдануды үйрету. **(Математика негіздері)**	Қонаққа келген отбасы мүшелеріне отбасылық газетті таныстыру. Балалардың бір-біріне жақсы тілектер айтуы**(Сөйлеуді дамыту)** Қонақтарға тақпақтар айтқызу. Шалқан ертегісін сахналау **(Көркем әдебиет)** «Ашық хатты» сәндеп суреттер салу. **(Сурет салу)**	Кішкентай көмекшілер. Ата анасына отбасында қандай көмек көрсететіні жайында сұрау. Рөлдік ойын «Анаммен ас үйде» **(Көркем әдебиет)** түзу, ирек, жіңішке, жалпақ сызықтарды, түрлі көлемдегі дөңгелектерді, жақпаларды, нүктелерді ырғақты орналастыра отырып, қарапайым пішіндерден анасының алжапқышына өрнектерді салу. **(Сурет салу)** Анамның алжапқышына геометриялық элементтерден өрнек құрастыру. **(Жапсыру)**	Анам әкем және мен спорттық әулеттен іс шарасынан алған әсерлерімен бөлісу. **(Сөйлеуді дамыту)** Балабақшада бар спорт құралдарын беттестіру және тұстастыру, жұппен салыстыру әдістерін қолдана отырып, заттарды санауға, салыстыруға үйрету **(Математика негіздері)** Ойын немесе спорт залды құрылыс материалдардан құрастыру. **(Құрастыру)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.				
Серуен	Табиғи және қалдық материалдардан үйшік құрастыру **(Құрастыру)**	Отбасы, жанұя жайлы әңгімелесу, балалардың пікірін тыңдау. Жаңа сөздер ойлап табу. түбірлес сөздерді жасау	бөлмеде немесе үйде өсетін өсімдіктердің жаңа түрлерімен таныстыру: атауы, сыртқы түрі, құрылысы, күтім жасау	ғ,р,з, дыбыстарын естуі бойынша ажыратуға және анық айтуға тіл ұстарту жаттығулары Ға – ға – ға,	Балабақша аумағында мекендейтін жануарлар мен олардың төлдеріне тән белгілерді атай алу және ажырату

	«Менің әжем» өлеңді жатау Қ. Мырза Әлі Менің әжем, ақ әжем Ұл мен қыздың бағы әжем Ертегі айтып бер десең Айтып берер тағы әжем **(көркем әдебиет)**	және қолдану біліктерін, етістіктерді жалғаулармен қолдану **(Сөйлеуді дамыту)** Болашақта өздері салатын үйдің құрылысын талдау, оны құрастыру реттілігін белгілеу. Құрылыс материалдарынан құрастыру. **(Құрастыру)** Бесік жырын жаттау **(музыка)**	тәсілдерін үйрету **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Шалқан ертегісінің кейіпкерлерін санау, ойыншықтарын өлшеу, салмағын өлшеміне қарай алдымен қарама-қарсы көрсеткішпен тең және тең еместігін алақанына салып өлшеп анықтауға үйрету **(Математика негіздері)**	Шомыламыз суға Ғай – ғай – ғай, Жарқылдайды найзағай Үз – үз – үз, Жаңбырлы Күз Рақ – рақ – рақ, Саулайды жапырақ **(Сөйлеуді дамыту)** Анамның шай ыдыстары мүсіндеудің таныс әдістерін қолданып және заттардың өлшемдік қатынастарын бере білуге үйрету **(Мүсіндеу)**	дағдыларын қалыптастыру; табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Отбасы мүшелерінен кім қандай спортқа барады. Олар онда не істейді, көрсету. Балалар өздері қандай спорт түрлерін таңдайды сұрау. **(Көркем әдебиет)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Шалқан, мақта қыз бен мысық ертегілерін оқып беру. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.				

	(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**«Менің әжем»** өлеңді қайталау шығарманың эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Көркем әдебиет)** Отбасында қанша адам бар санау, салыстыру. Математикалық терминдерді қолдана білуді, 6 саны көлеміндегі сан мен цифр туралы ұғымдарын қалыптастыру, оларды тану және атай білуді үйрету. **(Математика негіздері)**	Кітаптар қарау негізінде Отбасылық мерекелер жайында сұрау. Отан отбасынан басталады деген сөздің мағынасына түсінік беру. **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Біздің үйдегі заттар. Балалардың таңдауы бойынша еркін сурет салу **(Сурет салу)** Таңдауы бойынша үйдегі заттарды мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Отбасына арналған дастархан тағам түрлерін жапсыру. қағазға заттарды орналастыру дағдыларын жетілдіру **(Жапсыру)**	Ата аналарына арнап арнап ашық хат жасау (жапсыру) Түрлі (жайяу жүргіншіге, көліктерге)жолдарды құрастырмалы материалдардан салу **(Құрастыру)**	Отбасы туралы пазлдарды жинау, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника арқылы орындау **(Математика негіздері)** Табиғи материалдардан үйді сәндеуге арналған заттар жасау. **(Құрастыру)**	Спорттық заттарға қарап суретін салу **(Сурет салу)** Тұзды қамырдан спорт құралдарын жасау **(Мүсіндеу)** Геометриялық пішіндерден ойын және спорт құралдарын жапсыру. **(Жапсыру)**
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Отбасының әлемі туыстық байланыс, өзінің жасын, толық аты-жөнін, тегін, ата- анасының, отбасы мүшелерінің аты-жөнін, балабақша, топ атауын, нөмірін айта білу, үйден балабақшаға дейінгі жолды анықтау туралы түсініктерін қалыптастыру **(Қоршаған ортамен таныстыру)**	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Шалқанның мүсінін ермексаздан жасау **(Мүсіндеу)** Балалардың еркін ойыны	Үйден балабақшаға дейінгі жолда не бар. Оларды атау, сызбасын сызу **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Соқыр қойшы» Балалардың еркін ойыны

	Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны				
Балалардың үйге қайтуы	Отбасылық фото суреттерді немесе отбасылық газет жасап беріп жіберуін сұрау	Отбасылық газетті танысытыруға қонаққа шақыру	Алған әсерлерімен бөлісу.	Отбасылық мерекелер мен ойындар туралы кеңес беру.	Апта бойы жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

МАД «Көгершін» тобы

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы 2022жыл 3 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 12.09.2022	Сейсенбі 13.09.2022	Сәрсенбі 14.09.2022	Бейсенбі 15.09.2022	Жұма 16.09.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, сүйікті ойыны туралы баланың жеке пікірін білу**(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұшақтар», «Ұқсайды-ұқсамайды» Мен ертегі кейіпкерімін сюжетті ойын. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Әр түрлі жұмсақ ойыншықтарды беру арқылы бір біріне жақсы сөздер айту. Жаңалықтарымен бөлісу. «Менің сүйікті ойыншығым» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша**	**Музыка маманының жоспары бойынша**	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс"терминдері туралы бастапқы түсініктерін қалыптастыру. қолды жазуға дайындау: жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру және қаламды немесе	**Музыка маманының жоспары бойынша Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс"і туралы бастапқы түсініктерін пысықтау. жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауға үйрету.	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша**

			қарындашты дұрыс ұстауға үйрету. Сызбаларды (штрихтарды), жиектерді салуға үйрету.		
	«Менің сүйікті ойыншығым» ойыншықты қолына ұстап, сипаттап, не үшін жақсы көретінін әңгімелеп беру. **(Сөйлеуді дамыту)** Сүйікті ойыншығына қарап отырып бейнелеу. **(Сурет салу)** Сүйікті ойыншығын мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Сүйікті ойыншығын қиып жапсыру **(Жапсыру)**	«Қызықты ойындар» балалар жақсы көретін ойындары туралы жай және күрделі сөйлемдерді қолдану арқылы әңгімелейді **(Сөйлеуді дамыту)** пазлдарды жинау, логикалық ойын тапсырмалары бар ойындар ойнату **(Математика негіздері)** Ойыншықтар арасынан жануарлар мен олардың төлдерін тауып атау. Тіршіліктерін сипаттау. **(Қоршаған ортамен таныстыру)**	«Ұлттық ойындармен ойыншықтар» балалардан дене шынықтыру іс әркетінде қандай ойындар ойнаған сұрау. Ол ойындар несімен ерекше екенін сұрау. Шағын сипаттау және хабарлау әңгімелерді құрастыруға үйрету **(Сөйлеуді дамыту)** Ұлттық ойындар мен ойыншықтардың суретін салу. **(Сурет салу)** Ұлттық ойындар мен ойыншықтарды тұзды қамырдан мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Ұлттық ойындар мен ойыншықтарды түрлі түсті қағаздан қиып жапсыру **(Жапсыру)**	«Мен жасаған ойыншық» Ойыншықтарды қолдан жасауға бола ма? Болса қалай жасаймыз? Ойыншықтар бізге қайдан және қалай келеді? Деген сұрақтар қою арқылы бірізді және нақты айтуға үйрету. **(Сөйлеуді дамыту)** Менің сүйікті кейіпкерім. Ойыншықтардың ішіндегі кейіпкерге тоқталып, адамдар арасындағы қарым қатынасты әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді, эпитеттерді, теңеулерді қолдануға үйрету **(Көркем әдебиет)** Балалардың жасаған ойыншықтарын "үлкен – кіші", "үлкенірек – кішірек", Сөздерімен сипаттау. Ойыншықтардың салмағын өлшеміне қарай алдымен қарама-қарсы көрсеткішпен тең және тең еместігін алақанына салып өлшеп анықтауға үйрету **(Математика негіздері)**	«Ойыншық дүкені» қандай болады. Олар несімен ұнайды әңгімелеу. **(Сөйлеуді дамыту)** Саханалау. Ойыншық дүкенінде **(Көркем әдебиет)** «Бестемше», «пазылдар» ойнату **(Математика негіздері)** Құрастыру материалдарынан ойыншық дүкенін құрастыру. **(Құрастыру)**

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Табиғи және қалдық материалдардан ойыншық жасау. **(Құрастыру)** **Қимылды ойын** «аюлар мен аралар» Балалардың еркін әрекеті.	Қағазды түрлі бағытта бүктеу арқылы ұшақ жасау. Ұшақты ұшырып ойнау. **(Құрастыру)** **Қимылды ойын** «трактершылар» Балалардың еркін әрекеті.	Ұлттық ойын «Ханталапай», «Орамал тастамақ» және т.б ойындармен танысытыру **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Балалардың еркін әрекеті.	Күзде табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқау арқылы ойыншықтарын киіндіру, серуенге алып шығу **(Қоршаған ортамен таныстыру)** **Қимылды ойын** «сақина жасыру» Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер.	Ойыншықтар жәрмеңкесін ұйымдастыру. Басқа топтарға қонаққа барып жаңа ойыншықтармен танысу **(Қоршаған ортамен таныстыру)** **Қимылды ойын** «асық ойыны» Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Орыс халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**.				

Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	дауыс ырғағымен мәнерлей оқу. **Менің ойыншықтарым** Бауыржан Жақып Сылдыр сылдыр сылдырмақ Шақырады сылдырлап Қарайды қуыршақ Қарайды құлыншақ **(Көркем әдебиет)** Ойыншықтарды түрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету **(Математика негіздері)**	Тақпақты жаттау **Менің ойыншықтарым** Бауыржан Жақып Сылдыр сылдыр сылдырмақ Шақырады сылдырлап Қарайды қуыршақ Қарайды құлыншақ **(Көркем әдебиет)** Сүйікті ойынын немесе ойын құралының суретін салу. **(Сурет салу)** Сүйікті ойынын немесе ойын құралын ермексаздан мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Сүйікті ойынын немесе ойын құралын түрлі түсті қағаздан қиып жапсыру. **(Жапсыру)**	«Алтын сақа» ертегісін оқып беру. Эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. Кейіпкерлерді сомдау арқылы ойындар **(Көркем әдебиет)** 6 саны көлеміндегі сан мен цифр туралы ұғымдарын пысықтау. Асықтарды санау. Цифрларға қарай асықтардың сандарын сәйкестендіру. «Бестемше» ойынын таныстыру **(Математика негіздері)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан ойыншық жасау **(Құрастыру)** Өзінің жасаған ойыншығының суретін салу **(Сурет салу)** Ою өрнектермен ойыншықтарды сәндеу **(Мүсіндеу)** Өзінің ойыншығына қағаздан қиып заттар жасау. **(Жапсыру)**	Ойыншық дүкенін бейнелеу **(Сурет салу)** Әр бірі ойыншық жасап, дүкен сөресіне орналастыру. Ұжымдық жұмыс **(Мүсіндеу)** Ойнышық дүкенінің иесіне ашық хат дайындау. **(Жапсыру)**
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Әскер ойыншықтарды көрсету арқылы ел қорғаудың ардақты міндет екендігін түсіндіру арқылы Қазақстан Республикасы әскері туралы түсініктерін	**Қимылды ойын** «белбеу тастау» Балалардың еркін әрекеті.	Асықтардан не құрастыруға болады. Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастыру **(Құрастыру)** Ұлттық ойын	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті.	Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны

	кеңейту **(Қоршаған ортамен таныстыру)** **Қимылды ойын** «аюлар мен аралар» Балалардың еркін әрекеті.		«Ханталапай» Балалардың еркін ойыны		
Балалардың үйге қайтуы	Балалардың сүйікті ойыншықтарын біледі ма сұрау	Үйде ойнайтын ойыны мен ойыншығы туралы пікір алмасу	Қандай ұлттық ойындар ойнату керек кеңес беру	Жасаған ойыншықтарын көрсету	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Дүйсенбі күнге балалардың сүйікті кітаптарын беріп жіберуді сұрау.

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

МАД «Көгершін» тобы

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы 2022жыл 4 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 19.09.2022	Сейсенбі 20.09.2022	Сәрсенбі 21.09.2022	Бейсенбі 22.09.2022	Жұма 23.09.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан өз отбасы жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. «Бәрін білгім келеді», «Менің сүйікті кітабым», «Менің сүйікті кейіпкерім» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша**	**Музыка маманының жоспары бойынша**	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс" туралы түсініктерін пысықтау. жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру	**Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс" туралы түсініктерін пысықтау. жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша**

	Топқа ата-аналар қонаққа келеді. Балаларға арналған кітаптарды сыйлайды. Балалар кітаптарды қарап шығады, кітаптар не туралы екенін әңгімелейді. **(Сөйлеуді дамыту)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балалардың мазмұндауын үйрету. **(Көркем әдебиет)** Кітаптарды санау, беттестіру арқылы биіктігі бойынша, қалыңдығы бойынша салысытыру. **(Математика негіздері)**	«Кітап неден жасалған?» балалардың өз ойларын айту, тәрбиешінің әңгімесінің жалғасы мен соңын ойдан шығара білуге үйрету. **(Сөйлеуді дамыту)** Табиғи қалдық материалдарымен өздерінің жасаған кітаптарын сәндеу. **(Құрастыру)** Қазақстан аумағында мекендейтін жануарлар мен олардың төлдеріне тән белгілерді атай алу және ажырату дағдыларын кітаптардан қарау арқылы үйрету. **(Қоршаған ортамен таныстыру)**	«Менің сүйікті кітабым» Балалармен отбасында оқыған кітаптарын талқылау. Негізгі ойды дұрыс жеткізуге, монологтық ойларын байланыстырып құра білуге үйрету. **(Сөйлеуді дамыту)** Балалардың өздеріне кітап оқуға мүмкіндік беру. Кітап суреттеріне қарап, өздері оқып жатқан кейіп танытып, эмоционалды-бейнелік мазмұнын бере білуді үйрету. **(Көркем әдебиет)**	«Кітаптағы кейіпкер» Топқа ертегі кейіпкерлері келеді, балалар сәлемдесіп, қай кейіпкер екенін, қай кітаптан екенін табады. Бірлесіп кейіпкерлер ұсынған ойындарды ойнайды. Кейіпкерлердің кітаптағы сөздерін тауып, жалғасын айтады. **(Сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Кейіпкерлерге қарап суреттерін салу, мүсіндерін жасау, оларға естелік ашық хат дайындау. **(Сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)** **Бірлесіп көңілді әндер орындау. (музыка)**	«Кітаптар жәрмеңкесі» Апта бойы балалардың жасаған кітаптарынан жәрмеңке ұйымдастырып, басқа топтардың балаларын шақырып тамашалату. Кіші топтан келген балаларды кітап жасау шеберханасына шақырып, кітап жасауды үйрету. **(Сөйлеуді дамыту)** Келген балалардың қалауы бойынша кітапты сәндеу, ермексаз немесе тұзды қамырдан мүсіндеу және түрлі түсті қағаздарды қиып өрнектеп сіндеу жұмыстарын үйрету. **(Сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Өзінің жасын, толық аты-жөнін, тегін толық атай білуді қалыптастыру. Өздерінің жасап жатқан кітаптарына жасын жаза білуін қалыптастыру. **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Қимылды ойын «Арқан тарту»	Ұсынылған әр түрлі суреттерге қарап гүлдер, көкөністер, жемістер, ойыншықтар, күрделі емес сұлбаларды өздеріне тән ерекшеліктерін бере отырып салу дағдыларын қалыптастыру **(Сурет салу)** Ұсынылған әр түрлі суреттерге қарап гүлдер көкөністер мен жемістерге тән ерекше бөліктерді бейнелеуде	Табиғи материалдардан ұсақ кітапшалар дайындай білуге үйрету. **(Құрастыру)** Кітаптардан өсімдіктердің жаңа түрлерімен таныстыру: атауы, сыртқы түрі, құрылысы, күтім жасау тәсілдерін үйрету, жасап көру. **(Қоршаған ортамен таныстыру)**	Кейіпкерлермен бірге далаға шығу, қимылды ойындар ойнау. Дайындаған жұмыстарын сыйға беріп қоштасу. Қимылды ойын «Арқан тарту», «Асық ойыны»	Балалар арасындағы қарым қатынастың қандай болғандығы, қандай сезімдер алғанын бөлісу. Дұрыс қарым қатынас ережелерін құру. **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Балалардың дербес әрекеттері, ойындары

		барлық қол білектері мен саусақтарын дұрыс қозғалту техникасын сақтай отырып,мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Ұсынылған әр түрлі суреттерге қарап қағазға заттарды орналастыру дағдыларын үйрету **(Жапсыру)** Қимылды, еркін ойындар	Қимылды ойын «Арқан тарту»		
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Қағазды ортасынан бүктеу арқылы өз кітапшасын жасау. **(Құрастыру)** Жасап жатқан кітаптарын сәндеу **(Сурет салу)** Кітаптың мүсінін	Балаларға әр түрлі суреттер ұсынып бір-бірімен байланысқан сюжет бойынша ертегі кітабын құрастыруын үйрету. **(Көркем әдебиет)** Заттың кеңістікте	Сандар түрлі жиындардың көрсеткіштері екендігі және жиын түрлі элементтерден құрылатындығы жайлы түсінігін дамыту. Топтағы кітаптарға	Бүгінгі келген қонақтарымыздың айырмашылықтарын атау. Олардың қайсысы үлкен кіші екенін ажырату. Топтан кейіпкерлердің ойыншықтарын алып	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. **(Көркем әдебиет)** **Апта бойы жасаған іс әрекеттерін санау, салыстыру.**

	ермексаздан жасау **(Мүсіндеу)** Жасап жатқан кітаптарына өрнектер, сәндік пішіндер жапсыру **(Жапсыру)**	орналасуын үйрету. Оң, сол, алға, артқа, жоғары, төмен ұғымдарын дидкатикалық ойын карточкаларын ойнату. **(Математика негіздері)**	қарап, ішіндегі суреттері бойынша әр түрлі жиындар жасау. **(Математика негіздері)** Сүйікті кітабынан бейнелер салу. **(Сурет салу)** Сүйікті кітабына қарап заттар мүсіндеу. **(Мүсіндеу)** Сүйікті кітабындағы заттарды қиып, жапсырып жасау. **(Жапсыру)**	салыстыру. **(Математика негіздері)** Барлық ертегі кейіпкерлері сыйатын достық үйін құрастыру материалдарынан құрастыру. **(Құрастыру)**	**(Математика негіздері) Ерекше ұнаған құрылысты қайталап құрастыру. (Құрастыру)**
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Кітап жасау шеберханасының жұмысы Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Бүрге» Кітап жасау шеберханасының жұмысы Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «кетті кетті» Кітап жасау шеберханасының жұмысы Балалардың еркін ойындары	Балалармен ертегі кейіпкерлері мекендейтін жерлер туралы әңгімелесу. Балабақша ауласының қай жерінде олар мекендеуі мүмкін жерлерді табу. **(Қоршаған ортамен таныстыру)**	Қимылды ойындар «түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары
Балалардың үйге қайтуы	Бүгінгі іс шара туралы ата аналардың пікірін, ұсыныстарын тыңдау.	Балалардың жасап жатқан кітаптарына көмектесуін сұрау.	Балалармен бірге кітап оқуды ұсыну	Сүйікті ертегі кейіпкерлерінің сөздерін бірге жаттау	Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

МАД «Көгершін» тобы

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы 2022жыл 5 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 26.09.2022	Сейсенбі 27.09.2022	Сәрсенбі 28.09.2022	Бейсенбі 29.09.2022	Жұма 30.09.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан балабақшаға келе жатқанда табиғаттан қандай өзгерсітер байқаны туралы жеке жеке сұрау **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралы, ауа райының өзгеруіне байланысты киінуі туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Күн және жаңбыр», «Бақшада не өседі?», «Ұшты ұшты» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. Терезеден табиғатты бақылау, күнделікті ауа райына байланысты табиғат бұрышында суреттерді ауыстыру. «Алтын күз» дегінді қалай түсінетіні, неге жапырақтар түсін өзгертеді, неге олар түседі тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша**	**Музыка маманының жоспары бойынша**	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс" туралы түсініктерін пысықтау. жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс	**Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс" туралы түсініктерін пысықтау. жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау дағдысын	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша**

			ұстау дағдысын қалыптастыру	қалыптастыру	
	«Ертегілер елінде» Балалардан қандай ертегілер білетінін, ертегілерді қайдан қарауға болатынын сұрау. диалог түрінде сөйлеуге үйрету. **(Сөйлеуді дамыту)** Таныс ертегіні сахналау. **(Көркем әдебиет)** Ертегі кейіпкерлерін санау, салыстыру. **(Математика негіздері)** Ертегідегі ғимараттарды құрастыру материалдарынан құрастыру. **(Құрастыру)**	«Қазақ ертегілері» Балаларға қазақ халық ертегілерін оқып беру. Мультфилімін көру. (ер төстік, алпамыс батыр, жыл басына таласқан хайуанаттар, алдар көсе, қаңбақ шал және т.б) **(Сөйлеуді дамыту)** Өздеріне ұнаған ертегіні бейнелеу **(Сурет салу)** Өздеріне ұнаған ертегінің кейіпкерлерін қиып кітапшаға жапсыру **(Жапсыру)**	«Әлем ертегілері» балаларға кітаптардан ертегілерді таныстыру, сөйлейтін электронды кітаптар арқылы ертегі тыңдауды үйреті. **(Сөйлеуді дамыту)** Кейіпкерлердің киімдерін киіп ертегілерді сахналау**.** **(Көркем әдебиет)** Кітаптарды санау, салыстыру, өз ойларынан ойындар құрастыру. **(Математика негіздері)** Ғажайып әлемді қиялдау бойынша құрастыру**.** **(Құрастыру)** Ғажайып кейіпкерлердің суретін салу **(Сурет салу)**	Менің ертегі әлемімде. Ойдан ертегі құрау. бірізділікті сақтай отырып, көңіл-күймен, қисынды мазмұндауға үйрету **(Сөйлеуді дамыту)** Әр түрлі табиғи заттардан топты сәндеу, орталықтардың заттардың, сөрелердің орнын ауыстыруға жағдай жасап, көмектесу. **(Құрастыру)** Ертегі әлемін жасау үшін сәндік заттарды бейнелеу. **(Сурет салу)** Қағаздарды қиып, сәндік заттар, ұжымдық жұмыстар жасап топты ертегі әлеміне айналдыру. **(Жапсыру)**	Театрға саяхат. Балаларды ертегі қойылымын тамашалатуға алып бару. Онда не көргендерін ретімен, асықпай айтып беру. **(Сөйлеуді дамыту)** Театрда көрген кейіпкерін бейнелеу. **(Сурет салу)** Кейіпкердің мүсінін жасау. **(Мүсіндеу)** Қағаздардан қиып жапсыру. **(Жапсыру)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту, "өлі табиғат" заттары қай ертегіде кездеседі анықтау. (тас, су, жел, күннің көзі, жаңбыр). **(Қоршаған ортамен таныстыру)**	Өздеріне ұнаған ертегінің элементтерін ермексаздан жасау. **(Мүсіндеу)**	Ғажайып әлемнің табиғаты қандай болады, ауладағы ағаштармен табиғатқа қарап сипаттау. **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Ғажайып заттар жасау. **(Мүсіндеу)**	Саханалау. Балаларға рөлдерді өз қалаулары бойынша бөліп беріп, өздері ойлап шығарған ертегіні саханалау. **(Көркем әдебиет)** тұзды қамырдан заттар жасап, бояп, топты ертегі әлемі етуге атсалысу. **(Мүсіндеу)**	Театрда болатын заттар туралы, ол жерде еңбек ететін мамандар туралы ақпарат беру. Еңбегін бағалауды үйрету. **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Қимылды ойындар. Еркін ойындар.

				Қимылды ойындар. Еркін ойындар**.**	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Ертегі кейіпкерлерін салу **(Сурет салу)** Кейіпкерлердің қолданатын заттарын мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Ертегі кейіпкерлеріне арналған ашық хат сәндеу. **(Жапсыру)**	Балалардың қалауы бойынша, ертегі кейіпкерлерінің киімдерін киіп, рөлдерді сомдау. **(Көркем әдебиет)** Кейіпкерлерге арналған тапсырмалар дайындау. Балалар кейіпкерлерге тапсырма беріп оны орындатып ойнайды. **(Математика негіздері)** Әр түрлі қамалдар, үйлерді құрастыру материалдарынан, табиғи қалдық заттардан	Ғажайып заттарды ойдан шығарып, қиып жапсыру. **(Жапсыру)**	Топтағы сәндеуге арналған заттарды санау, кері санау. Сандардың көршісін табу. Топтағы сандарды танып атау. **(Математика негіздері)** Топтағы әдемілікті, жасалған жұмыстарды қарап, байқап, тамашалау. Әр жасалған заттың қандай еңбекпен келгенін түсіндіру. Айналасындағы заттарға қамқорлық таныту.	Театрда көрген білген заттарының түсі, пішіні, өлшемі, саны бойынша бөлу санау, салыстыру. **(Математика негіздері)** Топта сахна жасаймыз. Топтағы бар заттармен сахна құрастыру **(Құрастыру)**

		құрастыру **(Құрастыру)**		**(Қоршаған ортамен таныстыру)**	
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Ертегідегі ғимараттарды құрастыру материалдарынан құрастыру. **(Құрастыру)** Қимылды ойындар. «Ұшты ұшты» Еркін ойындар.	Балабақша ауласындағы табиғатты, табиғи құбылыстарды ертегідегі табиғатпен салыстыру. **(Қоршаған ортамен таныстыру)**	Қимылды ойындар. Ғажайып заттар жасау. (Мүсіндеу) «Хан талапай» Еркін ойындар.	Айналасындағы заттарға қамқорлық таныту. **(Қоршаған ортамен таныстыру)** Қимылды ойындар. «Арқан тарту» Еркін ойындар. .	Кейіпкерлердің айтқан сөздерін, іс әрекеттерін қайталап кейіптену. Өздері жасаған сахнада ойнау. **(Көркем әдебиет)** Қимылды ойындар. «Асық ойыны» Еркін ойындар.
Балалардың үйге қайтуы	Баласының сүйікті ертегісі туралы ақпарат беру	Қазақ ертегісін оқып беруін ұсыну	Әлемдік ертегі оқып беруін ұсыну	Баласының ойдан құрастырған ертегісін сұрауды ұсыну.	Апта бойғы жасаған жұмыстардан алған әсерлерін сұрау.

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Қыркүйек айы (1-кешен – 1-15 жұлдызы)

1. Тізбекте қатарымен тұру және жүру. Аяқ үшымен жүру, қолды белге ұстау. 2. Жеңіл аяқ ұшымен жүгіру. 3. Жүру және звеноға бөлініп тұру.
4. Б.Қ. қолды белге ұстау, аяқ арасын алшақ ашып тұру, қолды жанға созу, жоғары көтеру, аяқ үшымен тұру, қолды жанда ұстау, б.қ. 7-8 рет қ.
5. Б.Қ. қолды желкеде саусақты айқастырып ұстап, аяқ арасын алшақ ашып тұру, кеудені оң жаққа бүру, қолды екі жанда ұстау, б.қ. келу, сол жақта қайталау 8 рет.
6. Б.қ. қолды төмен түсіріп, аяқ арасын алшақ ашып тұру, қолды жанға созу, оң аяққа еңкейіп, қолды аяқ ұшына тигізу, б.қ. келу, сол жақта қайталау.
7. Б.қ.өкшені қосып аяқ үшын ашып, қолды белге қойып тұру, Қолды алға созып отыру, тұру, б.қ. келу, 6-8 рет қ.
8. Б.қ.өкшені қосып аяқ ұшын ашып тұру, қолды төмен түсіріп тұру, оң аяқты жанға, қолды жанға ұстау, оң қолды төмен түсіру, сол қолды жоғары көтеру, екі қолды да жанға ұстау, оң аяқты қосып, б.қ. келу, сол жақта қайталау 8 рет.
9. Б.қ. аяқ ұшын ашып, өкшені қосып қолды белде ұстап тұру. Оң аяқты алға созып, аяқ ұшын қою жанға, артқа созу, б.қ- келу, сол жақта қайталау 6-8 рет.
10. Б.қ. өкшені қосып аяқ ұшын ашып тұру, қолды төмен түсіріп тұру, секіріп аяқ арасын ашу, қолды жанға ұстау секіріп аяқ арасын қосу, б.қ. келу, 6-8 рет. 11. Колоннада бір қатармен жүру.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Арқан тарту

Ойынға қажетті құрал: екі тұзақталып байланған ұзындығы 7-8метр жіп немесе арқан.
Ойынның тәртібі: ойыншылар қарама-қарсы жаққа қарап жүрелеп отырады да, арқанның байланған ұшын мойнына салып, екі қолтықтың астынан өткізеді. Төрешінің белгісі бойынша әр ойыншы қарсыласын өз жағына қарай тартуға тырысады. Белгілі межеге қарсыласын кім бұрын тартып жеткізсе, сол ұтқан болады

Асық ойыны

Негізінен ер балаларға тән. Асық ойнау үшін керекті құралдың ең негізгісі – сақа. Әдетте оны үлкен оңқай асықтан шіге жағынан қорғасын құйып ауырлатып, тәйке жақ табанын, шіге жақ бетін тегістеп, оң қолға ұстап асық атуға ыңғайлап жасайды. Асық ойынын жаздыкүні тақыр жерге ойнайды. Бір-біріне қарсы екі бала не бірнеше бала екі топқа бөлініп ойнаулары мүмкін. Ойынның негізгі шарты бір-бірінен асық ұту. Асық ойынының үштабан және алты атар деп аталатын өте кең тараған түрлері болған. Үштабан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір-бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үш табаннан артықтау жерге жіберу керек. Үш табаннан кем, не болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткенше созылады.

Белбеу тастау

Көбіне ер балалар ойнайтын ойын. Далада, ашық алаңқайда немесе кең бөлмеде ойнауға болады. Қатысушылар саны шектелмейді.
Ойынның шарты: ойын ойнаушылар шеңбер құрай дөңгелене отырады. Ойын бастаушы ортаға біреуді шақырады. Ойынға алдын-ала белбеу не есілген сүлгі даярланады. Артына қолын жасырған ойыншылар белбеуді бірінен соң біріне өткізе бастайды.
Сөйтіп, белбеу әр бағытта қолдан қолға өтеді. Мұның өзі ортада тұрған кісінің зейінін басқаға аудару мақсатында жасалады. Ыңғайы келген сәтте ойнаушылардың бірі ортадағы кісінің арқасынан ұрып қалып, белбеуді көрсетпей басқа біреуге бере қоюы тиіс. Егер ортадағы ойыншы белбеуді қағып қалса, екі ойыншы алмасады, ал ұстай алмай қалса ойын әрі қарай жалғаса береді.

Кетті-кетті

Ойынға қатысушылар санына шек қойылмайды. Ойын қыста үйде, жазда таза ауада ойналады. Ойын қажетіне орамал, қолғап, басқа да ұсақ бұйымдар жарай береді.
Ойын шарты: Ойыншылар тізесін сәл көтеріп бір-біріне жақын айнала отырады. Бастаушының белгісі бойынша ойнаушының бірі орамалды көрсетпей екінші біреуіне береді. Ойын осылай жалғаса береді. Ойнаушылардың сырт жағында ескен сүлгі не жіп ұстап тұрған кісіге орамал көрінбеуі тиіс. Оның зейінін басқа нәрсеге аударып, жаңылдыру үшін ойыншылар «әне кетті, міне кетті» деп шуылдап отырады. Егер ойын жүргізуші орамалды ұстаған адамды дер кезінде байқап, оны ұрып

қалса, екеуі орын алмасады. Ал, егер қателессе ойыннан шығып қалады немесе бастаушының яки кез келген ойын мүшесінің тілегін орындайтын болады.

Орамал тастау

Ойын шарты: ойынға қатысушылар екі топқа бөлініп, арақашықтығы 5-15 метрдей жерге барып, бір-біріне қарама-қарсы қатарға тұрады.
Ойынның әділ қазысы келген жақтың ойыншысының біріне орамал (әлде сүлгі) ұсынады. Ол өз кезегінде екінші топтағы ойыншылар жаққа барып, орамалды елеусіздеу етіп, бір ойыншының аяғына тастауға тырысады.
Сөйтеді де өзі дереу орнына жетуге асығады. Аяқ астына орамал (сүлгі)тасталған кісі, сол бойда ананы қуып жетіп, орамалмен ұруға тырысады. Сүлгі тастаған ойыншыны ұрып үлгерсе, оны өз тобына әкеліп қосады. Үлгіре алмаса өзі сол жақта қалып қояды.

«Не жедім, тауып ал»

Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.
Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау.Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою.
Көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Ақсерек-көксерек.

Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді,қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.
1-ші топ. Ойынды бастайды: Ақсерек-ау ақ серек
Бізден сізге кім керек.
2-ші топ Ақсерек –ау ақ серек
Жаман-жаман (бала аты) керек
Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады,өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Қыз –қуу

Балалар арасынан бір ер бала,бір қызды(ағаш атпен) қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса сол бала жеңіске жетеді.

Түйілген орамал.

Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1,2,3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.

Сақина жасыру

Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен,ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп

сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай балабақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі 03-07 қазан 2022 жыл (Іапта)

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 03.10.2022ж	Сейсенбі 04.10.2022ж	Сәрсенбі 05.10.2022ж	Бейсенбі 06.10.2022ж	Жұма 07.10.2022ж
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды бірінші күні толық құжатымен, дене қызуын өлшеп, денесін, терісін тексеріп, медбикенің рұқсатымен қабылдайды. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық әрекет)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Балабақша ережелері», «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» «Менің анам не жұмыс істейді» тақырыптарына ата – анамен және баламен әңгіме жүргізу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** «Суыр, сұңқар, су қайда?" ертегісі" Мақсаты: балаларға ертегі арқылы судың маңыздылығын және судың адамзатқа, құстарға, жануарларға табиғаттың жанды құбылыстарына өте қажет екендігін түсіндіру. Суреттер бойынша өздік әңгіме құрастыру.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** «Ауа райын болжаймыз» Мақсаты: балаларға табиғаттағы ауа-райы жағдайын бақылауды үйрету, олардың нәтижелерін түсіндіру; табиғаттағы ауа-райына қатысты халық болжамдарымен таныстыру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** «Менің сүйікті ертегім. «Ақымақ қасқыр» қазақ халқының ертегісі.» Мақсаты: ертегіні оқып беру, мазмұнын әңгімелеуге үйрету. Ертегі кейіпкерлерінің рөліне еніп, сөздерін айтқызу арқылы байланыстырып сөйлеуге, кейіпкерлердің ерекшеліктерін, белгілерін дәл тауып, сипаттауға үйрету.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** «Апта күндері» (Қазақ халқының межелі уақытты мөлшерлеуі)" Мақсаты: балаларға бір аптада жеті күн бар екенін түсіндіріу. Бірден жетіге дейін санатып, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын арқылы ой – өрісін дамыту	**Санамақ.** Бота, түйе, Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық ... Сен, қал! Сен, шық! (Қадыр Мырза Әли)
Таңертенгі жаттығу	**Жаттығулар кешені** Комплекс №3 «Желкөбік» 1. «Желкөбікті үрлейміз 2. «Желкөбікті тексереміз» 3. «Жел көбік жарылды»				

	Тыныс алу жаттығуы «Ботқа қайнайды» **(Денешынықтыру)**				
Таңғы ас	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. **мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Екі қол. Қолжуғыштың қасына, (алға қарай жүреміз) Келе қалды балақан. Ысқылады асыға, (екі қолдың алақандарын қосып үйкейміз) Алақанды алақан. Қарады да сосын ол: (екі қолдың алақандарын ашып, қуанады) «Тап-таза» деп қуанды. Қандай жақсы, екі қол, (екі қолын көрсетеді) Бірін-бірі жуады. (денемізді оңға бұрып, екі алақанды, үйкейміз солға бұрып үйкейміз) М. Жаманбалиев **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Алтын күз тақырыбында, күздің ерекшеліктері туралы әңгімелесу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	Күз туралы жұмбақтар шешу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	Күз туралы тақпақтар жаттау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	"Күз" тақырыбына байланысты мнемокарточкалармен жұмыс істеу. Балалар сурет бойынша толық мәтінді құрастырады. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	Мозаика. Мақсат-міндеттері. Балаларға әртүрлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбесүйгіштікке тәрбиелеу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** Міндеті: заттардан аттап жүру **Физикалық дағды** Ойын: «Гимнастикалық орындықтан аттап жүру»	**Дене шынықтыру** Міндеті: шектелген жазықтықтың үстімен қосалқы қадаммен жүру **Физикалық дағды** Ойын: «Қадамдап	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Буынға	**Дене шынықтыру** Міндеті: скамейканың үстіне қойылған текшелерден аттап жүру **Физикалық дағды** Ойын: «Достарыңа	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Фонематикалық

	Мақсаты: Балаларды саппан еркін жүру, гимнастикалық орындықтан құламай, тепе – теңдікті сақтап, аттап жүру. **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Фонематикалық естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы). **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Дәрігер бізде қонақта» Мақсаты: Балаларды медициналық бөлмелермен таныстыру. Олардың сөздік қорын дамыту. Дәрігердің және үлкендердің айтқанын соңына дейін тыңдай білуге баулу **Математика негіздері** Міндеті: бүтін жиын мен оның әр бөлігі арасында байланыс орнату **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Бақтағы жемістер мен көкөністер» Мақсаты**:** Таныс	жүру» Мақсаты: Балаларды сапта, қатар бұзбай еркін жүру. Шектелген жазықтық үстімен қосалқы қадаммен жүргізу . **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Буынға бөлейік» Мақсаты: Балаларға сөз және буын туралы түсінік беру, сөздерді буынға бөлуді үйрету. Сөзде неше дауысты дыбыс болса, сонша буын болатынын түсіндіру. Балалардың ақыл-ойын дамыту. Өз ойларын еркін айтуды үйрету, адамгершілікке тәрбиелеу. **Көркем әдебиет** Міндеті: диалогтік сөйлеуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Жұмбақтар әлеміне саяхат» Мақсаты: Жұмбақтар	бөлейік» Мақсаты: Балаларға сөз және буын туралы түсінік беру, сөздерді буынға бөлуді үйрету. Сөзде неше дауысты дыбыс болса, сонша буын болатынын түсіндіру. Балалардың ақыл-ойын дамыту. Өз ойларын еркін айтуды үйрету, адамгершілікке тәрбиелеу. **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру; **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Қанша салсаң, сонша жинайсың» Мақсаты: Балалардың ұғымында «төрт» саны туралы түсінік қалыптастыру, оның таңбасын тану, атау іскерлігін жетілдіру; «төрт» жиын санының екі ең кіші элементі	көмектес» Мақсаты: Балаларды түрлі қарқында жүру; заттарды аттап жүгіру; орындық үстіне қойылған текшелерден аттап жүруді үйретуді. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Буындарды тап» Мақсаты: Балаларға әріптен буын, буыннан сөз, құралатынын түсіндіру, өз ойын жеткізе білуге дағдыландыру. **Көркем әдебиет** **Міндеті:** диалогтік сөйлеуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** **«**Жұмбақтар әлеміне саяхат» Мақсаты: Жұмбақтар туралы түсінік беру. Жұмбақты толық тыңдау, жауабын табуды үйрету. **Математика**	естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы). Артикуляциялық жаттығулар жасау. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын:«Мамандықтың бәрі жақсы» Мақсаты: Мамандық туралы балалардың білімдерін кеңейту арқылы балалардың сөздік қорын, ой – өрісін, шығармашылық қиялын дамыту. Ерін, тіл қимыл жаттығуларын жасату. **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Еңбеккорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіну **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Біздің жүргізуші» Мақсаты: Балаларға көліктер жайлы және оны жүргізетін адамдар жайлы білімдерін кеңейту. Сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін арттыру

	заттарды көлеміне қарай (үлкен, кішірек, кішкентай) салыстыруға үйрету. Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Балалардың ойлау қабілеттерін, зейінін, тіл байлығын дамыту. **Сурет салу** міндеті: Парақта кеңістіктегі заттардың қалпын беру, заттардың жазықтықта әртүрлі орналасуы мүмкін екендігін түсіндіру **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Біздің сүйікті аспазшы» Мақсаты: балалар арасында достық қарым – қатнас орнату. Балабақша қызметкерлерін құрметтеуге, оның ішінде аспаз мамандығын көңіл бөлу. Өз қолдарымен сыйлық жасап, қол маторикасын дамыту	туралы түсінік беру. Жұмбақты толық тыңдау, жауабын табуды үйрету. **Қазақ тілі** Міндеті: қазақ тіліне тән (қ, ғ) дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жыл мезгілдері» Мақсаты: Балаларға «күз»,«жапырақтың түсуі» ұғымдарын; «алтын күз» туралы түсініктерін одан әрі дамыту; Ғ және Қ әрпі және етістіктермен таныстыру	«бір» және «үш», «екі» мен «екіден» құрылатындығы жайлы түсінігін дамыту **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: өзінің болашағына, біліміне, денсаулығына, қызметіне, жетістіктеріне сенімді болуға, қоғамға пайдасын тигізуге баулу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Біздің асхана» Мақсаты: Ересектердің қызметі жайында балалардың түсініктерін жетілдіру, аспазшының еңбек әрекеті туралы білімін кеңейту	**негіздері** Міндеті: «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру; **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Қанша салсаң, сонша жинайсың» пысықтау Мақсаты: Балалардың ұғымында «төрт» саны туралы түсінік қалыптастыру, оның таңбасын тану, атау іскерлігін жетілдіру; «төрт» жиын санының екі ең кіші элементі «бір» және «үш», «екі» мен «екіден» құрылатындығы жайлы түсінігін дамыту	**Қазақ тілі** **Міндеті:** қазақ тіліне тән (ұ, ү) дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жыл мезгілдері» Мақсаты: Балаларға «күз»,«жапырақтың түсуі» ұғымдарын; «алтын күз» туралы түсініктерін одан әрі дамыту; Ғ және Қ әрпі және етістіктермен таныстыру
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотораканы дамыту)**. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Картотека №1	Картотека №2	Картотека №3	Картотека №4	Картотека №5

	«Жаңбырды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) **Жұмбақ:** Ал, керемет бұл қандай, Төгіледі төбеден Көк теңізден құйғандай Көл – көсір су не деген (Жаңбыр) **Мақсаты:** Жаңбырды бақылай отырып, оның бұлттан жауатындығы және түрлерін айтып түсіндіру. Мысалы: Жай жаңбыр, өткінші жаңбыр, нөсер жаңбыр **Еңбек:** Ағаш түптерін қопсыту **Қимылды ойын:** «Сымсыз телефон» Балаларды шапшаң тапсырмаларды орындауға, өз сөзін қасындағы балаға дұрыс жеткізе алуға баулу **Өзіндік іс – әрекет** «Қала» құрастырайық Ауа – райын есепке ала отырып, дәлізде ойналатын ойындарды іс – әрекеттерді өткізуге жағдай жасау. Жақсы тәртір әрекеттеріне жағдай жасау	**«Бұлтты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: Аспанға ұшар бу болып, Жерге қайтар су болып (Бұлт) **Мақсаты:** Бұлттың түзілуі және олардың түрлерін: шарпы, будақ, қабатты бұлттарды ажырату **Еңбек:** Ауладағы гүлдерді суару **Қимылды ойын:** «Соқыр теке» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу **Өзіндік іс – әрекет** Әткеншек тебу, тартылғышқа тартылу Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу	**«Желді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: «Жел» Жел улейді у-у-у Құйын келіп билейді зу-зу-зу Қатты – қатты жел соқты гу-гу Жапырақтар қол соқты ду-ду **Мақсаты:** Желдің түрлерімен таныстыру: салқын жел, жылы, ұйытқып соққан жел. Желдің күштілігі ауа – райының салқындығын үдететіндігін түсіндіру. **Еңбек:** Әдемі гүлдер **Қимылды ойын** «Орамал тастау» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс-әрекет** «Желмен жарысайық» Қуанышты және тыныш жағдайды тудыружәне оны сақтауға көмектесу, ынталарын және өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу.	**«Құстарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз:** «Құстар қайтып барады» тақпақ Қазан толы Дәулет қорын қалады Заңғар көкке жол сызып Құстар қайтып барады **Мақсаты:** Құстардың күзгі тіршілігін қадағалай отырып, кейбіреуінің жылы жаққа ұшып кететіндігі, ал кейбіреуінің қыстап қалатындығы туралы түсінік беру. **Еңбек:** Біздің ойыншықтар **Қимылды ойын** «Сұр қоян» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Жүзік салу, әткеншек тебу Зейін қойып тыңдауға, тәрбиешінің айтқанын орындауға үйрету.	**«Ауа – райын бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз:** Санай бер, Қарай бер, Бояуы – жүз Келді күз **Мақсаты:**Ауа – райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. **Еңбек:** Таза алаң. **Қимылды ойын:** «Тымпи-тымпи» Топ болып ойнауға, рөльдерді бөліп ойнауға қалыптастыру **Өзіндік іс – әрекет** Әткеншек тебу Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу

Серуеннен оралу	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен шешіну. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)**.				
Түскі ас	Балалардың беті-қолын жуғызу, таңғы асқа отырғызу. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. М. Жаманбалиев "Екі қол". Қолжуғыштың қасына, (алға қарай жүреміз) Келе қалды балақан. Ысқылады асыға, (екі қолдың алақандарын қосып үйкейміз) Алақанды алақан. Қарады да сосын ол: (екі қолдың алақандарын ашу) «Тап-таза» деп қуанды. Қандай жақсы, екі қол, (екі қолын көрсетеді) Бірін-бірі жуады. (денемізді оңға бұру, екі алақанды үйкелеу) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Толағай» ертегісін айтып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. **(дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және	**Дербес ойын «Құыршақты тамақтандыр».** **Мақсаты:** Балалардың ойынға деген қызығушылығын	**Танымдық-қимылды ойын:** «Аңдар жүрісі» **Мақсаты:** Балалар аңдардың жүрісін салып, санай алады.	**Суреттік боямалар «Кім,қайда өмір сүреді»** Мақсаты: Балалар суретті таза бояп, туған жеріндегі жан-	**Кітаппен жұмыс «Аспазшы»** Мақсаты: Балалар аспазшы туралы түсіндіре алады. **(қарым – қатынас іс**	**Дербес ойын «Мозайка»** Мақсаты:Балалар мазайканың ұсақ бөліктерін орналастыра алады.

тағы басқа әрекеттер)	арттыру. **(танымдық іс- әрекет)**	**(танымдық іс – әрекет, қарым – қатынас іс – әрекет)**	жануарлардың мекендерімен таныса алады. **(шығармашылық іс – әрекет, қарым – қатынас іс – әрекет)**	**әрекеті)**	**(қарым – қатынас іс – әрекеті, танымдық іс – әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	Әдеміні қаламды дұрыс қолдануға үйрету. **Сурет салу**	Дастанға түстерді ажырата білуге үйрету. **Сөйлеуді дамыту**	Раянаға құрастыруға деген қызығушылығын арттыру. **Құрастыру**	Айсұлтанға қаламды дұрыс ұстауға үйрету. **Қоршаған ортамен танысу**	**Алиханға** суретті ұқыпты, толық бояу қажеттілігін айтып түсіндіру. **Сурет салу**
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Картотека №1 **«Жаңбырды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Ал, керемет бұл қандай, Төгіледі төбеден Көк теңізден құйғандай Көл – көсір су не деген (Жаңбыр) **Мақсаты:** Жаңбырды бақылай отырып, оның бұлттан жауатындығы және түрлерін айтып түсіндіру. Мысалы: Жай жаңбыр, өткінші жаңбыр, нөсер жаңбыр **Еңбек:** Ағаш түптерін	Картотека №2 **«Бұлтты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: Аспанға ұшар бу болып, Жерге қайтар су болып (Бұлт) **Мақсаты:** Бұлттың түзілуі және олардың түрлерін: шарпы, будақ, қабатты бұлттарды ажырату **Еңбек:** Ауладағы гүлдерді суару	Картотека №3 **«Желді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: «Жел» Жел улейді у-у-у Құйын келіп билейді зу-зу-зу Қатты – қатты жел соқты гу-гу Жапырақтар қол соқты ду-ду **Мақсаты:** Желдің түрлерімен таныстыру: салқын жел, жылы, ұйытқып соққан жел. Желдің күштілігі ауа –	Картотека №4 **«Құстарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз:** «Құстар қайтып барады» тақпақ Қазан толы Дәулет қорын қалады Заңғар көкке жол сызып Құстар қайтып барады **Мақсаты:** Құстардың күзгі тіршілігін қадағалай	Картотека №5 **«Ауа – райын бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз:** Санай бер, Қарай бер, Бояуы – жүз Келді күз **Мақсаты:** Ауа – райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. **Еңбек:** Таза алаң. **Қимылды ойын:** «Тымпи-тымпи»

	қопсыту **Қимылды ойын:** «Сымсыз телефон» Балаларды шапшаң тапсырмаларды орындауға, өз сөзін қасындағы балаға дұрыс жеткізе алуға баулу **Өзіндік іс – әрекет** «Қала» құрастырайық Ауа – райын есепке ала отырып, дәлізде ойналатын ойындарды іс – әрекеттерді өткізуге жағдай жасау. Жақсы тәртір әрекеттеріне жағдай жасау	**Қимылды ойын:** «Соқыр теке» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу **Өзіндік іс – әрекет** Әткеншек тебу, тартылғышқа тартылу Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу	райының салқындығын үдететіндігін түсіндіру. **Еңбек:** Әдемі гүлдер **Қимылды ойын** «Орамал тастау» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс-әрекет** «Желмен жарысайық» Қуанышты және тыныш жағдайды тудыружәне оны сақтауға көмектесу, ынталарын және өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу.	отырып, кейбіреуінің жылы жаққа ұшып кететіндігі, ал кейбіреуінің қыстап қалатындығы туралы түсінік беру. **Еңбек:** Біздің ойыншықтар **Қимылды ойын** «Сұр қоян» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Жүзік салу, әткеншек тебу Зейін қойып тыңдауға, тәрбиешінің айтқанын орындауға үйрету.	Топ болып ойнауға, рөльдерді бөліп ойнауға қалыптастыру **Өзіндік іс – әрекет** Әткеншек тебу Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Балабақша ережелері», «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыптарына әңгіме жүргізу. Ата-аналармен балалардың бүгінгі іс-әрекеттері туралы әңгімелесу.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай балабақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі 10-14 қазан 2022 жыл (Шапта)

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 10.10.2022ж	Сейсенбі 11.10.2022ж	Сәрсенбі 12.10.2022ж	Бейсенбі 13.10.2022ж	Жұма 14.10.2022ж
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(қарым – қатынас іс – әрекеті)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті және тағы басқа әрекеттер)	**Менің оқу құралдарым. О дыбысы мен әрпі** Мақсаты: Педагогтің сұрақтарына толық, анық жауап қайтару. Жазу жолын, жоларалық кеңістікті, жолдың жоғарғы және төменгі сызығын сақтап, әріп элементтерін жазу. **Сауат ашу негіздері**	**Дидактикалық ойын** «Бұл не? Кімге керек?» **Мақсаты:** Балабақша қызметкерлері мен қажет құралдарымен таныстыру.	**«Әдемі үйшік» Мақсаты:** Балалар өз еріктерімен үйшікті құрастыра алады. **Құрастыру**	**Үстел үсті ойыны.** «Жалпы атауын бер» Мақсаты: Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды топтастырып жалпы атауын атайды. (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, қыздар мен ұлдардың киімдері). **Қоршаған ортамен таныстыру**	**Үстел –үсті ойыны:** «Менің балабақшам» **Мақсаты:** Түрлі-түсті ағаштар көмегімен балабақшасын құрастыру. **Құрастыру**
Таңертенгі жаттығу	**Жаттығулар кешені** Комплекс №3 «Желкөбік» 1. «Желкөбікті үрлейміз 2. «Желкөбікті тексереміз» 3. «Жел көбік жарылды» Тыныс алу жаттығуы «Ботқа қайнайды»				

Таңғы ас	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Біз ақылды баламыз, Айтқан тілді аламыз. Тамақ ішер алдында Беті – қолды жуамыз Тыныштықты сақтаймыз!				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Шаттық шеңбері** Аспанда күн ыстық. Ал жерде кім ыстық? Әке мен шешеміз Бәрінен тым ыстық! Жасасын туыстық, Достық пен тыныштық. Күз мезгілі және ерекшеліктері жайлы әңгімелесу. **(қарым – қатынас іс – әрекеті)**	**«Дамытушы лото»** үстел-баспа ойындары (геометриялық фигуралар) Мақсаты: геометриялық фигуралар мен түстер туралы білімді бекіту; зейінді, қабылдауды, логикалық ойлауды дамыту **(танымдық іс-әрекет)**	**«Қарама – қарсы сөзді тап»** Мақсаты: ойын жүргізушісі бір сөзді атап допты бір ойыншыға лақтырады. Ойыншы допты ұстап алып, сол сөзге қарама – қарсы сөз айтып, допты кері лақтырады **(қарым – қатынас іс әрекеті)**	**«Төртінші артық»** Мақсаты: Балалардың логикалық ойлау қабілетін дамыту мен заттардың жалпылама түрін білуге үйренуге арналған бұл ойында әр топқа үш суреттен беріледі. **(танымдық іс-әрекет)**	Атамнан басталар, Әжеммен қосталар. Отбасым мыналар: Ең жақын адамдар. Әкем мен анам бар, Бір туған ағам бар, Бір туған апам бар ... Бәрін жақсы көремін. Еркелеймін, еремін! Отбасы мүшелері жайлы, отбасымен өткізген демалыс туралы әңгімелесу. **(қарым – қатынас іс – әрекеті)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: Қос аяқпен секіру **Физикалық дағды** «Бір орында екі аяқпен секіру» Мақсаты: Балаларға бір орында екі аяқты қосып, тұрған жерін айналып секіруді үйрету; сапқа өз еріктерімен тұру қабілетін жетілдіру; еңкіс тақтайдың үстімен жүрелеп	**Денешынықтыру** Міндеті: қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4 м) **Физикалық дағды** Ойын: «Қатар орналасқан таяқтардан екі аяқпен аттап секіру» Мақсаты: Балаларға екі аяқпен бірге, бар пәрменімен секіруді, аяқтың ұшымен түсуді, қол мен аяқ қозғалысының	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жоғалған буындар» Мақсаты: Сөздерді бір буыннан да, көп буыннан тұратынын білдіру. Сөзде неше дауысты болса,	**Денешынықтыру** Міндеті: - бір орында тұрып, алға қарай 3–4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру **Физикалық дағды** Ойын: «Секірмек» Мақсаты: Балаларда заттарды аттап өту; заттардың арасымен екі аяқты қосып (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты	**Музыка пән мұғалімі жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Мұқатай Жылқайдарұлы «Күз» Мақсаты: Күз

	жүруге дағдыландыру;ептілікке тәрбиелеу. **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Сөйлемдердегі сөздерді: зат есімдерді сан есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Күзгі адам еңбегі» Мақсаты: Ауылдағы күзгі қырман еңбегімен таныстыру, адал маңдай термен келген еңбекті бағалау, қаладағы еңбекпен салыстыру. **Математика негіздері** Міндеті: «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Біреу – көп»	үйлесімділігін сақтауды үйрету. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Буын» Мақсаты: Балаларға сөзді бірнеше бөлікке бөлуге болатыны туралы түсіндіру, ол бөлік буын деп аталатынын ұғындыру. **Көркем әдебиет** Міндеті: шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып; эмоциямен, қисынды қайталап айтып беру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** « Күзде» І. Байжұманова (өлең)» Мақсаты: Күз туралы түсініктерін бекіту. Өлеңді тыңдап, өз түсінігін жүйелі айтып беруге баулу. Табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру.	сонша буын болатынын түсіндіру.Балалардың ой – өрісін, ойлау қабілетін дамыту. **Музыка пән мұғалімі жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Нанның артығы болмайды» Мақсаты: Балалардың он саны көлемінде тура және кері санай білу қабілетін арттыру; ұзындығы бес түрлі жолдардың ұзындығын, беттестіру, тұстастыру және логикалық ойлау амалдары арқылы салыстыру дағдыларын жетілдіру **Қоршаған ортамен танысу**	қысып, екі аяқпен секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жоғалған буын» Мақсаты: Өткен дыбыстарды қайталату арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту. «Жоғалған буын» дидактикалық ойыны арқылы дыбыстардан сөз, сөзден сөйлем құрастыруға үйрету. Жазуға қолдарын жаттықтыру. **Көркем әдебиет** Міндеті: шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қисынды қайталап айтып беру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Туған өлкем	мезгілінің ерекшелігін ашып түсіндіру, күз байлығы туралы әңгімелеу; сөздік қорларын кеңейту, сөйлеу мәдениетін дамыту; табиғат беретін байлықтарды бағалауға тәрбиелеу **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: өз күші мен мүмкіндіктеріне деген сенімділікті арттыру **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Егіс алқабында» Мақсаты: Ел байлығы астықтың дастарханға қалай нан болып келетінін пысықтау, үлкендердің еңбегін бағалап, еңбексүйгіштікке үйрету. **Қазақ тілі** Міндеті: тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту **Коммуникатив**

	Мақсаты**:** «-«біреу» және «көп» («бірнеше») терминдерін енгізу. Есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту **Мүсіндеу** міндеті: шынайы бейнесіне қарап және ойдан пішіндері мен өлшемі әртүрлі таныс заттарды: көкөністерді, жемістерді, ойыншықтарды, ыдыстарды мүсіндеу **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Дастархан» Мақсаты: Бидайдан нан жасалатынын айта отырып, дастарханға жеткенге дейінгі еңбекті түсіндіру, түрлі ермексазды пайдаланп отырып бала қиялымен дастарханды безендіру.	**Қазақ тілі** Міндеті: тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Нан» мақал – мәтелдер Мақсаты: Нан туралы, нанның қадірі туралы ұғымдарын кеңейтіп, мақалдардың мағынасын ашып түсіндіру.	міндеті: Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өзбетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Күздегі өзгерістер» Мақсаты: Балалардың табиғаттағы жыл мезгілдеріндегі маусымдық өзгерістер туралы ұғымдарын жетілдіру; табиғаттағы ауа райының жай-күйін бақылауды және табиғат күнтізбесіндегі бақылау нәтижелерін атап өтуді үйрету	тамаша» Н. Жанаиев Мақсаты: Туған өлке туралы түсінік беру. Сұрақтарға толық жауап беруге, өз ойларын айта білуге үйрету. Отбасында туған жерге деген сүйіспеншілік сезімін дамыту. Туған жерінің табиғатын сүюге, оны қорғауға, патриоттық сезімге тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: жиынның бөліктерін санау және элементтердің (заттардың) бір-біріне қатынасы негізінде салыстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Заттарды өлшемі бойынша салыстыру» Мақсаты: заттарды әр түрлі өлшемі бойынша салыстыру біліктілігін қалыптастыру. Ойлау және зейінін дамыту	**дағдыларды дамыту** Ойын: «Нан тіршілік көзі» Мақсаты: Балалардың сөздік қорын жаңа сөздермен толықтырып, тілдесуде қолдануға ұалыптастыру. Дастархан көркі нанды қастерлей білуге тәрбиелеу
Серуенге дайындық	Балалардың өздігінен және жүйелі киінулерін қадағалау. Жылдамдыққа, тиянақтылыққа баулу. Балалардың серуенге деген қызығушылықтарын туғызу. **(дербес әрекет)**				

	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	Картотека №6 **«Жапырақтардың түсуін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: «Күзгі жапырақ» тақпақ Қыстың жақын қалғанын Жапырақтар сегендей Желмен ұшып барады Жерге қонып үлгермей **Мақсаты:** Мезгілге байланысты жапырақ түстерінің өзгеруін, олардың түсуін қадағалау **Еңбек:** Жапырақтардан гүл шоғын жасау **Қимылды ойын** «Монданақ» Топ болып ойнауға, рольдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. **Өзіндік іс – әрекет** Орта доп. Әткеншек тебу Балалардың тұрақты бірлестіктерін	Картотека №7 **«Күзгі өрмектің ұшуын бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Шиден ұзын сирағы Тастай терең құлағы Сөйтіп жүріп көп жерге Аспалы торлар құрады (Өрмекші) **Мақсаты:** Күзгі өрмектің ұшуына не ықпал етеді?ола қайдан пайда болады деген сұрақтарға жауап беру. **Еңбек:** Түскен жапырақты жинау **Қимылды ойын** «Итеріспек» Балаларды шапшаңдыққ, топ болып ойнауға үйрету. **Өзіндік іс – әрекет** Допты қуалау. Тартқышқа тартылу Балалардың ойын барысында бір – бірімен қарым - қатынас жасай алуын	Картотека №8 **Күнді бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күн көзінің жарығын күннен тараған сәуле (жарық) оның бүкіл табиғат үшін пайдалы да қажеттілігін ашу **Еңбек:** Гүл шоғы **Тәжірбие:** Балаларға шығыстан батысқа қарай күн жолын қолмен суреттеуге, кеңістікті бағдарлауға үйрету **Қимылды ойын** «Үрпек төбе» Тез жүгіре білуге үйрету, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** Қалауы бойынша ойындар Ынталарын өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу	Картотека №9 **Тұманды бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күздегі тұманды бақылау, тұманның қайдан пайда болатынын түсіндіру **Еңбек:** Ағаштардың түптерін қопсыту **Көркем сөз:** Таза болса – табиғат Аман болар – адамзат **Қимылды ойын** «Шымшық доп» Тез жүгірк білуге, жылдамдыққа үйрету. **Өзіндік іс – әрекет** Жасыру. Төбешікке секіру Балалардың өз бетінше ойын үшінтақырыпты таңдай алуын дамыту	Картотека №10 **«Шықты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күз ерекшеліктерін көрсете түсіндіру, шықтың пайда болу жолы. **Еңбек:** Ағаш бұтақтарын жинау. Балалардың бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Бастаған істерін аяғына дейін тыңғылықты жасауға үйрету. **Тәжірбие:** Көлеңке жерлерден және күн сәулесі түсіп тұрған жерлерден шықты тауып алу. **Қимылды ойын** «Қаздар мен бақташы» Шапшаңдық пен топта ойнап үйрену **Өзіндік іс – әрекет** Еркін ойындар

	нығайтуға көмектесу. ЫІнталарын, өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу. Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу.	жетілдіру, іс – әрекеттеріне өз пікірлерін білдіру.			
Серуеннен оралу	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен шешіну. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Түскі ас	Балалардың беті-қолын жуғызу, таңғы асқа отырғызу. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. М. Жаманбалиев "Екі қол". Қолжуғыштың қасына, (алға қарай жүреміз) Келе қалды балақан. Ысқылады асыға, (екі қолдың алақандарын қосып үйкейміз) Алақанды алақан. Қарады да сосын ол: (екі қолдың алақандарын ашу) «Тап-таза» деп қуанды. Қандай жақсы, екі қол, (екі қолын көрсетеді) Бірін-бірі жуады. (денемізді оңға бұру, екі алақанды үйкелеу) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Толағай» ертегісін айтып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. **(дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы**				

	дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** «Шкафқа не жиналғанын санайық» Мақсаты: балалардың әртүрлі түстен, өлшемнен тұратын заттардың жиыны туралы түсініктерін қалыптастыру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** «Атай» Мақсаты: балаларды «Атай өлеңімен таныстыра отырып, өленді мұқият тыңдауға үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын.** «Қуыршақты тамақтандыр». Ірі құрылыс материалдарымен, құрастырмақтармен ойындар.	**Сурет салудан ойын-жаттығу.** «Әжем пісірген піспенанды безендірейік» Мақсаты: балалардың қарындашпен піспенанның дөңгелек пішінді сұлбасын қызғалдақ оюы арқылы безендіруге үйрету; оюды төрт жаққа қаратып, салу тәсілін игерту.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** «Отбасы шежіресі» Мақсаты: балалардың отбасы туралы білімдерін кеңейту; өз отбасы туралы шағын әңгімелеп беру қабілетін қалыптастыру. Дидактикалық ойын: "Туыстық атауларды ажырат".	**Жапсырудан ойын-жаттығу.** **«Менің әжем»** Мақсаты: балаларды көлемі үлкен шеңберден әженің басын, жартысы кесілген шеңберден әженің денесін қағаз бетіне орналастырып, көлемі орташа шеңберлерді тең ортасынан екіге бүктеп әженің шашын жапсыруға үйрету.
Балалармен жеке жұмыс	Назымға қаламды дұрыс қолдануға үйрету. **Сурет салу**	Ернұрға түстерді ажырата білуге үйрету. **Сөйлеуді дамыту**	Айарудың құрастыруға деген қызығушылығын арттыру. **Құрастыру**	Әдеміге қаламды дұрыс ұстауға үйрету. **Қоршаған ортамен танысу**	Аминаға суретті ұқыпты, толық бояу қажеттілігін айтып түсіндіру. **Сурет салу**
Серуенге дайындық	Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау.				
Серуен	Картотека №6 **«Жапырақтардың түсуін бақылау» (танымдық іс-**	Картотека №7 **«Күзгі өрмектің ұшуын бақылау» (танымдық іс-**	Картотека №8 **Күнді бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-**	Картотека №9 **Тұманды бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-**	Картотека №10 **«Шықты бақылау» (танымдық іс-**

	әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) **Көркем сөз**: «Күзгі жапырақ» тақпақ Қыстың жақын қалғанын Жапырақтар сегендей Желмен ұшып барады Жерге қонып үлгермей **Мақсаты:** Мезгілге байланысты жапырақ түстерінің өзгеруін, олардың түсуін қадағалау **Еңбек:** Жапырақтардан гүл шоғын жасау **Қимылды ойын** «Монданақ» Топ болып ойнауға, рольдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. **Өзіндік іс – әрекет** Орта доп. Әткеншек тебу Балалардың тұрақты бірлестіктерін нығайтуға көмектесу. Ынталарын, өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу. Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын	**әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Шиден ұзын сирағы Тастай терең құлағы Сөйтіп жүріп көп жерге Аспалы торлар құрады (Өрмекші) **Мақсаты:** Күзгі өрмектің ұшуына не ықпал етеді?ола қайдан пайда болады деген сұрақтарға жауап беру. **Еңбек:** Түскен жапырақты жинау **Қимылды ойын** «Итеріспек» Балаларды шапшаңдыққ, топ болып ойнауға үйрету. **Өзіндік іс – әрекет** Допты қуалау. Тартқышқа тартылу Балалардың ойын барысында бір – бірімен қарым - қатынас жасай алуын жетілдіру, іс – әрекеттеріне өз пікірлерін білдіру.	**қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күн көзінің жарығын күннен тараған сәуле (жарық) оның бүкіл табиғат үшін пайдалы да қажеттілігін ашу **Еңбек:** Гүл шоғы **Тәжірбие:** Балаларға шығыстан батысқа қарай күн жолын қолмен суреттеуге, кеңістікті бағдарлауға үйрету **Қимылды ойын** «Үрпек төбе» Тез жүгіре білуге үйрету, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** Қалауы бойынша ойындар Ынталарын өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу	**қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күздегі тұманды бақылау, тұманның қайдан пайда болатынын түсіндіру **Еңбек:** Ағаштардың түптерін қопсыту **Көркем сөз:** Таза болса – табиғат Аман болар – адамзат **Қимылды ойын** «Шымшық доп» Тез жүгірк білуге, жылдамдыққа үйрету. **Өзіндік іс – әрекет** Жасыру. Төбешікке секіру Балалардың өз бетінше ойын үшінтақырыпты таңдай алуын дамыту	**әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күз ерекшеліктерін көрсете түсіндіру, шықтың пайда болу жолы. **Еңбек:** Ағаш бұтақтарын жинау. Балалардың бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Бастаған істерін аяғына дейін тыңғылықты жасауға үйрету. **Тәжірбие:** Көлеңке жерлерден және күн сәулесі түсіп тұрған жерлерден шықты тауып алу. **Қимылды ойын** «Қаздар мен бақташы» Шапшаңдық пен топта ойнап үйрену **Өзіндік іс – әрекет** Еркін ойындар

	ұйымдастыруға көмектесу.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Психолог кеңесі. Мысалы: «Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?» «Тез тамақтанудың зияны» тақырыбында кеңес.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай балабақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі 17 – 21 қазан 2022 жыл (III апта)

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 17.10.2022ж	Сейсенбі 18.10.2022ж	Сәрсенбі 19.10.2022ж	Бейсенбі 20.10.2022ж	Жұма 21.10.2022ж
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** «Жабайы жидектер» Мақсаты: тіршілік қауіпсіздігін сақтауға үйрету.	**Дидактикалық ойын «Түстері бойынша бөл».** Өз еріктерімен суреттерді бояу.	**Үстел үсті ойыны** «Мозаика: балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету. Тапқырлыққа баулу.	**«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: тілдерін дамыту.	**Дидактикалық ойын. «Кімнің дауысы?»** Балаларды өз еріктерімен ойнату. Геометриялық фигураларды бекіту.
Таңертенгі жаттығу	Жаттығулар кешені Комплекс №4 «Құстар» 1. «Құстар қанаттарын қағады» 2. «Құстар дәнді шұқып тұр» Тыныс алу жаттығуы 3. «Бала әтеш қанат қағады»				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Асқа байлық Денге саулық				

	Дастарханға мол байлық **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жаз, күз белгілері» **Мақсаты:** Балаларға жыл мезгілдері жайлы жалпы түсінік беру. Жыл мезгілдерінің құбылыстарына сипаттама беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** **Дене шынықтыру**	**Дидактикалық ойын** «Менің үйім» **Мақсаты:** Түрлі-түсті ағаштардын биік үй құрастыру. **Қазақ тілі** **Музыка**	«Күз бояуы» **Мақсаты:** Балаларға күз мезгілі жайлы түсінік беру. Күздің ерекшелігін сурет арқылы баяндауға үйрету. Күзгі орман туралы түсініктерін әрі қарай толықтыру. **Сөйлеуді дамыту**	«Себетке қандай саңырауқұлақ саламыз?» **Мақсаты:** Балаларға себет туралы түсінік беру. Саңырауқұлақтың түрлерімен таныстыру. **Қоршаған ортамен таныстыру**	**«Кім шапшаң»** Мақсаты : Балалар топтасып ойнай алады **Сөйлеуді дамыту**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: алға қарай 3–4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру **Физикалық дағды** Ойын: «Пәрменмен секірейік» Мақсаты: Балаларға сапта еркін жүруге үйрету. Алға қарай 3-4м қашықтықта жылжу арқылы секіруді үйрету. **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: сөйлемдердегі сөздерді: зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдерді зат есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру **Коммуникатив**	**Денешынықтыру** Міндеті: оң және сол аяқты алмастырып, заттардың арасымен (арақашықтығы 3 м)секіру **Физикалық дағды** Ойын: «Оң және сол аяқпен секіру» Мақсаты: Балалар жалпы дамытушы жаттығулар жасау, оң және сол аяқты алмастырып секіру. Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту**	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қырықаяқ» Мақсаты: Балаларға қырықаяқты құрастыру үшін, оған жазылған буындарды құрастырып, айтқызуға үйрету. **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: заттардың (5 және одан артық) ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу;	**Денешынықтыру** Міндеті: бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр) **Физикалық дағды** Ойын: «Қоянмен бірге секіру» пысықтау Мақсаты: Балалар жаймен жүргізу. Қоянмен бірге секіру, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Балаларды ұжымда ойнай алуға тәрбиелеу. Дерек көзі: https://erketai.kz/ustazdar-enbegi/kimil-kozgalis-oyndari/ **Сауат ашу негіздері** Міндеті: буындардан сөздер	**Музыка пән мұғалімінің сабақ жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сауысқан мен көкек ертегісі» Мақсаты: Жыл құстары туралы білімдерін кеңейтіп, жылы жаққа ұшып кететін құстардың түрлері, олардың ерекшеліктері туралы мәлімет беру **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Еңбекқорлық пен жауапкершіліктің

	дағдыларды дамыту Ойын: «Нан қайдан келеді?» Мақсаты: Нан адамның күш қуаты деген мағынаны түсіндіре отырып, "Нан қайдан келеді?" ертегісін оқып беріп, нанның қайдан шығатынын балаларға айту; шапшаңдық пен тапқырлықты дамыту; нанның қадірін түсіндіру, нанды қастерлеуге тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Біреу артық» Мақсаты: «Біреу – көп» ұғымын бекіту. Ойлау қабілеттерін дамыту. Заттарды топтастыра білуге үйрету. **Жапсыру** міндеті: Қайшыны қолдануды бекіту:	Ойын: «Баспалдақ» ойыны Мақсаты: Балаларға сөзде қанша дыбыс болса, сонша буын болатынын түсіндіру. Қызықты тапсырмалар мен ойындар арқылы қызығушылықтарын арттыру **Көркем әдебиет** Міндеті: әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сынған өрік» Б. Ысқақов (өлең) Мақсаты: Шағын әдеби шығарманы оқу және мазмұндау, күз маусымындағы, ағаштың беретін сыйы туралы сурет бойынша әңгімелету. Табиғат байлығын қорғап, сақтай білуге тәрбиелеу. **Қазақ тілі** Міндеті: қазақ тіліне тән ә, ө, дыбыстарын,	**Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Күздегі қырман» пысықтау Мақсаты: Баладардың заттардың орналасу ретін, оң жақ, сол жақ, астында, үстінде орналасқан ретін, ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын сөзбен айтқызып үйрету **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіну **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Себет толы көгөніс пен жеміс» Мақсаты: Балалардың көгөністер мен жемістер туралы түсініктерін тиянақтау; күз мезгіліне тән құбылыстарды бақылау қабілеттерін жетілдіру; жемістердің дәмін тату арқылы қасиеттерін зерттеуге ынталандыру	құрастыруға (ауызша) үйрету **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қырықаяқ» Мақсаты: Балаларға қырықаяқты құрастыру үшін, оған жазылған буындарды құрастырып, айтқызуға үйрету. **Көркем әдебиет** Міндеті: диалогтік сөйлеуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Отбасындағы сыйластық» Мақсаты: Отбасы мүшелерін дұрыс атауға, сәлемдесіп, қоштасуға,үлкенді сыйлап, құрметтеуге. Отбасында үлкенге құрмет,кішіге қамқорлық жасауға баулу. Инабаттылыққа,кіші пейілділікке тәрбиелеу. **Математика негіздері** Міндеті: «Бір»	маңызын түсіну **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Бидай астығы» Мақсаты: Балалардың дәнді дақылдарды өсіру туралы түсініктерді тиянақтау; нан және оны дайындау туралы білімдерін кеңейту **Қазақ тілі** Міндеті: - қазақ тіліне тән қ, ғ, дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жыл мезгілдері. Алтын күз» Мақсаты: Балаларға «күз»,«жапырақтың түсуі» ұғымдарын; «алтын күз» туралы түсініктерін одан әрі дамыту; Ғ ғ әрпі және етістіктермен таныстыру

	жолақтардан тікбұрышты пішіндер, шаршылардан үшбұрышты пішіндер, шаршы немесе тікбұрыштың бұрыштарын қию арқылы дөңгелек және сопақша пішіндерді қиып алу. **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Анашымның тосабы» Мақсаты: балаларды тосапқа арналған ыдыс трафаретін түрлі-түсті және қатырма қағаз бетіне қарындашпен бастырып, нобайы бойымен қиып алуға, екеуін бір-біріне желіммен жапсыруға, алмалар және алмұрт трафаретін түрлі-түсті қағазға бастырып, тең ортасына бүктеп, бір-бірінің үстіне жапсыруға, дайын жемістерді тосапқа арналған ыдыстың бетіне жапсыруға үйрету	осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жыл мезгілдері. Алтын күз. ә, ө дыбыстары мен әріптері» Мақсаты: Балаларға Ә ә және Ө ө әріптерін таныстыру; дыбыстарының нақты артикуляциялық қалпын қалыптастыру, анық естуге, буындарда, сөздерде дұрыс айтуға дағдыландыру		сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Біреу артық» қайталау Мақсаты: «Біреу – көп» ұғымын бекіту. Ойлау қабілеттерін дамыту. Заттарды топтастыра білуге үйрету.	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ**				

	мотористаны дамыту)				
Серуен	Картотека №11 **«Өткінші жаңбырды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Өткінші жаңбыр туралы түсінік беру. Жаңбырдың пайдасы, жаңбыр жауғанына қарап егістікті, бау – бақшаны, саяжайдағы көкөніс пен жеміс жидек бәрін қолдан жауындатып суарудың пайдасын түсіндіру. **Еңбек:** Балаларға ауланы қураған жапырақтардан тазартуға көмектесу **Көркем сөз:** Еңбекпен ел көгерер Жаңбырмен жер көгерер **Қимылды ойын** «Кім тезірек?» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту. Ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** Жарысу, төбешікке секіру, допты қуалау. Балалардың өз	Картотека №12 **«Ауа-райы температурасының түсуін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Мақсаты: Желдің күшін, екпінін, Бұлттың түсін, кесінін Отырады бақылап, Қалт жібермей ешбірін (метеоролог) Күннің қанша градусқа төмендегенін бақылау. Күзгі табиғат құбылыстарын түсіндіру. **Еңбек:** Гүл тұқымдарын жинау **Қимылды ойын:** «Доппен ұрып алу» Балаларды тез қимылдауға, өз бетінше шешім қабылдауға үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** **Еркін ойындар** Балаларды ойын таңдай білуге, рольді бөлісуге қозғай білу	Картотека №13 **«Аспанды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Аспанды бақылап, болған өзгерістермен таныстыру. Күзгі аспанның ерекшеліктерін айту **Еңбек:** Біздің алаң **Қимылды ойын: «Ұстаушы, лентаны ал».** Балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету **Өзіндік іс – әрекет:** Өз бетімен ойнау. Үлкендердің аз ғана көиегімен балалардың ойынға ыңғайлы жерді таңдай білуін, ойын жағдайын ұйымдастыра алуын қалыптастыру. Ойында құмдағы құрлыстарды пайдалана білуін дамыту	Картотека №14 **«Топырақты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балалардың топырақты ауа-райына байланыстыөзгеретінін көруге үйрету. Ойлай алуын, талқылай алуын, дәлеледей алуын дамыту. Туған жерге ұқыптылық қатынасын тәрбиелеу. **Еңбек:** Гүлзардағы жұмыс **Қимылды ойын:** «Жүгіріп өтуге үлгер» Ептілікке, шапшаңдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Тез секіруге үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар	Картотека №15 **«Алғашқы суық түскенін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балаларға суықтың түскенін түсіндіріп, киім өзгерісіне көңіл аударту **Еңбек:** Шашылған қоқысты жинау (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ұшты – Ұшты» Шапшаңдыққа, ептілікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Ойын түрін таңдауда өз бетінше әрекет жасауын, бастама жасауын дамыту

	бетінше ойын үшін тақырыпты таңдай алуын дамыту.				
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** «Менің мекенім тақырыбына әңгімелесу» Мақсаты: балалардың мекежай туралы ұғымдарын	**Сурет салудан ойын-жаттығу.** «Арқасын жиырған мысық» Мақсаты: балаларды бормен арқасын жиырған мысық бейнесін салу	**«Пішінді құрастыр».** Ойын мақсаты: түстер мен пішіндер арқылы құрастырып үйрету. Есте сақтау, көру, ажырату қабілеттерін дамыту. Ойын шарты:	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** «Санауды үйренемін. Тәулік бөліктері» Мақсаты: балалардың тәулік	**Құрастырудан ойын-жаттығу.** "Ханзада бақа". Мақсаты: балаларды ағайынды Гриммдер "Бақа ханзада" ертегісінің басты кейіпкері бақаны

	қалыптастыру; Қазақстандағы ауыл мен қала елдімекендер мен табиғаттың ерекшеліктері жөнінде жалпы ұғымдар беру.	амалдарына үйрету; қағаздың ортасына мысықтың денесі мен аяқтарын доғалы сызық негізінде салып, бір жағына дөңгелек басын, екінші жағына ұзын құйрықты салу тәртібін қалыптастыру.	балалардың алдына әртүрлі пішіндер беріледі. Ол пішіндерден суреттегі көрсетілген заттарды құрастырады. Түсі мен пішінін дұрыс ажыратулары керек.	бөліктері жөнінде, «таңертең», «күндіз», «кеш», «түн» туралы түсініктерін тиянақтау, заттардың саны, заттарды белгілейтін сандар туралы ұғымдарды қалыптастыру.	қағаздан құрастыруға үйрету. .
Балалармен жеке жұмыс	**«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Айғаншаның сөйлеу тілін дамыту.	**Дидактикалық ойын. «Ұстап ал да түсін ата»** Мақсаты. Балалардың допты ұстап алып, аталған түске сай боялған белгілі затты (құбылысты, жануарды, құсты) жылдам атай білуде жаттықтыру; ой шапшаңдығын, түстерді ажырату, зейін қабілетін, дүниетанымын дамыту. Құралдар. Доп. Балалар шеңберде немесе қатарда отырады (тұрады). Ойынды педагог немесе санамақ арқылы таңдалған балалардың бірі жүргізеді.	**Дидактикалық ойын «Жұмбақ сан»** Мақсаттары: балаларды қосу мен алудың қарапайым математикалық әрекеттеріне дайындауға ықпал ету; алдыңғы және кейінгі сандарды алғашқы ондықта анықтау дағдыларын нығайтуға көмектесу. Сипаттама: мысалы, үш санынан үлкен, бірақ бес санынан аз; қай сан үштен аз, баладан оны болжауды сұраңыз. Бала әртүрлі сандарды атайды, ал мұғалім аталған саннан көп немесе аз деп айтады. Содан кейін сіз баламен рөлдерді өзгерте аласыз.	**Театрды сахналау.** Балалармен бірге «Мақта қызбен мысық» ертегі желісін сахналау.	**Геометриялық фигуралар** Баққелдінің геометриялық фигуралар туралы түсініктерін қалыптастыру.

Серуенге дайындық	Алдымен топтағы аяққиімдерін ауыстырып, аяққиімді орнына қойып, киімдерді ретімен киюге үйрету. Ауыстырған киімдерін бүктеп орнына қойғандарын қадағалау, ойын арқылы жылдамдыққа үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористерді дамыту)**.				
Серуен	Картотека №11 **«Өткінші жаңбырды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Өткінші жаңбыр туралы түсінік беру. Жаңбырдың пайдасы, жаңбыр жауғанына қарап егістікті, бау – бақшаны, саяжайдағы көкөніс пен жеміс жидек бәрін қолдан жауындатып суарудың пайдасын түсіндіру. **Еңбек:** Балаларға ауланы қураған жапырақтардан тазартуға көмектесу **Көркем сөз:** Еңбекпен ел көгерер Жаңбырмен жер көгерер **Қимылды ойын** «Кім тезірек?» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту. Ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** Жарысу, төбешікке	Картотека №12 **«Ауа-райы температурасының түсуін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Мақсаты: Желдің күшін, екпінін, Бұлттың түсін, кесінін Отырады бақылап, Қалт жібермей ешбірін (метеоролог) Күннің қанша градусқа төмендегенін бақылау. Күзгі табиғат құбылыстарын түсіндіру. **Еңбек:** Гүл тұқымдарын жинау **Қимылды ойын:** «Доппен ұрып алу» Балаларды тез қимылдауға, өз бетінше шешім қабылдауға үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** **Еркін ойындар** Балаларды ойын	Картотека №13 **«Аспанды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Аспанды бақылап, болған өзгерістермен таныстыру. Күзгі аспанның ерекшеліктерін айту **Еңбек:** Біздің алаң **Қимылды ойын: «Ұстаушы, лентаны ал».** Балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету **Өзіндік іс – әрекет:** Өз бетімен ойнау. Үлкендердің аз ғана көиегімен балалардың ойынға ыңғайлы жерді таңдай білуін, ойын жағдайын ұйымдастыра алуын қалыптастыру. Ойында құмдағы құрлыстарды пайдалана білуін дамыту	Картотека №14 **«Топырақты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балалардың топырақты ауа-райына байланыстыөзгеретінін көруге үйрету. Ойлай алуын, талқылай алуын, дәлеледей алуын дамыту. Туған жерге ұқыптылық қатынасын тәрбиелеу. **Еңбек:** Гүлзардағы жұмыс **Қимылды ойын:** «Жүгіріп өтуге үлгер» Ептілікке, шапшаңдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Тез секіруге үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар	Картотека №15 **«Алғашқы суық түскенін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балаларға суықтың түскенін түсіндіріп, киім өзгерісіне көңіл аударту **Еңбек:** Шашылған қоқысты жинау (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ұшты – Ұшты» Шапшаңдыққа, ептілікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Ойын түрін таңдауда өз бетінше әрекет жасауын, бастама жасауын дамыту

	секіру, допты қуалау. Балалардың өз бетінше ойын үшін тақырыпты таңдай алуын дамыту.	таңдай білуге, рольді бөлісуге қозғай білу			
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыбында әңгіме жүргізу. Ата-аналардан сауалнама алу.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай балабақшасы
Топ: «Көгершін» мектепалды тобы
Балалардың жасы 5 жастағы балалар
Жоспардың құрылу кезеңі 22-28 қазан 2022 жыл (IV апта)

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 22.10.2022ж		Сәрсенбі 26.10.2022ж	Бейсенбі 27.10.2022ж	Жұма 28.10.2022ж
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланың денсаулығы туралы ата-аналармен жеке әңгімелесу, сондай-ақ осы бағанда кеңес беруді немесе жеке әңгімелесуді көрсетуге болады (мысалы, күзде ЖРВИ кезеңінде және ЖРВИ алдын алу шаралары, егер карантин тобында, мысалы, желшешек ауруы болса осы тақырып бойынша кеңес беруді немесе жеке кеңес беруді көрсету).				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Құрылыс ойындары «Аспалы көпір».** Мақсаты: балалардың қиялын, зейінін, ойлау қабілетін дамыту **құрастыру**		**«Кім зейінді?»** Мақсаты: белгілі геометриялық пішіндерден әртүрлі нәрселер құрастыру. (сіріңке қорабында таратпа геометриялық пішіндер) **математика негіздері**	**Дидактикалық ойын: «Төлдерін тап».** Мақсаты: үй жануарлары мен олардың төлдері туралы түсініктерін тиянақтау. Алдарындағы суреттен үй жануарлары мен олардың төлдерін сызық арқылы қосу керектігін түсіндіреді. **Қоршаған ортпмен таныстыру**	**Дидактикалық ойын. «Жамауын тап»** Мақсаты: балаларды суреттің жетпей тұрған бөлігін тауып, үстіне орналастыруды үйрету. **Сауат ашу негіздері**

Таңертенгі жаттығу	Жаттығулар кешені Комплекс №4 «Құстар» 1. «Құстар қанаттарын қағады» 2. «Құстар дәнді шұқып тұр» Тыныс алу жаттығуы 3. «Бала әтеш қанат қағады»				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Теңін тап»** Мақсаты:Балалар екі бірдей заттарды таба алады. **Мүсіндеу** Шығармашылық іс әрекет, бейнелеу іс-әрекеті		**«Кім шапшаң»** Мақсаты : Балалар топтасып ойнай алады **Сөйлеуді дамыту**	**«Дүкенші»** Мақсаты: Балалар мағынасын түсініп топтасып ойнауды түсінеді. **Қоршаған ортамен таныстыру**	**«Не артық»** Мақсаты: Суретте көрсетілген артық суретті алып тастап, дәрігерге керекті заттардың суретін қоя алады. **Сурет салу, жапсыру**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: - бір орында тұрып, алға қарай 3–4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру **Физикалық дағды** Ойын: «Секірмек» Мақсаты: Балаларда заттарды аттап өту; заттардың арасымен екі аяқты қосып (арақашықтығы 4 м)		**Сауат ашу негіздері** Міндеті: буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Шатасқан буындар» дыбысы Мақсаты: Балаларға әріптен буын, буыннан сөз құралатынын	**Дене шынықтыру** Міндеті: заттардан аттап жүру **Физикалық дағды** Ойын: «Гимнастикалық орындықтан аттап жүру» Мақсаты: Балаларды саппан еркін жүру, гимнастикалық орындықтан құламай, тепе –	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Артикуляциялық жаттығулар жасау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Көлік түрлері» Мақсаты: Балалардың көлік түрлерін

	секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, екі аяқпен секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру. **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Артикуляциялық жаттығулар жасау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Көліктер» Мақсаты: Балалардың көлік түрлерін ажырата білуге, олардың ерекшеліктер тани білуге үйрету; көліктердің әр түрлі дыбыстарын салу арқылы жаттығулар жасау. Балаларды көлік түрлерінің ажыратып, жан-жақты болуға тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: көрнекілік арқылы 6, 7, 8, 9, 10 сандарының пайда болуымен; 0 ден 9 дейінгі цифрмен таныстыру **Танымдық**		түсіндуру. Шатасқан буындарды орнына қою. Ойлау және дейінін дамыту. **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: жиынның бөліктерін санау және элементтердің (заттардың) бір-біріне қатынасы негізінде салыстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Заттарды өлшемі бойынша салыстыру» Мақсаты: заттарды әр түрлі өлшемі бойынша салыстыру біліктілігін қалыптастыру. Ойлау және зейінін дамыту **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіну **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Күздегі адам еңбегі»	теңдікті сақтап, аттап жүру. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Буындарды тап» Мақсаты: Балаларға әріптен буын, буыннан сөз, құралатынын түсіндіру, өз ойын жеткізе білуге дағдыландыру. **Көркем әдебиет** Міндеті: диалогтік сөйлеуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жұмбақтар әлеміне саяхат» Мақсаты**:** Жұмбақтар туралы түсінік беру. Жұмбақты толық тыңдап, жауабын табуға үйрету. Есте сақтау қабілетін жетілдіру. Балалардың ой-өрісін дамыту. Өз ойын еркін айтуға	ажырата білуге, олардың ерекшеліктер тани білуге үйрету; көліктердің әр түрлі дыбыстарын салу арқылы жаттығулар жасау. Балаларды көлік түрлерінің ажыратып, жан-жақты болуға тәрбиелеу **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіну **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Күзгі өнім» Мақсаты: Күз мезгіліне сипаттама бере отырып, оның құбылыстарын ажырата білуге үйрету. Күзде пісетін өнімдер жайлы, адам дардың еңбегін бағалау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. **Қазақ тілі** Міндеті: фонематикалық естуді дамыту

	дағдыларды дамыту Ойын: «Отбасымның бір күні» Мақсаты: 1ден 9ға дейін тура ,кері санай білуге және отбасы мүшелерін атап ,санауға үйрету. Балалардың зейінін,ой-өрісін дамыту, сөздік қорын молайту. **Құрастыру** міндеті: Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық бас киімдерін және ыдыстарын құрастыру, оларды жіппен, ою-өрнектермен және т.б. безендіру. **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Тақия» Мақсаты: Ұлттық киімдермен таныстыру, көрсету, ұлттық киімдердің ерекшелігін көрсету, есте сақтау қабілетін ұлғайту, білімдерін толықтыру, қағазды бұру арқылы шеңбер және сопақша пішіндерін қиып		Мақсаты: Күз мезгіліне сипаттама бере отырып, оның құбылыстарын ажырата білуге үйрету. Күзде пісетін өнімдер жайлы, адам дардың еңбегін бағалау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту.	үйрету, адамгершілікке тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: жиынның бөліктерін санау және элементтердің (заттардың) бір-біріне қатынасы негізінде салыстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Бір үйде біз нешеуміз» Мақсаты: Отбасы туралы түсініктерін кеңейту,қонақ жайлылыққаүйрету, әдептілік ережелеріне баулу.Отбасындағы өзара сыйластық қарым қатынасын дамыту	**Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Күз сыйлары» Мақсаты: Балаларды көгөністер туралы өлеңмен таныстыру; «күзгі егін» ұғымын дамытуды жалғастыру; көгөністер мен жемістер, геометриялық фигуралар туралы білімдерін нақтылау

	алып, желіммег жапсыру, іскерліктерін дамыту				
Серуенге дайындық	Алдымен топтағы аяққиімдерін ауыстырып, аяққиімді орнына қойып, киімдерді ретімен киюге үйрету. Ауыстырған киімдерін бүктеп орнына қойғандарын қадағалау, ойын арқылы жылдамдыққа үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №16 **«Шалшықтарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Танымдық қызығушылықтарын дамыту, тұрақты көңіл қоюын, байқағыштығын тәрбиелеу. **Еңбек:** Табиғат бұрышындағы гүлдерді суару (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ортасына дейін кім бұрын жетеді» Балалардың қимыл – қозғалысын дамыту. Шапщшшаңдыққа, ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Топтық ойындар Балаларға ойынға қатысушы сыңарларының қимылдарын өз		Картотека №18 **«Бақшада өнім жинауды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Кейбір көкөністердің (қияр, қызанақ, кәді) суық түскенше жиналатынын түсіндіру. Көкөніс атауларын, пішінін, дәмін, түсін, иісін ажырата білуге үйрету. Көкөністердің піскенін ажырата білуге көңіл аудары **Еңбек:** Бақшадағы өнімді жинау **Көркем сөз:** Берекесін сыйлауға Өлкемізге күз келді Жемістерді жинауға Шақырады біздерді **Қимылды ойын** «Кім тезірек» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту, ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**	Картотека №19 **«Шөптерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Өсімдіктердің құрлыстары туралы білімдерін бекіту. Мезгілдік өсімдіктермен таныстыру. **Еңбек:** Гүлдердің тұқымдарын жинау **Көркем сөз:** Қуандырып біздерді Мерекелі күз келді Кел жемісті алтын күз Кемелденсін халқымыз **Қимылды ойын** «Көрші» Балалардың ептілікке, сезімталдық, кеңістікті бағдарлай білуге үйрете отырып, батылдық сияқтықабілеттерін одан әрі дамыту.	Картотека №20 **«Ағаштарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** (қайың, үйеңкі, терек, шырша, шетен ағашы, қарағаш) Жапырақты және қылқанды ағаш туралы түсіндіру. Балаларға ағаштарды күтуге. Олардан табиғат сұлулығының көркін сезіне білуге тәрбиелеу. **Еңбек:** Құстарды қыста тамақтандыру үшін ағаш дәндері мен талдарын жинау. **Көркем сөз:** Көше бойы аралас Қаптап өскен қарағаш Жемісі жоқ болсада Саясы көп дара ағаш (А. Шаяхметов) **Қимылды ойын** «Фигура жасап шық» Қимыл – өозғалысын дамыта отырып,

	қимылдарымен үйлестіре алуға үйретуді одан әрі дамыту.		«Бағбаншылар» Жүгіріп жарыса отырып, (топтарға бөліну), тапсырманы орындау (көкөніс дақылдарын дақылдарын жинау)	Шапшаң қимылдап, жылдам жүгіруге үйрету. **Өзіндік іс – әрекеттер** Еркін ойындар	шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Балалардың таңдауы бойынша ойындар
Серуеннен оралу	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен шешіну. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.				
Түскі ас	Балалардың беті-қолын жуғызу, таңғы асқа отырғызу. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. М. Жаманбалиев «Екі қол» Қолжуғыштың қасына, (алға қарай жүреміз) Келе қалды балақан. Ысқылады асыға, (екі қолдың алақандарын қосып үйкейміз) Алақанды алақан. Қарады да сосын ол: (екі қолдың алақандарын ашу) «Тап-таза» деп қуанды. Қандай жақсы, екі қол, (екі қолын көрсетеді) Бірін-бірі жуады. (денемізді оңға бұру, екі алақанды үйкелеу) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Толағай» ертегісін айтып беру **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. **(дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Үстел-үсті ойындары. «Пазылдар»** Мақсаты: зейін, ойлау және визуалды есте сақтау қабілеттерін дамыту.		**Жапсырудан ойын-жаттығу.** «Көк тудың желбірегені» Мақсаты: балаларды көк түсті қағаз бетіне қыран және күннің қимаүлгілерін жапсырып, тудың бейнесін құрастыруға; күн және күн шуақтарының үстіне тарыны, қыран үстіне қарақұмықты желімнің көмегімен жапсыруға үйрету.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** «Менің көшемде не бар?» Мақсаты: балалардың екі және үш сандары жөніндегі ұғымдарының негіздерін қалыптастыру, "оң қол", "сол қол" ұғымдарын тиянақтау.	**Қимылды ойындар «Ұшты-ұшты».** Мақсаты: шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар бастаушының сөзін қалт жібермей, тыңдап отыру шарт. Ұшатын құс не зат туралы айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі.
Балалармен жеке жұмыс	**«Сиқырлы қапшық»** Ойынның мақсаты: заттарды белгілі бір қасиеттері бойынша салыстыруға, топтастыруға үйрету.	.	**Артикуляциялық жаттығу** Аюдың тапсырмасы артикуляциялық жаттығу жасау. 1) Ян - ян - секеңдеген ақ қоян, Ю - ю - ю - қорбаңдаған аю. Кі - кі - кі – бұл айлакер түлкі, Қыр - қыр - қыр - бұл көкжал қасқыр. 2) Ыр-ыр-ыр- ырылдайды қасқыр, Ра-ра-ра- бал жинайды ара,	**Дидактикалық ойын: «Не артық?»** Әр баланың алдына жемістер мен көкөністер араласқан суреттері беріледі. Артығын тауып, атауды ұсынады. Жемістер мен көкөністерді ажыратады, мысалы: алма, анар, лимон, орамжапырақ. Мұнда, орамжапырақ артық, өйткені ол көкөніске жатады, қалғаны	**«Кел, жазайық.»** Мақсаты: тиянақтылыққа, көркем жазуға, қалам ұстауға үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады. Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі.

			Мір-мір-мір- қап-қара көмір.	жемістер	
Серуенге дайындық	Алдымен топтағы аяққиімдерін ауыстырып, аяққиімді орнына қойып, киімдерді ретімен киюге үйрету. Ауыстырған киімдерін бүктеп орнына қойғандарын қадағалау, ойын арқылы жылдамдыққа үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №16 **«Шалшықтарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Танымдық қызығушылықтарын дамыту, тұрақты көңіл қоюын, байқағыштығын тәрбиелеу. **Еңбек:** Табиғат бұрышындағы гүлдерді суару (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ортасына дейін кім бұрын жетеді» Балалардың қимыл – қозғалысын дамыту. Шапщшшаңдыққа,ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Топтық ойындар Балаларға ойынға қатысушы сыңарларының қимылдарын өз қимылдарымен		Картотека №18 **«Бақшада өнім жинауды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Кейбір көкөністердің (қияр, қызанақ, кәді) суық түскенше жиналатынын түсіндіру. Көкөніс атауларын, пішінін, дәмін, түсін, иісін ажырата білуге үйрету. Көкөністердің піскенін ажырата білуге көңіл аудару **Еңбек:** Бақшадағы өнімді жинау **Көркем сөз:** Берекесін сыйлауға Өлкемізге күз келді Жемістерді жинауға Шақырады біздерді **Қимылды ойын** «Кім тезірек» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту, ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**	Картотека №19 **«Шөптерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Өсімдіктердің құрлыстары туралы білімдерін бекіту. Мезгілдік өсімдіктермен таныстыру. **Еңбек:** Гүлдердің тұқымдарын жинау **Көркем сөз:** Қуандырып біздерді Мерекелі күз келді Кел жемісті алтын күз Кемелденсін халқымыз **Қимылды ойын** «Көрші» Балалардың ептілікке, сезімталдық, кеңістікті бағдарлай білуге үйрете отырып, батылдық	Картотека №20 **«Ағаштарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** (қайың, үйеңкі, терек, шырша, шетен ағашы, қарағаш) Жапырақты және қылқанды ағаш туралы түсіндіру. Балаларға ағаштарды күтуге. Олардан табиғат сұлулығының көркін сезіне білуге тәрбиелеу. **Еңбек:** Құстарды қыста тамақтандыру үшін ағаш дәндері мен талдарын жинау. **Көркем сөз:** Көше бойы аралас Қаптап өскен қарағаш Жемісі жоқ болсада Саясы көп дара ағаш (А. Шаяхметов)

	үйлестіре алуға үйретуді одан әрі дамыту.		«Бағбаншылар» Жүгіріп жарыса отырып, (топтарға бөліну), тапсырманы орындау (көкөніс дақылдарын дақылдарын жинау)	сияқтықабілеттерін одан әрі дамыту. Шапшаң қимылдап, жылдам жүгіруге үйрету. **Өзіндік іс – әрекеттер** Еркін ойындар	**Қимылды ойын** «Фигура жасап шық» Қимыл – өозғалысын дамыта отырып, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Балалардың таңдауы бойынша ойындар
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу. Кеңес: «Неліктен бала тыңдамайды?»				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» балабақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 01.11–04.11.2022ж (I – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 31.10	Сейсенбі 01.11	Сәрсенбі 02.11	Бейсенбі 03.11	Жұма 04.11
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасылық дәстүрлер туралы жеке әңгіме, қарым-қатынас ойындары және балаларда жақсы көңіл-күй қалыптастыру. Достық атмосферасын құру. **«Тазалықтың денсаулық үшін маңызы»** әңгімелесу (үй-жайды дымқыл тазалау, өз бөлмесін ретке келтіру қажеттілігі туралы)				
Ата-аналармен кеңес, әңгімелесу	Ата-анамен баланың долдануын қалай жеңуге болатындығы, бала тәрбиесіндегі отбасының рөлі туралы әңгімелесу. Ата-ананың өтініші бойынша консультация				
	Үстел үсті ойыны. «Лото. Қыздар мен ұлдардың киімдері» Мақсаты: Балалардың зейінін дамыту. Заттарды топтастыруды үйрету. Байқампаздыққа баулу. Кімге, не керек? Қыздар мен ұлдардың киім түрлерін іріктейді. **(танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дамытушы жаттығу.** «Көзді жұмып тұрып, тепе-теңдікті сақтау» Мақсаты: Балаларға көзді жұмып, тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру, түйсік қабілетін дамыту. **(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Психогимнастика** «Бүгін өзіңді қалай сезінесің?» Балаларға әртүрлі көңіл-күй реңктері бейнеленген карта ұсынылады. Балалар оның көңіл-күйіне, досының, анасының, мысықтың және т. б. көңіл-күйіне ұқсас біреуін таңдайды. **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Саусақ гимнастикасы** Фигураларды орындау Мақсаты: ұсақ мотериканы дамыту. «Үйшік» Құбыр және шатыры бар үй тұр, Мен балконға серуенуге шықтым. «Көзілдірік» Әжей көзілдірік киді Немересін көрді. «Орындық» Аяғы, арқасы және орындық – Міне, таңқаларлық орындық **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-**	**Тақпақ жаттау.** Мен анамнан қалмаймын! Онсыз ешқайда бармаймын! Айтыңдаршы, менсіз Жарты күн өмір мүмкін бе? Анаммен бірге ас үйде де, Істерге бірге барамыз, Екеуміз мультикті бірге көреміз, Алмұртты бөліп жейміз. **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**

				әрекеті)	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	**«Орманда не өседі?»** үстел-баспа ойындары Мақсаты: орман және бақша өсімдіктері туралы білімді бекіту **(қоршаған ортамен танысу +сөйлеуді дамыту)**	**«Әрекетті бағала»** дидактикалық ойыны. Мақсаты: сюжеттік суреттердің көмегімен балалардың жақсы және жаман істер туралы идеяларын дамыту; іс-әрекеттерді сипаттау және бағалау; сезімталдыққа, қайырымдылыққа тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен танысу +сөйлеуді дамыту)**	**«Өз көшеңді картадан тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: кеңістіктегі бағдарды бекіту (математика+ қоршаған ортамен танысу) «Қармақ» ойыны Мақсаты: орнында секіру жаттығулары; ептілікті, қимылдарды үйлестіруді, зейінді дамыту **(дене шынықтыру + математика)**	«**Бөлшектен үй құрастыр»** дидактикалық ойын Мақсаты: үй мен автобустың бөліктерін табуға үйрету; балалардың шеңбер, шаршы, тіктөртбұрыш туралы білімдерін бекіту; зейінді, көзді, табандылықты дамыту **(математика+ қоршаған ортамен танысу)**	**«Әрекетті таңда»** дидактикалық ойыны Мақсаты: балалар сөздігінде етістікті белсендіруді жалғастыру **(қоршаған ортамен танысу + сөйлеуді дамыту)**
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығу кешені №5 «Тауықтар» 1. Тауықтар қанат қағады 2. Тауықтар су ішуде 3. Тауықтар жем жейді Тыныс алу жаттығуы «Үйректер ұшады»				
Таңғы ас	Балаларда ұқыпты тамақтану дағдыларын жетілдіру, сыпайылық көрсету: ересектерге алғыс айту. Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс. Бізде кішкене сиқырлы қасықтар бар. Міне – табақ, міне – тамақ. Дым қалмайды.				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Аңдар қысқа қалай дайындалады?»** Мақсаты: Жануарлардың қысқа қалай дайындалатынын әңгімелеу. **(танымдық іс- әрекет, зертей іс – әрекет)**	**«Айырмашылығын тап»** Мақсаты: Балаларға екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге. **(қатынас іс – әрекет)**	**«Ұзындық. Шартты өлшеуішті пайдаланып, заттарды ұзындығы бойынша салыстыру»** Мақсаты: Балаларға ұзындық туралы түсінік беру. Салыстыруға үйрету. Суреттегі заттарды санауға, оларды сызып қосуға үйрету. Логикалық ойларын,есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойшылдыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. **(танымдық іс – әрекет)**	**«Кеңістік»** Мақсаты: балаларды кеңістікті бағдарлауға жаттықтыру; ойлау қабілеттерін, қабылдау, зейін процесстерін дамыту. **(танымдық іс – әрекет)**	**«Саңырауқұлақтар»** Мақсаты: Балаларға саңырауқұлақтар туралы түсінік беру. Міндеті: Саңырауқұлақтарды мүсіндеуге үйрету. Саусақ моторикасын дамыту. **(шығармашылық іс-әрекет, қатынас іс - әрекеті)**
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: Жүру мен жүгіруді алмастырып, төрттағандап еңбектеу (арақашықтығы 3-4 м) **Физикалық дағды** Ойын: «Бөрене үстімен төрттағандап еңбектеу» Мақсаты: Балаларды бөрене үстімен алақан мен табанға сүйене отырып төрт тағандап еңбектеуге үйрету; оқу қызметінде қимылдың дәстүрлі емес түрлерін пайдалана отырып,	**Денешынықтыру** Міндеті: заттардың арасымен «жыланша» төрттағандап еңбектеу; кедергілер арасынан еңбектеу **Физикалық дағды** Ойын: «Ішпен еңбектеу» Мақсаты: Балаларды 50 см биікке қатарлата орналастырылған таяқтардың астынан ішпен еңбектеп өтуді үйрету; бір-бірінің артына, қатарынан тізіліп, жұптасып	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді аяқтайық» Мақсаты: Балаларға сөйлем сөзден тұратынын түсіндіруді жалғастыру. Берілген суреттерге қарап сөйлем құрастыруға үйрету. Балалардың сөздік	**Денешынықтыру** Міндеті: допты басымен итеріп, төрттағандап еңбектеу (арақашықтығы 3-4 м). **Физикалық дағды** Ойын: «Еңбектеу жаттығулары» Мақсаты: Балаларды 2 мин. дейін заттардың арасымен үздіксіз жүгіру; қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеуге үйрету.	**Музыка пән мұғалімі жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ә.Асылбеков «Әдептілік әліппесі»» Мақсаты: Өлеңде

	құстардың қимылдарын қайталауға жаттықтыру **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Аңдардың қысқа дайындығы» Мақсаты: Жануарлар әлемі туралы түсінік беру, жануарлардың табиғаттағы рөлі зор екенін айту; сұрақ жауаптар арқылы балалардың ой өрісін, зейіндерін дамыту; қоршаған ортаны сүюге, оны қорғай білуге тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: 0 ден 9 дейінгі цифрмен таныстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Саябақтағы жапырақтар санын кім	тізбекке тұру арқылы аяқты артқа қарай тізеден бүгіп, тізені жоғары көтеріп жүруге жаттықтыру **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлеммен танысайық» Мақсаты: Балаларға сөйлем туралы түсінік беру, сөйлем құрау, ой-өрісін, сөздік қорын, тіл байлығын дамыту. Дыбыс туралы ұғымдарды түсіндіру. Дыбыстың дауысты, дауыссыз болып бөлінетінін түсіндіруді жалғастыру. **Көркем әдебиет** Міндеті: көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналау **Коммуникатив**	қорын молайту. Ойлау мен зейінін дамыту. **Музыка пән мұғалімі жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шығару **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Қанша салсаң, сонша жинайсың» Мақсаты: Балалардың заттарды салыстыру, теңдік, теңсіздік, тең, көп, аз ұғымдары, сандар туралы білімдерін бекіту. Балалардың тілін дамыту жұмыстарын жалғастыру, іс - әрекет дағдыларын меңгерту.Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту. **Қоршаған ортамен танысу**	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді аяқтайық» қайталау Мақсаты: Балаларға сөйлем сөзден тұратынын түсіндіруді жалғастыру. Берілген суреттерге қарап сөйлем құрастыруға үйрету. Балалардың сөздік қорын молайту. Ойлау мен зейінін дамыту. **Көркем әдебиет** Міндеті: көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Орман-дәрігері» ертегісі Мақсаты: Ертегіні оқып беру, ертегі кейіпкерлерінің жағымды не жағымсыз	кездесетін сөздердің мағынасын түсіндіру. Байланыстыра сөйлеуді, өз ойларын жеткізе білуге үйрету. Есте сақтау қабілеттерін дамыту. Әдептілікке, үлкендерді сыйлауға тәрбиелеу **Қоршаған ортамен таныстыру** міндеті: туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Отбасы ағашы» Мақсаты: Балалардың Балаларға өз отбасында неше адам бар екенін айтқызу және оларды санау Жеті атаны тану және атау. ЖетҮлкендерді сыйлауға, кішілерге

	санады?» Мақсаты: Балаларға «3» саны туралы түсінік беру, «үш» жиын санының екі ең кіші қосындылары «бір» мен «екіден» құрылатыны жайлы түсінігін дамыту; күз мезгіліне тән құбылыстарды пысықтау; зейін, елестету, ойлау қабеліттерін дамыту; табиғаттың сұлулығын сезіну және оны бағалауға тәрбиелеу **Сурет салу** міндеті: қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу; бейнелеу, түсті қанық беру үшін қағаздың фонын таңдау **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Мысық» Мақсаты: Балалардың қарындашпен мысықтың суретін салу техникасын жетілдіру; мысықтың артқы аяқтарына басылып отырған	**дағдыларды дамыту** Ойын: «А.Сарбөпин. "Бір қап бидай"» Мақсаты: Әңгімені оқып, мазмұндауға үйрету. Балалардың әңгіме желісін сахналау арқылы есте сақтау қабілеті мен сөздік қорын, зейінін дамыту. Оқу қызметі барысында балаларға нанды қастерлеу керектігін түсіндіре келе, адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу **Қазақ тілі** Міндеті: азық-түлік атауларын (бидай, күріш, арпа, жүгері, талқан, тары, жент, құрт, сүзбе, шұбат, қымыз, айран) сөздермен толықтыру. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Біз дән егеміз» Ұн өнімдері. Ыдыс» Мақсаты: Нан, ұн өнімдері туралы тұтас түсінік беру; нан туралы өлеңмен таныстыру; нанға құрметпен қарау	міндеті: туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Отбасы ағашы» Мақсаты: Балаларға өз отбасында неше адам бар екенін айтқызу және оларды санау. Нағашы ата мен әжесін, жақын туыстарына аттарын сұрау. Үлкендерді сыйлауға, кішілерге көмектесуге талпындыру.	қасиеттерін түсінуді, ертегіні тыңдауды үйрету. Ертегіні рөлдерге бөліп ойнату арқылы балалардың еске сақтау қабілеттерін дамыту. **Математика негіздері** Міндеті: 0 ден 9 дейінгі цифрмен таныстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Дауыстап сана» Мақсаты: Балаларға дауыстап санауды үйрету. Есте сақтау қабілетін, зейіні мен ой – өрісін дамыту.	көмектесуге талпындыру. **Қазақ тілі** Міндеті: Қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже, сандық, кілем, сырмақ, алаша, ши, бау, басқұр, арқан, жіп) **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Киіз үй» Мақсаты: Балаларға қазақ халқының ежелгі тұрағы киіз үй туралы мәлімет беру, киіз үй құрлысымен таныстыру. Киіз үй туралы мәлімет бере отырып, киіз үй жабдығын сәндеу жолдарын көрсету. Ұлттық дәстүрлерді қадірлеуге үйрету.

	мысықтың дене бөлшектерін үйлесімді орналастыруды үйрету; мысықтың қимылдау ерекшеліктерін күнделікті бақылау барысын тиянақтау	мысалдарымен таныстыру; нан туралы идеялар мен мақал-мәтелдерді нақтылау			
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігіне жағдай жасау, балалармен спорттық-ойын жабдықтары мен спорттық керек-жарақтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Ауа-райына байланысты балаларды реттілікпен киіндіру, дұрыс киінуді қадағалау **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Картотека №1 **«Жаңбырды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Ал, керемет бұл қандай, Төгіледі төбеден Көк теңізден құйғандай Көл – көсір су не деген (Жаңбыр) **Мақсаты:** Жаңбырды бақылай отырып, оның бұлттан жауатындығы және түрлерін айтып түсіндіру. Мысалы: Жай жаңбыр, өткінші жаңбыр, нөсер жаңбыр	Картотека №2 **«Бұлтты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: Аспанға ұшар бу болып, Жерге қайтар су болып (Бұлт) **Мақсаты:** Бұлттың түзілуі және олардың түрлерін: шарпы, будақ, қабатты бұлттарды ажырату **Еңбек:** Ауладағы гүлдерді суару **Қимылды ойын:** «Соқыр теке»	Картотека №3 **«Желді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: «Жел» Жел улейді у-у-у Құйын келіп билейді зу-зу-зу Қатты – қатты жел соқты гу-гу Жапырақтар қол соқты ду-ду **Мақсаты:** Желдің түрлерімен таныстыру: салқын жел, жылы, ұйытқып соққан жел. Желдің күштілігі ауа – райының салқындығын	Картотека №4 **«Құстарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз:** «Құстар қайтып барады» тақпақ Қазан толы Дәулет қорын қалады Заңғар көкке жол сызып Құстар қайтып барады **Мақсаты:** Құстардың күзгі тіршілігін қадағалай отырып, кейбіреуінің жылы жаққа ұшып кететіндігі, ал кейбіреуінің қыстап қалатындығы туралы түсінік беру. **Еңбек:** Біздің	Картотека №5 **«Ауа – райын бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз:** Санай бер, Қарай бер, Бояуы – жүз Келді күз **Мақсаты:**Ауа – райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. **Еңбек:** Таза алаң. **Қимылды ойын:** «Тымпи-тымпи» Топ болып ойнауға,

	Еңбек: Ағаш түптерін қопсыту **Қимылды ойын:** «Сымсыз телефон» Балаларды шапшаң тапсырмаларды орындауға, өз сөзін қасындағы балаға дұрыс жеткізе алуға баулу **Өзіндік іс – әрекет** «Қала» құрастырайық Ауа – райын есепке ала отырып, дәлізде ойналатын ойындарды іс – әрекеттерді өткізуге жағдай жасау. Жақсы тәртір әрекеттеріне жағдай жасау	Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу **Өзіндік іс – әрекет** Әткеншек тебу, тартылғышқа тартылу Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу	үдететіндігін түсіндіру. **Еңбек:** Әдемі гүлдер **Қимылды ойын** «Орамал тастау» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс-әрекет** «Желмен жарысайық» Қуанышты және тыныш жағдайды тудыружәне оны сақтауға көмектесу, ынталарын және өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу.	ойыншықтар **Қимылды ойын** «Сұр қоян» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Жүзік салу, әткеншек тебу Зейін қойып тыңдауға, тәрбиешінің айтқанын орындауға үйрету.	рөльдерді бөліп ойнауға қалыптастыру **Өзіндік іс – әрекет** Әткеншек тебу Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу
Серуеннен оралу	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен шешіну. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(сөйлеуді дамыту)**				
Түскі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек				

	орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикалық дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Шалқан, мақта қыз бен мысық ертегілерін оқып беру. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шынықтыру процедурасы	Велосипед жаттығуы. Қол мен аяқты жоғары көтеріп, аяқты кезекпен сермеу. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір сумен қолыңды жу Жуынсаң сен егерде, Таза бетің маңдайың				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Сюжетті-рөлдік ойын.** «Отбасы» Мақсаты: Балалардың отбасы мүшелері жөнінде ұғымдарын нығайту; отбасы мүшелерінің өз үйлерінде атқаратын рөлін пысықтау; үлкенге құрмет, жақындарына сүйіспеншілік сезімдеріне тәрбиелеу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	**«Жұбын тап».** Мақсаты: . Балалардың ақыл-ойын, тілін дамыту, зейінді болуға тәрбиелеу. Ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, ойынды бастайды. Аты аталған бала бірінші болып текшені қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді ретімен қояды. Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол	**Үстел ойыны.** «Сурет бойынша жинастыр». Мақсаты: Танымдық қабілеттерін дамыту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балаларды құстарға тән белгілер бойынша сипаттауды және оларды сипаттама арқылы тануды үйрету. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**

			жеңеді. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**		
Балалармен жеке жұмыс	«Менің отбасым» отбасы тақырыбында мақал-мәтелдер айтқызу. Мақсаты: Әдемінің сөйлеу тілін дамыту; отбасы туралы білімдерін жетілдіру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	«Отбасы» тақырыбында санамақтар айтқызу. Мақсаты: Айсұлтанның сөйлеу тілін дамыту. Мысалы: Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық, екеуіміз. Бас бармағым - атам, Балаң үйрек - апам, Ортан терек - әкем, Шылдыр шүмек - анам, Кішкентай бөбек - мен. Біз үйде нешеуміз? Біз үйде - бесеуміз. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	«Жоғалған зат» үстел үсті ойыны. Мақсаты: Ескендірдің ойлау қабілеттерін дамыту. Барысы. Тәрбиеші үстелдің үстіне бірнеше затты қояды. Бала оларға мұқият қарап алған соң, теріс қарап тұрады. Тәрбиеші үстелден бір затты алып тастайды. Бала қай заттың жоғалып кеткенін табу керек. Заттардың санын біртіндеп көбейтуге болады. **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Әңгіме құрастыру.** "Табиғат". Мақсаты: Баланың сөздік қорын табиғатқа байланысты сөздермен байыту. **(қазақ тілі, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**"Ғажайып қапшық" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: . Баланың сөздік қорын ойыншықтардың атауларын білдіретін сөздермен байыту. **(қазақ тілі, қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Картотека №1 **«Жаңбырды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-**	Картотека №2 **«Бұлтты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-**	Картотека №3 **«Желді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті,**	Картотека №4 **«Құстарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-**	Картотека №5 **«Ауа – райын бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-**

	әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) **Жұмбақ:** Ал, керемет бұл қандай, Төгіледі төбеден Көк теңізден құйғандай Көл – көсір су не деген (Жаңбыр) **Мақсаты:** Жаңбырды бақылай отырып, оның бұлттан жауатындығы және түрлерін айтып түсіндіру. Мысалы: Жай жаңбыр, өткінші жаңбыр, нөсер жаңбыр **Еңбек:** Ағаш түптерін қопсыту **Қимылды ойын:** «Сымсыз телефон» Балаларды шапшаң тапсырмаларды орындауға, өз сөзін қасындағы балаға дұрыс жеткізе алуға баулу **Өзіндік іс – әрекет** «Қала» құрастырайық Ауа – райын есепке ала отырып, дәлізде ойналатын ойындарды іс – әрекеттерді өткізуге жағдай жасау. Жақсы тәртір әрекеттеріне	**әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: Аспанға ұшар бу болып, Жерге қайтар су болып (Бұлт) **Мақсаты:** Бұлттың түзілуі және олардың түрлерін: шарпы, будақ, қабатты бұлттарды ажырату **Еңбек:** Ауладағы гүлдерді суару **Қимылды ойын:** «Соқыр теке» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу **Өзіндік іс – әрекет** Әткеншек тебу, тартылғышқа тартылу Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу	**зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: «Жел» Жел улейді у-у-у Құйын келіп билейді зу-зу-зу Қатты – қатты жел соқты гу-гу Жапырақтар қол соқты ду-ду **Мақсаты:** Желдің түрлерімен таныстыру: салқын жел, жылы, ұйытқып соққан жел. Желдің күштілігі ауа – райының салқындығын үдететіндігін түсіндіру. **Еңбек:** Әдемі гүлдер **Қимылды ойын** «Орамал тастау» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс-әрекет** «Желмен жарысайық» Қуанышты және тыныш жағдайды тудыружәне оны сақтауға көмектесу, ынталарын және өз бетінше жұмыс жасай	**әрекеті)** **Көркем сөз:** «Құстар қайтып барады» тақпақ Қазан толы Дәулет қорын қалады Заңғар көкке жол сызып Құстар қайтып барады **Мақсаты:** Құстардың күзгі тіршілігін қадағалай отырып, кейбіреуінің жылы жаққа ұшып кететіндігі, ал кейбіреуінің қыстап қалатындығы туралы түсінік беру. **Еңбек:** Біздің ойыншықтар **Қимылды ойын** «Сұр қоян» Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Жүзік салу, әткеншек тебу Зейін қойып тыңдауға, тәрбиешінің айтқанын орындауға үйрету.	**қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз:** Санай бер, Қарай бер, Бояуы – жүз Келді күз **Мақсаты:**Ауа – райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. **Еңбек:** Таза алаң. **Қимылды ойын:** «Тымпи-тымпи» Топ болып ойнауға, рөльдерді бөліп ойнауға қалыптастыру **Өзіндік іс – әрекет** Әткеншек тебу Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу

	жағдай жасау		алатындығын көтермелеу.		
Балалардың үйге қайтуы	«Менің үйім - менің отбасым» тақырыбында ата-аналармен әңгімелесу. «Отбасындағы еңбек тәрбиесі» тақырыбында ата-аналармен әңгімелесу. «Айына бір рет отбасы күнін өткізу».				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» балабақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 07.11–11.11.2022ж (II – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 07.11	Сейсенбі 08.11	Сәрсенбі 09.11	Бейсенбі 10.11	Жұма 11.11
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: жеке әңгімелер, қарым-қатынас ойындары және балаларда жақсы көңіл-күй қалыптастыру. Достық атмосферасын құру. «Күн сайын ... тәртібі бойынша» ойлану-әңгімелесу (режимді сақтаудың мәні туралы) әңгімелесу				
	Саусақ гимнастикасы Біз базарға бардық, Алмұрт пен құрма көп, Лимон, апельсин бар, Қауын, қара өрік, мандарин. Біз қарбыз сатып алдық, Бұл ең дәмді жүк. *(Өлеңнің әр жолында саусақтарды біріктіру, бірақ алақан біріктірілмейді.)*	**Психогимнастика** «Жақсы көңіл-күй» Анам дүкенге барды: «Печенье мен кәмпит сатып аламын», - деді ол. «Бірге шай ішіп, бассейнге барамыз». Бала қуаныштан секіре бастады. Осы кезде музыка естіледі. Белсенді қозғалыстар: жүру, секіру. Мимика: күлімсіреу.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** «Ауа райын болжаймыз» Мақсаты: Балаларға табиғи құбылыстарды (қар, жаңбыр, тұман, бұршақ) бақылауды үйрету, олардың нәтижелерін түсіндіру; табиғи құбылыстарға қатысты халық болжамдарымен таныстыру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** «Менің сүйікті ертегім. «Ақымақ қасқыр» қазақ халық ертегісі» Мақсаты: Ертегіні оқып беру, мазмұндауды үйрету. Ертегі кейіпкерлерінің рөліне еніп, айтатын сөздерін айтқызу арқылы байланыстыра сөйлеуді, кейіпкерлердің ерекшеліктерін, белгілерін дәл тауып, сипаттауды үйрету.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** "Күнтізбені қалай қолдануға болады? (Қазақ халқының тәуліктегі уақытты мөлшерлеуі)". Мақсаты: Балалардың уақыт, тәулік бөліктері ұғымдары туралы білімдерін бекіту; қазақ халқының тәулік бөліктерінің атауларымен таныстыру, өз күнтізбе жоспарын осы атауларға сәйкестендіруге жаттықтыру.
Ата-аналармен	Баланың көтермелеу мен жазалау, ересектердің баланың мінезін қалыптастыруға әсері туралы әңгіме. Ата-аналармен денсаулық,				

кеңес, әңгімелесу	көңіл-күй туралы жеке әңгімелер				
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	**«Бұл не үшін?»** дидактикалық ойын Мақсаты: Жыл мезгілдері мен тиісті айларды атауға үйрету **(қоршаған ортамен танысу, математика)**	**«Жануарды тамақтандыр»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөздерді бөліктерге бөлуге, сөздің әр бөлігін бөлек айтуға үйрету **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**«Өзіңе жұп тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: балаларды сөздердің дыбысын тыңдауға үйрету; сөздерді өз бетінше атауға және олардағы дыбыстардың нақты айтылуына жаттығу **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**«Бұл нені білдіреді?»** дидактикалық ойын Мақсаты: балаларды сөздерді мағынасына қарай топтастыруға, сөздердің тікелей және бейнелі мағынасын түсінуге үйрету **(сөйлеуді дамыту , қоршаған ортамен танысу)**	**«Кім көп сөз ойлап табады»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөздікті белсендіру; ой-өрісін кеңейту **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығу кешені №5 «Тауықтар» 1. Тауықтар қанат қағады 2. Тауықтар су ішуде 3. Тауықтар жем жейді Тыныс алу жаттығуы «Үйректер ұшады» **(дене шынықтыру)**				
Таңғы ас	Үстел әзірлеу: кезекшілерді анықтау; мәзірмен танысу; асхана керек-жарақтарын таңдау; балалардың назарын үстелдің эстетикалық сәнділігіне аудару. Асхана құралдарының атауларын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ)				
ҰІӘ дайындық	**"Ұшады, жүзеді, жүреді" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Тілдің лексикалық жағын дамыту (етістік сөздігін кеңейту). Барысы. Педагог	**Дидактикалық ойын. "Қуыршақтарға моншақтар алыңыз».** Мақсаты: Үлгі бойынша түсін таңдау. Материал. Негізгі түстердегі қуыршақтардың	**"Жол белгілерін қою" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балалардың жол жүру ережелері туралы алған білімдерін тиянақтау, жол белгілерін айыруды үйрету. Балаларды	**"Көңілді қыстырғыштар" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Қыстырғыштар арқылы саусақ моторикасын дамыту,	**Үстел үсті ойындары. "Көліктерды топтастыр".** Мақсаты: Көліктерді ажыратуды, атауды үйрету. Керекті құралдар:

	балаларға суреттерді таратады, оларды қарастыруды және атауларын атауды сұрайды, содан кейін "Ол не істеп жатыр?" деген сұрақ қояды. Мысалы: автобус жүреді, жолаушыларды тасымалдайды, тоқтайды. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	фигуралары, әртүрлі мөлшердегі негізгі түстердің шеңберлері. **(танымдық іс-әрекет)**	мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	шығармашылық қабілетін дамыту. Ұсынылған бірнеше фигуралардың ішінен дұрыс таңдау. Мектеп жасына дейінгі баланың сөздігін кеңейтуге және белсендіруге, сондай-ақ еске сақтау мен ойлауды дамытуға ықпал ету. **(шығармашылық іс-әрекет, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет)**	көліктер. **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекет)**
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: Допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу **Физикалық дағды** Ойын: «Допты лақтырамыз» Мақсаты: Балаларда сапта бір қатармен тұру, жүру; шашырап жүгіру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; қос қолмен	**Денешынықтыру** Міндеті: Допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу **Физикалық дағды** Ойын: «Допты баспен итеру» Мақсаты: Балалардың сапқа өз еріктерімен тұру қабілетін дамыту, төрт тағандап жүріп, допты баспен итеруге үйрету, аунап түсіп,	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Айна» Мақсаты: Балалардың еске сақтау қабілетін, ой-өрісін, шығармашылығын, сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, өз ойын толық жеткізе білуді үйрету, әрбір баланың даралығын дамыту	**Денешынықтыру** Міндеті: Допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу **Физикалық дағды** Ойын: «Допты лақтырып, қағып алу» Мақсаты: Балаларда сапта еркін жүру; қос қолмен допты жоғары, жіптің үстінен лақтыруға үйрету; ойындар арқылы кеуде	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Балалардың сөздік қорын адамдардың қарым-қатынасын, олардың еңбекке қатынасын білдіретін үстеулермен байыту. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Табиғаттағы еңбек» Мақсаты: Топтағы

	допты жоғары, жіптің үстінен лақтыруға үйрету; ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты лақтыру дағдыларын дамыту **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Балалардың сөздік қорын тұрмыстық заттарды білдіретін зат есімдермен, заттардың қасиеттері мен сапасын сипаттайтын сын есімдермен байыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Менің ас бөлмем» Мақсаты: Балаларды суретке қарап әңгіме құрастыруға үйрету, ас бөлмесімен таныстыру, ас бөлмесінде заттардың қандай жұмыс атқаратынын сұрау. Сөздік қорларын дамыту. **Математика негіздері** Міндеті: «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс	допты алып серіктесі ұстап тұрған сақинаға лақтырып түсіру дағдыларына жаттықтыру, ептілік пен дәлдікке тәрбиелеу. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлем сөздерден тұратынын түсіндіру. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Суретке қарап құрастыр» Мақсаты: Балалардың біліктері мен дағдыларын қалыптастыру, сурет бойынша сөйлем құрауды, байланыстыра сөйлеуді үйретуді қайталау **Көркем әдебиет** Міндеті: Өлеңдерді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Көкөністер» өлеңі Ғ. Өкеев Мақсаты: Жемістерді таныстыру,жеміс пен	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Қанша алсаң, сонша жинайсың» Мақсаты: Балалрға жеміс пен көгөністерді адамның тіршілігінде пайдалануға баулу. себетке қанша жеміс толтырғанын санау, үлкенді құрметтеуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсету, үй шаруасына көмектесу, отбасы мүшелеріне жақсы көретінін білдіру, алғыс	тұсынан қос қолмен допты лақтыру дағдыларын дамыту **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді аяқта» Мақсаты: Сурет бойынша әңгіме құрап, байланыстыра сөйлеуді дамыту, сөйлемдерді сөздерге жіктеу. Ұйымшылдыққа, адамгершілікке, тазалыққа, ұқыптылыққа, әдептілікке, білімпаздыққа жетелеу. **Көркем әдебиет** Міндеті: Өлеңдерді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** М. Әлімбаев «Сары жапырақтар жауғанда»	балалардың ересектердің жәрдемімен, табиғат бұрышында гүлдерге су құюға, жапырақтарын сүртіп, құмын тазалауға баулу. Үлкендермен ықыласты қарым – қатынас жасауға, олардың еңбегіне деген сүйіспеншілік сезімін тәрбиелеу. **Қоршаған ортамен таныстыру** міндеті: Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсету, үй шаруасына көмектесу, отбасы мүшелеріне жақсы көретінін білдіру, алғыс айту, сыпайы сөйлеу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Менің жанұям» Мақсаты: Балаларды өзінің отбасы, жақсы көретін

	жауап беру. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Достарыңмен бөліс» Мақсаты: Балаларды заттарды салыстыру негізінде тең төрт бөлікке бөліп, сандық мөлшерін теңестіруді меңгерту; сандар құрамын жылдам анықтауға, тез санауға жаттықтыру **Мүсіндеу** міндеті: Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерін көрсете білу, бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтау, мүсінделген пішіндердің бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеу **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Құстар қалай қайтады?» Мақсаты: Балалардың құстар туралы білімдерін кеңейте отырып,	көкөністің айырмашылығын ажырыту білу,жемістерді. Атау барысында балалардың сөздік қорын жетілдіру.Жемістер мен көкөністер туралы түсініктерін дамыту.Балаларды салауатты өмір сүруге тәрбиелеу. **Қазақ тілі** Міндеті: сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Ойлан, тап» Мақсаты: Балаларға сөздерді әр түрлі етіп айтуды, ажыратуды үйрету, буындарда, сөздерде дұрыс айтуға дағдыландыру. Балалардың ой- өрісі мен зейінін дамыту.	айту, сыпайы сөйлеу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Мен және менің отбасым» Мақсаты: Отбасы мүшелерінің денсаулығын, белсенділігін нығайту, ептіліктерін, шапшаңдықтарын, батылдықтарын, күштіліктерін байқау. Спортқа деген сүйіспеншілігін арттыру. Салауатты өмір салтын насихаттау.	Мақсаты: Күздің ерекшеліктері туралы алған білімдерін толықтыру. Балалардың күз туралы түсініктерін кеңейтіп, бұл жыл мезгілінің ерекшелігін бақылату. «Күз» өлеңін оқып беру, түсіндіру, жаттау, байланыстыра сөйлеуді үйрету. Тілдерін дамыту. Табиғатты аялауға, әсемдікті көре білуге, сезінуге тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Қанша алсаң, сонша жинайсың» Мақсаты: Балалрға жеміс пен көгөністерді адамның тіршілігінде пайдалануға баулу. себетке қанша жеміс	адамдары,олардың жақсылығы мен қайырымдылығы , мәдениеті мен сыпайылылыққа қатысты сөздерді қолдануға үйрету **Қазақ тілі** Міндеті: сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Ойлан, тап» қайталау Мақсаты: Балаларға сөздерді әр түрлі етіп айтуды, ажыратуды үйрету, буындарда, сөздерде дұрыс айтуға дағдыландыру. Балалардың ой- өрісі мен зейінін дамыту

	торғайдың жылы жаққа ұшып кететіні туралы мәлімет беру; мүсіндеу ұйымдастырылған іс-әрекеті арқылы қолдың ұсақ моторикасының дұрыс дамуына үлес қосу, түрлі пішіндерді жасауда есу, жалпайту, домалақ жасау, шұжық тәріздес пішін шығару тәсілдерін игерту			толтырғанын санау, үлкенді құрметтеуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігіне жағдай жасау, балалармен спорттық-ойын жабдықтары мен спорттық керек-жарақтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Ауа-райына байланысты балаларды реттілікпен киіндіру, дұрыс киінуді қадағалау **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары, жалпы және ұсақ мотериканы дамыту)**				
Серуен	Картотека №6 **«Жапырақтардың түсуін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: «Күзгі жапырақ» тақпақ Қыстың жақын қалғанын Жапырақтар сегендей Желмен ұшып барады Жерге қонып үлгермей **Мақсаты:** Мезгілге байланысты жапырақ түстерінің өзгеруін, олардың түсуін	Картотека №7 **«Күзгі өрмектің ұшуын бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Шиден ұзын сирағы Тастай терең құлағы Сөйтіп жүріп көп жерге Аспалы торлар құрады (Өрмекші) **Мақсаты:** Күзгі өрмектің ұшуына не	Картотека №8 **Күнді бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күн көзінің жарығын күннен тараған сәуле (жарық) оның бүкіл табиғат үшін пайдалы да қажеттілігін ашу **Еңбек:** Гүл шоғы **Тәжірбие:** Балаларға шығыстан батысқа қарай күн жолын қолмен суреттеуге, кеңістікті	Картотека №9 **Тұманды бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күздегі тұманды бақылау, тұманның қайдан пайда болатынын түсіндіру **Еңбек:** Ағаштардың түптерін қопсыту **Көркем сөз:** Таза болса – табиғат Аман болар – адамзат **Қимылды ойын**	Картотека №10 **«Шықты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күз ерекшеліктерін көрсете түсіндіру, шықтың пайда болу жолы. **Еңбек:** Ағаш бұтақтарын жинау. Балалардың бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Бастаған істерін аяғына дейін

	қадағалау **Еңбек:** Жапырақтардан гүл шоғын жасау **Қимылды ойын** «Монданақ» Топ болып ойнауға, рольдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. **Өзіндік іс – әрекет** Орта доп. Әткеншек тебу Балалардың тұрақты бірлестіктерін нығайтуға көмектесу. Ынталарын, өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу. Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу.	ықпал етеді?ола қайдан пайда болады деген сұрақтарға жауап беру. **Еңбек:** Түскен жапырақты жинау **Қимылды ойын** «Итеріспек» Балаларды шапшаңдыққ, топ болып ойнауға үйрету. **Өзіндік іс – әрекет** Допты қуалау. Тартқышқа тартылу Балалардың ойын барысында бір – бірімен қарым - қатынас жасай алуын жетілдіру, іс – әрекеттеріне өз пікірлерін білдіру.	бағдарлауға үйрету **Қимылды ойын** «Үрпек төбе» Тез жүгіре білуге үйрету, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** Қалауы бойынша ойындар Ынталарын өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу	«Шымшық доп» Тез жүгірк білуге, жылдамдыққа үйрету. **Өзіндік іс – әрекет** Жасыру. Төбешікке секіру Балалардың өз бетінше ойын үшінтақырыпты таңдай алуын дамыту	тыңғылықты жасауға үйрету. **Тәжірбие:** Көлеңке жерлерден және күн сәулесі түсіп тұрған жерлерден шықты тауып алу. **Қимылды ойын** «Қаздар мен бақташы» Шапшаңдық пен топта ойнап үйрену **Өзіндік іс – әрекет** Еркін ойындар
Серуеннен оралу	Жуыну, шешіну, киіну кезінде дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру; жуыну әдістерінде жаттығу: жеңді түру, қолды сабынмен сабындау, сумен жуғаннан кейін қолдағы суды түсіру. «Балалар қолын жуды» суретін қарау. Ол жайлы әңгіме. Өзіндік ойын әрекеті				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(сөйлеуді дамыту)**				
Түскі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты				

	орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау.				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шынықтыру процедурасы	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар).**				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың өзіндік іс-әрекеті	**Дидактикалық ойын.** "Бұл қай мезгілде болады?" Мақсаты: Балалардың мезгілге қатысты құбылыстар жөнінде білімдерін тиянақтау; ойлау, есте сақтау, зейін, байланыстыра сөйлеу қабілеттерін дамыту. **(зерттеу іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	**Дидактикалық ойын.** **"От, су, аспан, жер".** Мақсаты: Балалардың тірі және өлі табиғат өкілдері жайында білімдерін нығайту; ой шапшаңдығын, елестету, зейін қабілеттерін дамыту; алғырлыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)**	**Сюжетті-рөлдік ойын.** "Зообақ". Мақсаты: Балалардың түсінігіндегі зообақ, қорғауға алынған жануарлар туралы ұғымдарын бекіту; зообақта қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, күтуші жөніндегі ұғымдарын нығайту; мамандардың зообақта атқаратын рөлі неде екенін анықтау; еңбекқорлыққа, жан-жануарларға аяушылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын.** "Не, қалай естіледі?" (табиғат құбылыстары). Мақсаты: Балаларға табиғи құбылыстардан қандай дыбыстар естілетінін ажыратуды, табиғи дыбыстарды сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдану арқылы білдіруге ынталандыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, елестету қабілеттерін дамыту; сезгіштікке, зеректікке тәрбиелеу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	**Дидактикалық ойын. "Ұстап ал да, түсін ата".** Мақсаты: Балалардың допты ұстап алып, аталған түске сай боялған белгілі затты (құбылысты, жануарды, құсты) жылдам атауға жаттықтыру; ой шапшаңдығын, түстерді ажырату, зейін қабілетін, дүниетанымын дамыту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**
Балалармен жеке	**Танымдық және**	**Шығармашылық**	**Әлеуметтік-**	**Танымдық және**	**Қарым-қатынас**

жұмыс	**зияткерлік дағдылар «Соншасын көрсет»** дидактикалық ойыны Мақсаты: балаларды заттардың санын көрнекі және есту арқылы көбейтуге үйретуді жалғастыру.	**дағдылар, зерттеу қызметі «Шуылдақ» деген не?»** дидактикалық ойын Мақсаты: шығармашылық дағдыларды қалыптастыру, заттарды шығармашылық түрлендіруді жүзеге асыру мүмкіндігі (музыкалық аспапты қалдық материалдан жасау)	**эмоционалды дағдылар «Жақсы-жаман»** дидактикалық ойыны Мақсаты: талдау, салыстыру қабілетін қалыптастыру	**зияткерлік дағдылар «Раушан биі» ойыны** Мақсаты: «Тоңазыған раушан позасы» бейнесін беру кезінде қозғалыстағы қиял мен шығармашылықты дамыту.	**дағдылары «Керісінше»** дидактикалық ойын Мақсаты: мағынасы жағынан қарама-қарсы сөздерді ойлап табуды жалғастыру; сөйлеуді, қиялды, есте сақтауды дамыту
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігіне жағдай жасау, балалармен спорттық-ойын жабдықтары мен спорттық керек-жарақтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Ауа-райына байланысты балаларды реттілікпен киіндіру, дұрыс киінуді қадағалау **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Картотека №6 **«Жапырақтардың түсуін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Көркем сөз**: «Күзгі жапырақ» тақпақ Қыстың жақын қалғанын Жапырақтар сегендей Желмен ұшып барады Жерге қонып үлгермей **Мақсаты:** Мезгілге байланысты жапырақ	Картотека №7 **«Күзгі өрмектің ұшуын бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Шиден ұзын сирағы Тастай терең құлағы Сөйтіп жүріп көп жерге Аспалы торлар құрады (Өрмекші)	Картотека №8 **Күнді бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күн көзінің жарығын күннен тараған сәуле (жарық) оның бүкіл табиғат үшін пайдалы да қажеттілігін ашу **Еңбек:** Гүл шоғы **Тәжірбие:** Балаларға шығыстан батысқа қарай	Картотека №9 **Тұманды бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күздегі тұманды бақылау, тұманның қайдан пайда болатынын түсіндіру **Еңбек:** Ағаштардың түптерін қопсыту **Көркем сөз:** Таза болса – табиғат	Картотека №10 **«Шықты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Күз ерекшеліктерін көрсете түсіндіру, шықтың пайда болу жолы. **Еңбек:** Ағаш бұтақтарын жинау. Балалардың бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Бастаған істерін аяғына

	түстерінің өзгеруін, олардың түсуін қадағалау **Еңбек:** Жапырақтардан гүл шоғын жасау **Қимылды ойын** «Монданақ» Топ болып ойнауға, рольдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. **Өзіндік іс – әрекет** Орта доп. Әткеншек тебу Балалардың тұрақты бірлестіктерін нығайтуға көмектесу. Ынталарын, өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу. Балалардың ойындарын қызықты етіп ойнауларын ұйымдастыруға көмектесу.	**Мақсаты:** Күзгі өрмектің ұшуына не ықпал етеді?ола қайдан пайда болады деген сұрақтарға жауап беру. **Еңбек:** Түскен жапырақты жинау **Қимылды ойын** «Итеріспек» Балаларды шапшаңдыққ, топ болып ойнауға үйрету. **Өзіндік іс – әрекет** Допты қуалау. Тартқышқа тартылу Балалардың ойын барысында бір – бірімен қарым - қатынас жасай алуын жетілдіру, іс – әрекеттеріне өз пікірлерін білдіру.	күн жолын қолмен суреттеуге, кеңістікті бағдарлауға үйрету **Қимылды ойын** «Үрпек төбе» Тез жүгіре білуге үйрету, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** Қалауы бойынша ойындар Ынталарын өз бетінше жұмыс жасай алатындығын көтермелеу	Аман болар – адамзат **Қимылды ойын** «Шымшық доп» Тез жүгірк білуге, жылдамдыққа үйрету. **Өзіндік іс – әрекет** Жасыру. Төбешікке секіру Балалардың өз бетінше ойын үшінтақырыпты таңдай алуын дамыту	дейін тыңғылықты жасауға үйрету. **Тәжірбие:** Көлеңке жерлерден және күн сәулесі түсіп тұрған жерлерден шықты тауып алу. **Қимылды ойын** «Қаздар мен бақташы» Шапшаңдық пен топта ойнап үйрену **Өзіндік іс – әрекет** Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы	«Сөйлеу бұзылыстары, олардың себептері және алдын алу» консультация-практикум (жеке консультациялар). Мақсаты: ата-аналарға мектеп жасына дейінгі балаларда қандай сөйлеу бұзылыстары бар, балалармен ойындарда қандай жаттығуларды қолдануға болатындығы туралы түсінік беру. **(саусақ гимнастикасы)**				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» балабақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 14.11–18.11.2022 (III – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 14.11	Сейсенбі 15.11	Сәрсенбі 16.11	Бейсенбі 17.11	Жұма 18.11
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасылық дәстүрлер туралы жеке әңгімелер, балалармен қарым-қатынас жасау және жақсы көңіл-күй қалыптастыру ойындары. Достық атмосферасын құру. «Тәні саудың жаны сау» әңгімелесу Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру				
Ата-аналармен кеңес, әңгімелесу	Баланың ұмытшақтығын қалай жеңуге болатындығы, балаларды қамқоршы етіп тәрбиелеу туралы әңгіме. Режимді сақтау, таңертеңгі гимнастиканың мәні туралы жеке әңгімелер				
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	**Үстел үсті ойындары «Магниттік мозаика. Кірпі»** Мақсаты: магниттік тақтада бір-бірімен үйлесетін әртүрлі пішіндер мен түстерден кескін жасау **(құрастыру + математика)**	**Үстел үсті ойындары «Дысбілместің шоты»** Мақсаты: балаларды кемпірқосақтың барлық түстерімен таныстыру; 1-ден 7-ге дейін санау; пәндерді жіктеу, өзін-өзі тексеру дағдыларын дамыту (**математика + сөйлеуді дамыту)**	**«Сандар» тақта-баспа ойындары** Мақсаты: фигураны суреттегі объектілер санымен салыстыру, сонымен қатар саусақтардың ерікті зейіні мен ұсақ моторикасын жаттықтыру **(математика + қоршаған ортамен танысу)**	**«Ұқсас - ұқсас емес» дидактикалық ойыны** Мақсаты: заттарды салыстыруға үйрету; олардан айырмашылықтың белгілерін табу; ұқсастық, сипаттама бойынша заттарды тану **(математика + сурет салу)**	**«Дәмді және пайдалы» ойыны** Мақсаты: балаларды допты ұстауға және лақтыруға үйрету; пайдалы тағам туралы білімді бекіту **(дене шынықтыру + қоршаған ортамен танысу)**
Ертеңгілік жаттығу	**Жаттығулар кешені** Комплекс №6 «Бізге көңілді» 1. Көңілді қолдар 2. Көңілді аяқтар 3. Бір орында тұрып, екі аяқта секіру 4. Шар				

Таңғы ас	Кезекшілік: майлықтарды қоюға, үстелді жабдықтауға көмектесу, қасықты оң жаққа дұрыс қою. Балалардың назарын тамақтануға аудару. Тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; балалардың ұқыптылығын бағалау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Ойын жаттығуы: Су, су, менің бетімді жу. Көздерім жарқырасын, бетіміз жалтырасын, Тісіміз аппақ таза болсын! Асхана құралдарының атауын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ) **сөйлеуді дамыту**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Суреттерді орналастыр» ойыны.** Мақсат-міндеттері. Заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: торкөз салынған қағаз беттері, әртүрлі суреттер. Ойынның мазмұны. Балалар берілген суреттерді әр бағанмен жолға олардың бірі ғана келетіндей етіп, шаршы торкөздерге орналастырады. **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**«Көзіңді жұм, қолыңмен анықта».** Мақсат-міндеттері. Ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кішкентай ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: қарындаштар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Балалар сипап сезу арқылы заттың ұзын-қысқалығын анықтайды. Ұзындығы әртүрлі қарындаштар алынады. Жүргізуші бір баланы шақырып, оған «көзіңді жұм да, қарындаштың ұзын-қысқалығын анықта» деген тапсырма береді. **(танымдық іс-әрекет,**	«**Достық» шеңбері.** Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз, Жарқыраған күндейміз, Табиғатты қорғаймыз. Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. **(қарым – қатынас іс – әрекеті)**	**Санамақтар айтқызу.** Қасқыр қақты қақпаны. - Ашыңдар, тез! - айтқаны. Сол-ақ екен лақтар, Титтей-титтей шұнақтар Жан-жағына жүгірді, Жасырынып үлгерді. Бірі - төсек астына, Бірі - пештің қасына, Бірі - сәкі астына, Бір - астына керует, Бірі - тапқыр керемет, Отыр бөшке түбінде, Қанша лақ бар бұл үйде? **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**"Қажетті киімді ал".** Мақсат-міндеттері. Балаларға қысқы және жазғы киімдерді ажыратуды үйрету. Зейін, еске сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері: қуыршаққа дұрыс киімді таңдау. Ойын әрекеті: қуыршаққа қажетті киімді табу. мезгіліне сәйкес киімді кигізу керек. **(таным іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**

		қарым-қатынас іс-әрекеті)			
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: допты бір қатарға қойылған заттардың арасымен домалату **Физикалық дағды** Ойын: «Доппен ойындар» Мақсаты: Алаң кеңістігіне бейімделе білу.Доппен эстафета орындау кезінде тәуекелдерді мейлінше азайту. **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Алма» ертегісі» Мақсаты: Балаларды ертегі мазмұнын дұрыс түсініп, сұраққа жауап беруге үйрету. Ертегі кейіпкерлеріңің ішкі күйі мен іс – әрекетін	**Денешынықтыру** Міндеті: допты қабырғаға лақтыру және екі қолымен қағып алу **Физикалық дағды** Ойын: «Менің Добым» Мақсаты: Балаларға гимнастикалық орындықтың үстімен қолдарын белдеріне қойып, бір жанымен шапшаң қадаммен жүріп өтуге жаттықтыру, допты қабырғаға лақтыру және екі қолымен қағып алу. Шаршаңдыққа, ептілікке баулу. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Менің ойыншығым» Мақсаты: Балаларға өздерінің сүйікті ойыншықтары жайлы сөйлемдер құрастырып,	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сыйқырлы сурет» Мақсаты: Балалардан суретте не көргенін баяндау, сөздерден сөйлем құрастыру, сөздік қорларын мойту. **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: көрнекілік арқылы 6, 7, 8, 9, 10 сандарының пайда болуымен; 0 ден 9 дейінгі цифрмен таныстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Жыл мезгілдерінің саны неге төртеу?» Мақсаты: Балалардың ұғымында «сегіз» саны туралы түсінік қалыптастыру, оны тану	**Денешынықтыру** Міндеті: допты екі қолымен бір-біріне (арақашықтығы 1,5–2 м) басынан асыра лақтыру **Физикалық дағды** Ойын: «Түрлі – түсті доптар» Мақсаты: Балаларға адымдап алға қарай жүру, допты екі қолымен бір-біріне (арақашықтығы 1,5–2 м) басынан асыра лақтыру, дене жаттығуларын орындауға қызығушылық танытуға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сыйқырлы сурет» Мақсаты: Балалардан	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: - Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Кішкентай бағбан» Мақсаты: Әнгімені оқып беріп таныстыру арқылы балалардың зейінін аударып , қызығушылықтарын арттыру. Бағбан туралы түсінік бере отырып , бақтағы жұмыспен таныстыру.Әңгіме арқылы ойын,қиялын дамыту,өз ойын ұштастыра айту. **Қоршаған ортамен таныстыру**

	сахнада ойнай отырып, бейнелей білуге дағдыландыру, қызығушылық әрекетін, қабілеттерін ояту. **Математика негіздері** Міндеті: көрнекілік арқылы 6, 7, 8, 9, 10 сандарының пайда болуымен **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Жеті күннің қасиеті» Мақсаты: Балаларға апта күндерінің белгілі тізбекте тұратыны туралы түсінік қалыптастыру, атауларын жаттату; жеті саны қатысатын ертегілер мен ұғымдарды пысықтау; «жеті қазына» және адам өміріндегі жеті санына байланысты басқа да ұғымдарды топтастыруды үйрету **Жапсыру** міндеті: сюжеттік композициялар жасау;	қандай ойыншықтар екенін сұрау. Балаларды ұқыптылыққа және тазалыққа тәрбиелеу. **Көркем әдебиет** Міндеті: рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беру, қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Үш дос» қазақ халық ертегісі Мақсаты: Халық ауыз әдебиетінің тұрмыстық ертегілермен таныстыруды жалғастыру. Өзінің қимылын серіктестің қимылымен байланыстыруды үйрету; бейнені дененің әсем қимылы, ымдау, дауыс арқылы білдіру, «сахнада» бағдарлау. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту.	және атау іскерлігін жетілдіру; саны сегіз жолақты ұзындығына қарай өсу және кему ретімен тұстастырып салыстыру амалын жетілдіру; жылдың төрт мезгілі туралы білімдерін пысықтау **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін олардың жабдықталуын түсіну **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Көлік түрлері» Мақсаты: Көліктер туралы ұғым қалыптастыру, өздеріне таныс көлік түрлерін салыстырып, ажыратып айтып беруге үйрету. Әр түрлі көлік құралдарынан мамандық иелері туралы білімін кеңейту. Олардың еңбегін бағалауға, құрметпен қарауға үйрету.	суретте не көргенін баяндау, сөздерден сөйлем құрастыру, сөздік қорларын мойту. Сөз ішіндегі дыбыстардың жуан, жіңішке, дауысты, дауыссызға бөлінетінін ұғындыру. **Көркем әдебиет** Міндеті: рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беру, қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Күн астындағы Күнекей қыз» Мақсаты: Ертегі мазмұнын жете түсіндіріп, оны тыңдауға деген қызығушылығын ояту; өз ойын қиялымен ұштастыра отырып, жағымды - жағымсыз	міндеті: ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидар және т.б. қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Сымсыз телефон» Мақсаты: Балаларға электронды техка жайлы мағлұмат беру, телефон мен смарфондардың пайдасы мен зиянын түсіндіру. Қолдану барысында қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету. **Қазақ тілі** Міндеті: сөйлегенде (хабарлы, сұраулы, лепті) қолдана білуді жетілдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Көлік түрлері. Қоғамдық көлікте тәртіп ережесі»

	оларды сәнді бөлшектермен толықтыру; жеке және топпен бірлесіп жасау; онда міндеттерді келісіп атқару **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Қоян сәбізді жақсы көреді» Мақсаты: Балаларды мақта табақшаларын қайшының көмегімен тең ортасынан екі бөлікке кесіп, кесілген бөліктерден қоянды жазық қағаз бетіне жапсыруды үйрету	**Қазақ тілі** Міндеті: интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Үй жануарлары және төлдері. «Жеті лақ» ертегісі» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы үй жануарлары туралы білімдерін кеңейту, «Қасқыр мен жеті лақ» ертегісінің мазмұнымен таныстыру; үй жануарларының төлдерінің атауларын бекіту; үй жануарларының дыбыс шығару және қозғалу ерекшеліктерін еске түсіру		кейіпкерлерді өздігінен ажырата білуге үйрету; ертегі арқылы балаларды еңбекті сүюге тәрбиелеу. Балаларға ертегілер әлеміне еніп, жақсы көңіл күй сыйлау **Математика негіздері** Міндеті: көрнекілік арқылы 6, 7, 8, 9, 10 сандарының пайда болуымен; **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Жыл мезгілдерінің саны неге төртеу?» Мақсаты: Балалардың ұғымында «сегіз» саны туралы түсінік қалыптастыру, оны тану және атау іскерлігін жетілдіру; саны сегіз жолақты ұзындығына қарай өсу және кему ретімен тұстастырып салыстыру амалын	Мақсаты: Балалардың көлік түрлері, олардың қозғалыс тәсілдері туралы білімдерін кеңейту; қоғамдық көліктегі ережелермен таныстыру; қала мен ауылдың көріністері, олардың айырмашылығын ажыратуды үйрету

				жетілдіру; жылдың төрт мезгілі туралы білімдерін пысықтау	
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігіне жағдай жасау, балалармен спорттық-ойын жабдықтары мен спорттық керек-жарақтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Ауа-райына байланысты балаларды реттілікпен киіндіру, дұрыс киінуді қадағалау **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Картотека №11 **«Өткінші жаңбырды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Өткінші жаңбыр туралы түсінік беру. Жаңбырдың пайдасы, жаңбыр жауғанына қарап егістікті, бау – бақшаны, саяжайдағы көкөніс пен жеміс жидек бәрін қолдан жауындатып суарудың пайдасын түсіндіру. **Еңбек:** Балаларға ауланы қураған жапырақтардан тазартуға көмектесу **Көркем сөз:** Еңбекпен	Картотека №12 **«Ауа-райы температурасының түсуін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Мақсаты: Желдің күшін, екпінін, Бұлттың түсін, кесінін Отырады бақылап, Қалт жібермей ешбірін (метеоролог) Күннің қанша градусқа төмендегенін бақылау. Күзгі табиғат құбылыстарын түсіндіру. **Еңбек:** Гүл тұқымдарын жинау **Қимылды ойын:** «Доппен ұрып алу»	Картотека №13 **«Аспанды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Аспанды бақылап, болған өзгерістермен таныстыру. Күзгі аспанның ерекшеліктерін айту **Еңбек:** Біздің алаң **Қимылды ойын:** **«Ұстаушы, лентаны ал».** Балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету **Өзіндік іс – әрекет:** Өз бетімен ойнау. Үлкендердің аз ғана көиегімен балалардың ойынға ыңғайлы жерді таңдай білуін, ойын жағдайын ұйымдастыра алуын қалыптастыру.	Картотека №14 **«Топырақты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балалардың топырақты ауа-райына байланыстыөзгеретінін көруге үйрету. Ойлай алуын, талқылай алуын, дәлеледей алуын дамыту. Туған жерге ұқыптылық қатынасын тәрбиелеу. **Еңбек:** Гүлзардағы жұмыс **Қимылды ойын:** «Жүгіріп өтуге үлгер» Ептілікке,	Картотека №15 **«Алғашқы суық түскенін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балаларға суықтың түскенін түсіндіріп, киім өзгерісіне көңіл аударту **Еңбек:** Шашылған қоқысты жинау (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ұшты – Ұшты» Шапшаңдыққа, ептілікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Ойын түрін таңдауда өз бетінше әрекет

	ел көгерер Жаңбырмен жер көгерер **Қимылды ойын** «Кім тезірек?» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту. Ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** Жарысу, төбешікке секіру, допты қуалау. Балалардың өз бетінше ойын үшін тақырыпты таңдай алуын дамыту.	Балаларды тез қимылдауға, өз бетінше шешім қабылдауға үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** **Еркін ойындар** Балаларды ойын таңдай білуге, рольді бөлісуге қозғай білу	Ойында құмдағы құрлыстарды пайдалана білуін дамыту	шапшаңдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Тез секіруге үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар	жасауын, бастама жасауын дамыту
Серуеннен оралу	Жуыну, шешіну, киіну кезінде дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру; жуыну әдістерінде жаттығу: жеңді түру, қолды сабынмен сабындау, сумен жуғаннан кейін қолдағы суды түсіру. «Балалар қолын жуды» суретін қарау. Ол жайлы әңгіме. **Өзіндік ойын әрекеті**				
Түскі ас	Балалардың назарын тамаққа аудару; тамақтану мәдениеті дағдыларын тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс. Ұқыптылық дағдыларын қалыптастыру. Асхана құралдарын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ). Тақпақ айту: Біздің қасығымыз бар. Өзі аздап сиқырлы. Міне – тәрелке, міне – ас. Онда ештеңе қалмайды (**сөйлеуді дамыту**)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				

Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Түстен кейінгі ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**Ұқыпты жуу дағдыларына тәрбиелеу. Көкмайса шөп ұйқысынан оянды, Шымшық дән шоқи бастады, Көжек – қырыққабатты, Тышқан – қабықты, Балалар сүт ішті.				
Балалардың өзіндік іс-әрекеті	**«Үлгіні құрастыру» ойыны**. Мақсаты: қазақ оюөрнегінің дайын элементтерінің көмегімен шеберлікпен жаттығу; жазықтықта өрнек жасау. **Құрастыру**	**Трафарет бойынша** сурет салу (қазақ оюөрнегінің элементтері) Мақсаты: трафарет пен қарындашпен жұмыс істеудің техникалық әдістерінде жаттығу. Жаттығу ойыны **Қазақ тілі**	**«Бірдейін тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: көрнекі қабылдауды, зейінді, есте сақтауды дамыту **Математика негіздері**	«**Сөзді ата**» дидактикалық ойыны Мақсаты: сөзді белгілі бір ретпен атауға үйрету; зейінді, есте сақтауды дамыту **Сөйлеуді дамыту**	«**Жұдырық, қабырға, алақан»** дидактикалық ойыны Мақсаты: қолдың ұсақ моторикасын, ойлауын, есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. **Денешынықтыру**
Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар** **«Не жанады, не жанбайды?»** дидактикалық ойын Мақсаты: заттардың	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу қызметі** **«Қайық өзенде жүзеді»** ойын жаттығуы Мақсаты:	**Әлеуметтік-эмоционалды дағдылар** **«Әрқашан абай бол»** дидактикалық ойыны (ертегілер бойынша)	**Қозғалыс дағдылары** **«Лақтыр-ұста» ойын** жаттығуы Мақсаты: допты бір қолмен лақтыру және екі қолмен ұстау қабілетін	**Қарым-қатынас дағдылары** **«Бұл қай кезде болады?»** дидактикалық ойын Мақсаты: сұрақтарға

	қасиеті туралы білімді бекіту.	тіктөртбұрыштың бұрышын кесу арқылы заттардың бейнесін жасауға үйрету.	Мақсаты: ертегі кейіпкерінің мысалында әртүрлі өмірлік жағдайда қауіпсіз мінез-құлық ережесін қолдану қабілетін қалыптастыру; ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту.	жетілдіру.	толық ұсыныстармен жауап беру қабілетіне машықтану; жыл мезгілдері, тәуліктің бөліктері туралы түсініктерді нақтылау.
Серуенге дайындық	Балалардың өздігінен және жүйелі киінулерін қадағалау. Жылдамдыққа, тиянақтылыққа баулу. Балалардың серуенге деген қызығушылықтарын туғызу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Картотека №11 **«Өткінші жаңбырды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Өткінші жаңбыр туралы түсінік беру. Жаңбырдың пайдасы, жаңбыр жауғанына қарап егістікті, бау – бақшаны, саяжайдағы көкөніс пен жеміс жидек бәрін қолдан жауындатып суарудың пайдасын түсіндіру. **Еңбек:** Балаларға ауланы құраған	Картотека №12 **«Ауа-райы температурасының түсуін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Жұмбақ:** Мақсаты: Желдің күшін, екпінін, Бұлттың түсін, кесінін Отырады бақылап, Қалт жібермей ешбірін (метеоролог) Күннің қанша градусқа төмендегенін бақылау. Күзгі табиғат құбылыстарын түсіндіру.	Картотека №13 **«Аспанды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Аспанды бақылап, болған өзгерістермен таныстыру. Күзгі аспанның ерекшеліктерін айту **Еңбек:** Біздің алаң **Қимылды ойын: «Ұстаушы, лентаны ал».** Балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету	Картотека №14 **«Топырақты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балалардың топырақты ауа-райына байланыстыөзгеретінін көруге үйрету. Ойлай алуын, талқылай алуын, дәлеледей алуын дамыту. Туған жерге ұқыптылық қатынасын тәрбиелеу. **Еңбек:** Гүлзардағы жұмыс **Қимылды ойын:** «Жүгіріп өтуге үлгер» Ептілікке,	Картотека №15 **«Алғашқы суық түскенін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балаларға суықтың түскенін түсіндіріп, киім өзгерісіне көңіл аударту **Еңбек:** Шашылған қоқысты жинау (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ұшты – Ұшты» Шапшаңдыққа, ептілікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу

	жапырақтардан тазартуға көмектесу **Көркем сөз:** Еңбекпен ел көгерер Жаңбырмен жер көгерер **Қимылды ойын** «Кім тезірек?» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту.Ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** Жарысу, төбешікке секіру, допты қуалау. Балалардың өз бетінше ойын үшін тақырыпты таңдай алуын дамыту.	**Еңбек:** Гүл тұқымдарын жинау **Қимылды ойын:** «Доппен ұрып алу» Балаларды тез қимылдауға, өз бетінше шешім қабылдауға үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** **Еркін ойындар** Балаларды ойын таңдай білуге, рольді бөлісуге қозғай білу	**Өзіндік іс – әрекет:** Өз бетімен ойнау. Үлкендердің аз ғана көиегімен балалардың ойынға ыңғайлы жерді таңдай білуін, ойын жағдайын ұйымдастыра алуын қалыптастыру. Ойында құмдағы құрлыстарды пайдалана білуін дамыту	шапшаңдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Тез секіруге үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар	**Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Ойын түрін таңдауда өз бетінше әрекет жасауын, бастама жасауын дамыту
Балалардың үйге қайтуы	«Балабақша мамандарының ата-аналарымен өзара іс-қимылы» тақырыбында дөңгелек үстел Мақсаты: мектеп жасына дейінгі балаларда үйлесімді сөйлеуді дамыту бойынша тәрбиешілер мен ата-аналардың бірлескен қызметі Стендтік кеңес «Балаларды қалай жазалауға болмайды? Неден аулақ болу керек?». Мақсаты: балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау мәселесінде ата-аналардың құзыреттілігін арттыру				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» балабақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 21.11–25.11.2022 (IV – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 21.11	Сейсенбі 22.11	Сәрсенбі 23.11	Бейсенбі 24.11	Жұма 25.11
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасылық дәстүрлер туралы жеке әңгімелер, балалармен қарым-қатынас жасау және жақсы көңіл-күй қалыптастыру ойындары. Достық атмосферасын құру. «Біз гимнастиканы не үшін жасаймыз» әңгімелесу (таңертеңгі гимнастиканың маңызы туралы)				
	Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу. «Жабайы жидектер» Мақсаты: тіршілік қауіпсіздігін сақтауға үйрету.	**«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: тілдерін дамыту.	**Үстел үсті ойыны** «Мозаика: балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету. Тапқырлыққа баулу.	**Дидактикалық ойын «Түстері бойынша бөл».** Өз еріктерімен суреттерді бояу.	**Дидактикалық ойын. «Кімнің дауысы?»** Балаларды өз еріктерімен ойнату. Геометриялық фигураларды бекіту.
Ата-аналармен кеңес, әңгімелесу	Отбасы жағдайында баланың денесін шынықтыру, ересектердегі жаман әдеттер және олардың балалардың салауатты өмір салтына әсері туралы әңгіме. Жеке әңгімелер				
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	**«Төлдерге енесін табуға көмектес»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөйлеуді белсендіру; сөздік қорын кеңейту **(сөйлеуді дамыту + қоршаған ортамен танысу)**	**«Логикалық кесте»** дидактикалық ойыны Мақсаты: геометриялық фигураларды, түстерді, реңктерді бекіту; қабылдауды, зейінді, логикалық ойлауды дамыту **(математика + сөйлеуді дамыту)**	**«Серуенге бару»** дидактикалық ойыны Мақсаты: әр маусымға сәйкес киім мен аяқ киімді таңдау **(сөйлеуді дамыту + қоршаған ортамен танысу)**	**«Төртінші артық»** дидактикалық ойын Мақсаты: логикалық ойлауды, зейінді және өз гипотезаларын дәлелдеу және қорғау қабілетін дамыту **(қоршаған әлеммен танысу + сөйлеуді дамыту)**	**«Не естіледі?»** дидактикалық ойын Мақсаты: есту зейінін дамыту (сөйлеуді дамыту + қоршаған ортамен танысу)

Ертеңгілік жаттығу	**Жаттығулар кешені** Комплекс №6 «Бізге көңілді» 1. Көңілді қолдар 2. Көңілді аяқтар 3. Бір орында тұрып, екі аяқта секіру 4. Шар				
Таңғы ас	Кезекшілік: майлықтарды қоюға, үстелді жабдықтауға көмектесу, қасықты оң жаққа дұрыс қою. Балалардың назарын тамақтануға аудару. Тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; балалардың ұқыптылығын бағалау. Ойын жаттығуы: Су, су, менің бетімді жу. Көз жарқырасын, бет жалтырасын, тісіміз аппақ таза болсын! Асхана құралдарының атауын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Мүсін» ойыны** Мақсаты: қимылды үйлестіруді, есту қабілетін, физикалық қасиетін, ережелерге сәйкес ойнау қабілетін дамыту **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**	**«Бәрі қалай аяқталды?»** ойыны Мақсаты: есте сақтау қабілетін, ақыл-ой қабілетін дамыту; баланың сөздік қорын толықтыру **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**	«**Не жоғалды?»** ойыны Мақсаты: зейінді, есте сақтауды дамыту **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**	**«Балалардың тәртібі қатаң»** ойыны Мақсаты: сигнал бойынша әрекет ету қабілетін, физикалық қасиеттерін дамыту **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**	**«Сен қалай өмір сүресің»**аты: балаларда қимылды дұрыс сипаттау және бір уақытта сөйлеу, ойлау дағдысы, қозғалысты үйлестіру қабілетін дамыту **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)**
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: Допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу **Физикалық дағды**	**Денешынықтыру** Міндеті: допты басымен итеріп, төрттағандап еңбектеу (арақашықтығы 3-4 м). **Физикалық дағды** Ойын: «Еңбектеу жаттығулары»	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді	**Денешынықтыру** Міндеті: допты екі қолымен бір-біріне (арақашықтығы 1,5–2 м) басынан асыра лақтыру **Физикалық дағды** Ойын: «Түрлі – түсті	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: интонациясы бойынша сөйлемдерді

	Ойын: «Допты лақтырып, қағып алу» Мақсаты: Балаларда сапта еркін жүру; қос қолмен допты жоғары, жіптің үстінен лақтыруға үйрету; ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты лақтыру дағдыларын дамыту **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: ««Не дәмді?» (ертегі)» Мақсаты: Ненің дәмді екенін ажыратуға , дәмнің айырмашылығын пішінін айта білуге үйрету. Кейіпкерлердің өзара сөйлесуін көркем түрде қолдану арқылы ертегінің ішкі сырын , айтылу керек ой-түйсігін, мән- мағынасын бұзбай, байланыстыра	Мақсаты: Балаларды 2 мин. дейін заттардың арасымен үздіксіз жүгіру; қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеуге үйрету **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді аяқта» Мақсаты: Сурет бойынша әңгіме құрап, байланыстыра сөйлеуді дамыту, сөйлемдерді сөздерге жіктеу. Ұйымшылдыққа, адамгершілікке, тазалыққа, ұқыптылыққа, әдептілікке, білімпаздыққа жетелеу **Көркем әдебиет** Міндеті: жақындарының әңгімесінен алған	аяқтайық» Мақсаты: Балаларға сөйлем сөзден тұратынын түсіндіруді жалғастыру. Берілген суреттерге қарап сөйлем құрастыруға үйрету. Балалардың сөздік қорын молайту. Ойлау мен зейінін дамыту **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Үйді жабдықтау» (кеңістікті бағдарлау)» Мақсаты: Кеңістіктегі заттардың орналасуы туралы түсінік беру .Өзіне жақын кеңістегі бағыттарды ажырату білу дағдыларын одан ары жетілдіру **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: адамдардың	доптар» Мақсаты: Балаларға адымдап алға қарай жүру, допты екі қолымен бір-біріне (арақашықтығы 1,5–2 м) басынан асыра лақтыру, дене жаттығуларын орындауға қызығушылық танытуға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді аяқта» Мақсаты: Сурет бойынша әңгіме құрап, байланыстыра сөйлеуді дамыту, сөйлемдерді сөздерге жіктеу. Ұйымшылдыққа, адамгершілікке, тазалыққа, ұқыптылыққа,	ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: ««Серуенде» әңгімелеу» Мақсаты: Еңбек туралы білімдерін кеңейту.Өз тәжірбиесін әңгімелей білу қабілеттерін дамыту.(суретте баланың зерттеу бойынша) баланың зейінін дамыту.Тазалыққа тәррбиелеу. **Қоршаған ортамен таныстыру** міндеті: ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидар және т.б. қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Әлеуметтік дағдыларды**

	баяндай білуге үйретуді дамыту **Математика негіздері** Міндеті: шеңбермен және тіктөртбұрышпен салыстыру арқылы сопақша пішінмен таныстыру; **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Автотұрақ» (геометриялық пішіндер) Мақсаты: Мақсаты: Балаларға өздеріне таныс дөңгелек, шаршы және үшбұрыш сияқты геометриялық пішіндерді бір-бірінен ажырата білуге үйрету. Ой қабілеттерін дамыту. Мұқияттылыққа тәрбиелеу. **Құрастыру** міндеті: шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту; қағаздан құрастыр әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді	ақпараттарымен бөлісуіне мүмкіндік беру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қамқорлық» (әңгіме) М. Төрежанов Мақсаты: Әңгімелеп беруге диалог сөздеріне мәнеріне келтіре айта білуге дағдыландыру. Байланыстыра сөйлеуге үйрету.Үлкендерді құрметтеуге тәрбиелеу **Қазақ тілі** Міндеті: сөйлегенде (хабарлы, сұраулы, лепті) қолдана білуді жетілдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Көлік түрлері. Қоғамдық көлікте тәртіп ережесі» Мақсаты: Балалардың көлік түрлері, олардың қозғалыс тәсілдері туралы білімдерін кеңейту; қоғамдық көліктегі ережелермен таныстыру; қала мен ауылдың көріністері,	еңбектеріндегі өзара байланыстарды байқау **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Бөлме өсімдіктері» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы өсімдіктердің жіктелуі туралы білімдерін бекіту; бөлме өсімдіктерінің түрлерімен таныстыруды жалғастыру; бөлме өсімдіктерінің адам және қоршаған орта үшін маңызы туралы түсініктерді кеңейту	әдептілікке, білімпаздыққа жетелеу **Көркем әдебиет** Міндеті: айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: ««Айна» (ертегісі)» Мақсаты: Балаларды «Айна» ертегісімен таныстыру.Балаларды ертегіні түсініп,мазмұнын түсініп айтуға үйрету,сөздік қорларын молайтып, сөйлеу қабілеттерін дамыту,қызығушылық тарын арттыру, адамгершілікке тәрбиелеу. **Математика негіздері** Міндеті: «Қанша?», «Нешінші?»	**қалыптастыру** Ойын: «Сымсыз телефон» Мақсаты: Балаларға электронды техка жайлы мағлұмат беру, телефон мен смарфондардың пайдасы мен зиянын түсіндіру. Қолдану барысында қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету. **Қазақ тілі** Міндеті: Қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже, сандық, кілем, сырмақ, алаша, ши, бау, басқұр, арқан, жіп) **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Киіз үй»

	бекіту **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Бидай алқабы» Мақсаты: қағаз жолақтарын орау техникасын үйрете отырып, дайын орамдарды ойдағыдай формаларға келтіре білу қабілетін қалыптастыру; ұжым болып қағазды орау арқылы бидай алқабын құрастыруды үйрету	олардың айырмашылығын ажыратуды үйрету		сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Қанша алсаң, сонша жинайсың» Мақсаты: Балалрға жеміс пен көгөністерді адамның тіршілігінде пайдалануға баулу. себетке қанша жеміс толтырғанын санау, үлкенді құрметтеуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	Мақсаты: Балаларға қазақ халқының ежелгі тұрағы киіз үй туралы мәлімет беру, киіз үй құрлысымен таныстыру. Киіз үй туралы мәлімет бере отырып, киіз үй жабдығын сәндеу жолдарын көрсету. Ұлттық дәстүрлерді қадірлеуге үйрету.
	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігіне жағдай жасау, балалармен спорттық-ойын жабдықтары мен спорттық керек-жарақтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Ауа-райына байланысты балаларды реттілікпен киіндіру, дұрыс киінуді қадағалау **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Картотека №16 **«Шалшықтарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Танымдық қызығушылықтарын	Картотека №17 **«Құмырсқаларды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Құмырсқалар жайлы жалпы түсінік беру арқылы оларға деген	Картотека №18 **«Бақшада өнім жинауды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Кейбір көкөністердің (қияр, қызанақ, кәді) суық түскенше жиналатынын түсіндіру. Көкөніс	Картотека №19 **«Шөптерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Өсімдіктердің құрлыстары туралы білімдерін бекіту.	Картотека №20 **«Ағаштарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** (қайың, үйеңкі, терек, шырша, шетен

	дамыту, тұрақты көңіл қоюын, байқағыштығын тәрбиелеу. **Еңбек:** Табиғат бұрышындағы гүлдерді суару (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ортасына дейін кім бұрын жетеді» Балалардың қимыл – қозғалысын дамыту. Шапшаңдыққа, ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Топтық ойындар Балаларға ойынға қатысушы сыңарларының қимылдарын өз қимылдарымен үйлестіре алуға үйретуді одан әрі дамыту.	қамқорлық керек екндігін түсіндіру. **Еңбек:** Балалар еңбекқор құмырсқаларды бейнелейді, аула мен дәлізді тазалайды **Қимылды ойын** «Аттамақ» Денені шынықтыру, шапшаңдыққа ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Еркін ойындар	атауларын, пішінін, дәмін, түсін, иісін ажырата білуге үйрету. Көкөністердің піскенін ажырата білуге көңіл аудары **Еңбек:** Бақшадағы өнімді жинау **Көркем сөз:** Берекесін сыйлауға Өлкемізге күз келді Жемістерді жинауға Шақырады біздерді **Қимылды ойын** «Кім тезірек» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту, ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** «Бағбаншылар» Жүгіріп жарыса отырып, (топтарға бөліну), тапсырманы орындау (көкөніс дақылдарын дақылдарын жинау)	Мезгілдік өсімдіктермен таныстыру. **Еңбек:** Гүлдердің тұқымдарын жинау **Көркем сөз:** Қуандырып біздерді Мерекелі күз келді Кел жемісті алтын күз Кемелденсін халқымыз **Қимылды ойын** «Көрші» Балалардың ептілікке, сезімталдық, кеңістікті бағдарлай білуге үйрете отырып, батылдық сияқтықабілеттерін одан әрі дамыту. Шапшаң қимылдап, жылдам жүгіруге үйрету. **Өзіндік іс – әрекеттер** Еркін ойындар	ағашы, қарағаш) Жапырақты және қылқанды ағаш туралы түсіндіру. Балаларға ағаштарды күтуге. Олардан табиғат сұлулығының көркін сезіне білуге тәрбиелеу. **Еңбек:** Құстарды қыста тамақтандыру үшін ағаш дәндері мен талдарын жинау. **Көркем сөз:** Көше бойы аралас Қаптап өскен қарағаш Жемісі жоқ болсада Саясы көп дара ағаш (А. Шаяхметов) **Қимылды ойын** «Фигура жасап шық» Қимыл – өозғалысын дамыта отырып, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Балалардың таңдауы бойынша ойындар
Серуеннен оралу	Тез киіну және шешіну қабілетін жетілдіру. Киімге арналған шкафта тазалық пен тәртіпті өз бетінше сақтау қабілетін бекіту. Әңгіме «Киімге арналған шкафта қалай тәртіп орнатамыз». **Сөйлеуді дамыту** Маған көмектесудің қажеті жоқ – Күртешені өзім шеше аламын,				

	Бәтеңкемді де өзім шешемін Суреті бар шкафқа қоямын. Мұқият тыңдаңыз: Мен енді бәрін білемін!				
Түскі ас	Балалардың назарын тамаққа аудару; тамақтану мәдениеті дағдыларын тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс. **Ұқыптылық дағдыларын қалыптастыру.** Асхана құралдарын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ). Тақпақ айту: Менің табақшамда – Сары тиін суреті бар. Ол көрінуі үшін, Асты қалдырмай тауысамын. Іш, досым, қызанақ шырынын, Сымбатты және биік боласың.				
Түскі ұйқы	Гигиеналық процедуралар. Ұйқыны ұйымдастыруға жағдай жасау. «Қаздар-аққулар», «Қоянның үйшігі» аудиоертегілерімен ұйқыға жатқызу				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шынықтыру процедурасы	Кереуетте гимнастика. Жалпақ аяқтың алдын алу және «Менің арқам түзу» қалыптың бұзылуын түзету жаттығулары. Тыныс алу жаттығулары: «Лейлек» «Әуе шарлары», «Міне, биік қарағай бұтақтарын қозғайды», «Кірпі». «Денсаулық жолымен» жүру; аяқ ұшымен, өкшемен жүру, тізені жоғары көтеріп жүру, жартылай отыру, түзеткіш жолдармен. Су процедурасы				
Түстен кейінгі ас	Ұқыпты жуыну дағдыларына тәрбиелеу. Тақпақ айту: Көкмайса шөп ұйқысынан оянды, Шымшық дән шоқи бастады, Көжек – қырыққабатты, Тышқан – қабықты, Балалар сүт ішті. **мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың өзіндік іс-әрекеті	**«Спорт залы» сюжетті-рөлдік ойыны** Мақсаты: спортқа деген қызығушылықты ояту; балаларды ұжымда	«**Қала бойынша саяхат»** сюжетті-рөлдік ойыны Мақсаты: қаланың көрікті жерлері туралы	**«Пошта» сюжетті-рөлдік ойыны** Мақсаты: балаларды пошташы кәсібімен таныстыруды	**«Біз спортшымыз»** сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсаты: спорттық дағдыларды жетілдіру: жүру, жүгіру, лақтыру,	**Шығармашылық іс – әрекет «Пазлдар»** Мақсаты: мотористаны,

	ойнауға үйретуді жалғастыру. Әр түрлі спорт түрлері бойынша жеңімпаз спортшылардың фотосуреттерін таныстыру	білімдерін бекіту. «Дойбы» үстел ойыны Мақсаты: ойын ережелерімен таныстыру; есте сақтау, ойлау қабілетін дамыту.	жалғастыру. *(Адамдар бір-біріне хат жазады, жеделхат, сәлемдеме жібереді. Пошташы поштаны әр мекенжайға жеткізеді.)*	өрмелеу; физикалық қасиеттерді дамыту: жылдамдық, ептілік, қимылдарды үйлестіру, көз, кеңістіктегі бағдар.	жазықтықта бағдарлауды, үлгі бойынша қою қабілетін дамыту.
Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар** «Бөлмеге саяхат» ойыны Мақсаты: кеңістікті шарлауды үйренуді жалғастыру.	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу қызметі** «Трафаретпен сурет салу» жаттығуы Мақсаты: трафаретті дұрыс пайдалануды, суретті контурдан шықпай бояуды үйренуді жалғастыру.	**Қимыл дағдылары** «Жаттығуға тұр!» ойыны Мақсаты: педагогтың көрсетуі бойынша таңертеңгілік гимнастика кешенін орындау қабілетін қалыптастыру	**Қатынас дағдылар** «Кім не біледі» ойыны Мақсаты: әріптерді ажырата білу қабілетін дамыту	**Қимыл дағдылары** «Лентамен» жаттығу Мақсаты: қозғалыстарды үйлестіруді, кеңістікті шарлау қабілетін дамыту.
Серуенге дайындық	Киім ауыстыратын бөлмедегі мінез-құлық ережелерін сақтауға, сыпайы сөздерді қолдана отырып, көмек сұрауға үйретуді жалғастыру. Киіну: реттілік, серуенге шығу. Серуенге қызығушылықты арттыру				
Серуен	Картотека №16 **«Шалшықтарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Танымдық қызығушылықтарын дамыту, тұрақты көңіл қоюын, байқағыштығын тәрбиелеу.	**Картотека №17** **«Құмырсқаларды бақылау»** Құмырсқалар жайлы жалпы түсінік беру арқылы оларға деген қамқорлық керек екндігін түсіндіру. **Еңбек:** Балалар еңбекқор құмырсқаларды бейнелейді, аула мен дәлізді тазалайды	Картотека №18 **«Бақшада өнім жинауды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Кейбір көкөністердің (қияр, қызанақ, кәді) суық түскенше жиналатынын түсіндіру. Көкөніс атауларын, пішінін, дәмін, түсін,	Картотека №19 **«Шөптерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Өсімдіктердің құрлыстары туралы білімдерін бекіту. Мезгілдік өсімдіктермен таныстыру. **Еңбек:** Гүлдердің тұқымдарын жинау	Картотека №20 **«Ағаштарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** (қайың, үйеңкі, терек, шырша, шетен ағашы, қарағаш) Жапырақты және қылқанды ағаш туралы түсіндіру. Балаларға ағаштарды

	Еңбек: Табиғат бұрышындағы гүлдерді суару (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ортасына дейін кім бұрын жетеді» Балалардың қимыл – қозғалысын дамыту. Шапщшшаңдыққа, ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Топтық ойындар Балаларға ойынға қатысушы сыңарларының қимылдарын өз қимылдарымен үйлестіре алуға үйретуді одан әрі дамыту.	**Қимылды ойын** «Аттамақ» Денені шынықтыру, шапшаңдыққа ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Еркін ойындар	иісін ажырата білуге үйрету. Көкөністердің піскенін ажырата білуге көңңіл аудары **Еңбек:** Бақшадағы өнімді жинау **Көркем сөз:** Берекесін сыйлауға Өлкемізге күз келді Жемістерді жинауға Шақырады біздерді **Қимылды ойын** «Кім тезірек» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту, ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** «Бағбаншылар» Жүгіріп жарыса отырып, (топтарға бөліну), тапсырманы орындау (көкөніс дақылдарын дақылдарын жинау)	**Көркем сөз:** Қуандырып біздерді Мерекелі күз келді Кел жемісті алтын күз Кемелденсін халқымыз **Қимылды ойын** «Көрші» Балалардың ептілікке, сезімталдық, кеңістікті бағдарлай білуге үйрете отырып, батылдық сияқтықабілеттерін одан әрі дамыту. Шапшаң қимылдап, жылдам жүгіруге үйрету. **Өзіндік іс – әрекеттер** Еркін ойындар	күтуге. Олардан табиғат сұлулығының көркін сезіне білуге тәрбиелеу. **Еңбек:** Құстарды қыста тамақтандыру үшін ағаш дәндері мен талдарын жинау. **Көркем сөз:** Көше бойы аралас Қаптап өскен қарағаш Жемісі жоқ болсада Саясы көп дара ағаш (А. Шаяхметов) **Қимылды ойын** «Фигура жасап шық» Қимыл – өозғалысын дамыта отырып, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Балалардың таңдауы бойынша ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Кеңес: «Баланың өміріндегі ойыншықтар», «Балаларға қандай ойыншықтар қажет» Мақсаты: балаларды тәрбиелеу мен оқытудың белгілі бір саласында ата-аналардың педагогикалық сауаттылығын арттыру				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» балабақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 28.11–30.11. 2022 (V – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 28.11	Сейсенбі 29.11	Сәрсенбі 30.11	Бейсенбі 01.12	Жұма 02.12
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасылық дәстүрлер туралы жеке әңгімелер, балалармен қарым-қатынас жасау және жақсы көңіл-күй қалыптастыру ойындары. Достық атмосферасын құру. «Бұлар қауіпті заттар» әңгімелесу. Қауіптер туралы иллюстрация қарау				
	Үстел үсті ойыны. «Лото. Қыздар мен ұлдардың киімдері» Мақсаты: Балалардың зейінін дамыту. Заттарды топтастыруды үйрету. Байқампаздыққа баулу. Кімге, не керек? Қыздар мен ұлдардың киім түрлерін іріктейді. **(танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дамытушы жаттығу.** «Көзді жұмып тұрып, тепе-теңдікті сақтау» Мақсаты: Балаларға көзді жұмып, тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру, түйсік қабілетін дамыту. **(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Психогимнастика** «Бүгін өзіңді қалай сезінесің?» Балаларға әртүрлі көңіл-күй реңктері бейнеленген карта ұсынылады. Балалар оның көңіл-күйіне, досының, анасының, мысықтың және т. б. көңіл-күйіне ұқсас біреуін таңдайды. **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Саусақ гимнастикасы** Фигураларды орындау Мақсаты: ұсақ моториканы дамыту. «Үйшік» Құбыр және шатыры бар үй тұр, Мен балконға серуенуге шықтым. «Көзілдірік» Әжей көзілдірік киді Немересін көрді. «Орындық» Аяғы, арқасы және орындық – Міне, таңқаларлық орындық **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Тақпақ жаттау.** Мен анамнан қалмаймын! Онсыз ешқайда бармаймын! Айтыңдаршы, менсіз Жарты күн өмір мүмкін бе? Анаммен бірге ас үйде де, Істерге бірге барамыз, Екеуміз мультикті бірге көреміз, Алмұртты бөліп жейміз. **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Ата-аналармен кеңес, әңгімелесу	Отбасы жағдайында баланың денесін шынықтыру, ересектердегі жаман әдеттер және олардың балалардың салауатты өмір салтына әсері туралы әңгіме. Жеке әңгімелер				

Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	**«Жұптық суреттер»** ойыны Мақсаты: балаларды суреттерде бейнеленген заттарды салыстыруға, ұқсастықтарды табуға және бірдей суреттерді таңдауға үйрету; ойын ережелерін орындау қабілетіне тәрбиелеу **(қоршаған ортамен танысу + математика)**	**«Жеуге жарамды-жеуге жарамсыз»** дидактикалық ойыны (доппен) Мақсаты: зейінді .қалыптастыру; заттардың негізгі, маңызды белгілерін ажырата білу қабілетін дамыту **(қоршаған ортамен танысу + сөйлеуді дамыту)**	**«Табу және айналып өту» ойыны** Мақсаты: есту арқылы анықтау және жадты қалпына келтіру, көлемді немесе жазықтық нысаны **(қоршаған әлеммен танысу + сөйлеуді дамыту)**	**«Бөлшектен үй құрастыр»** дидактикалық ойын Мақсаты: үй мен автобустың бөліктерін табуға үйрету; балалардың шеңбер, шаршы, тіктөртбұрыш туралы білімдерін бекіту; зейінді, көзді, табандылықты дамыту **(математика+ қоршаған ортамен танысу)**	«**Не жоқ?»** Мақсаты: зейінді, тапқырлықты дамыту; жетіспейтінді тез таба білу **дене шынықтыру + математика)**
Ертеңгілік жаттығу	**Жаттығулар кешені** Комплекс№ 7 «Әуенді ойыншықтар» 1. Сылдырмақтар 2. Барабан 3. Сырнай 4. Паравоз (С. М. Иванов бойынша)				
Таңғы ас	Кезекшілік: майлықтарды қоюға, үстелді жабдықтауға көмектесу, қасықты оң жаққа дұрыс қою. Балалардың назарын тамақтануға аудару. Тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; балалардың ұқыптылығын бағалау. Ойын жаттығуы: Су, су, менің бетімді жу. Көздерім жарқырасын, бетіміз жалтырасын, Тісіміз аппақ таза болсын! Асхана құралдарының атауын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жаз, күз белгілері» **Мақсаты:** Балаларға жыл мезгілдері жайлы жалпы түсінік беру. Жыл	**Дидактикалық ойын** «Менің үйім» **Мақсаты:** Түрлі-түсті ағаштардың биік үй	«Күз бояуы» **Мақсаты:** Балаларға күз мезгілі жайлы түсінік беру. Күздің ерекшелігін	«Себетке қандай саңырауқұлақ саламыз?» **Мақсаты:** Балаларға себет туралы	**«Кім шапшаң»** Мақсаты : Балалар топтасып ойнай алады **Сөйлеуді дамыту**

	мезгілдерінің құбылыстарына сипаттама беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** **Дене шынықтыру**	құрастыру. **Қазақ тілі** **Музыка**	сурет арқылы баяндауға үйрету. Күзгі орман туралы түсініктерін әрі қарай толықтыру. **Сөйлеуді дамыту**	түсінік беру. Саңырауқұлақтың түрлерімен таныстыру. **Қоршаған ортамен таныстыру**	
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: Жүру мен жүгіруді алмастырып, төрттағандап еңбектеу (арақашықтығы 3-4 м) **Физикалық дағды** Ойын: «Еңбекте» Мақсаты: Балаларды бөрене үстімен алақан мен табанға сүйене отырып төрт тағандап еңбектеуге үйрету; оқу қызметінде қимылдың дәстүрлі емес түрлерін пайдалана отырып, ұлу қимылдарын қайталауға жаттықтыру **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу **Коммуникатив**	**Денешынықтыру** Міндеті: заттардың арасымен «жыланша» төрттағандап еңбектеу; кедергілер арасынан еңбектеу **Физикалық дағды** Ойын: «Ішпен еңбектеу» Мақсаты: Балаларды 50 см биікке қатарлата орналастырылған таяқтардың астынан ішпен еңбектеп өтуді үйрету; бір-бірінің артына, қатарынан тізіліп, жұптасып тізбекке тұру арқылы аяқты артқа қарай тізеден бүгіп, тізені жоғары көтеріп жүруге жаттықтыру **Сауат ашу негіздері** Міндеті: берілген сөзге сөйлем құрастыру. **Коммуникатив**	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: берілген сөзге сөйлем құрастыру. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді аяқтайық» Мақсаты: Балаларға сөйлем сөзден тұратынын түсіндіруді жалғастыру. Берілген суреттерге қарап сөйлем құрастыруға үйрету. Балалардың сөздік қорын молайту. Ойлау мен зейінін дамыту. **Музыка пән мұғалімі жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен	**Денешынықтыру** Міндеті: допты басымен итеріп, төрттағандап еңбектеу (арақашықтығы 3-4 м). **Физикалық дағды** Ойын: «Ұлу» Мақсаты: Балаларды 2 мин. дейін заттардың арасымен үздіксіз жүгіру; қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеуге үйрету. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді жалғастыр» Мақсаты: Балаларға	**Музыка пән мұғалімі жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ә.Асылбеков «Әдептілік әліппесі»» Мақсаты: Өлеңде кездесетін сөздердің мағынасын түсіндіру. Байланыстыра сөйлеуді, өз ойларын жеткізе білуге үйрету. Есте сақтау қабілеттерін дамыту. Әдептілікке, үлкендерді сыйлауға тәрбиелеу

	дағдыларды дамыту Ойын: «Аңдардың қысқа дайындығы» Мақсаты: Жануарлар әлемі туралы түсінік беру, жануарлардың табиғаттағы рөлі зор екенін айту; сұрақ жауаптар арқылы балалардың ой өрісін, зейіндерін дамыту; қоршаған ортаны сүюге, оны қорғай білуге тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: 0 ден 9 дейінгі цифрмен таныстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Саябақтағы жапырақтар санын кім санады?» Мақсаты: Балаларға «6» саны туралы түсінік беру, күз мезгіліне тән құбылыстарды пысықтау; зейін, елестету, ойлау қабеліттерін дамыту; табиғаттың сұлулығын сезіну және оны бағалауға тәрбиелеу	**дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемді құрайық» Мақсаты: Балаларға сөйлем туралы түсінік беру, сөйлем құрау, ой-өрісін, сөздік қорын, тіл байлығын дамыту. Дыбыс туралы ұғымдарды түсіндіру. Дыбыстың дауысты, дауыссыз болып бөлінетінін түсіндіруді жалғастыру. **Көркем әдебиет** Міндеті: көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Бір үзім нан» ертегі Мақсаты: Әңгімені оқып, мазмұндауға үйрету. Балалардың әңгіме желісін сахналау арқылы есте сақтау қабілеті мен сөздік қорын, зейінін дамыту. Оқу қызметі барысында балаларға нанды қастерлеу керектігін түсіндіре келе,	теңсіздік шығару **танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Салыстыр» Мақсаты: Балалардың заттарды салыстыру, теңдік, теңсіздік, тең, көп, аз ұғымдары, сандар туралы білімдерін бекіту. Балалардың тілін дамыту жұмыстарын жалғастыру, іс - әрекет дағдыларын меңгерту.Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту. **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Отбасы ағашы» Мақсаты: Балаларға өз отбасында неше адам бар екенін айтқызу және оларды санау. Нағашы	сөйлем сөзден тұратынын түсіндіруді жалғастыру. Берілген суреттерге қарап сөйлем құрастыруға үйрету. Балалардың сөздік қорын молайту. Ойлау мен зейінін дамыту. **Көркем әдебиет** Міндеті: көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Үш дос» ертегісі Мақсаты: Ертегіні оқып беру, ертегі кейіпкерлерінің жағымды не жағымсыз қасиеттерін түсінуді, ертегіні тыңдауды үйрету. Ертегіні рөлдерге бөліп ойнату арқылы балалардың еске сақтау қабілеттерін дамыту. **Математика негіздері** Міндеті: 0 ден 9 дейінгі цифрмен таныстыру **Танымдық**	**Қоршаған ортамен таныстыру** міндеті: туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Отбасы ағашы» Мақсаты: Балалардың Балаларға өз отбасында неше адам бар екенін айтқызу және оларды санау Жеті атаны тану және атау. ЖетҮлкендерді сыйлауға, кішілерге көмектесуге талпындыру. **Қазақ тілі** Міндеті: Қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш

	Сурет салу міндеті: Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру (боғышта акварельді сумен араластыру, қажетті түсті алу) **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Мысық» Мақсаты: Балалардың қарындашпен мысықтың суретін салу техникасын жетілдіру; мысықтың артқы аяқтарына басылып отырған мысықтың дене бөлшектерін үйлесімді орналастыруды үйрету; мысықтың қимылдау ерекшеліктерін күнделікті бақылау барысын тиянақтау	адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу **Қазақ тілі** Міндеті: азық-түлік атауларын (бидай, күріш, арпа, жүгері, талқан, тары, жент, құрт, сүзбе, шұбат, қымыз, айран) сөздермен толықтыру. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Біз дән егеміз» Ұн өнімдері. Ыдыс» Мақсаты: Нан, ұн өнімдері туралы тұтас түсінік беру; нан туралы өлеңмен таныстыру; нанға құрметпен қарау мысалдарымен таныстыру; нан туралы идеялар мен мақал-мәтелдерді нақтылау	ата мен әжесін, жақын туыстарына аттарын сұрау. Үлкендерді сыйлауға, кішілерге көмектесуге талпындыру.	**дағдыларды дамыту** Ойын: «Дауыстап сана» Мақсаты: Балаларға «7» саны туралы түсінік беру, күз мезгіліне тән құбылыстарды пысықтау; зейін, елестету, ойлау қабеліттерін дамыту; табиғаттың сұлулығын сезіну және оны бағалауға тәрбиелеу	керует, кебеже, сандық, кілем, сырмақ, алаша, ши, бау, басқұр, арқан, жіп) **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Киіз үй» Мақсаты: Балаларға қазақ халқының ежелгі тұрағы киіз үй туралы мәлімет беру, киіз үй құрлысымен таныстыру. Киіз үй туралы мәлімет бере отырып, киіз үй жабдығын сәндеу жолдарын көрсету. Ұлттық дәстүрлерді қадірлеуге үйрету.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігіне жағдай жасау, балалармен спорттық-ойын жабдықтары мен спорттық керек-жарақтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Ауа-райына байланысты балаларды реттілікпен киіндіру, дұрыс киінуді **қадағалау (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Картотека №16 **«Шалшықтарды бақылау»**	Картотека №17 **«Құмырсқаларды бақылау» (танымдық**	Картотека №18 **«Бақшада өнім жинауды бақылау»**	№1 Картотека **«Қар үстіндегі іздерді» бақылау (танымдық**	№2 Картотека **«Қар (ұлпаларының) ұшқындарына**

	(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Танымдық қызығушылықтарын дамыту, тұрақты көңіл қоюын, байқағыштығын тәрбиелеу. **Еңбек:** Табиғат бұрышындағы гүлдерді суару (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ортасына дейін кім бұрын жетеді» Балалардың қимыл – қозғалысын дамыту. Шапщшшаңдыққа, ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Топтық ойындар Балаларға ойынға қатысушы сыңарларының қимылдарын өз қимылдарымен үйлестіре алуға үйретуді одан әрі дамыту.	**іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Құмырсқалар жайлы жалпы түсінік беру арқылы оларға деген қамқорлық керек екндігін түсіндіру. **Еңбек:** Балалар еңбекқор құмырсқаларды бейнелейді, аула мен дәлізді тазалайды **Қимылды ойын** «Аттамақ» Денені шынықтыру, шапшаңдыққа ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет** Еркін ойындар	**(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Кейбір көкөністердің (қияр, қызанақ, кәді) суық түскенше жиналатынын түсіндіру. Көкөніс атауларын, пішінін, дәмін, түсін, иісін ажырата білуге үйрету. Көкөністердің піскенін ажырата білуге көңңіл аудары **Еңбек:** Бақшадағы өнімді жинау **Көркем сөз:** Берекесін сыйлауға Өлкемізге күз келді Жемістерді жинауға Шақырады біздерді **Қимылды ойын** «Кім тезірек» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту, ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** «Бағбаншылар» Жүгіріп жарыса отырып, (топтарға бөліну), тапсырманы орындау (көкөніс дақылдарын дақылдарын жинау)	**іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балаларды қар үстіндегі адамдардың, жануарлардың, құстардың ізін айыра білуге үйрету. Балалардың байқағыш, ойлау қасиеттерін қалыптастырып, толықтыра түсу. Қар үстіндегі іздерге назар аударып, оны анықтай білуге көңіл қою. Ауа райы кезінде іздер жақсы көрінетінін әңгімелеу. **Еңбек:** Құстар үшін жем салғыш жасап, оны ағашқа іліп қою, жем салу **Қимыл ойын:** «Ұшты – ұшты» Балаларды ептілікке баулу	**бақылау жүргізу» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балаларға қар ұшқындарының қалай пайда болатынын, олардың құрлысымен таныстыру, сонымен бірге балаларды байқағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға қар ұлпасын қағып алып, зейін қойып, анықтауға ұсыну. Қар ұшқыны алты қанаттан тұрады. Олар бір – біріне ұқсас келеді қар ұшқыны жаңбыр сияқты, бұлтта жаратылады, су буы өте жоғары көтеріледі. Сол жоғарыда ауа температурасы өте төмен болғандықтан, сол су буларынан кішкентай ғана мұз қиыршықтары пайда болады. Алты қырлы мұз түйіршіктері өсіп, кішкентай Көгершіншаларға айналады, сөйтіп қар ұшқындары жерге түседі

					Қимылды ойын: «Ақ қоян» Балаларды жылдамдыққа, мықтылыққа баулу.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Түскі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шынықтыру процедурасы	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Түстен кейінгі ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**Ұқыпты жуу дағдыларына тәрбиелеу. Көкмайса шөп ұйқысынан оянды, Шымшық дән шоқи бастады, Көжек – қырыққабатты, Тышқан – қабықты, Балалар сүт ішті.				

Балалардың өзіндік іс-әрекеті	**Үстел-үсті ойындары. «Пазылдар»** Мақсаты: зейін, ойлау және визуалды есте сақтау қабілеттерін дамыту.	**Қимылды ойындар «Ұшты-ұшты».** Мақсаты: шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар бастаушының сөзін қалт жібермей, тыңдап отыру шарт. Ұшатын құс не зат туралы айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы: Ойынды былай жүргізеді. Ұшты-ұшты сұңқар ұшты! (қол көтереді) Ұшты-ұшты қарға ұшты! (қол көтереді)	**Жапсырудан ойын-жаттығу.** «Көк тудың желбірегені» Мақсаты: балаларды көк түсті қағаз бетіне қыран және күннің қимаүлгілерін жапсырып, тудың бейнесін құрастыруға; күн және күн шуақтарының үстіне тарыны, қыран үстіне қарақұмықты желімнің көмегімен жапсыруға үйрету.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** «Менің көшемде не бар?» Мақсаты: балалардың екі және үш сандары жөніндегі ұғымдарының негіздерін қалыптастыру, "оң қол", "сол қол" ұғымдарын тиянақтау.	**Қимылды ойындар «Ұшты-ұшты».** Мақсаты: шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар бастаушының сөзін қалт жібермей, тыңдап отыру шарт. Ұшатын құс не зат туралы айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы: Ойынды былай жүргізеді. Ұшты-ұшты сұңқар ұшты! (қол көтереді) Ұшты-ұшты қарға ұшты! (қол көтереді)
Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар** «Тап және айт» ойын	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу қызметі**	**Әлеуметтік-эмоционалды дағды** «Қоянға көмектес»	**Танымдық және интеллектуалдық дағдылар**	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу қызметі**

	Мақсаты: сипаттамалық сөздерді таңдауда жаттығу.	«Трафарет бойынша айналдыра сызу» ойыны Мақсаты: берілген трафарет бойынша айналдыра сызуды, суретті контурдан шықпай бояуды үйрену.	ойыны Мақсаты: жануарға қамқор болуға үйрету, көмек көрсетуге үйрету.	«Логикалық тор» Мақсаты: топта үйлесімді жұмыс істей отырып, блоктың қасиеті туралы ақпаратты кодтау және декодтау қабілетін дамыту	«Музыканы бейнелеу» дидактикалық ойыны Мақсаты: көңіл-күйді мимикамен, жест-ишарамен бейнелеуге үйрету, еркіндік атмосферасын құру
Серуенге дайындық	Киім ауыстыратын бөлмедегі мінез-құлық ережелерін сақтауға, сыпайы сөздерді қолдана отырып, көмек сұрауға үйретуді жалғастыру. Киіну: реттілік, серуенге шығу. Серуенге қызығушылықты арттыру				
Серуен	Картотека №16 **«Шалшықтарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Танымдық қызығушылықтарын дамыту, тұрақты көңіл қоюын, байқағыштығын тәрбиелеу. **Еңбек:** Табиғат бұрышындағы гүлдерді суару (қажетінше) **Қимылды ойын:** «Ортасына дейін кім бұрын жетеді» Балалардың қимыл – қозғалысын дамыту. Шапщшшаңдыққа,	Картотека №17 **«Құмырсқаларды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Құмырсқалар жайлы жалпы түсінік беру арқылы оларға деген қамқорлық керек екндігін түсіндіру. **Еңбек:** Балалар еңбекқор құмырсқаларды бейнелейді, аула мен дәлізді тазалайды **Қимылды ойын** «Аттамақ» Денені шынықтыру, шапшаңдыққа ептілікке баулу.	Картотека №18 **«Бақшада өнім жинауды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Кейбір көкөністердің (қияр, қызанақ, кәді) суық түскенше жиналатынын түсіндіру. Көкөніс атауларын, пішінін, дәмін, түсін, иісін ажырата білуге үйрету. Көкөністердің піскенін ажырата білуге көңіл аудары **Еңбек:** Бақшадағы өнімді жинау **Көркем сөз:** Берекесін сыйлауға Өлкемізге күз келді Жемістерді жинауға	№1 Картотека **«Қар үстіндегі іздерді» бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балаларды қар үстіндегі адамдардың, жануарлардың, құстардың ізін айыра білуге үйрету. Балалардың байқағыш, ойлау қасиеттерін қалыптастырып, толықтыра түсу. Қар үстіндегі іздерге назар аударып, оны анықтай білуге көңіл қою. Ауа райы кезінде іздер жақсы көрінетінін әңгімелеу.	№2 Картотека **«Қар (ұлпаларының) ұшқындарына бақылау жүргізу» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Балаларға қар ұшқындарының қалай пайда болатынын, олардың құрлысымен таныстыру, сонымен бірге балаларды байқағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға қар ұлпасын қағып алып, зейін қойып, анықтауға ұсыну. Қар ұшқыны алты қанаттан тұрады. Олар бір – біріне ұқсас келеді қар

	ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Топтық ойындар Балаларға ойынға қатысушы сыңарларының қимылдарын өз қимылдарымен үйлестіре алуға үйретуді одан әрі дамыту.	**Өзіндік іс – әрекет** Еркін ойындар	Шақырады біздерді **Қимылды ойын** «Кім тезірек» Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту, ептілікке тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет** «Бағбаншылар» Жүгіріп жарыса отырып, (топтарға бөліну), тапсырманы орындау (көкөніс дақылдарын дақылдарын жинау)	**Еңбек:** Құстар үшін жем салғыш жасап, оны ағашқа іліп қою, жем салу **Қимыл ойын:** «Ұшты – ұшты» Балаларды ептілікке баулу	ұшқыны жаңбыр сияқты, бұлтта жаратылады, су буы өте жоғары көтеріледі. Сол жоғарыда ауа температурасы өте төмен болғандықтан, сол су буларынан кішкентай ғана мұз қиыршықтары пайда болады. Алты қырлы мұз түйіршіктері өсіп, кішкентай Көгершіншаларға айналады, сөйтіп қар ұшқындары жерге түседі **Қимылды ойын**: «Ақ қоян» Балаларды жылдамдыққа, мықтылыққа баулу.
Балалардың үйге қайтуы	Балабақшаның туған күніне арналған мерекелік құттықтауды безендіру. Мақсаты: балабақшада өткізілетін іс-шараларға қызығушылықты арттыру, ата-аналардың шығармашылық қабілеттерін анықтау.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 05.12–09.12.2022ж (I – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 05.12	Сейсенбі 06.12	Сәрсенбі 07.12	Бейсенбі 08.12	Жұма 09.12
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасылық дәстүрлер туралы жеке әңгіме, қарым-қатынас ойындары және балаларда жақсы көңіл-күй қалыптастыру. Достық атмосферасын құру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім тақырыбында әуенді қосып қарсы алу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, музыка)**				
Ата-аналармен кеңес, әңгімелесу	«Балабақша ережелері», «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» «Менің анам не жұмыс істейді» тақырыптарына ата – анамен және баламен әңгіме жүргізу.				
	Саусақ гимнастикасы Біз базарға бардық, Алмұрт пен құрма көп, Лимон, апельсин бар, Қауын, қара өрік, мандарин. Біз қарбыз сатып алдық, Бұл ең дәмді жүк. *(Өлеңнің әр жолында саусақтарды біріктіру, бірақ алақан біріктірілмейді.)*	**Психогимнастика** «Жақсы көңіл-күй» Анам дүкенге барды: «Печенье мен кәмпит сатып аламын», - деді ол. «Бірге шай ішіп, бассейнге барамыз». Бала қуаныштан секіре бастады. Осы кезде музыка естіледі. Белсенді қозғалыстар: жүру, секіру. Мимика: күлімсіреу.	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу.** «Ауа райын болжаймыз» Мақсаты: Балаларға табиғи құбылыстарды (қар, жаңбыр, тұман, бұршақ) бақылауды үйрету, олардың нәтижелерін түсіндіру; табиғи құбылыстарға қатысты халық болжамдарымен таныстыру.	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** «Менің сүйікті ертегім. «Ақымақ қасқыр» қазақ халық ертегісі» Мақсаты: Ертегіні оқып беру, мазмұндауды үйрету. Ертегі кейіпкерлерінің рөліне еніп, айтатын сөздерін айтқызу арқылы байланыстыра сөйлеуді, кейіпкерлердің ерекшеліктерін, белгілерін дәл тауып, сипаттауды үйрету.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** "Күнтізбені қалай қолдануға болады? Мақсаты: Балалардың уақыт, тәулік бөліктері ұғымдары туралы білімдерін бекіту; қазақ халқының тәулік бөліктерінің атауларымен таныстыру, өз күнтізбе жоспарын осы атауларға сәйкестендіруге жаттықтыру.

Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	**«Бұл не үшін?»** дидактикалық ойын Мақсаты: Жыл мезгілдері мен тиісті айларды атауға үйрету **(қоршаған ортамен танысу, математика)**	**«Жануарды тамақтандыр»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөздерді бөліктерге бөлуге, сөздің әр бөлігін бөлек айтуға үйрету **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**«Өзіңе жұп тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: балаларды сөздердің дыбысын тыңдауға үйрету; сөздерді өз бетінше атауға және олардағы дыбыстардың нақты айтылуына жаттығу **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**«Бұл нені білдіреді?»** дидактикалық ойын Мақсаты: балаларды сөздерді мағынасына қарай топтастыруға, сөздердің тікелей және бейнелі мағынасын түсінуге үйрету **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**«Кім көп сөз ойлап табады»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөздікті белсендіру; ой-өрісін кеңейту **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығу кешені №7 «Әуенді ойыншықтар» 1. Сылдырмақиар 2. Барабан 3. Сырнай тыныс алу жаттығуы 4. Паравоз **(Денешынықтыру)**				
Таңғы ас	Үстел әзірлеу: кезекшілерді анықтау; мәзірмен танысу; асхана керек-жарақтарын таңдау; балалардың назарын үстелдің эстетикалық сәнділігіне аудару. Нан болса-ойнап күлеміз Нан болса-еркін жүреміз Астан соң бата беруді дағдыландыру; Рахмет дәміңе Ризалық берсін бәріне Басымыз аман болсын Жасымыз жүзге толсын **(Көркем әдебиет)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Аққала мен шыршаны құрастыр»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Дөңгелек пішіннен аққаланы, ал	**«Сиқырлы суреттер»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалар алдарындағы үлгі бойынша бөлінділерден	**«Қарама – қарсы сөзді тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Ойыншы бір сөзді атап, екінші	**«Төртінші артық»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Әр суретте бір зат артық бейнеленген, ал үшеуінің мағынасы	**«Сиқырлы қапшық»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалар қапшықтың ішіндегі затты ұстап көріп,

	ұшбұрыштан шыршаны құрастыруды үйрету, үлгіге қарай отырып, пішіндердің көлемін әр түрлі етіп орналастыруға үйрету **Математика негіздері**	сурет құрайды, сурет бойынша әңгіме құрауды үйрету. **Құрастыру** **Сөйлеуді дамыту**	ойыншыға лақтырады. Ойыншы допты ұстап алып, сол сөзге қарама – қарсы сөзді айтып, допты кері лақтырады. **Сөйлеуді дамыту**	бірдей. Сол үш затты бір жалпылама сөзбен атау. **Қазақ тілі**	пішінін анықтайды ойыншықты алған соң атын атап, түсін айтады. **Қоршаған ортамен танысу**
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: Допты жоғарыдан (алға және артқа) бір-біріне беру **Физикалық дағды** Ойын: «Добым» Мақсаты: Баларды сапта алдымен жәй, сосын жылдамдатып жүгірту. Допты қос қолмен кеудеден жоғары бірі – біріне беру. Балаларға ойынға қызықтыру. **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: сөйлегенде көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолдану **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қысқы ертегі» Мақсаты: Қыс туралы білімдерін кеңейту, қыс	**Денешынықтыру** Міндеті: Қолды алға көтеріп оңға, солға бұрылу **Физикалық дағды** Ойын: «Шыныгып – шымыр болайық» Мақсаты: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын, бұлшық еттерін жетілдіру, қолды алға көтеріп оңға, солға бұрылу, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру **Сауат ашу негіздері** Міндеті: қолды жазуға дайындау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қайтала»	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Әдемі жаз» Мақсаты: Балаларды «А» дыбысы таныстыру. «А» әрпін ауада жазып көрсету. Дыбыстарды артикуляциясына сәйкес дұрыс айтуды үйрету. Балалардың ой - өрісін дамыту **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: заттарды	**Денешынықтыру** Міндеті: Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею **Физикалық дағды** Ойын: «Гимнастикалық қабырғада еңкею» Мақсаты: Балаларға гимнастикалық қабырғаға тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап еңкею. Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Жазу парағында бағдарлай білу **Коммуникатив дағдыларды дамыту**	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: белгілі бір затқа белгілерді, әрекеттерді және берілген әрекетке заттарды таңдай білу. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қысқы көрініс» Мақсаты: Балалардың қыс мезгілі және оның ерекшеліктері туралы білімдерін кеңейту; "Жыл мезгілдері" атты ертегіні оқып беріп, сұрақ жауап ұйымдастыру арқылы тілдік нормаларын дамыту; балаларды табиғатты аялай білуге, қамқорлыққа

	ерекшеліктері туралы мәлімет беру, ертегі оқу арқылы сұрақ-жауап ұйымдастыру,көп мағыналы сөздердің синоним мен антонимді қолдану, ауа райының өзгеруін түсіндіру; балалардың қиялдау қабілеттерін дамыту **Математика негіздері** Міндеті: Заттардың (5 және одан артық) ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Сенде көрсет» Мақсаты: Балалардың көрген нәрселерін немесе заттарын санап, ұзындығын, биіктігін, енін есте сақтап, оған басқа нәрселерді сәйкестендіруге үйрету. **Сурет салу** міндеті: қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу; бейнелеу, түсті қанық	Мақсаты: Балаларды «А» дыбысы таныстыру. «А» әрпін ауада жазып көрсету. Дыбыстарды артикуляциясына сәйкес дұрыс айтуды үйрету **Көркем әдебиет** Міндеті: Баланың басқа құрдастарымен және ересектермен түрлі дереккөздерден: ғаламтордан, теледидардан, жақындарының әңгімесінен алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөлісуіне мүмкіндік беру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ә. Дүйсенбиевтің «Қыс» өлеңін аудио микрофоннан тыңдау Мақсаты: Балалардың қыс мезгілі туралы білімдерін кеңейту. Табиғат құбылыстарының сұлулығын сезінуді үйрету. Сөйлеу тілдерін жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Табиғатты сүйе білуге,	шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру Ойын: «Көршісін тап» Мақсаты: заттарды 10 –ға дейін тура және кері санауға үйрету.Сандарды рет-ретімен орналастыруын қалыптастыру. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Сыйлықтарды қалай үлестіреді?» Мақсаты: уақытты бүгіннен бастап алдағы бес күн аралығында бағдарлау біліктерін пысықтау; он сандар жолағы бойынша тура және кері санау дағдыларын жетілдіру; қамқорлыққа, ұқыптылыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: балаларды адамгершілік құндылықтарға; өз іс-әрекеттері мен басқа адамдардың іс-	Ойын: «Мен әдемі сурет саламын» Мақсаты: Қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі сызықтарды үзбей салуды, жазу парағында жолды бағдарлауды дамытуды. **Көркем әдебиет** Міндеті: Баланың басқа құрдастарымен және ересектермен түрлі дереккөздерден: ғаламтордан, теледидардан, жақындарының әңгімесінен алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөлісуіне мүмкіндік беру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Жыл басына таласқан жануарлар» Мақсаты**:** Ертегіні теледидардан мультфильм ретінде көрсету. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай	тәрбиелеу. **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: өзінің іс-әрекетіне басқалар пікірін білдірген жағдайда ол пікірді дұрыс қабылдауға; өз ісіне адал болуға баулу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Шырша неге жасыл?» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы жаңа жылдық мерекелер дәстүрі туралы түсініктерін тиянақтау; сезілетін немесе естілетін материалдарды ажыратуды үйрету **Қазақ тілі** Міндеті: Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа

	беру үшін қағаздың фонын таңдау; бояуларды үйлестіру, өз жұмысының нәтижелерін бағалау **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Қысқы ымыртта қарға жамылған алқап» Мақсаты: Балаларды қағаз бетіне қысқы пейзаж суретін салуға үйрету; ақ гуашь бояуымен қарлы омбыларды, шатырларың бейнелерін қылқаламмен салып, кепкен ағаш жапырағын аққа бояп, қағаз бетіне бастырып, тұтас қыс мезгіліндегі ымырт құбылысын бейнелеуге үйрету	аялауға, қорғай білуге тәрбиелеу. Алған әсерлерімен бөлісу. **Қазақ тілі** Міндеті: Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қысқы табиғат құбылыстары. Балалар қысты қарсы алады» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы қыс мезгіліндегі табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту; аяз туралы түсінік беру; жұмбақтар, өлеңдер, әңгімелер туралы түсініктерін бекіту.	әрекеттерін бағалай білуге баулу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Қысқы құбылыстың сыры» Мақсаты: даладан бақылаған құбылыстардың әсемдігін байқауға баулу; зеректікке, зияткерлікке, достыққа тәрбиелеу.	қабылдағаны туралы айтуды, кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсінуін дамыту. **Математика негіздері** Міндеті: заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Он екі айдың тізбектелуі» Мақсаты: Балаларды жылдың он екі айының тізбегімен таныстыру, әр жыл мезгілінде үш айдан, жиыны он екі ай болатынын сызбалы түрде көрсетіп, ретпен атау. Өсу және ретімен санауға үйрету.	және толық нақты жауап беруге баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сиқырлы сөздер» Мақсаты: Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. Өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру.
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, балаларды ретімен киіндіру **(ауа-райы жағдайына байланысты)**, дұрыс киінуді бақылау. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №3 **«Қар**	Картотека №4	Картотека №5 **«Мұз**	Картотека №7	Картотека №8 **«Желді**

	жауып тұрған құбылыстарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) **Мақсаты:** Қардың жауып тұрғанын бақылау, ауа райына байланысты құбылыстарды түсіндіру, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада билегендей, жылырақ күнде қар ауырлау тартады, қалықтап жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады **Еңбек**: бірі қар жинап, енді бірі оны тасып, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Жұмысты бірігіп атқаруға бағыт беру **Қимылды ойын:** «Қаздар», «Аяз» балаларды кеңістікте берілген белгі бойынша қимылдауға үйрету	**«Қырауды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Мақсаты:** Балаларға қыраудың қалай болатынын айтып кету. Қырау түскен ағаштарды бақылау. Темір затқа үрлеп көрейік. Оған қырау түсті. Біздің буымыз суықтан қырауға айналды. Сонымен қырау бұл кәдімгі бу, ол әйнек шынысына , ағаш бұтақтарында, басқа заттарда қатып қырауға айналады. Қырау әдетте күннің ашығында пайда болады. **Еңбек:** бір – біріне кедергі жасамай жұмыс істеуге үйрету **Қимылды ойын:** «Күн мен түн» Белгіленген жерде ойнап, белгі бойынша қимылдауын дамыту. **Жеке жұмыс:** тәжірбие жасау: мұз, су, бу	**сүңгісін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Мақсаты:**Балаларға мұздың қасиеті туралы мол түсінік беру. Байқағыштық қасиетті қалыптастырып, іске баға беру. Қорытынды жасай білуге үйрету **Көркем сөз**: Көл бетінде жатыр айдын – мұзойнақ, Қыстың өзі жасағандай бізді ойнап, Шаңғы теуіп жарысамыз желменен Күнде осындай қызықтаймыз біз ойнап. **Қимылды ойын:** «Түлкі мен қаздар» Түлкі мен қаздың қимылын жасауға, жылдамдыққа баулу	**«Терезедегі өрнектерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Мақсаты**:Балаларға құбылысты түсіндіру олардың ойын толықтыру. Терезедегі өрнектерді бақылау. **Жұмбақ:** отта жанбайды Суда батпайды (мұз) **Еңбек:** қардан бекініс жасауға үйрету Күрекпен қарды ойып, үй салуды, бекет тұрғызуды үйрету. **Қимылды ойын:** «Аққу –қаздар» Оңды – солды допты лақтырып жүгіруге жаттығу	**бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Мақсаты:** Желдің бағытын қалай анықтауға болады? Үй мұржаларының шыққан түтінінен Қағаздың ұзыншалау кішкентай кескінділерінен **Қимылды ойын:** «Қарағайлы ормандағы аю» Жылдамдыққа, ептілікке баулу. **Еңбек:** алаңшаны кеңейту үшін түрлі – түсті мұз кескінділерін дайындап қою Суды қатырып, мұз қалпына келтіру, заттың алғашқы күйінен екінші күйге көшіру Жеке жұмыс: екі аяқпен бірдей қарлы жолмен секіру.

	Жеке жұмыс: «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбында әңгіме құрастыру	(заттың бір түрден екіншісіне айналуы)			
Серуеннен оралу	Жуыну, шешіну, киіну кезінде дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру; жуыну әдістерінде жаттығу: жеңді түру, қолды сабынмен сабындау, сумен жуғаннан кейін қолдағы суды түсіру. «Балалар қолын жуды» суретін қарау. Ол жайлы әңгіме. Өзіндік ойын әрекеті **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (**өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту)** (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(сөйлеуді дамыту)**				
Түскі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Шалқан, мақта қыз бен мысық ертегілерін оқып беру. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шынықтыру процедурасы	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату **(дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың өзіндік іс-әрекеті	Ойын: «Қаппен қалай секіреді?» Мақсаты: Балаларға	Ойын: «Қыстың сыры» Мақсаты: Балаларды табиғаттағы күн	Ойын: «Мм әрпі» Мақсаты: М дыбысы мен оның әріп таңбасы	Ойын: «Жыл мезгілдерін ажырата білесің бе?» Мақсаты: Балаларға	**Танымдық және интеллектуалдық дағдылар**

	жүру мен жүгіруді қайталап кезектестіру; арқаннан аттап секіру; допты екі қолымен бір-біріне (арақашықтығы 1,5-2 м) басынан асыра лақтыруды үйрету; қадамды алмастыра жүру дағдыларын дамыту. **Денешынықтыру**	райында өсімдіктер әлемінде, адамдардың киіміндегі қарапайым маусымдық өзгерістерді байқауға шақыру; табиғат күнтізбесіндегі табиғат пен күн райының жай-күйін бақылау нәтижелерін белгілеуге үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру**	туралы түсінік беру. Сөздегі дыбыстарды екпін түсіріп айту арқылы тауып, түрлерін ажырата білу дағдыларын арттыру **Сауат ашу негіздері**	жылдың төрт мезгілі олардың өзіндік ерекшеліктері туралы білімдерін нақтылау; қол бұлшық еттерін, қиялдарын, логикалық ойлау, есте сақтау, көру қабілеттерін дамыту **Математика негіздері**	Ойын: «Қысқы тіршілік» Мақсаты: Туған өлке туралы мәлімет беру, отбасында туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту; туған жерінің табиғатын, қалаларын, өзендерін білуге жаттықтыру; суреттер бойынша сипаттау әңгімелерін құрастыруды үйрету
Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар** «Соншасын көрсет» дидактикалық ойыны Мақсаты: балаларды заттардың санын көрнекі және есту арқылы көбейтуге үйретуді жалғастыру.	**Шығармашылық дағдылар** Ойын: «Трафаретпен сурет салу» жаттығуы Мақсаты: трафаретті дұрыс пайдалануды, суретті контурдан шықпай бояуды үйренуді жалғастыру.	**Әлеуметтік-эмоционалды дағдылар** «Жақсы-жаман» дидактикалық ойыны Мақсаты: талдау, салыстыру қабілетін қалыптастыру	**Танымдық және зияткерлік дағдылар** Ойын: «Раушан биі» ойыны Мақсаты: «Тоңазыған раушан позасы» бейнесін беру кезінде қозғалыстағы қиял мен шығармашылықты дамыту.	**Қарым-қатынас дағдылары** «Керісінше» дидактикалық ойын Мақсаты: мағынасы жағынан қарама-қарсы сөздерді ойлап табуды жалғастыру; сөйлеуді, қиялды, есте сақтауды дамыту
Серуенге дайындық	Киім ауыстыратын бөлмедегі мінез-құлық ережелерін сақтауға, сыпайы сөздерді қолдана отырып, көмек сұрауға үйретуді жалғастыру. Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуенге қызығушылықты арттыру.				
Серуен	Картотека №3 **«Қар жауып тұрған құбылыстарды бақылау»**	Картотека №4 **«Қырауды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-**	Картотека №5 **«Мұз сүңгісін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-**	Картотека №7 **«Терезедегі өрнектерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-**	Картотека №8 **«Желді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-**

	(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) **Мақсаты:** Қардың жауып тұрғанын бақылау, ауа райына байланысты құбылыстарды түсіндіру, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада билегендей, жылырақ күнде қар ауырлау тартады, қалықтап жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады **Еңбек**: бірі қар жинап, енді бірі оны тасып, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Жұмысты бірігіп атқаруға бағыт беру **Қимылды ойын:** «Қаздар», «Аяз» балаларды кеңістікте берілген белгі бойынша қимылдауға үйрету **Жеке жұмыс**: «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбында әңгіме	**әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Мақсаты:** Балаларға қыраудың қалай болатынын айтып кету. Қырау түскен ағаштарды бақылау. Темір затқа үрлеп көрейік. Оған қырау түсті. Біздің буымыз суықтан қырауға айналды. Сонымен қырау бұл кәдімгі бу, ол әйнек шынысына , ағаш бұтақтарында, басқа заттарда қатып қырауға айналады. Қырау әдетте күннің ашығында пайда болады. **Еңбек:** бір – біріне кедергі жасамай жұмыс істеуге үйрету **Қимылды ойын:** «Күн мен түн» Белгіленген жерде ойнап, белгі бойынша қимылдауын дамыту. **Жеке жұмыс:** тәжірбие жасау: мұз, су, бу (заттың бір түрден екіншісіне айналуы)	**әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Мақсаты:**Балаларға мұздың қасиеті туралы мол түсінік беру. Байқағыштық қасиетті қалыптастырып, іске баға беру. Қорытынды жасай білуге үйрету **Көркем сөз**: Көл бетінде жатыр айдын – мұзойнақ, Қыстың өзі жасағандай бізді ойнап, Шаңғы теуіп жарысамыз желменен Күнде осындай қызықтаймыз біз ойнап. **Қимылды ойын:** «Түлкі мен қаздар» Түлкі мен қаздың қимылын жасауға, жылдамдыққа баулу	**қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Мақсаты**:Балаларға құбылысты түсіндіру олардың ойын толықтыру. Терезедегі өрнектерді бақылау. **Жұмбақ:** отта жанбайды Суда батпайды (мұз) **Еңбек:** қардан бекініс жасауға үйрету Күрекпен қарды ойып, үй салуды, бекет тұрғызуды үйрету. **Қимылды ойын:** «Аққу –қаздар» Оңды – солды допты лақтырып жүгіруге жаттығу	**қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Мақсаты:** Желдің бағытын қалай анықтауға болады? Үй мұржаларының шыққан түтінінен Қағаздың ұзыншалау кішкентай кескінділерінен **Қимылды ойын:** «Қарағайлы ормандағы аю» Жылдамдыққа,ептілікке баулу. **Еңбек:** алаңшаны кеңейту үшін түрлі – түсті мұз кескінділерін дайындап қою Суды қатырып, мұз қалпына келтіру, заттың алғашқы күйінен екінші күйге көшіру Жеке жұмыс: екі аяқпен бірдей қарлы жолмен секіру.

	құрастыру				
Балалардың үйге қайтуы	«Сөйлеу бұзылыстары, олардың себептері және алдын алу» консультация-практикум (жеке консультациялар). Мақсаты: ата-аналарға мектеп жасына дейінгі балаларда қандай сөйлеу бұзылыстары бар, балалармен ойындарда қандай жаттығуларды қолдануға болатындығы туралы түсінік беру. Ата-аналарға арналған «Саусақ ұшымен сөйлеу» көрнекі-ақпараттық материалы **(саусақ гимнастикасы)**				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 12.12–15.12. 2022 (II – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 12.12	Сейсенбі 13.12	Сәрсенбі 14.12	Бейсенбі 15.12	
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасылық дәстүрлер туралы жеке әңгімелер, балалармен қарым-қатынас жасау және жақсы көңіл-күй қалыптастыру ойындары. Достық атмосферасын құру				
Ата-аналармен кеңес, әңгімелесу	Баланың ұмытшақтығын қалай жеңуге болатындығы, балаларды қамқоршы етіп тәрбиелеу туралы әңгіме. Режимді сақтау, таңертеңгі гимнастиканың мәні туралы жеке әңгімелер				
	«Біз гимнастиканы не үшін жасаймыз» әңгімелесу (таңертеңгі гимнастиканың маңызы туралы) **(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	«Тәні саудың жаны сау» әңгімелесу Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру **(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	«Күн сайын ... тәртібі бойынша» ойлану-әңгімелесу (режимді сақтаудың мәні туралы) әңгімелесу**(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	«Бұлар қауіпті заттар» әңгімелесу. Қауіптер туралы иллюстрация қарау**(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	**«Болады-болмайды»** доп ойыны Мақсаты: есте сақтау, ойлау, реакция жылдамдығын дамыту **(сөйлеуді дамыту , дене шынықтыру)**	«**Орманшы»** дидактикалық ойыны Мақсаты: кейбір ағаштар мен бұтаның пайда болуы, құрамдас бөліктері (ағаш діңі, жапырағы, жемісі мен тұқымдар) туралы идеяны еске түсіру және бекіту. **(қоршаған ортамен танысу)**	**«Дыбыс қайдан шықты?» ойын** Мақсаты: балалардың назарын, сигнал бойынша әрекет ету қабілетін дамыту **(дене шынықтыру, музыка)**	**«Ұқсас - ұқсас емес»** дидактикалық ойыны Мақсаты: заттарды салыстыруға үйрету; олардан айырмашылықтың белгілерін табу; ұқсастық, сипаттама бойынша заттарды тану **(математика**	

				негіздері, сурет салу)	
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығу кешені №7 «Әуенді ойыншықтар» 1. Сылдырмақиар 2. Барабан 3. Сырнай тыныс алу жаттығуы Паравоз **(Денешынықтыру)**				
Таңғы ас	Үстел әзірлеу: кезекшілерді анықтау; мәзірмен танысу; асхана керек-жарақтарын таңдау; балалардың назарын үстелдің эстетикалық сәнділігіне аудару. Нан болса-ойнап күлеміз Нан болса-еркін жүреміз Астан соң бата беруді дағдыландыру; Рахмет дәміңе Ризалық берсін бәріне Басымыз аман болсын Жасымыз жүзге толсын **(Көркем әдебиет)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Артығын тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалардың логикалық ойлау қабілетін дамыту мен заттардың жалпылама түрін білуге үйренуге арналған бұл ойында әр топқа үш суреттен беріледі **Қоршаған ортамен таныстыру**	**«Сыңғыр –сыңғыр»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Кеңістікте бағдарлану, дыбыс бағытын анықтай білу, есту қабілеттерін бағыттауды дамыту. **Математика негіздері** **Музыка**	«**Достық» шеңбері.** Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз, Жарқыраған күндейміз, Табиғатты қорғаймыз. Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. **Көркем әдебиет**	**«Қарама – қарсы сөзді тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты:Ойын жүргізушісі бір сөзді атап допты бір ойыншыға лақтырады. Ойыншы допты ұстап алып, сол сөзге қарама – қарсы сөз айтып, допты кері лақтырады **Сөйлеуді дамыту**	
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: Ұлттық	**Денешынықтыру** Міндеті: Ұлттық	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: жазу жолы мен жоларалық кеңістікті	**Денешынықтыру** Міндеті: Ұлттық	

	қимылды ойындарды ойнату **Физикалық дағды** Ойын: «Асық ату» Мақсаты: Балаларды асықпен және ойын түрімен таныстыру. Асық ойынына деген қызығушылығын арттыру. Ойын түрін жетілдіру. **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қазақстан жалауы» Мақсаты: Балаларға Қазақстан Республикасы туралы мәліметті аша отырып, "Қазақстан жалауы" атты өлеңін оқып беру, сұрақ жауап ұйымдастыру; балаларды жылдам ойлануға және жауап беруге тәрбиелеу	қимылды ойындарды ойнату **Физикалық дағды** Ойын: «Арқан тартыс» Мақсаты: Балалар екі топқа бөлінеді. Жіптің ортасына екі жаққа тартады. Балаларды ептілікке және қимыл – қозғалыс әрекетін дамыту. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: жазу жолы мен жоларалық кеңістікті ажырата білуге үйрету. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Мен әдемі жазамын» Мақсаты: Қарындашты еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей жазу «Н» дыбысымен таныстыру. Балаларға «Н» дыбысын артикуляциясына сай дұрыс дыбыстауды үйрету. Дәптермен жұмыс істеуін жетілдіру. Әдемі, таза жазуға тәрбиелеу.	ажырата білуге үйрету **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Ақылды Дана» Мақсаты: Балаларға қаламды еркін үстауды үйрету. Жазу барысында дәптердің сыртына шықпай жоларалық кеңістіктен шықпай ажырата білуді үйрету. Баларды ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: Заттарды әртүрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Балықтың салмағын өлшеу» Мақсаты: Балаларды шартты өлшемнің көмегімен (таразы) заттардың салмағын өлшеуді меңгерту; заттарды салыстыру	қимылды ойындарды ойнату **Физикалық дағды** Ойын: «Ақ сүйек» Мақсаты: Балалар екі топқа бөлініп, сапқа тұарды. Тасталға сүйекті іздеп, көмбеге салады. Балалрға бағдарды, мөлшерді айыра білуге, тез, жылдам жүгіруге үйрету. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Досыммен бірге жазамын» Мақсаты: Балаларға қаламды еркін үстауды үйрету. Жазу барысында дәптердің сыртына шықпай жоларалық кеңістіктен шықпай ажырата білуді үйрету. Баларды	

	Математика негіздері Міндеті: шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Судың көлемін өлшеу амалдары» Мақсаты: Балалардың ұғымдарында шартты өлшем туралы түсініктерін қалыптастыру; судың көлемін өлшейтін құрал-жабдықтармен таныстыру, суды өлшеу үшін қолданып, жаттықтыру; қардың қасиетін тану, сумен іс-тәжірибе жасауды сөзбен жеткізу білігін жетілдіру **Мүсіндеу** міндеті: құрылымдық (жеке бөліктерден) және мүсіндік (негізгі бөліктерді тұтас	**Көркем әдебиет** Міндеті: Балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Кітап мұқабасы» Мақсаты: Кітап оқудың адам өміріндегі маңызын түсіндіру. Кітаптыңда қалай жасалатынын ұғындыру. Кітапты ұқыпты ұстауды үйрету **Қазақ тілі** Міндеті: өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қазақстанның қазба байлықтары» Мақсаты: туған жердің құндылығы туралы түсініктерін дамыту; балаларға қарапайым сөз тіркестері мен сөйлемдерді құрастыруды, Қазақстанның байлығы	арқылы ауыр және жеңіл екендігі жайлы түсінік беру; заттарды бірнеше бірдей бөлікке бөлу негізінде жиыннын айырмашылығын шығару туралы түсінікті тиянақтау **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде нәтижеге жетуге ұмтылуға; сеніп тапсырған тапсырмаларды жауапкершілікпен орындауға баулу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Табиғат ғажайыптары» Мақсаты: Балалардың табиғат туралы түсініктерін кеңейту; жаңбырдың табиғаттағы су айналымының айнымас бөлігі екеніне көз жеткізу	ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. **Көркем әдебиет** Міндеті: айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту, сөйлегенде мақал-мәтелдерді қолдануға баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Кәрі аяз бен жас аяз» Мақсаты: Ертегіні кітаптан оқып беру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін бала қалай қабылдағаны туралы өз көзқарасын сұрап, айтуды, кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсінуін дамыту **Математика негіздері** Міндеті: Шартты өлшемнің көмегімен заттардың	

	кесектен жасау), затқа қарап мүсіндеуде ойыншықтарды қолдану **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Жақында Жаңа жыл!» Мақсаты: Балаларды мүсіндеудің әртүрлі әдістерін пайдалана отырып, сазбалшықтан жаңа жылдық ойыншықтарды мүсіндеуді үйрету; жаңа жыл мерекесі туралы білімдерін арттырып, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; қиялдауға, армандай білуге тәрбиелеу	туралы қазақ тіліндегі ақпаратты тыңдауды, түсінуді және осы тілде сөйлеуді үйрету		ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Заттарды салмақ бойынша салыстырайық» Мақсаты: Балаларға шартты өлшемнің көмегімен таразыға және қолға салып заттың көлемін салыстыруды үйрету; салмақтары бір-біріне қарама-қарсы шамадағы заттардың жұптарына қарап, ауыр және жеңіл екенін табуға жаттықтыру. Есте сақтау, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, балаларды ретімен киіндіру **(ауа-райы жағдайына байланысты)**, дұрыс киінуді бақылау. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека № 9	Картотека №10	Картотека №11	Картотека №12	

	«Шыныдағы қарды өрнектерін бақылау, қадағалау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Мақсаты: Шыныдағы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету. **Еңбек:** жолға су қою **Қимылды ойын**: «Қармақ» Балаларды ептілікке, мұқият болуға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	**«Бұрқасынды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Бұрқасын туралы түсінік қалыптастыру. Табиғат құбылыстарындағы ерекшеліктерді ажырата білуді үйрету. **Еңбек:** Бақшаны тазалу **Қимылды ойын:** «Қуғыншы» Аңғарымпаздық пен мықтылыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	**«Әр түрлі күн райына қарай қардың өзгеруін байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың қасиеті өзгеретінін байқап отыру, қардың өзгеру себептерін түсіндіру. **Еңбек:** Қармен жұмыс **Қимылды ойын:** «Өрмекші мен шыбындар» Шыбынның дыбысын салып драмалық қасиеттерін дамыту, шапшаң болуға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	**«Күннің ұзақтығын байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардың сөздік құрамын өзінше дұрыс құру, кеңейту, табиғатқа қызығушылығын арттыру. Таңның кеш атып, күннің ерте батуына көңіл аударту. Қыста күн әуелі қысқарады, одан соң ұзарады. **Еңбек:** Ағаштан түскен тұқымды жинау **Қимылды ойын:** «Жіп үстімен доп лақтыру» Балаларды күшті болуға, шыдаммен ойын ережесін бұзбауға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	
Серуеннен оралу	Жуыну, шешіну, киіну кезінде дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру; жуыну әдістерінде жаттығу: жеңді түру, қолды сабынмен сабындау, сумен жуғаннан кейін қолдағы суды түсіру. «Балалар қолын жуды» суретін қарау. Ол жайлы әңгіме. Өзіндік ойын әрекеті **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (**өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту)** (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)				

	Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(сөйлеуді дамыту)**				
Түскі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Шалқан, мақта қыз бен мысық ертегілерін оқып беру. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шынықтыру процедурасы	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату **(дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Балалардың өзіндік іс-әрекеті	**«Үлгіні құрастыру» ойыны.** Мақсаты: қазақ оюөрнегінің дайын элементтерінің көмегімен шеберлікпен жаттығу; жазықтықта өрнек жасау. **Қазақ тілі**	**«Отбасы» сюжеттірөлдік ойыны** Мақсаты: отбасылық дәстүрлер туралы идеяларды бекіту; ойында қоршаған шындықты көрсету қабілетін дамыту. **Қоршаған ортамен таныстыру**	**Жаттығу ойыны «Қоразға арналған дәндер»** Мақсаты: пластилиннің кішкене бөліктерін үлкенінен үзіп алуға үйрету, оларды домалақтау **Мүсіндеу**	**«Жұдырық, қабырға, алақан»** дидактикалық ойыны Мақсаты: қолдың ұсақ моторикасын, ойлауын, есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту **Дене шынықтыру**	
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалармен жеке жұмыс	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу қызметі** «Қайық өзенде жүзеді» ойын жаттығуы Мақсаты: тіктөртбұрыштың бұрышын кесу арқылы заттардың бейнесін жасауға үйрету.	**Қарым-қатынас дағдылары** «Бұл қай кезде болады?» дидактикалық ойын Мақсаты: сұрақтарға толық ұсыныстармен жауап беру қабілетіне машықтану; жыл мезгілдері, тәуліктің бөліктері туралы түсініктерді нақтылау	**Танымдық және зияткерлік дағдылар** «Не жанады, не жанбайды?» дидактикалық ойын Мақсаты: заттардың қасиеті туралы білімді бекіту.	**Қимыл – қозғалыс дағдылары** «Лақтыр-ұста» ойын жаттығуы Мақсаты: допты бір қолмен лақтыру және екі қолмен ұстау қабілетін жетілдіру	
Серуенге дайындық	Киім ауыстыратын бөлмедегі мінез-құлық ережелерін сақтауға, сыпайы сөздерді қолдана отырып, көмек сұрауға үйретуді жалғастыру. Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру				
Серуен	Картотека № 9 **«Шыныдағы қарды өрнектерін бақылау, қадағалау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Шыныдағы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету. **Еңбек:** жолға су қою **Қимылды ойын**: «Қармақ»	Картотека №10 **«Бұрқасынды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Бұрқасын туралы түсінік қалыптастыру. Табиғат құбылыстарындағы ерекшеліктерді ажырата білуді үйрету. **Еңбек:** Бақшаны тазалу **Қимылды ойын:** «Қуғыншы» Аңғарымпаздық пен мықтылыққа тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	Картотека №11 **«Әр түрлі күн райына қарай қардың өзгеруін байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың қасиеті өзгеретінін байқап отыру, қардың өзгеру себептерін түсіндіру. **Еңбек:** Қармен жұмыс **Қимылды ойын:** «Өрмекші мен шыбындар» Шыбынның дыбысын	Картотека №12 «Күннің ұзақтығын байқау» **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардың сөздік құрамын өзінше дұрыс құру, кеңейту, табиғатқа қызығушылығын арттыру. Таңның кеш атып, күннің ерте батуына көңіл аударту. Қыста күн әуелі қысқарады, одан соң ұзарады. **Еңбек:** Ағаштан түскен тұқымды жинау **Қимылды ойын:** «Жіп үстімен доп лақтыру»	

	Балаларды ептілікке, мұқият болуға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын		салып драмалық қасиеттерін дамыту, шапшаң болуға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	Балаларды күшті болуға, шыдаммен ойын ережесін бұзбауға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	
Балалардың үйге қайтуы	«Балабақша мамандарының ата-аналарымен өзара іс-қимылы» тақырыбында дөңгелек үстел Мақсаты: мектеп жасына дейінгі балаларда үйлесімді сөйлеуді дамыту бойынша тәрбиешілер мен ата-аналардың бірлескен қызметі Стендтік кеңес «Балаларды қалай жазалауға болмайды? Неден аулақ болу керек?». Мақсаты: балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау мәселесінде ата-аналардың құзыреттілігін арттыру				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 19.12–23.12 (III – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 19.12	Сейсенбі 20.12	Сәрсенбі 21.12	Бейсенбі 22.12	Жұма 23.12
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасылық дәстүрлер туралы жеке әңгімелер, балалармен қарым-қатынас жасау және жақсы көңіл-күй қалыптастыру ойындары. Достық атмосферасын құру.				
Ата-аналармен кеңес, әңгімелесу	Отбасы жағдайында баланың денесін шынықтыру, ересектердегі жаман әдеттер және олардың балалардың салауатты өмір салтына әсері туралы әңгіме. Жеке әңгімелер				
	Үстел үсті ойыны. «Лото. Қыздар мен ұлдардың киімдері» Мақсаты: Балалардың зейінін дамыту. Заттарды топтастыруды үйрету. Байқампаздыққа баулу. Кімге, не керек? Қыздар мен ұлдардың киім түрлерін іріктейді. **(танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дамытушы жаттығу.** «Көзді жұмып тұрып, тепе-теңдікті сақтау» Мақсаты: Балаларға көзді жұмып, тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру, түйсік қабілетін дамыту. **(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Психогимнастика** «Бүгін өзіңді қалай сезінесің?» Балаларға әртүрлі көңіл-күй реңктері бейнеленген карта ұсынылады. Балалар оның көңіл-күйіне, досының, анасының, мысықтың және т. б. көңіл-күйіне ұқсас біреуін таңдайды. **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Саусақ гимнастикасы** Фигураларды орындау Мақсаты: ұсақ мотериканы дамыту. «Үйшік» Құбыр және шатыры бар үй тұр, Мен балконға серуенуге шықтым. «Көзілдірік» Әжей көзілдірік киді Немересін көрді. «Орындық» Аяғы, арқасы және орындық – Міне, таңқаларлық орындық **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Тақпақ жаттау.** Мен анамнан қалмаймын! Онсыз ешқайда бармаймын! Айтыңдаршы, менсіз Жарты күн өмір мүмкін бе? Анаммен бірге ас үйде де, Істерге бірге барамыз, Екеуміз мультикті бірге көреміз, Алмұртты бөліп жейміз. **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**

Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	**«Қайталап көр!» ойыны** Мақсаты: визуалды зейін мен қозғалыстарды үйлестіруді, жарты шар аралық байланыстарды дамыту **(дене шынықтыру, математика)**	**«Логикалық кесте»** дидактикалық ойыны Мақсаты: геометриялық фигураларды, түстерді, реңктерді бекіту; қабылдауды, зейінді, логикалық ойлауды дамыту **(математика, сөйлеуді дамыту)**	**«Епті саусақтар» ойыны** Мақсаты: мотор импровизациясының қабілетін, мотор тапқырлығын, мотор мәселелерін бірлесіп шешу кезінде әрекеттерді үйлестіру қабілетін дамыту **(дене шынықтыру, математика)**	**«Жаңғырық» ойыны** Мақсаты: баланың шығармашылық белсенділігін арттыру; қиялды ояту, көңіл-күйді көтеру; жинақылықты, зейінді, эмоция мен іс-әрекетті басқару қабілетін, ұжымдық және үйлесімді іс-әрекет дағдысын дамыту **(сөйлеуді дамыту, шығармашылық)**	**«Не естіледі?»** дидактикалық ойын Мақсаты: есту зейінін дамыту **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**
Ертеңгілік жаттығу	**Жаттығулар кешені** Комплекс №8 «Қыс» 1. Қолымызды жылытамыз 2. Аяқты жылытамыз 3. Секіреміз Тыныс алу жаттығуы «Шаңғышы» **(Денешынықтыру)**				
Таңғы ас	Кезекшілік: майлықтарды қоюға, үстелді жабдықтауға көмектесу, қасықты оң жаққа дұрыс қою. Балалардың назарын тамақтануға аудару. Тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; балалардың ұқыптылығын бағалау. **Ойын жаттығуы:** Су, су, менің бетімді жу. Көздерім жарқырасын, бетіміз жалтырасын, Тісіміз аппақ таза болсын! Асхана құралдарының атауын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ) **(қазақ тілі, көркем әдебиет)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Бұл не үшін?»** дидактикалық ойын Мақсаты: Жыл мезгілдері мен тиісті айларды атауға үйрету **қоршаған ортамен танысу**	**«Жануарды тамақтандыр»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөздерді бөліктерге бөлуге, сөздің әр бөлігін бөлек айтуға үйрету **сөйлеуді дамыту** **қоршаған ортамен танысу**	**«Өзіңе жұп тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: балаларды сөздердің дыбысын тыңдауға үйрету; сөздерді өз бетінше атауға және олардағы дыбыстардың нақты айтылуына жаттығу **сөйлеуді дамыту**	**«Бұл нені білдіреді?»** дидактикалық ойын Мақсаты: балаларды сөздерді мағынасына қарай топтастыруға, сөздердің тікелей және бейнелі мағынасын түсінуге үйрету **сөйлеуді дамыту**	**«Кім көп сөз ойлап табады»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөздікті белсендіру; ой-өрісін кеңейту **сөйлеуді дамыту**
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: қолды алға көтеріп оңға, солға бұрылу **Физикалық дағды** Ойын: «Бірінші бол» Мақсаты: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Спорттық	**Денешынықтыру** Міндеті: гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бүгу және тік көтеру **Физикалық дағды** Ойын: «Спортшылар» Мақсаты: Балалардың дене қимыл қозғалыстарын дамытып,тепе –теңдікті, дәлдікті сақтай білуге үйрету. гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бүгу және тік көтеру. Арқаларын түзу ұстап,	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: Жазудың үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Әдемі жазуда өнер» Мақсаты: Қызықты тапсырмалар мен ойындар арқылы қызығушылықтарын арттыру. Жазуды көзбен қадағалай отырып, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға	**Денешынықтыру** Міндеті: алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу **Физикалық дағды** Ойын: «Қоян мен жаттығулар» Мақсаты: Балалардың алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу арқылы аяқ - қол буындарының қозғалғыштығын арттыру. Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру.	**Музыка пән мұғалімінің жетекшісі бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: түбірлес сөздерді жасау және қолдана білу; етістіктерді жалғаулармен қолдану **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Шырша» Мақсаты: Шырша туралы білімдерін кеңейту; "Шырша" туралы өлеңді оқып беріп, сұрақ жауап арқылы балалардың тілін дамыту, жаңа жылға сай сөздерді есістіктер жалғап

	ойындарды ойнай алуға тәрбиелеу **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: балаларға сөздерді мағынасына сәйкес қолдануға көмектесу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Бата» Мақсаты: Бата беру туралы әңгімелесу. «Батамен ел көгерер, жауынмен жер көгерер» мақалын жаттау. Мағынасын түсіндіру. Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білуді дамыту **Математика негіздері** Міндеті: Заттардың (5 және одан артық) ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Апам маған алма әкелді»	дұрыс жүруге дағдыландырып, тәрбиелеу. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Жазудың үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Менің қаламым» Мақсаты: «Р» дыбысымен таныстыру. Қызықты тапсырмалар мен ойындар арқылы қызығушылықтарын арттыру. Жазу кезінде денеі еркін ұстау, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу Ұқыптылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Көркем әдебиет** Міндеті: Айналасында	қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салуды дамыту **Музыка пән мұғалімінің жетекшісі бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «» Мақсаты: Балаларға заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыруды үйрету, ойлау және зияткердік қабілеттерін дамыту. **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: үлкендерді сыйлауға, кішіге қамқор болуға баулу Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру Ойын: «Ақша қарды бақылау»	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Көркем жазу» Мақсаты: Қызықты тапсырмалар мен ойындар арқылы қызығушылықтарын арттыру. Жазуды көзбен қадағалай отырып, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салуды дамыту **Көркем әдебиет** Міндеті: Айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту, сөйлегенде мақал-мәтелдерді қолдануға баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту**	қолдану; жаңа жылдық сыйлықтардың керемет екенін, және аяз атадан келетін сыйлықты армандауға тәрбиелеу **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: үлкендерді сыйлауға, кішіге қамқор болуға баулу Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру Ойын: «Ақша қар» Мақсаты: Балаларды дербес шығармашылық қызметке баулу; құрдастарымен және ересектермен бірлесіп іс-әрекет жасауды үйрету; танымдық қызығушылықтарын, қоршаған әлемге эстетикалық қатынасты қалыптастыруды дамыту **Қазақ тілі** Міндеті: Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс

	Мақсаты: Балаларға заттардың санын, ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтауды үйрету. Ойлау қабілеті мен ой – өрісін дамыту. **Жапсыру** міндеті: жасалған композицияларды сәнді бөлшектермен толықтыру; жеке және топпен бірлесіп жасау;онда міндеттерді келісіп атқару **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Үшбұрыштан шыршаны жапсырамыз» Мақсаты: Балаларға қағаз бетіндегі жаңажылдық шырша сұлбасының ішіне біртекті етіп үшбұрыштарды жапсыруды, шаршыны бұрып, тең ортасынан бүктеу арқылы, диагональ бойымен қиып, үшбұрыш пішіндерді шығаруды	болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту, сөйлегенде мақал-мәтелдерді қолдануға баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Қ. Толыбаев «Кімнің тоны жылы?» Мақсаты: Қыс мезгілі туралы білімдерін жетілдіру. Оқылған шығарманың мазмұнын әңгімелеуді, айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту, сөйлегенде мақал-мәтелдерді мәнеріне келтіре айтуды үйрету **Қазақ тілі** Міндеті: өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге; әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Киіз үй» Мақсаты: Қазақ халқы	Мақсаты: Балаларды дербес шығармашылық қызметке баулу; құрдастарымен және ересектермен бірлесіп іс-әрекет жасауды үйрету; танымдық қызығушылықтарын, қоршаған әлемге эстетикалық қатынасты қалыптастыруды дамыту	Ойын: «Екі аяз» ертегісін мазмұндау Мақсаты: Халық ертегілеріне қызығушылығын арттыру. Ертегіні түсініп тыңдаудыүйрету. Сөйлеу тілдерін жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Балаларды ертегі арқылы достыққа, адалдыққа, мейірімділікке, жақсы мен жаманды айыра білуге тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: Шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану. **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Аквариум ішіндегі балықтар» Мақсаты: «>», «<» және «=» белгілері	қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Киім түрлері. Жаңа жылға дайындық» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін кеңейту; маусымдық киімдер туралы білімдерін дамыту; ұл мен қызға арналған киімдердің атауларын ажыратуды дағдыландыру

	үйрету.	қолөнер шеберлерімен жасалған киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже, сандық, кілем, сырмақ, алаша, ши, бау, басқұр, арқан, жіп), сөздермен таныстыру, толықтыру		туралы ұғымдарды қалыптастыру; заттар топтамаларын өзара салыстырғанда аталған белгілерді қолдануды үйрету, кеміту, қосу және теңестіруді үйрету; қағаз бетінде бағдарлау дағдысын бекіту	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, балаларды ретімен киіндіру **(ауа-райы жағдайына байланысты)**, дұрыс киінуді бақылау. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №12 **«Күннің ұзақтығын байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардың сөздік құрамын өзінше дұрыс құру, кеңейту, табиғатқа қызығушылығын арттыру. Таңның кеш атып, күннің ерте батуына көңіл аударту. Қыста күн әуелі қысқарады, одан соң ұзарады. **Еңбек:** Ағаштан түскен тұқымды жинау	Картотека №13 **«Қар жауғаннан кейінгі ағаштардың жағдайы қандай» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қар жауғаннан кейінгі ағаштың қалпы қандай әдемі екеніне балалардың көңілін аудару. Балаларды табиғатты сүюге үйрету. Олардың өз сөзінен алған әсерлерін айтуға үйрету Еңбек: Бұтақтарды қардан сілкіп тазарту.	Картотека №14 **«Қардағы іздерді бақылай білу» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Жансыз табиғат жайындағы білімін кеңейту. Балалардың сөйлеу тілдерін дамыту, қарда түрлі іздердің қалатынын, соның ішінде құстардың құстардың ізі ерекше болатындығын айыра білу, құстардың ізі айқыш сияқты, әр құс әр түрлі із қалдырады.	Картотека №16 **«Аула сыпырушының еңбегін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Аула сыпырушының қар тазалау кезіндегі саймандары жайында білімдерін бекіту. Үлкен адамдардың еңбектері туралы білімдерін кеңейту, адамдардың еңбегін сыйлап, еңбектенуге тәрбиелеу. Еңбек: Аула сыпырушыға көмек	Картотека №17 **«Қардың астында өсетін өсімдіктерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Таныс өсімдіктерді анықтай білуге ұмтылдыру. Қар өсімдік тұқымының үсімеуінен және оларды қорғайтындығын қалыптастыру. Табиғатты сүйіп, аялай білуге тәрбиелеу. Еңбек: Балаларға алаңдағы қарды тазалауға көмектесу.

	Қимылды ойын: «Жіп үстімен доп лақтыру» Балаларды күшті болуға, шыдаммен ойын ережесін бұзбауға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	Қимылды ойын: «Масаны ұста» Әр түрлі бағытта балаларды жүгіруге, жылдам қозғалысқа үйрету Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	Адамның да іздері әр түрлі, түрлі жақтарға бағыттайды. Еңбек: Ұяны тазалау Қимылды ойын: «Кім шапшаң?» Ойын арқылы балаларды шапшаңдыққа, икемділікке баулу, қызығушылығын арттыру. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	Қимылды ойын: «Құрсауды дөңгелет» Ойынның барынша қызық өтуіне ат салысу. Шапшаңдыққа баулу. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	Қимылды ойын: «Құстар мен мысық» Алаңның қарама – қарсы жағына жүгіріп шығу, бір – бірін итермеу, ойын шартын сақтау. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Жуыну, шешіну, киіну кезінде дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру; жуыну әдістерінде жаттығу: жеңді түру, қолды сабынмен сабындау, сумен жуғаннан кейін қолдағы суды түсіру. «Балалар қолын жуды» суретін қарау. Ол жайлы әңгіме. Өзіндік ойын әрекеті **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикаға дамыту).**				
Түскі ас	Балалардың назарын тамаққа аудару; тамақтану мәдениеті дағдыларын тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс. Ұқыптылық дағдыларын қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Асхана құралдарын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ). **Ойын жаттығу:** Менің табақшамда – Сары тиін суреті бар. Ол көрінуі үшін, Асты қалдырмай тауысамын. Іш, досым, қызанақ шырынын, Сымбатты және биік боласың				
Түскі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикаға дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Шалқан, мақта қыз бен мысық ертегілерін оқып беру. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту,	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату **(дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың				

шынықтыру процедурасы	шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикалық дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың өзіндік іс-әрекеті	**«Үлгіні құрастыру» ойыны**. Мақсаты: қазақ ою-өрнегінің дайын элементтерінің көмегімен шеберлікпен жаттығу; жазықтықта өрнек жасау. **Құрастыру**	**Трафарет бойынша** сурет салу (қазақ ою-өрнегінің элементтері) Мақсаты: трафарет пен қарындашпен жұмыс істеудің техникалық әдістерінде жаттығу. Жаттығу ойыны **Қазақ тілі**	**«Бірдейін тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: көрнекі қабылдауды, зейінді, есте сақтауды дамыту **Математика негіздері**	«**Сөзді ата**» дидактикалық ойыны Мақсаты: сөзді белгілі бір ретпен атауға үйрету; зейінді, есте сақтауды дамыту **Сөйлеуді дамыту**	«**Жұдырық, қабырға, алақан»** дидактикалық ойыны Мақсаты: қолдың ұсақ моторикасын, ойлауын, есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. **Денешынықтыру**
Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар** «Бөлмеге саяхат» ойыны Мақсаты: кеңістікті шарлауды үйренуді жалғастыру.	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу қызметі** «Трафаретпен сурет салу» жаттығуы Мақсаты: трафаретті дұрыс пайдалануды, суретті контурдан шықпай бояуды үйренуді жалғастыру.	**Қимыл дағдылары** «Жаттығуға тұр!» ойыны Мақсаты: педагогтың көрсетуі бойынша таңертеңгілік гимнастика кешенін орындау қабілетін қалыптастыру	**Қатынас дағдылар** «Кім не біледі» ойыны Мақсаты: әріптерді ажырата білу қабілетін дамыту	**Қимыл дағдылары** «Лентамен» жаттығу Мақсаты: қозғалыстарды үйлестіруді, кеңістікті шарлау қабілетін дамыту.
Серуенге дайындық	Киім ауыстыратын бөлмедегі мінез-құлық ережелерін сақтауға, сыпайы сөздерді қолдана отырып, көмек сұрауға үйретуді жалғастыру. Киіну: реттілік, серуенге шығу. Серуенге қызығушылықты арттыру				
Серуен	Картотека №12 **«Күннің ұзақтығын байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-**	Картотека №13 **«Қар жауғаннан кейінгі ағаштардың жағдайы қандай» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-**	Картотека №14 **«Қардағы іздерді бақылай білу» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-**	Картотека №16 **«Аула сыпырушының еңбегін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-**	Картотека №17 **«Қардың астында өсетін өсімдіктерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті,**

	әрекеті) Мақсаты: Балалардың сөздік құрамын өзінше дұрыс құру, кеңейту, табиғатқа қызығушылығын арттыру. Таңның кеш атып, күннің ерте батуына көңіл аударту. Қыста күн әуелі қысқарады, одан соң ұзарады. **Еңбек:** Ағаштан түскен тұқымды жинау **Қимылды ойын:** «Жіп үстімен доп лақтыру» Балаларды күшті болуға, шыдаммен ойын ережесін бұзбауға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	**әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қар жауғаннан кейінгі ағаштың қалпы қандай әдемі екеніне балалардың көңілін аудару. Балаларды табиғатты сүюге үйрету. Олардың өз сөзінен алған әсерлерін айтуға үйрету Еңбек: Бұтақтарды қардан сілкіп тазарту. Қимылды ойын: «Масаны ұста» Әр түрлі бағытта балаларды жүгіруге, жылдам қозғалысқа үйрету Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	**әрекеті)** Мақсаты:Жансыз табиғат жайындағы білімін кеңейту. Балалардың сөйлеу тілдерін дамыту, қарда түрлі іздердің қалатынын, соның ішінде құстардың құстардың ізі ерекше болатындығын айыра білу, құстардың ізі айқыш сияқты, әр құс әр түрлі із қалдырады. Адамның да іздері әр түрлі, түрлі жақтарға бағыттайды. Еңбек: Ұяны тазалау Қимылды ойын: «Кім шапшаң?» Ойын арқылы балаларды шапшаңдыққа, икемділікке баулу, қызығушылығын арттыру. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	**әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Аула сыпырушының қар тазалау кезіндегі саймандары жайында білімдерін бекіту. Үлкен адамдардың еңбектері туралы білімдерін кеңейту, адамдардың еңбегін сыйлап, еңбектенуге тәрбиелеу. Еңбек: Аула сыпырушыға көмек Қимылды ойын: «Құрсауды дөңгелет» Ойынның барынша қызық өтуіне ат салысу. Шапшаңдыққа баулу. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	**зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Таныс өсімдіктерді анықтай білуге ұмтылдыру. Қар өсімдік тұқымының үсімеуінен және оларды қорғайтындығын қалыптастыру. Табиғатты сүйіп, аялай білуге тәрбиелеу. Еңбек: Балаларға алаңдағы қарды тазалауға көмектесу. Қимылды ойын: «Құстар мен мысық» Алаңның қарама – қарсы жағына жүгіріп шығу, бір – бірін итермеу, ойын шартын сақтау. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын.
Балалардың үйге қайтуы	«Астауды өзіміз жасаймыз» игі істер шеберханасы Мақсаты: ата-аналардың шығармашылығын дамыту; ата-аналар мен балалардың бірге уақыт өткізуіне ықпал ету. Кеңес: «Баланың өміріндегі ойыншықтар», «Балаларға қандай ойыншықтар қажет» Мақсаты: балаларды тәрбиелеу мен оқытудың белгілі бір саласында ата-аналардың педагогикалық сауаттылығын арттыру				

Циклограмманы толтырған тәрбиешілер: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 26.12–30.12.2022ж(IV – апта)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 26.12	Сейсенбі 27.12	Сәрсенбі 28.12	Бейсенбі 29.12	Жұма 30.12
Балаларды қабылдау	Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасылық дәстүрлер туралы жеке әңгімелер, балалармен қарым-қатынас жасау және жақсы көңіл-күй қалыптастыру ойындары. Достық атмосферасын құру.				
Ата-аналармен кеңес, әңгімелесу	Отбасы жағдайында баланың денесін шынықтыру, ересектердегі жаман әдеттер және олардың балалардың салауатты өмір салтына әсері туралы әңгіме. Жеке әңгімелер				
	Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу. **«Аяз ата»** Мақсаты: Балаларға жаңа жыл мерекесінде Аяз ата келетінін айту. Аяз атаның суретін салуға үйрету. Қылқаламды дұрыс ұстауға қалыптастыру. Ұқыпты жұмыс жасауға тәрбиелеу. **(танымдық іс-әрекеті, шығармашылық іс – әрекет)**	**«Біз гимнастиканы не үшін жасаймыз»** әңгімелесу (таңертеңгі гимнастиканың маңызы туралы) **(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Дамытушы жаттығу.** «Көзді жұмып тұрып, тепе-теңдікті сақтау» Мақсаты: Балаларға көзді жұмып, тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру, түйсік қабілетін дамыту. **(дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Психогимнастика** «Бүгін өзіңді қалай сезінесің?» Балаларға әртүрлі көңіл-күй реңктері бейнеленген карта ұсынылады. Балалар оның көңіл-күйіне, досының, анасының, мысықтың және т. б. көңіл-күйіне ұқсас біреуін таңдайды. **(танымдық іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Саусақ гимнастикасы** Фигураларды орындау Мақсаты: ұсақ мотриканы дамыту. «Үйшік» Құбыр және шатыры бар үй тұр, Мен балконға серуенуге шықтым. «Көзілдірік» Әжей көзілдірік киді Немересін көрді. «Орындық» Аяғы, арқасы және орындық – Міне, таңқаларлық орындық **(танымдық іс-әрекеті, қарым-**

					қатынас іс-әрекеті)
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптар қарау және басқалар)	«**Жұптық суреттер**» ойыны Мақсаты: балаларды суреттерде бейнеленген заттарды салыстыруға, ұқсастықтарды табуға және бірдей суреттерді таңдауға үйрету; ойын ережелерін орындау қабілетіне тәрбиелеу **(қоршаған ортамен танысу, математика)**	**«Жеуге жарамды-жеуге жарамсыз»** дидактикалық ойыны (доппен) Мақсаты: зейінді қалыптастыру; заттардың негізгі, маңызды белгілерін ажырата білу қабілетін дамыту **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	**«Қораптар»** дидактикалық ойыны Мақсаты: шарларды түсі бойынша көзбен байланыстыру қабілетін жетілдіру **(математика, шығармашылық)**	**«Лото» дидактикалық ойыны** Мақсаты: үлгі бойынша бірдей заттарды тауып, оларды айту **(математика, сөйлеуді дамыту)**	**«Дыбыс қайдан шықты?»** ойын Мақсаты: балалардың назарын, сигнал бойынша әрекет ету қабілетін дамыту **(дене шынықтыру, музыка**)
Ертеңгілік жаттығу	**Жаттығулар кешені** Комплекс №8 «Қыс» 1. Қолымызды жылытамыз 2. Аяқты жылытамыз 3. Секіреміз Тыныс алу жаттығуы «Шаңғышы» **(Денешынықтыру)**				
Таңғы ас	Кезекшілік: майлықтарды қоюға, үстелді жабдықтауға көмектесу, қасықты оң жаққа дұрыс қою. Балалардың назарын тамақтануға аудару. Тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; балалардың ұқыптылығын бағалау. **Ойын жаттығуы**: Су, су, менің бетімді жу. Көздерім жарқырасын, бетіміз жалтырасын, Тісіміз аппақ таза болсын! Асхана құралдарының атауын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ) **(қазақ тілі, көркем әдебиет)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Аққала мен шыршаны құрастыр»** Дидактикалық ойыны Мақсаты: дөңгелек пішіннен аққаланы, ал ұшбұрыштан шыршаны құрастыруды үйрету, үлгіге қарай отырып, пішіндердің көлемін әр түрлі етіп орналастыруға үйрету **Математика негіздері**	**«Қарама – қарсы сөзді тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Ойын жүргізушісі бір сөзді атап допты бір ойыншыға лақтырады. Ойыншы допты ұстап алып, сол сөзге қарама – қарсы сөз айтып, допты кері лақтырады **Сөйлеуді дамыту**	**«Сиқырлы суреттер»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалардың логикалық ойлау қабілетін ес, зейін, қабылдау процестерін дамыту. **Құрастыру** **Сөйлеуді дамыту**	**«Табиғат құбылыстарын ата»** Дидактикалық ойыны Мақсаты: Табиғатта болатын өзгерістерді, олардың жыл мезгілдерін сипаттайтын басты ерекшеліктерді айтып беру. **Қоршаған ортамен таныстыру**	**«Ауызша сөзжұмбақ»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту **Сөйлеуді дамыту**
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Денешынықтыру** Міндеті: Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу. **Физикалық дағды** Ойын: «Спорттық ойындар» Мақсаты: Балалардың қимыл әрекеттерін ұйымдастырудың түрлі нысандарында қимылдар-ды дұрыс орындау білік-тері мен дағдыларын қалыптастыру; жүру мен жүгіруде, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбие-	**Денешынықтыру** Міндеті: Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу. **Физикалық дағды** Ойын: «Кім жылдам» Мақсаты: Балаларды жұптасып, бір тізбекпен аяқтың ұшымен, жанымен жүруге, алға жылжып секіруге жаттықтыру. Допты әр түрлі қалыпта бір – біріне беруді үйрету. Қимыл – қозғалыстарын, жылдамдықтарын,	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «ақылды Дана» Мақсаты: Жазу парағанда қаламды еркін ұстап, арқаны тік ұстау. Өтілген дыбыстарды қосып оқуды үйрету, ой-өрістерін, еске сақтау қабілеттерін дамыту. Байқағыштыққа, адамгершілікке	**Денешынықтыру** Міндеті: Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу. **Физикалық дағды** Ойын: «Қыс қызығы» Мақсаты: Бала денесін ойын арқылы қозғалысқа келтіріп, таза ауада шынықтыру. Эстафетаға қызығушылығын ойын арқылы қалыптастыру **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Жазу парағында бағдарлай білу, жазу жолы мен жоларалық кеңістікті	**Музыка** міндеті: би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындау **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Бауырсақ кіммен кездесті?» Мақсаты: Музыканы сезінуге, төмен, орташа, жоғары дыбыстарды ажырата білуге баулу. **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Балаларға сөздерді мағынасына сәйкес қолдануға көмектесу.

	леу. Кішірейтілген тірек алаңы бойынша тепе-теңдік сақтауға үйрету **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: зат есімдер мен жалпылаушы сөздерді дұрыс қолдану білуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жаңа жыл - менің сүйікті мерекем» Мақсаты: Жаңа жыл мерекесі туралы білімдерін кеңейту, "Жаңа жыл - менің сүйікті мерекем" атты әңгімені оқып беру арқылы балалардың ойларын дамыту; зат есімдер мен жалпылаушы сөздерді дұрыс қолдану білуді дамыту, ой-қиялды дамыту, армандай білуге тәрбиелеу. **Математика негіздері** Міндеті: Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер	шапшаңдыққа баулу. **Сауат ашу негіздері** Міндеті: жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Менің жазу үлгім» Мақсаты: «О» дыбысымен таныстыру. айтылу ерекшелігіне қарай О дыбысының дауысты дыбыс екенін, жуан естілетінін өздеріне анықтатқызу. Дыбыстарды артикуляциясы бойынша дұрыс айтуды үйрету. Әртүрлі тапсырмаларды орындату арқылы логикалық ойлау қабілеттерін жетілдіру **Көркем әдебиет** Міндеті: айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту	тәрбиелеу. **Музыка** міндеті: қозғалыс бағытын музыкалық фразаларға сәйкес өзгерту **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Қояндар» Мақсаты: Музыканың көңілді, көңілсіз, баяу түрлерін ажырата білуге баулу. **Математика негіздері** Міндеті: заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Он екі айдың тізбектелуі» Мақсаты: Балаларды жылдың он екі айының тізбегімен таныстыру, әр жыл мезгілінде үш айдан, жиыны он екі ай болатынын сызбалы түрде көрсетіп, ретпен атау. Өсу және ретімен санауға үйрету	ажырата білуге үйрету **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жеті күн» Мақсаты: Жеті күн туралы әңгімелесу. Жетілік ұғымын түсіндіру. Жазуда өзін еркін ұстап, кеңістікті бағдарлау. **Көркем әдебиет** Міндеті: баланың басқа құрдастарымен және ересектермен түрлі дереккөздерден: ғаламтордан, теледидардан алған әсерлерімен бөлісу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Қолғап» украин халқының ертегісі Мақсаты: Балаларды ертегінің айқын образын көрсете білуге, ертегі туралы түсініктерін бекіте отырып, сөйлеу мәдениетін, еркін сөйлеп өз ойларын дұрыс жеткізу арқылы ауыз әдебиетіне деген қызығушылықтарын арттыру.	**Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Жаңа жыл ертеңгілігі» Мақсаты:Өздерінің ертеңгіліктері туралы суреттер арқылы айтып беруін ұйымдастыру. Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру дағдыларын жетілдіру **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Балалар», «Трамвай аялдамасы», «Автобус аялдамасы», «Метро аялдамасы», «Тройллебус аялдамасы», «Жаяу жүргіншілер жолы», «Велосипедке арналған жол (электросамокат, гироскутер, сигвей)» жол белгілерімен таныстыруды жалғастыру

	бойынша бірнеше заттарды салыстыру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Заттарды салмақ бойынша салыстырайық» Мақсаты: Балаларға шартты өлшемнің көмегімен таразыға және қолға салып заттың көлемін салыстыруды үйрету; салмақтары бір-біріне қарама-қарсы шамадағы заттардың жұптарына қарап, ауыр және жеңіл екенін табуға жаттықтыру. Есте сақтау, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; еңбексүйгіштікке тәрбиелеу **Құрастыру** міндеті: табиғи, қалдық материалдардан құрастыру; табиғи материалдарды дұрыс пайдалануға үйрету; **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Қысқы ағаш» Мақсаты: Балаларды	**Коммуникатив дағдыларды дамыту** «А.Асылбеков «Жаңа жыл» Мақсаты: Балаларға қыс мезгілінің ерекшелігін түсіндіріп, қысқы ойын-сауық түрлері туралы айту, қысқы мерекелер туралы түсініктерін кеңейту **Қазақ тілі** Міндеті: Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қысқы киімдер» Мақсаты: Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, ақша қар мен аяз атаның киімдерімен салыстыру	**Қоршаған ортамен танысу** міндеті: сеніп тапсырған тапсырмаларды жауапкершілікпен орындауға, айналасындағыларға әрқашан әділ болуға, оларға қолдау көрсетуге, көмек беруге, жалған сөйлемеуге, үлкендерді сыйлауға, кішіге қамқор болуға баулу **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Көліктер» Мақсаты: Көліктер туралы ұғым қалыптастырып, өздеріне таныс көлік түрлерін салыстырып, ажыратып, айтып беруге үйрету. Әр түрлі көлік құралдарынан әр түрлі көлік туралы білімін кеңейту.	**Математика негіздері** Міндеті: Заттардың (5 және одан артық) ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Апам маған алма әкелді» Мақсаты: Балаларға заттардың санын, ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтауды үйрету. Ойлау қабілеті мен ой – өрісін дамыту.	**Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Көлік түрлері» пысықтау Мақсаты: Көліктер туралы ұғым қалыптастырып, өздеріне таныс көлік түрлерін салыстырып, ажыратып, айтып беруге үйрету. Әр түрлі көлік құралдарынан әр түрлі көлік туралы білімін кеңейту. **Қазақ тілі** Міндеті: сеніп тапсырған тапсырмаларды жауапкершілікпен орындауға, айналасындағыларға әрқашан әділ болуға, оларға қолдау көрсетуге, көмек беруге, жалған сөйлемеуге, үлкендерді сыйлауға, кішіге қамқор болуға баулу **Коммуникатив**

	тіктөртбұрышты бұру арқылы цилиндр жасап, оны ағаштың діңі деп қабылдауға, тіктөртбұрыштан бірнеше жолақтар қиып, бір-біріне ұштарын жапсыру арқылы ағаштың ұшар басы деп қабылдай отырып, қағаздан ағашты құрастыруды үйрету	атауларын атау.			**дағдыларды дамыту** Ойын: «Алдар Көсенің сиқырлы шапаны» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы қысқы мерекелер туралы білімдерін кеңейту; «Алдар көсенің сиқырлы шапаны» ертегісінің мазмұнымен таныстыру; жаңа жылдық мереке туралы ұғымды дамыту
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, балаларды ретімен киіндіру **(ауа-райы жағдайына байланысты)**, дұрыс киінуді бақылау. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын материалын таңдау; балалармен жеке әңгімелер. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, жалпы және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека№19 **«Мұзды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Өз жауаптарын анық анық қалыптастырып айтып, сөздік қорларын молайту. Қысқы су құбырларының	Картотека №20 **«Бұлт пен тұманды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Байқампаздықты арттыру. Бұлт пен тұманның пайда болуының себептерін түсіндіру. Қыс кезіндегі табиғат көріністері туралы білімдерін	№1 Картотека «Қар үстіндегі іздерді» бақылау **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Балаларды қар үстіндегі адамдардың, жануарлардың, құстардың ізін айыра білуге үйрету.	№2 Картотека «Қар (ұлпаларының) ұшқындарына бақылау жүргізу» **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Балаларға қар ұшқындарының қалай пайда болатынын, олардың құрлысымен таныстыру, сонымен бірге балаларды	№3 «Қар жауып тұрған құбылыстарды бақылау» **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қардың жауып тұрғанын бақылау, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада билегендей, жылырақ

	сұлулығына сүйсіне білуге тәрбиелеу. Суды табиғаттың негізгі көзі ретінде ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. **Еңбек:** Құстарды тамақтандыру **Қимылды ойын:** «Жеті лақ» Рөлді бөліп ойнауды дағдыландыру. Спорттың басқа да түрлерімен таныстыру **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	кеңейту, қыс мезгілінде аспанды жиі бұлт басады, ақырын қар жауа бастайды. **Еңбек**: Ойын үшін қардан жасалған құрылыс (ұшақ, қалашық, машина) **Қимылды ойын**: «Астық» Ептілікке, мықтылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	Балалардың байқағыш, ойлау қасиеттерін қалыптастырып, толықтыра түсу. Қар үстіндегі іздерге назар аударып, оны анықтай білуге көңіл қою. Ауа райы кезінде іздер жақсы көрінетінін әңгімелеу. **Еңбек:** Құстар үшін жем салғыш жасап, оны ағашқа іліп қою, жем салу **Қимыл ойын:** «Ұшты – ұшты» Балаларды ептілікке баулу	байқағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға қар ұлпасын қағып алып, зейін қойып, анықтауға ұсыну. Қар ұшқыны алты қанаттан тұрады. Олар бір – біріне ұқсас келеді қар ұшқыны жаңбыр сияқты, бұлтта жаратылады, су буы өте жоғары көтеріледі. Сол жоғарыда ауа температурасы өте төмен болғандықтан, сол су буларынан кішкентай ғана мұз қиыршықтары пайда болады. Алты қырлы мұз түйіршіктері өсіп, кішкентай жұлдызшаларға айналады, сөйтіп қар ұшқындары жерге түседі **Қимылды ойын:** «Ақ қоян» Балаларды жылдамдыққа, мықтылыққа баулу.	күнде қар ауырлау тартады, қалықтап жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады **Еңбек:** бірі қар жинап, енді бірі оны тасып, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Қимылды ойын: «Қаздар», «Аяз» балаларды кеңістікте берілген белгі бойынша қимылдауға үйрету **Өзіндік іс – әрекет**:: «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбында әңгіме құрастыру
Серуеннен оралу	Жуыну, шешіну, киіну кезінде дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру; жуыну әдістерінде жаттығу: жеңді түру, қолды сабынмен сабындау, сумен жуғаннан кейін қолдағы суды түсіру. «Балалар қолын жуды» суретін қарау. Ол жайлы әңгіме. Өзіндік ойын әрекеті **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Түскі ас	Балалардың назарын тамаққа аудару; тамақтану мәдениеті дағдыларын тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс. Ұқыптылық дағдыларын қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Асхана құралдарын қазақ тілінде айту (ложка – қасық, тарелка – тәрелке, кружка – пиала, нож – пышақ). **Ойын жаттығу:** Менің табақшамда – Сары тиін суреті бар.				

	Ол көрінуі үшін, Асты қалдырмай тауысамын. Іш, досым, қызанақ шырынын, Сымбатты және биік боласың				
Түскі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Шалқан, мақта қыз бен мысық ертегілерін оқып беру. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шынықтыру процедурасы	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату **(дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың өзіндік іс-әрекеті	**Үстел-үсті ойындары. «Пазылдар»** Мақсаты: зейін, ойлау және визуалды есте сақтау қабілеттерін дамыту.	**Қимылды ойындар «Ұшты-ұшты».** Мақсаты: шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар бастаушының сөзін қалт жібермей, тыңдап отыру шарт. Ұшатын құс не зат туралы айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады	**Жапсырудан ойын-жаттығу.** «Ақ қала» Мақсаты: балаларды көк түсті қағаз бетіне дөңгелек пішіндерді қиып және аққаланың қалпағын қиып, желімнің көмегімен жапсыруға үйрету.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** «Менің көшемде не бар?» Мақсаты: балалардың екі және үш сандары жөніндегі ұғымдарының негіздерін қалыптастыру, "оң қол", "сол қол" ұғымдарын тиянақтау.	**Қимылды ойындар «Ұшты-ұшты».** Мақсаты: шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар бастаушының сөзін қалт жібермей, тыңдап отыру шарт. Ұшатын құс не зат туралы айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып

		не ән салады.			тартып тақпақ айтады не ән салады.
Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар** «Тап және айт» ойын Мақсаты: сипаттамалық сөздерді таңдауда жаттығу.	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу қызметі** «Трафарет бойынша айналдыра сызу» ойыны Мақсаты: берілген трафарет бойынша айналдыра сызуды, суретті контурдан шықпай бояуды үйрену.	**Әлеуметтік-эмоционалды дағды** «Қоянға көмектес» ойыны Мақсаты: жануарға қамқор болуға үйрету, көмек көрсетуге үйрету.	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу қызметі** «Трафаретпен сурет салу» жаттығуы Мақсаты: трафаретті дұрыс пайдалануды, суретті контурдан шықпай бояуды үйренуді жалғастыру.	**Қимыл дағдылары** «Жаттығуға тұр!» ойыны Мақсаты: педагогтың көрсетуі бойынша таңертеңгілік гимнастика кешенін орындау қабілетін қалыптастыру
Серуенге дайындық	Киім ауыстыратын бөлмедегі мінез-құлық ережелерін сақтауға, сыпайы сөздерді қолдана отырып, көмек сұрауға үйретуді жалғастыру. Киіну: реттілік, серуенге шығу. Серуенге қызығушылықты арттыру				
Серуен	Картотека№19 **«Мұзды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Өз жауаптарын анық анық қалыптастырып айтып, сөздік қорларын молайту. Қысқы су құбырларының сұлулығына сүйсіне білуге тәрбиелеу. Суды табиғаттың негізгі көзі	Картотека №20 **«Бұлт пен тұманды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Байқампаздық ты арттыру. Бұлт пен тұманның пайда болуының себептерін түсіндіру. Қыс кезіндегі табиғат көріністері туралы білімдерін кеңейту, қыс мезгілінде аспанды жиі бұлт басады, ақырын қар жауа бастайды.	№1 Картотека «Қар үстіндегі іздерді» бақылау **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Балаларды қар үстіндегі адамдардың, жануарлардың, құстардың ізін айыра білуге үйрету. Балалардың байқағыш, ойлау қасиеттерін қалыптастырып, толықтыра түсу. Қар	№2 Картотека «Қар (ұлпаларының) ұшқындарына бақылау жүргізу» **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Балаларға қар ұшқындарының қалай пайда болатынын, олардың құрлысымен таныстыру, сонымен бірге балаларды байқағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға қар ұлпасын қағып алып, зейін қойып,	№3 «Қар жауып тұрған құбылыстарды бақылау» **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қардың жауып тұрғанын бақылау, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада билегендей, жылырақ күнде қар ауырлау тартады, қалықтап жерге түседі, суық

	ретінде ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. **Еңбек:** Құстарды тамақтандыру **Қимылды ойын:** «Жеті лақ» Рөлді бөліп ойнауды дағдыландыру. Спорттың басқа да түрлерімен таныстыру **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	**Еңбек**: Ойын үшін қардан жасалған құрылыс (ұшақ, қалашық, машина) **Қимылды ойын**: «Астық» Ептілікке, мықтылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	үстіндегі іздерге назар аударып, оны анықтай білуге көңіл қою. Ауа райы кезінде іздер жақсы көрінетінін әңгімелеу. **Еңбек:** Құстар үшін жем салғыш жасап, оны ағашқа іліп қою, жем салу **Қимыл ойын:** «Ұшты – ұшты» Балалардыептілікке баулу	анықтауға ұсыну. Қар ұшқыны алты қанаттан тұрады. Олар бір – біріне ұқсас келеді қар ұшқыны жаңбыр сияқты, бұлтта жаратылады, су буы өте жоғары көтеріледі. Сол жоғарыда ауа температурасы өте төмен болғандықтан, сол су буларынан кішкентай ғана мұз қиыршықтары пайда болады. Алты қырлы мұз түйіршіктері өсіп, кішкентай жұлдызшаларға айналады, сөйтіп қар ұшқындары жерге түседі **Қимылды ойын:** «Ақ қоян» Балаларды жылдамдыққа, мықтылыққа баулу.	күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады **Еңбек:** бірі қар жинап, енді бірі оны тасып, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Қимылды ойын: «Қаздар», «Аяз» балаларды кеңістікте берілген белгі бойынша қимылдауға үйрету **Өзіндік іс – әрекет**:: «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбында әңгіме құрастыру
Балалардың үйге қайтуы	«Мектеп жасына дейінгі балалардың назарын дамыту» консультациясы. Мақсаты: ата-аналар арасында бала тәрбиелеу мәселелері бойынша педагогикалық білімді тарату. «Ата-аналардың көзімен балабақша» сауалнамасы. Мақсаты: ата-аналардың МДҰ-да білім беру қызметтерін көрсету сапасы туралы пікірін зерделеу				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
МАД «Көгершін» тобы
Қаңтар айы 2023 жыл 1 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі 04.01.2023	Бейсенбі 05.01.2023	Жұма 06.01.2023
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасаумен бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Жаңа жылдық ізгі істер жайлы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)			Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жаңа жыл мерекесін қалай өткізгендерін, қандай сыйлықтар алғаны туралы әңгімелесу. Балалармен жеке жұмыс. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және**	Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеттері)** Жануарлармен ойындар (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше). Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Балалармен жеке жұмыс.	Кітаптарды қарау, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **(танымдық іс-әрекет)** Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Балалармен жеке жұмыс.

			танымдық іс-әрекет)	**(танымдық іс-әрекет)**	
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзу бағытта адымдап жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүруді үйрету. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілідіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын пысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханада кезекшілердің міндеттерін орындау. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениетті тамақтану және ас ішу құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері видео арқылы. Өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан бүгінгі сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Қыс мезгілінің ерекшеліктері? Қысқы ауа райы қандай? Қысқы ойындар туралы не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер			**Сауат ашу негіздері** Қысқы ойындар тақырыбында суреттер қарау. Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу. Әртүрлі бағыттағы тігінен,көлденең сызықтарды жазуға мүмкіндік беру. **Дене шынықтыру маманының жоспары**	**Сөйлеуді дамыту** «Тізбек » ойыны негізінде фонематикалық естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтауды(басы, ортасы, соңы). Артикуляциялық жаттығулар жасауды дамыту ар-ар-ар Қыста қалың қар.	**Көркем әдебиет** «Қар» тақпағын жатқа, мәнерлеп, интонациямен айтуды үйрету. **Математика негіздері** Топтағы ойыншықтардан жиын жасау. Жиынның бөліктерін санау және элементтердің (заттардың) бір-біріне

			бойынша **Қазақ тілі** Қазақстанның қысқы табиғаты туралы фильм тамашалау. Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. Туған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындары туралы суреттер, фотолар, альбомдармен жабдықталған орта құруды жетілдіру. **Математика негіздері** Қар түйіршіктерімен ойындар. Жиынның бөліктерін санау. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету. жеке карточкалармен жұмыс.	ап-ап-ап Өз орныңды тап. аш-аш-аш Ұстап алар қаш. ыр-ыр-ыр Жаттап жүрмін жыр. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Карточкалармен жұмыс. Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, Әртүрлі бағыттағы қысқа, ұзын, сызықтарды жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Кітаптар қарау. Тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту. «Өлі табиғат» ұғымымен таныстыру (су, ауа, мұз сұңгілері, күн, бұлт, қар, тастар,	қатынасы негізінде салыстыруды пысықтау. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Туыстық қарым-қатынасты («бауыр», «немере», «шөбере», «ағайын», «туысқан», «жеті ата») білдіретін сөздерді үйрету. Мағанасын қуыршақтармен ойын арқылы түсіндіру

				жел,жаңбыр);	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін дамыту, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен			Қар қалай жылытады? Балалармен зерттеу жұмысын жүргізу. Картотека №2 **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** Көңілді музыкамен сергіту жаттығуларын жасату**.** **(Музыка)** Қимылды ойын «Қарлы шеңбер» **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанауды меңгерту.	Өлі табиғат нысандарын табу. Олардың не үщін олай аталатынан зерттеу. **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** **Қимылды ойын** Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу «Мәреге кім бұрын жетеді?» жарыс ойыны «Қар» тақпағын қайталап жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** мұзды жолдармен сырғанауға, шаңғымен жүруге, хоккей ойындарына, шанамен сырғанауға жағдай	Қазақ халқының тұрмыста қыс мезгілінде қолданатын құрал жабдықтарымен танысу.қолданып көруін ұйымдастыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Қар бетінде еркін тақырыпта суреттер салу. **(бейнелеу іс-әрекеті)**

				жасау.	
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. "Балалар қолдарын жуады" тақырыбында суреттерді қарату:. Олар бойынша әңгіме жасату. **(көркем әрекет, дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды т: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктерді кеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Гигиеналық шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсінуін қолдау. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге				

	үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)			Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша тақпақтар жаттау. **Қар** Ақ мақтадай ұлпа қар Жамылыпты қырқалар. Қалың-қалың тон киіп, Маужырайды шыршалар. *Ш. Әлдибекұлы*. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексазбен дербес әрекеттер ұйымдастыру. Мүсіндеуде бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтауды жетілдіру Шыршаның дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істету, бейнені кескіні бойынша қию үшін қайшыны қолдану дағдысын дамыту. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)**	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. Жаңа реңктерді (көк, қызғылт, қою жасыл) бояуды араластыру арқылы шығаруды үйрету (гуашпен сурет салу кезінде). **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Жыл басына таласқан « жануарлар» ертегісін естеріне түсіру. Қазір қандай жануардың жылы екенін сұрау. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды жапсыруды үйрету. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)** Жақын адамдарға қалай қамқорлық жасау керектігі туралы сұрау. Суреттер арқылы науқасқа күтім жасау дағдыларын қалыптастыру: оған қамқорлық жасау, шуламау, оның өтініштері мен тапсырмаларын орындау. Науқастарға жанашырлық танытуға тәрбиелеу

Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен			«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. Қысқы орманды лего құрастыру бөлшектері арқылы құрастыру, өз бетінше ойдан құрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)** **Қимылды ойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын «Үш табан»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Бақша ауласындағы ағаштарды бақылау. **(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын «Омпы»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын «Атбақыл»
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналарға баланың қыс мезгілі туралы не білетінін сұрауын ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
МАД «Көгершін» тобы
Қаңтар айы 2023 жыл 2 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 09.01.2023	Сейсенбі 10.01.2023	Сәрсенбі 11.01.2023	Бейсенбі 12.01.2023	Жұма 13.01.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу Мақсаты: өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалар допты шеңберге өткізіп, бір – біріне мақтау айтады- бұл адамға айтқысы келетін жағымды, жылы сөздер. (қоршаған ортамен танысу) **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. **(танымдық іс әрекет)**	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу шін балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Қазақстанның карталарын қарату. (жануарлар құстар, өсімдіктері бар) **(танымдық іс әрекет)**	Жеке ойындар (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(танымдық, бейнелеу іс-әрекеті)** Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсетуді суреттер арқылы үйрету **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Кітаптарды қарау, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(көркем әдебиет)** Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді үйрету: оларды суару, түбін қопсыту, жапырақтың шаңын сүрту. **Балалармен жеке жұмыс.**	Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)**

Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті). Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзу бағытта адымдап жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүруді үйрету.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбер Қазақстан деген не? Сен не білесің? Ол қандай? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Ғажайып қоржыннан әр балаға бір зат алуды ұсыну. Алған заттары жануарлар. Оларды көрмей ұстау арқылы сипаттауға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Көрнекілік негізінде 10 санының пайда болуымен таныстыру. тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру**	**Көркем әдебиет** **Қонжық** Қорбаң, қорбаң етеді, Тәттіні жақсы көреді. Қазір де ол бүлдірген Іздеп жүр ме, кім білген? Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айтуды. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Қысқы жануарлардың тіршілігі туралы суреттер көру. Сөйлемді ауызша	**Сауат ашу негіздері** Карточкалармен жұмыс. Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, Әртүрлі бағыттағы толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, жазуға мүмкіндік беру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** «Футбол» ойыны. Ауызды жауып, тілдің ұшымен кезек кезек біресе оңға біресе сол жақ бетке тигізу. Тілдік және	**Сөйлеуді дамыту** Бір біріне өздері білетін ертегіні үстел үсті немесе саусақ театры арқылы айты беруін ұйымдастыру. Қарым-қатынас жасауға қажетті сөздердіқолдану және түсінуді, оларды сөйлегенде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу,	**Көркем әдебиет** Балалардың қалауы бойынша немесе «Жеті лақ» ертегісін рөлдергебөліп, сахналауды үйрету. **Математика негіздері** Көрнекілік негізінде 10 санының пайда болуын пысқтау, 10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауға жаттықтыру. тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету.

	Жануарларды әртүрлі белгілері бойынша: құстар, балықтар, жануарлар, аңдар, жәндіктер, мекендеу орны (орман, шалғын, су айдыны, бақша, бақ, алаң);қозғалу тәсілі (жүгіру, ұшу, секіру, жүзу) бойынша топтастыруды меңгерту.	талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, Әртүрлі бағыттағы толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, жазуға мүмкіндік беру. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Жануарлардың суреттерін салу. Жаңа түстерді (күлгін) бояуды араластыру арқылы шығаруды үйрету (гуашпен сурет салу кезінде). Төрт аяқты жануарларды мүсіндеу. Мүсінделген жануарлардың бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеуді меңгерту Жануарлардың шаблондармен,	артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және анық дикцияны дамыту. **Математика негіздері** 10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауға жаттықтыру. тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету.	Әртүрлі бағыттағы толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Жануарларды табиғи-климаттық аймақтар (ақ аю,итбалық, пингвин, жираф, піл, маймыл) бойынша топтастыруды меңгерту. Жылы елдердегі жануарлар қыста не істейді. Фильм қарау.	**Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Дыбыстарға сөз құрау ойынын ойнату.

		трафареттермен, жұмыс істеуді, еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтауды пысықтау.			
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту).**				
Серуен	Қар тазалау құралдарын атау. Олардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттауды дамыту. **(танымдық іс әрекеті)** Күрекшелермен қар тазалау. **(еңбек іс-әрекеті)** Жануарлардың бейнесін қарда таяпен салу. **(бейнелеу іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Алшы ойыны»	Балабақшаның ұлттық бұрышына бару. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған ыдыстарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуді жетілдіру. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** Қарды жануарлар жейді ма тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балабақша ауласын мекендейтін жануарларды бақылау, оларға күтім жасау. Осы жануарлар орманда мекендей ала ма? Неге? **(зерттеу, танымдық, еңбек іс-әрекеті)** Құстар, жануарлар туралы жұмбақтарды шешу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Соқыр теке» **Спорттық ойын элементтері:** Бадминтон. Воланды	Қырау қалай пайда болады? Картотека №3 **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)** Қарды жануарлардың формаларына салып жасау. Бояумен бояу **(Бейнелеу, шығармашылық іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Күш сынаспақ»	Адамның табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керек екенін, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы, табиғатпен қарым-қатынас барысында денсаулықты нығайтуды, табиғатты сақтауда жауапкершілікті сезіне білуін дамыту. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**

		Қардан жануарларға үй құрастыру **(Зерттеу іс әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанауды меңгерту.	ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып лақтыруды үйрету.		Қимылды ойын «Аударыспақ» **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанауды меңгерту.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату.				

	(көркем әдебиет)				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптарды қарату, «Аю мен тышқан» ертегісін оқып беру. Рөлдерге бөліп ойнату. **((Қарым-қатынас танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп аю мен тышқанның мүсінін жасату. Қағаздан қиып жапсыру. **(Шығармашылық іс-әрекет**)	**Ақ қоян** Ақ қоян-ау, ақ қоян, Арғымаққаша шап қоян.Озып келсең мен сағаң, «Жеңімпаз» деп ат қоям.Құлақтары тік қоян, Аяқтары ұп қоян. Мұнша желіп жортасың,Сендей жүйрік жоқ қоян.Ақ қоян-ау, ақ қоян, Жүнің мамық, пәк қоян.Жылы үйіңде алаңсыз, Ұйықтап шықшы сақ қоян. *Л.Қыраубайқызы* Тақпақты жаттату. Бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**	«Ормандағы жануарлар» тақырыбында ұжымдық жұмыс **(Шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптарды қарау. Ақ қоян тақпағын жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Жануарлардың бейнесі бар пазлдарды жинату, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника арқылы орындату **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.	Балаларды орталықтарға бөліп, қасқыр немесе лақтың бейнесін салу, мүсінін жасау немесе қағаздан қиып жапсыруына мүмкіндік беру. **(Шығармашылық іс-әрекет)** Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)**

Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту).**				
Серуен	Бақша ауласындағы қарды күрекшелермен жинату. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)** Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғануды меңгерту.	Қимылды ойын «Хан талапай» Балалардың еркін ойыны
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
МАД «Көгершін» тобы
Қаңтар айы 2023 жыл 3 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 16.01.2023	Сейсенбі 17.01.2023	Сәрсенбі 18.01.2023	Бейсенбі 19.01.2023	Жұма 20.01.2023
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу. **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ата аналарды толғандыратын сұрақтарға жауап беру. Кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сүртуге, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға,кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды жүргізу **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**	Кітаптарды қарау, ертегілер, әңгімелер айту. Балалармен жеке жұмыстарды орындау **(Танымдық, қарым - қатынас іс-әрекеті)**	«Менің ертегі кейіпкерім» әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары. Балалармен жеке жұмыстарды орындау **(Танымдық, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды жасау **(шығармашылық, танымдық іс-әрекеті)**	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Табиғи материалдармен құрастыру, шығармашылық жұмыстар. Балалармен жеке жұмыстар **(Танымдық, қарым -қатынас іс-әрекеті)**
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан				

	кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Жүректен жүрекке жақсы тілектер бір біріне тілеу. Жаңалықтарымен бөлісу. «Қыстайтын құстар» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Карточкаларда бейнеленген суреттер арқылы сөздер құрату. Түбірлес сөздерді жасау және қолдана білуді, етістіктерді жалғаулармен қолдануды жетілдіру **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Балаларға он см сызғышты беріп, топтағы заттарды өлшеу. Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін өлшеуді үйрету. қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** Қызыл кітапқа енген құстардың түрлерімен таныстыру. Қыста	**Көркем әдебиет** «Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» Ертегісін сахналауды, рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындауды үйрету. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Ертегі желісі бойынша суреттерге қарап, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Қазақ ою-өрнектерінің түрлері («түйетабан», «құсқанаты» туралы түсінігін кеңейту өзіне тән элементтерді пайдалана отырып, оларды	**Сауат ашу негіздері** «Қарғаның қулығы» әңгімені оқып беру, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Карточкалар таратып, бейнеленген заттарды жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді үйрету. **Математика негіздері** 10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауға жаттықтыру. қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	**Сөйлеуді дамыту** «Маған ұнайтын құс» тақырыбында әңгімелесу. Сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдануды қалыптастыру. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Кітаптарға қарап әңгіме құрау. Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Құстардың мекендеу орны қозғалу тәсілі	**Көркем әдебиет** Балалардың бастамасымен ертегіні сахналауды, рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындауды үйрету. **Математика негіздері** Кітаптардың биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыруды үйрету. қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Интонациясы

	құстардың тіршілігі туралы фильм тамашалау.	құрастыра білуін дамыту Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық), қалауы бойынша мүсіндеуіне мүмкіндік беру. Оларды сәндеуде құсқанат, қарлығаш оюлары пайдаланылғанын көрсету. Оюлардың дайын үлгілерді жапсыруды пысықтау. Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық ыдыстарын құрастыру, оларды жіппен, ою-өрнектерменбезендіруді үйрету.		бойынша ақпарат беру. Құстардың қылықтарын қайталау. Тоты құсты бақылау.	бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. «Мен айтам, сен қайтала» ойынын ойнау.
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін ұйымдастыруда, меңгерген қимылдағдыларын жетілдіру үшін серуенде өткізілетін орынды жабдықтау, ойын алаңында балалардың жүруіне арналған кедергі жолдар жасау. Балалардың ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Құстарды бақылау. Олардың іздерін іздеу Оларға жем су беру. Ұяларын қарау, қардан	Туған өлке, ел, Отан, мемлекеттік және халықтық мерекелер, еліміздің рәміздері,	Ауа райын бақылату, Құстар неге қыста жаурамайды әңгімелесу.	Жұмбақтарды шешуді менгерту. Жайнаған бақтың әншісі,	Құстар туралы не білгендерін бір біріне айтып беруін ұйымдастыру.

	тазалау. **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)** Қар бетіне алақандарын қосып басып, құстың қанаттарын салу. **(бейнелеу іс-әрекет)** **Қимылды ойын** «Ұшты ұшты» Еркін ойындар. Шанамен сырғанау.	оның маңызы туралы білімдерін кеңейту. Қазақстан Республикасының Президенті, оның халық үшін атқаратын қызметінің маңыздылығын түсіну дағдысын жетілдіру Ту бетінде бейнеленген құсқа назар аударту. **(қарым қатынас іс әрекеті)** Қарда құстардың іздерін салу. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «Жапалақтарм мен қарлығаштар» Балалардың еркін әрекеті.	**(Танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша қармен ойындар, ұялар құрастыруды жетілдіру. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанауды меңгерту. **Қимылды ойын** «Аққу қаздар»	Тамсанған оған сан кісі. (Бұлбұл) Бұдыр-бұдыр балшықты,Жинады да талшықты, Ұқсатып қамытқа, Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Шашы жоқ, тарағы бар, Егіні жоқ, орағы бар. (Қораз) **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Барлық құстарға ортақ қасиет және құстардың айырмашылықтарын табу. **(Танымдық іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «поезд» Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер.	Аулада ұшып жүрген құстарды танып, бір бірне айту. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Құстарды бақылату. Олардың тіршілігіндегі өзгерістерді сипаттап айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «ұшты ұшты»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. Әлем халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Үйдегі, балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. Топтағы қарапайым еңбек әрекетін орындату. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша құрастыру материалдарымен әр түрлі құрылымдар құрастыруға мумкіндік жасау	Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған тұрмыстық заттарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын, қандай оюлармен безендірілгенін зерттеуін ұйымдастыру. Құстардың бейнесі бар ма анықтау. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)** Пакеттермен ағаштарды пайдалану арқылы құстар сияқты ұшу үшін қанат жасату, балалардың шығармашылығын	Кітаптардан құстардың суреттерін көріп, эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** «Қарлығаш» музыка әуенімен таныс дене жаттығуларын әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыка әуенімен үйлестіруді жетілдіру. **(музыка)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан құстар бағы тақырыбында шығармашылық жұмыс жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**	Құстың бейнесіне қауырсындарды жапсырту. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан құстарға ұя құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)**

		жетілдіру. **(шығармашылық іс әрекет)**			
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындау. Қимылдардың ырғағын музыкалық әуенге үйлестіру. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»	**Қимылды ойын** «Кім жылдам» Балалардың еркін әрекеті. «Құстарға қамқорлық» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастыру **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны Балалардың еркін әрекеті.	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» **Спорттық ойын элементтері:** Бадминтон. Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып Лақтыруды үйрету.	Ұлттық ойын «Ақсерек көксерек» Балалардың еркін ойыны «Құсшы деген кім?» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде құстар туралы балалармен әңгімелесу, еңбек әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
МАД «Көгершін» тобы
Қаңтар айы 2023 жыл 4 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 23.01.2023	Сейсенбі 24.01.2023	Сәрсенбі 25.01.2023	Бейсенбі 26.01.2023	Жұма 27.01.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан таптағы безендірулерге назар аударып, ұнаған заттары туралы айтуын жетілдіру. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Көшеде жүру қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сүртуге, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға,кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға баулу Балармен жеке жұмыстар. **(Танымдық, қарым қатынас іс-әрекеттер)**	Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату. Балармен жеке жұмыстар. **(Танымдық, қарым қатынас іс-әрекеттер)**	Дидактикалық ойындар карточкаларымен жұмыс «Артығын тап», «жетпейтін бөлігін тап» Шығармашылық жұмыстар Балармен жеке жұмыстар. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**	Үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Кітаптар қарату, әңгімелесу. Балармен жеке жұмыстар. **(Танымдық, зерттеу, қарым қатынас іс-әрекеттер)**	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Табиғи құрастыру материалдарымен ойындар. Балармен жеке жұмыстар. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс				

	ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөлісуді, жақсы тілектер тілеуді жасату. «Көліктер жайында біз не білеміз?», «Менің арманымдағы көлік» тақырыбында әңгімелесу. Адамның денсаулығына гигиена мен күн тәртібінің ықпалы туралы түсініктерді кеңейту. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Көліктер туралы біз не білеміз? Топта қандай көлік түрлері бар. Әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыруды үйрету **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Қоршаған ортадан геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтауды дамыту. Көліктердің дөңгелегі, ұшақтың қанаты және т.б **Қоршаған ортамен таныстыру** Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін олардың	**Көркем әдебиет** Таныс ертегіні сахналау, рөлдерде кейіпкердің бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беруді үйрету. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Көліктердің бейнесі бар карточкалар тарату. Берілген көлік түріне сөйлем құрастыру. Алдымен үлгі бойыншажәне кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Балалардың дербес әрекеті. Түрлі	**Сауат ашу негіздері** Көліктердің бейнесі бар карточкалар тарату. Берілген көлік түріне сөйлем құрастыру. алдымен үлгі бойыншажәне кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Менің арманымдағы көлік тақырыбында әңгімелесу. Өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Математика негіздері** Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын	**Сөйлеуді дамыту** «Әуе көліктері» туралы шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: Бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Әуе көліктерінің суреттері бойынша сөйлем құрастыру. Алдымен үлгі бойыншажәне кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Балаларды жеңіл көлік, трамвай,	**Көркем әдебиет** «Машина» тақпағын жатқа, мәнерлеп, интонациямен айтуды үйрету **Математика негіздері** Әртүрлі оқиғалардың, апта күндерінің, тәулік бөліктерінің реті туралы білімді бекіту. Апта бойы не үйренгендері туралы еске түсіріп атауын қалыптастыру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Балалардың түрлі әрекеттерінде бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндігін беру. Топтағы көліктер тақырыбында өзара әңгімелесуді ұйымдастыру.

	жабдықталуын түсінуін жетілдіру	өлшемді өрнектерді біріктіру, ақ және түрлі-түсті фондарды қолдана отырып, түсті таңдауды жетілдіру. Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерін көрсете біліп ұшақты мүсіндеуді үйрету Көлік тұрағы тақырыбында ұжымдық жұмыс жасау. Композиция ережелеріне сәйкес бейнелерді құрастыруды үйрету. Қайшы мен желімді дұрыс қолдану дағдыларын жетілдіру Құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен құрастыруға баулу.	қалыптастыру. Поезд немесе кеме капитаны болып ойнап, бағыттарды анықтауды дамыту.	автобус аялдамасы» жол жүру белгілерімен таныстыруды жалғастыру. Ойындар ойнату. Белгіні тану, суретін салуын ұйымдастыру	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.				
Серуен	Балабақша ауласында	Балабақшаның	Ауа райын бақылау,	Ауа райын бақылау.	Кітаптардан көліктегі

	көліктердің қар бетіндегі іздерін анықтау. Ұшақтың кеменің іздері қандай болады? сұрау. Адам іздерімен салыстыруды ұйымдастыру. **(танымдық іс әрекеті)** Қарда дөңгелектер салу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту» Көңілді әнге би билеу. **(музыка)**	ауласының тазалығын бақылау. Қыс мезгілінде қандай тазалық жұмыстарын жүргізуге болатынын сұрау. Бірлескен әрекеттер жасату. Тазалау көліктерінің түрлерімен таныстыру. **(Танымдық, зерттеу, қарым қатынас іс-әрекеті)** Қимылды, еркін ойындар **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанауды меңгерту.	қыста көліктерден неге бу шығады зерттеу. Қардан көліктерге гараж құрастыру **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту» Будың бейнесін қарда салу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)**	Желдің бағытын анықтауды үйрету. **(Танымдық, іс-әрекеті)** **Спорттық ойын элементтері:** Бадминтон. Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып Лақтыруды үйрету. Қимылды ойын «Орамал тастамақ»	қауіпсіздік ережелері туралы ақпарат беру. Ауладағы тәртіп ережелерін еске түсіріп орындауын бақылау . **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың дербес әрекеттері, ойындары Қимылды ойын «Мысық пен тышқан»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				

Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Көліктерді қиып жапсыру. Топтағы көліктермен салысытыру. **(Танымдық іс-әрекеті)** Көлік дөңгелектерінің мүсінін ермексаздан жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балаларға мазмұндауды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Машина** Машинамын - көлікпін, Мамандарға көніктім. Үйренген соң білімді Білерсіңдер тілімді. *Ә.Табылдиев* Тақпағын жаттату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды пысықтау Адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың	Суда жүзетін көлік түрлерін кітаптан қарап танысу. Су көліктеріне мініп көрді ме? Кәдімгі көліктен айырмашылығы қандай? Ортақ белгілері бар ма? Зерттеу. Сурет немесе мүсін арқылы өз ойын жеткізуін үйрету. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**	Әуежайдағы ұшақтар ұжымдық жапсыру жұмысын жасату. **(шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптардан ұшақтарды қарау, оларға арнап конструкторлардан тұрақ жасату. **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**

		соңынан ермеу)жайлы әңгімелер тыңдату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**			
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту).**				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Поезд» Балалардың еркін ойындары Қардан көліктің дөңгелегін жасату.	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары Қағаздан кеме жасату, суға жүздірту және қардың бетіне қойып көру	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек» Қардан ұялар жасату.	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары Қарды мүсіндеуге арналған пішіндерге салып әр түрлі заттар жасату.
Балалардың үйге қайтуы	Үйде көліктер туралы мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР
Қаңтар

1. Жұптасып тізбекте жүру, жүгіру.
2. Звеноға бөлініп тұру.
3. Б.қ. аяқ ұшын ашып, өкшені қосып тұру. Қолды жанынан жоғары оң қолға кішкентай допты ұстап тұру. Қолды жанынан жоғары көтеру, оң қолдан сол қолға допты алмастыру. Қолды жанынан төмен түсіру. 6-8 р.қ.
4. Б.қ. аяқ арасын алшақ ашып тұру, доп оң қолда. Оң аяқты тізеден бүгіп көтеру, аяқ астынан допты оң қолдан сол қолға алмастыру. Б.қ. келу, сол жақта орындау 6 р.қ.
5. Б.қ. аяқты алшақ ашып тұру, доп оң қолда, қолды алға созып отыру, бір қолдан екінші қолға алмастыру, 5-6 р.қ.
6. Б.қ. тізерлеп өкшеге отыру, доп оң қолда. Допты жермен өзінен ары қарай домалату, б. қ.келу, 6-8 р.қ.
7. Б.қ. аяқты қосып созып жіберіп отыру. Доп аяқ арасында қысылып ұсталған, қолды артқа тіреп ұстау, түзу аяқта допты түсіріп алмай жоғары көтеру, б.қ. келу, 6-8 р.қ.
8. Аяқты қосып, допты қос қолмен төмен ұстап тұру, жоғары лақтырып қағып алу. 6-8 р.қ.
9. Б.қ. доп оң қолда. Аяқты қосып тұру. Оң және сол аяқпен секіру оңға солға тәрбиешінің санауымен бұрылып секіру.
10. Жүру. Майда қадамдап жүру.

Бір айдың 1-2 аптасында демалыс берілетіндігінен гимнастика комплексінің біреуі ғана жоспарланады.

Зерттеу жұмысы
№1 картотека

Сұйықтықтардың қатуы.

Мақсаты. Балаларды әртүрлі сұйықтықтармен таныстыру, олардың қату процестеріндегі айырмашылықтарын анықтау.
Материалдар: Кәдімгі су және тұзды су, сүттің, шырынның, өсімдік майының бірдей мөлшері бар қалыптар немесе ыдыстар.
Барысы: Балалар сұйықтықтарды қарастырады, олармен тәжірибе жасайды және сұйықтықтардың айырмашылықтары мен жалпы қасиеттерін анықтайды (ауырлығы, сыйымдығы және пішінін алу қабілетін қалыптастыру). Балалар әртүрлі сұйықтықтары бар қалыптарды суыққа шығарады. Серуендеуден кейін балалар қандай сұйықтықтардың қатып қалғанын және қайсысы қатпағанын қарастырады және анықтайды.
Қорытынды. Сұйықтықтар әртүрлі жылдамдықпен қатып қалады, кейбіреулері мүлдем қатпайды. Сұйықтық неғұрлым қою болса, мұздату уақыты соғұрлым ұзақ болады.

№2 картотека

Қар қалай жылытады?

Мақсаты. Балаларға қардың жерді аяздан жылытатынын түсінуге көмектесу.
Материалдар: Күрекшелер, екі бөтелке жылы су.
Барысы: Балаларды балабақшадағы, үйдегі өсімдіктерді ата-аналары аяздан қалай қорғайтынын еске түсіруге шақыру. (Оларды қармен жабуын). Балалардан ағаштардың жанына қарды жауып қою керек пе деп сұраңыз? (Жоқ). Ал неге? (Борпылдақ қарда ауа көп және ол жылуды жақсы сақтайды).
Мұны тексеруге болады. Серуенге шықпас бұрын екі бірдей бөтелкеге жылы су құйып, оларды бітеп тастаңыз. Балаларды оларға қол тигізуге шақырыңыз және екеуінде де судың жылы екеніне көз жеткізіңіз. Содан кейін сыртқа шыққанда бөтелкелердің бірі ашық жерге қойылады, екіншісі оны қатты тығыздамай қарға көміледі. Серуендеу соңында екі бөтелке де қатар қойылып, қай судың салқындағанын салыстырады, мұздың қай бөтелкеде пайда болғанын анықтайды.

Қорытынды. Қар астындағы бөтелкеде су аз салқындады, демек қар жылуды сақтайды.

№3 Картотека

Қырау қалай пайда болады?

Мақсаты. Балаларға жауын-шашынның шығу тегі туралы қол жетімді түсініктеме беру
Материал. Ыстық су термосы, табақ.
Барысы: Ыстық су құйылған термосты серуендеуге алып шығу. Оны ашқаннан кейін балалар буды көреді. Будың үстінде суық табақты ұстау керек. Балалар будың су тамшыларына айналғанын көреді. Содан кейін бұл су болған табақты серуеннің соңына дейін қалдырылады. Серуендеу соңында балалар ондағы қыраудың пайда болуын көреді. Тәжірибе жердегі жауын-шашынның қалай пайда болатындығы туралы әңгімемен толықтырылуы керек.
Қорытынды. Қыздырған кезде су буға, бу салқындаған кезде ол суға, су қырауға айналады.

Картотека №4

Қар мен мұздың ерекшеліктері
Қар, ылғал қар және мұзды топқа алып келу ыдысқа салып қайсысы бірінші ериді бақылау.
Содан соң алып келген қар мұзды суға салу, қайсысы бірінші батады анықтау.

Ертегі

Қу түлкі

Жолбарыс бір түлкіні ұстап алады. Түлкі құйрығын бұлаңдатып,тұмсығын жоғары көтеріп:

- Мені жей алмайсың! Мен осы орманға қожалық етуге келгенмін,—дейді.

Жолбарыс түлкіге олай бір, былай бір қарап, сенбей:

- Мүмкін емес,— дейді.
- Сенбесең, менімен бірге орманға жүр. Ондағы барлық аңдардың мененқалай қорқатынын өз көзіңмен көр, — дейді түлкі.

Жолбарыс бұған келіседі. Түлкі жолбарыстың алдына түсіп, паңдана жүріп отырады. Жолбарысты көріп аңдар мен құстар зәресі ұшып, тым- тырағай қашады, ұялары мен індеріне тығылады, аспанға ұшады. Ал қу түлкі басын онан сайын көтере түсіп:

- Ал, енді көзің жеткен шығар! Менен қорықпайтын жан бар ма тірі?— депмақтанады.
- Я, сен шынында да айбарлы екенсің,— деп алданған жолбарыс жайынакетеді.

Дидактикалық ойын

«Бұл не қылған дыбыс»
Мақсаты: Баланы бір дыбысты бір дыбыстан және сөздің басындағы дыбысты ажыратып үйрету.

Құрал: Бірдей дыбыстан басталатын суреттердің аттары.
Ойын барысы: Ойынға 3-5 балаға қатысуға болады. Ойыншылар үстел басына отырады, тәрбиеші балаларға суреттерді көрсетіп атайды. Балалар зейінді тыңдап сөздегі бірдей дыбыстарды танып білу қажет. Табылған дыбыс нақты айтылу қажет. Мысалы: а-а-апа, а-а-ана, а-а-айна, а-а-алма.

«Тізбек»

Мақсаты: Сөздің бірінші және соңғы дыбысын ажыратып үйрету.
Құралдар: Заттық суреттер
Ойын барысы: Бірінші суретті орналастырады, содан кейін сол оның соңғы дыбысынан басталатын суретті қояды т.с.с.жалғастырады.
Ара- алма- автобус-сабын- нан

Қызықты құрылымдар

Дидактикалық міндеті: балаларды сөзді дыбыстық құрамына талдауға жаттықтыру.

Құралдар: сөздердің құрылымдары, жетондар.

Мазмұны. Тақтада үш сөздің құрылымдары, мысалы: *доп, шана, қоян, әке және* т. б. Балалар берілген құрылымдар бойынша сөздерді тауып айтады. Жеңімпаз балаларға жетондар беріледі.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Балаларға арналған ұлттық ойындар

Айгөлек

Айгөлек – халқымыздың ұлттық ойындарының бірі. Ойын шарты бойынша ойнаушылар екі топқа бөлінеді. Олардың сандары да, жас шамалары да бірдей болулары керек. Екі топтың екеуінің де ойынды бастаушысы болады. Аралары 10-15 метрдей жерде қол ұстасып, қатарласатұрған осы екі топ біріне-бірі сөз тастап, күш көрсетіп, өнер жарыстыра бастайды. Екі жақтың ойын бастаушылары орталарынан бір қыз бен бір баланы шығарып, олардың қолына бір ақ тас, бір қара тас береді. Олар екі тасты ешкімге көрсетпей, уысына қысып тұрады да:

-Сен қай қолдағы тасты қалайсың? - деп сұрайды. Бастаушылардың біреуі мен: «Оң қолдағы тасты қалаймын», - дейді, екіншісі сол жақ қолдағы тасты алады. Қайсысында ақ тас болса, сол ойын бастайды.

Бірінші топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Күші мығым, қуатты, Екпіні желдей өршігенШепті бұзар ер керек.

Екінші топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Күші мығым, қуатты, Екпіні желдей өршіген
Саған қандай ер керек? - дейді.

Алдыңғы топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Күші мығым, қуатты, Екпіні желдей өршіген
Бізге ... (Ерсін) ер керек,
- деп бір ойнаушының атын атайды.

Ол тобынан шығып, бір-екі адым ілгері басып:Айгөлек-ау, айгөлек,
Айдың жүзі дөңгелек. Сайысқанда саспайтын,
Самала күнге бастайтын,
... деген ер шыққан,
Топ бұзуға мен шыққам, деп сол жүгірген бойы қарсы топты жарып өтпек болады. Ол екпінді,күшті болса, топты жары өтіп, өзі қалаған бір қызды, не бір ер баланы жетектеп өз тобына алып келеді. Егер ол топты жарып алмаса, сол топтаөзі қалып қояды. Ендігі шақыруды екінші топ бастайды. Сөйтіп, ойынжалғаса береді. Ойында дөрекілік көрсетуге, жұптасқан жұдырықтыжүгіріп келе жатқан ойыншыға қарсы қоюға болмайды. Жүгірген ойнаушыда ойын ережесін сақтауға тиіс.

Асық ойыны

Асық ойыны - қазақ халқының дәстүрлі ойыны. Асық ойыны күндізде, түнде де ойналады. Күндізгісі – мергендікке, түнгісі –ептілікке баулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп, ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары – оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы, алшы, хан (хан ату), т.б.

Алшы ойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады. Сақа болатын асық салмақты, ірі болуға тиіс. Ол көбінесе еркек қойлардың, не қошқарлардың асығы болып келеді. «Алшы ойыны» сақаның салмақты да алшы тұруына байланысты. Бұл ұту үшін өте қажет.

«Алшы ойынын» ойнаушыларға шек қойылмайды. Ойын басталар алдында, ойын жүргізуші, барлығының сақаларын жинап алып, ойында әркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігін анықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе, сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан кейін асық ататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқан асығын алып, әрі қарай ата береді. Енді бірде асық атқан кезде сақасы алшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады, ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып, кезекті келесі ойыншыға береді. Екінші ойыншы өз кезегінде сақасын иірген кезде тәйке түссе, онда өзінен кейін кезекте тұрған ойыншы көмбеде тұрып оның тәйке түскен сақасын атады, тигізсе, сақа иесі ойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алу үшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектерімен көнге тігілген асықты ата береді. Осы ретпен көндегі асықты атып тауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастыра береді.

Алшы – асықтың иірілгенде тегіс табаны жерге тиіп түсуі. Ойын кезінде оған бірінші дәрежелі мән беріледі.

Тәйке (таба) – асықтың иірілгенде шұңқырлау табаны жерге тиіп, тұрық түсуі. Ол екінші дәрежелі мәнге ие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес жоны үстіне қарап, етпетінен жатық түсуі. Ол үшінші дәрежелі мәнге ие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап, шалқасынан жатық түсуі. Ол төртінші дәрежелі мәнге ие.

Үш табан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керек үш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткенше созылады.

Омпы

Асық ойынының бір түрін «Омпы» деп атайды. Омпы – асықтың тұмсығымен жер тіреп, тік шаншылып түсуі. Бұл ойынды көбінесе бозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелерде ойнауға болады. Ойнаушылардың санына шек қойылмайды. Ойынның мақсаты - асық ұту. Ойнаушылар арасы 20 қадам екі көн сызады да біріншісіне төрт бұрыш жасайды (оның көлемі өзара келісіледі) дәл ортасындағы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілген асықтардың ортасына бір асық мұртынан «Омпы» тұрғызады. Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімнің өз кезектері бойынша, қолдарыңдағы сақаларымен «омпыны» ата бастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетіне шығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағы асықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол

атқанасығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліп отырылады. Ойын жалғаса береді.

Асықты тігіп ойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1-1,20 см немесе 1,5 метрге дейінболады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асықататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болып ату кезегін алады.

Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.

Алтыатар ойыны

Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған) баланың сақасы тігіледі. Кенейдің арасында саңлау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м жерден су (сызық) ал 5-6 м жерден қарақшы белгілейді. Кімде кім түптегі сақаны жұлып кетсе (судан шығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғаш сақасы шыққан бала, қалғандары одан кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған кенейдің бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардыңбірі — «Атбақыл» немесе «Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі баладан қатысады, қалғандары көрушілер болады. Ойынға қатынасушылар кез келген жерді таңдап алады да, өздері тұрған жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан жерден біреуі қолындағы асығын (не топайын, сиыр асығын, «топай» деп атайды) алыстата иіріп тастайды. Екінші ойыншы қолындағы асығымен оны атады.Егер де ол тигізсе, бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен жерге дейін арқалап барады. Енді екінші ойыншы сақасы түскен жерде тұрып, асығын алыстата иіріп тастайды. Бірінші ойыншы оны атады. Тигізсе, сақасы жатқан жерге дейін екінші ойыншы арқалап апарады. Егер асыққа тимей кетсе, келесі ойыншы атады. Ойын осылайша жалғаса береді де, ойыншылардың өзара келісімі бойынша тоқталады.

Ханталапай

Бұл отырып ойналатын ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады. Ойын үшін он асық таңдап алынады. Он бірінші асықтың ерекше өзге түске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де, қорытынды бойынша

ойыншылардың кезектері анықталады. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос уыстай ұстаған бар асықты ортаға иіруі керек. Қалған ойыншылар өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» көз салады.Себебі, хан алшы түссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды,хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегі соған беріледі екен, хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі мен тәйкесін бір-біріне соғып, бір-біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да, ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100, 40) ойын жүргізуші алдын-ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады.

Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол – хан.

Хан алшы

«Хан алшы» ─ қазақ халқының ұлттық ойындарының бірі асық ойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп асықтың ең ірісі қызыл түске боялады. Бұл асық «Хан асығы» болып саналады. Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп,құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік, тайқы қалыптарымен түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында,
«Хан асығы» кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.

Ақсерек - көксерек

Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстаптұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.
1-ші топ.
Ойынды бастайды Ақсерек-ау, ақ серек,
Бізден сізге кім керек.2-ші топ.
Ақсерек-ау, ақ серек,
Сізден бізге ... (бала аты) керек.

Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Соқыр теке

Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота, бұзау, қозы, лақ,
Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ,
Мені ізден тап-тап - деп өлеңмен айтады.

Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алғанбаланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.

Тақия тастамақ

Ойынға бірнеше бала қатысады. Балалар шеңбер жасап отырады. Жүргізуші шеңбердің сыртын айнала жүгіріп жүріп, біреуінің артына білдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына тұра қалуға тырысады.

Жүргізушіге жете алмаған бала айыбын төлейді, өнер көрсетеді.

Күш сынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2 бала шынтақтарын столға тіреп, қол бастарын айқастырады. Кім білекті столға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2 білектен тартысып сынасуға да болады. Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады.

Арқан тарту

Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады.

Қай топ арқанды өз жағына тартып алып келсе, сол топ жеңіске жетеді.

Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса, құламаған бала жеңіске жетеді.

Сақина жасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізелерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала
алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе, ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.

Қуыр-қуыр қуырмаш

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға:

- Ортаңғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек.

Бас бармақтан бастап шынашаққа дейін, саусақтардың атын түгел атап береді: бас бармақ, балан үйрек, ортан терек, шылдыр шүмек, кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағыннан бастап, былай деп 5 саусақты түгел жазады.

Сен тұр қойыңа бар.Сен тұр түйеңе бар
Сен тұр жылқыңа барСен тұр сиырыңа бар
Сен кішкентай әлі жас екенсің
Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр.
Енді осы шынашақтың өзін алақан шұңқырына бүгіп тұқырта ұстайды

Қуыр-қуыр, қуырмашБалапанға бидай шашӘжең келсе есік аш
Қасқыр келсе мықтап бас
Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды.
Осыдан соң:
Мына жерде қой бар Мына жерде жылқы барМына жерде түлкі бар
- деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп, ең соңында мынажерде күлкі бар – деп қытықтайды.

Аударыспақ

«Аударыспақ» ─ өте көне дәуірден келе жатқан қазақ халқының ұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінен таралған ойын. Балалар екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай), ұзындығы 70-80 сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағаш аттардың ара қашықтығы екі жақтан созылған қол жететіндей болса жеткілікті. Оларға мінген шабандоз балалар бір-біріне қарама-қарсыотырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп, әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударып түсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шарты бұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуі керек. Қай топ жеңсе сол топ жеңімпаз атанады.

Теңге ілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке- жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.

Көтермек

Ортаға екі ойыншы бала шығады. Бір-біріне арқаларын беріп тұрады.Белгі бойынша кім бірін-бірі арқада көтеріп алса, сол бала жеңіске жетеді.

Жеңіске жеткен бала ойында қала береді де басқа балалармен біргекүш сынасады.

Қыз қуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады, қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса, сол бала жеңіске жетеді. Ал қуып жете алмаған жағдайда өлең айтып немесе би билеп өнерін көрсетеді.

Түйілген орамал

Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балалардыайналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды

басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.

Әуе таяқ

Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта 5-тен 10-ға дейін ойыншы болады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі, жерге түзу сызық сызылады. Ойыншының біреуі ортаға шығады да бір алақанына зат жасырып, екінші қолының жұдырығын бірдей жұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы сол болады. Сөйтіп қолындағы таяғын жоғары лақтырады. Осы кезде қасындағы ойыншы да таяғын лақтырады, қасындағы баланың таяғын қағып түсіруі шарт. Таяқты қағып түсірген бала өз тобына ұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға 5-10 бала қатысады. Олар оңаша жерге топталып өз араларынан бір баланы қазық етіп белгілейді. Қазық тұрған жерінде қозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушылар қазықты алыстан қоршап бірте-бірте жақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қара құлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! - деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталған бала қара құлақ болып, ойын әрі қарай жалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бір адамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай, кідірмей аттап жүріп айтуы керек. Тоқтамай қателеспей айтып шықса, жүлде алады. Егер қателессе ойыннан шығады. Мысалы: жаңылмай 10ақынның немесе 10 өзеннің атын атауы керек.

Ақшамшық (сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны. Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады. Ойынға он-он бес адам қатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақина ұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екіалақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Ойынды жүргізушінің алақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардың алақанына сақина салған болады, «Тұр сақинам, тұр», - деп, немесе «Ақшамшығымды бер!» деп дауыстайды. Сол сәт сақина тасталған адам орнынан атып тұруға тиісті, «Сақина менде», - деп. Оны көршісі ұстайалмай қалса, жұрт алдында өз өнерін көрсетеді.

Ақсүйек

Ең алдымен, ойнаушылар өзара келісіп, жеңген топ үшін жүлде тағайындайды да, екі топқа бөлінеді. Топ басқарушылар

ақсүйекті қайсысының лақтыратынын шешіп алу үшін кезектесіп таяқ ұстайды, таяқтың басына кімнің қолы бұрын шықса, сол ақсүйекті құлашы жеткенше лақтырады. Ақсүйек жерге түскеннен кейін ғана ойыншылар іздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды. Ақсүйекті тапқан ойыншы ешкімге білдірмей, көмбеге қашуға әрекет жасайды да, ал қарсыластары біліп қалса, қолма-қол тартып алуғатырысады. Сондықтан ақсүйекті алдымен тауып алған топтың ойыншылары біріне-бірі лақтырып, көмбеге қай топтың адамы бұрын жеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйекті екінші топ лақтырады, сөйтіп ойын жалғаса береді.

Сиқырлы таяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолында таяғы бар ойын жүргізуші шеңбердің ортасына келеді де, ойынның тәртібін түсіндіреді. Ойнаушыларды бірден бастап түгел нөмірлеп шығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғын шеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоя береді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқты ұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруымен ортаға шығып, өнер көрсетеді. Ойынға қатысушылардың бәрі бір-бір реттен міндетті түрде ойнап шығулары керек. Ал одан әрі ойынды жалғастыру-жалғастырмау ойнаушылардың өз еркінде. Ойнаушылардыңсаны көп болса, ойын қызықты өтеді.

Арқан тартыс

Бұл ойынның екі түрі бар. Біріншісі жазда көгал үстінде, екіншісі қыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кем болмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшы түйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаны байлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз жағында бойларына қарай сап түзеп, ойын бастауға белгі берілгенде арқанды өз жағына қарай тартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып, үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасына аққала үйіліп, екі жақ оны өзіне қарай құлату үшін тартады.

Тымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады. Бір баланы ойынды жүргізуге белгілейді. Ол: «Ал, ойынды бастаймыз, бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-бір ойыншы дыбыс шығармауы, үн қатпауы керек. Алайда бастаушы ғана сөйлеуге ерікті. Ол адам күлерлік қимыл-қозғалыспен әзіл-қалжың сөздерді айтып, қалай да біреуді күлдірудің амалын іздейді. Қалжың жыр да айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардың аты қалжың өлеңге қосылмауы керек. Әзілі де, сықағы да өтпесе, бет-аузын тыржыңдатып, әр түрлі құбылтады. Қолайсыз қимылдармен құбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтар қояды. Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады. Өлең айтады, ән салады не би билейді. Сондықтан ойынды жүргізуші тілмәр, әзілкеш, күлдіргі бала болуы керек.

Көрші ойыны

Көрші ойынын үлкен бөлмеде немесе таза ауада көгалды жерде өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Яғни екі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір бала ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусың ба?» - деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, онда сұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан
«Көршіңмен татусың ба?» деп сұрап, ойынды соза береді.

Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған баланы жібергісі келмесе, онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпаш айтып береді. Осылай ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойын жалғаса береді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрады да, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан бала өлең, тақпақ, әңгіме айтып тұрып кез-келген жерінде жата қалады, не болмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттерді жасайды. Оның өлең, тақпақ, әңгіме айтып тұрып істеген қимылдарын

қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгіме айтып күлдіреді.

Ойын балаларды шығармашылыққа, ынтымақтастыққа, аңғарымпаздыққа үйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарының шынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтап ұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығып алады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы команда берісімен, шынтақтарын сол орнынан қозғамай, қарсыласының тіреулі қолын шалқасынан түсіруге ұмтылады. Білегі тайып жантайған бала жеңіледі. Бұл білек күшінің жетілуіне көмектеседі.

Шалма

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдап отырады. Ойын үйде, аулада өте береді. Ойыншылар біріне-бірі қарсы қарап отырады да, дайын болған шалманы бірінің қолынан бірі алады. Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққа кигізеді, ортаңғы саусақпен кезекпен іліп алады, сонда «ыңыршаң»шығады.

Екінші жағдайда, келесі ойнаушы басбармақ және сұқ қолымен ыңыршақтың екі жақ керегесінің үстінен астына қарай алып, «кереге» шығарады. Үшінші жағдайда керегені үстінен астына қарай алып,
«шаңырақ» шығарады. Төртінші жағдайда шаңырақты екі шынашақпен айқастыра іліп алып, «астауша» шығарады. Бесіншіде «кереге» қайталанады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырып ойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ» болып қайталана береді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейте беруге тырысады.

Бұл жас өспірімдердің тұрмыстағы үй жабдықтарын қалай пайдаланатындықтарын көз алдына елестетіп, соларды өзі жасағандай әсерлендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске, ой-жүйелерін дамытуға үлкен көмек береді.

Сақ құлақ

Сақ құлақ ─ ұлттық ойын. Бұл ойынның әрбір қимылы сөйлеп жүріп орындалады. «Сақ құлақ» ойынын қазір көбінесе «Телефон» деп атап жүр. Біз оның ескі атауымен аталуын жөн көрдік. Қатысушылардың арасынан бір бала ойын жүргізуші болады. Ойнаушылар қаз-қатар түрегеліп тұрады

немесе қатарласа отырады. Бірақ бір ойыншы мен екінші ойыншының арасы бір метрдей алшақ болуға тиіс. Ойынды бастаушы (І-ойнаушы) естілер-естілмес дауыспен бір-екі сөзді бірақ рет айтып қалады. Сол сөзді қағып алған екінші ойнаушы үшіншіге, үшінші төртіншіге, төртінші одан әрі тез-тез айтып, онан әрі жеткізе береді. Олардың бәрі сөздерді бір рет қана айтып, тым-тырыс отырады.

Айтылатын сөйлем екі не үш сөзден құралған шағын болуы керек. Оның бір мүшесі өз құрамындағы дауысты немесе сөз басындағы ұяң дыбыстардың естілу жөнінен екі ұшты, яғни басқа бір дыбысқа ұқсас сөз болуы қажет. Мысалы, тарғақ көрдім - жарғақ көрдім, борсық көрдім, т.б.

Ең соңғы ойнаушы ойын бастаушыға сыбырлап өзіне жеткен сөзді айтады. Егер сөз дұрыс жеткен болса, ойын тағы да үш рет басқа сөздермен қайталанады. Егер сөз бұзылып жеткен болса, бастаушы соңғы ойнаушыдан бастап І-ойыншыға қарай сыбырмен ғана тыңдап, сөзді бұзушы кім екендігін анықтайды. Сөз бұзған ойнаушы ең аяққа барып тұрады да, екі-үш ауыз жаңылтпашты қайталап дұрыс айта алмаса, ұпай тартады. Ұпай келісім бойынша не өлең айту, жұмбақ шешу немесе бір өнер көрсету (мысалы, сурет салу, үлгі қию, есеп шығару т. б.) арқылы орындалады.

Ойын жас өспірім балалардың зердесін дамытып, өнерге деген құштарлығын арттырады.

Кім жылдам?

Ежелгі ойындардың бірі - *Кім жылдам?* Ойын аулада, спорт залында, бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортаға шыққан екі бала бір-біріне арқасын беріп, екі жаққа қарап тұрады. Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонан соң ойын жүргізуші екеуінің аяғының арасына ұзыннан-ұзақ белбеу тастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеуді бұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тез қимылдауының нәтижесінде жүзеге асады. Ойынға басқа ойыншылар шығады. Ойын жалғаса береді. Екінші кезекте әр жұптың жеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншы қалады. Сол екеуінің қайсысы жеңіп шықса, сол жеңімпаз атанады.

Үш орындық ойыны

Үш орындық ойының кең бөлмеде, спорт залдарында ойнауға болады. Ол үшін ортаға үш орындық қойылады. Ойынға қатысушылардың санына байланысты орындықтың көбейе түсуі мүмкін. Ойын жүргізушінің берген белгісі бойынша ойыншылар ортада тұрған орындықтарды айнала жүгіреді. Ойын қыза бастағанда жүргізуші отырыңдар деген белгі береді. Сол кезде ойыншылар орындықтарға отырыса қалады. Ал орындыққа

отырып үлгере алмағандар, ойыннан шығады. Енді орындықтың бірі алынып қойылады да, ойыншылар қалған орындықты айнала жүгіреді. Ойын бір орындық пен екі ойыншы қалғанға дейін, олардың бірі жеңіп шыққанға дейін жүргізіле береді. Сонан соң ойын қайта басталады да, артынан жеңімпаздар арасында өзара тартыс басталады. Жеңіп шыққан ойыншы ең жылдам ойыншы деп аталады. Әр топтың жеңімпаздарынамақтау сөздер айтылып, сыйлықтар беріледі.

Жүйріктер жеңеді

«Жүйріктер жеңеді» ─ ұлттық ойын. Ойынға қатысушылар көк және сары топ болып екі топқа бөлінеді. Бір төбенің үстіне ойыншыларға түгелдей жетерлік мөлшерде көк және сары таяқшалар тасталады.

Ойынды жүргізуші ретінде басқарушы тағайындалады. Ол төрешілік міндетті қоса атқарады. Төрешінің белгісі бойынша ойынға қатысушылар белгіленген көмбеге қарай тұра жүгіреді. Жеткен ойыншы өз командасының түсіне сай бір-бір таяқшаны алып кері жүгіреді де, сөре сызыққа әкеп қояды.

Қай түсті топтың ойыншылары өз командасының бояуына сәйкес таяқты белгілеген мерзімге көбірек алып келсе, сол топ жеңеді. Ойын балаларды белгілі бір мақсатта ұжымдық әрекет жасауға, шапшаңдыққа үйретеді.

Шүлдік ойыны

Жазық алаңда ойналатын жас өспірімдер ойынының бірі - «Шүлдік» ойыны. Ойынға екі басы үшкірленген ұзындығы бір қарыс шүлдік (ағаш) керек. «Шүлдікті» ойнау үшін үлкен шеңбер сызылады, ортасына шүлдік қойылатын шұңқыр қазылады, шүлдік шұңқырдың ішіне емес, үстінде жатуы керек. Әр ойыншының қолында ұзындығы бір метрдей таяғы болуы керек. Ойынға қатынасушылардың санына шек қойылмайды. Ойнаушылардың санына қарай екі топқа бөлінеді.

Бірінші болып кезек алған топтың ойыншысы «шүлдікті» қолындағы таяғымен жерден көтеріп алып, жерге түсірмей соғады да, таяғын шеңбердің үстіне тастайды. Ал екінші болып кезек алған ойыншы шүлдікті түскен жерінен алып, қайтадан соққан ойыншының таяғын көздеп, шеңберге қарай лақтырады. Лақтырған кезде таяққа тигізсе, я болмаса, шеңбердің ішіне түсірсе, онда соғушы ойыншы ойыннан шығып қалады. Шүлдікті бірінші болып жерден көтеріп, жерге түсірмей соққан кезде ойыншы тигізе алмаса, ол да ойыннан шығып қалады. Ал лақтырған ойыншы не таяққа тигізе алмай не болмаса дөңгелек сызықтың ішіне түсіре алмаса, онда бірінші ойыншы енді «шүлдікті» шекіп соғады, әр соққанда үш реттен соғады. Сөйтіп, «шүлдік» қай жерге барып түссе, сол жерден дөңгелек сызыққа дейінгі қашықтықты таяғымен өлшеп шығады да, екінші ойыншыға ұпай мөлшерін белгілейді. Бірінші ойыншы әлгі

себептермен ойыннан шығып қалса, онда екінші ойыншы соғушы болады, ол шығып қалса, үшінші ойыншы соғушы болады. Ойын осылайша барлықойыншы ойнап болғанша, жалғаса береді.

Ойынның шарты бойынша шекіген кезде «шүлдікке» тимей, таяғыжер қауып қалса, ұпайы күйіп кетеді. Шүлдікті екінші рет шекіген ойыншы, оны қолымен ұстап қойса, онда да оның ұпайы күйіп кетеді. Сондықтан «шүлдікті» тек үшінші рет шекігеннен кейін ғана ұстауға болады.

«Шүлдік» ойыны ойнаушылардың қолдарының бұлшық етін жетілдіріп, жылдамдыққа үйретеді, «Шүлдікті» сызықтың үстіне түсіруге ұмтылу арқылы көз мөлшері, дәлділік пен мергендік қабілеттері жетіледі.

Жапалақтар мен қарлығаштар

Жапалақтар мен қарлығаштар - ұлттық ойын. Ойын кең, жазық алаңда өтеді. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Ойнаушылар екі топқа бөлінеді де бірінің арқасына бірі арқасын қаратып, екі сан құрып тұрады. Бір қатардағыларды жапалақтар, екіншісін қарлығаштар деп атайды. Орталарынан біреуін ойын жүргізуші етіп сайлап алады. Ол ойыншылардың арасынан жүріп отырып, сөзін үзіп-үзіп, созып сөйлейді: қар (үзіліс) - лы - ғаш немесе жа..., ал сөз аяғын айтпайды. Сонда аты аталған топ бытырап қаша жөнеледі де, аты толық аталмаған топ оларды қуады. Ұсталған ойыншы ұстаған топтың ойыншыларының қатарына қосылады.

Ойын тәртібі: қашушылар мен ұстаушылар алдын ала келісілген белгі бойынша ұсталғанын мойындайды. Ол үшін қашушы ойыншы қолын тигізсе болды. Қай топтың жеңгенін ойын соңында қайсысының саны көп болса, соған қарай шешеді.

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 30.01–03.02.2023ж (I – апта)

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 30.01.2023	Сейсенбі 31.01.2023	Сәрсенбі 01.02.2023	Бейсенбі 02.02.2023	Жұма 03.02.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет**)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ақпан айында болатын тәрбие шаралары туралы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сүртуге, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға,кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға баулу **(танымдық, еңбек іс-әрекеттері)**	«Автобус аялдамасы», «Тройллебус аялдамасы» жол белгілерімен таныстыруды жалғастыру. **(танымдық іс-әрекеттер)**	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)**	Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнауы. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеттері)**	Табиғат бұрышындағы еңбекті жетілдіру (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **(танымдық іс-әрекет)**
Таңертенгі жаттығу	**Жаттығулар кешені** Таңертеңгілік жаттығу №11 Комплекс: «Орындықта» 1. Ұшақтар 2. Ұшақтар ұшады 3. Аяқ ұшына көтерілу 4. «Кеудені бұру» **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілдіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын пысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханада кезекшілердің міндеттерін орындау. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)**				

	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Шаттық шеңбері** Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып) Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию) Бірге күліп жүреміз Өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Саусақ жаттығуы:** **«Піл досым»** Оң қол алақаны жайылып тұрады. Сол қол саусақтары бас бармақ пен кішкене бөбек артқы аяғы болса, балан үйрек саусақ пен шылдыр шүмек саусақ алдыңғы аяқтар, ал ортаңғы саусақ пілдің тұмсығы. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері-танымдық, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Ойын: «Сәлемдесу»** Балалар екі - үш жұптан бір - біріне қарап, әр түрлі елдің, адамдардың сәлемдесу рәсімін көрсетеді. **Мақсаты:** Достық туралы өз ойын ата алады. Достар арасында сыйластық достық, сүйіспен шілік қарым-қатынастарын түсінеді. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті-сөйлеуді дамыту)**	**Саусақ жаттығуы»** Қолдар, саусақтар жоғары қарайды. Алақандар айшанақпен қосыла түптері өзара жанасады, Саусақтар ашылады Осы жаттығуларды орындай отырып, мына өлең жолдарын айтады: Саусақтар шынжыр болады, Үзілмейді тартсаңда. Ал, піл келіп шынжырды, Үзіп кетті басқанда. Тұмсығымен доп іздеп, Ойнағысы келіп тұр. Достық үшін пілге мен, Гүл сыйлағым келіп тұр. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту-танымдық, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**«Достық» жаттығуы** Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос. (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз, (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес, (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес, Енді санауды аяқтадық. (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері - қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)**
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Денешынықтыру** Міндеті: Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Бірге ойнаймыз» Мақсаты: екі бала	**Денешынықтыру** Міндеті: Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар. **Физикалық дағды** Ойын: «Жұптасып жасаймыз»	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау	**Денешынықтыру** Міндеті: Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар. **Физикалық дағды** Ойын: «Жұптасып жасаймыз»	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Сөйлемдердегі

	жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет); гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет) **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Сөйлемдердегі сөздерді: зат есімдерді сан есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қызықты құрылымдар» Мақсаты: Фонематикалық естуді дамыту, суретке қарап әңгіме құрастыру. Сөйлем құрау барысында зат есімдерді сан есімдерді үйлестіруге үйрету. **Математика негіздері** Міндеті: танымдық-зерттеушілік қызығушылықты, ойлауды, алдына қойылған міндетті шешуде не істеу, қалай істеу керек екенін түсіну	Мақсаты: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет); гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет) **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Менің құралдарым» Мақсаты: Техника құралдарының суреттерімен жұмыс жургізе айтылған сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу. «С»дыбысымен таныстыру, сөз, сөйлем құруды үйрету	**Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлемдер» Мақсаты: Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу. Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: Танымдық-зерттеушілік қызығушылықты, ойлауды, алдына қойылған міндетті шешуде не істеу, қалай істеу керек екенін түсіну **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Бағдарлау» Мақсаты: Заттар мен құбылыстардың математикалық мәнін тануға қызығушылық пен эмоционалды көзқарасты қалыптастыруға баулу. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту. Тік және көлбеу таяқшаларды	Мақсаты: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет); гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет) **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «С дыбысы» Мақсаты:. Сөздерден сөйлем құрастыруды үйрету, буынға бөлуді дамыту. Дыбыстық талдау жасату. Артикуляция бойынша дұрыс айтуды үйрету **Көркем әдебиет** Міндеті: Сахналық қойылымдарға қатысуға	сөздерді: сын есімдерді зат есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қысқы көрініс» Мақсаты: Балалардың қыс мезгілі және оның ерекшеліктері туралы білімдерін кеңейту; "Жыл мезгілдері" атты ертегіні оқып беріп, сұрақ жауап ұйымдастыру, сын есімдерді зат есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: «Өлі табиғат» ұғымымен таныстыру (су, ауа, мұз сұңгілері, күн, бұлт, қар, тастар, жел, жаңбыр **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Табиғат әлемі» Мақсаты: Балаларды қоршаған ортамен таныстыру, табиғат аясындағы жанды және жансыз заттырға

	Танымдық дағдыларды дамыту Ойын: «Ойыншықтар» Мақсаты: Топтағы әр түрлі ойыншық түрлерінен жиын жасату. Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Сурет салу** міндеті: қазақ ою-өрнектерінің түрлері туралы түсінігін кеңейту; өзіне тән элементтерді пайдалана отырып, оларды құрастыра білуін дамыту **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Аяздың қырау оюлары» Мақсаты: Балаларға қылқалам түгінің ұшымен шаршы немесе тіктөртбұрыш пішініне жіңішке немесе жуан келген, иректелген, бұрмаланған, нүктеленген ою элементтерін салу техникасын игерту	**Көркем әдебиет** Міндеті: Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын:«Алдар көсе Ханды қалай емдейді» Мақсаты: Ертегіні мұқият тыңдауды, ертегі мен әңгімені ажыратуды үйрету. Өз ойын толық айтуға үйрету. Ертегіні оқып, мазмұнын түсіндіріп, оны балалардың өздеріне сахналау арқылы сөздік қорларын көбейту, ауызекі сөйлеулерін дамыту **Қазақ тілі** Міндеті: таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға мүмкіндік беру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Қаңтар мен Ақпан» ертегіс	дәптердің тор көзінде сызуға үйрету **Қоршаған ортамен танысу** Міндеті: тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту. **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Тірі және өлі табиғат» Мақсаты: Балаларды табиғат аясындағы жанды және жансыз заттырға қамқорлық жасауға баулу. оның қажеттілігін түсігндіру.	баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Алдар көсе Ханды қалай емдейді» Мақсаты: Ертегіні мұқият тыңдауды, ертегі мен әңгімені ажыратуды үйрету. Өз ойын толық айтуға үйрету. Ертегіні оқып, мазмұнын түсіндіріп, оны балалардың өздеріне сахналау арқылы сөздік қорларын көбейту, ауызекі сөйлеулерін дамыту **Математика негіздері** Міндеті: танымдық-зерттеушілік қызығушылықты, ойлауды, алдына қойылған міндетті шешуде не істеу, қалай істеу керек екенін түсіну **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Достық үйінің құрылысы» Мақсаты: Балаларға әртүрлі оқиғалар мен ертегілердің мысалында, іс-тәжірибеде тұтас бөлікті тең екі және төрт	қамқорлық жасауға баулу. оның қажеттілігін түсігндіру. **Қазақ тілі** Міндеті: таныс немесе бейтаныс ертегілер; шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Түлкі мен сұр қасқыр ертегісі» Мақсаты: Балаларға «Түлкі мен сұр қасқыр» ертегісін таныстыру; айла, алдау, ашкөздік, ақымақтық, мейірімділік және жанашырлық сияқты қасиеттер туралы түсініктер қалыптастыру; маусымдық өзгерістер туралы; құстар мен жануарлардың жаз, қыс мезгіліндегі тіршілігі

		Мақсаты: ертегіні мұқият тыңдауды, ертегі мен әңгімені ажыратуды үйрету.		бөлікке бөлу тәсілін үйрету; шынайы құрылыстар мен сызбаларды тұтас бөлік көріп, құрамындағы ұсақ бөліктерді ажыратып, сан құрамын көрсетуге дағдыландыру	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды пысықтау.				
Серуен	Картотека №4 **«Аспанды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардлың жансыз табиғат жөніндегі пікірлерін ұлғайту. Аспан туралы түсінік беру. **Еңбек:** Бақшаның қатарларын қармен толтыру Мақсаты: жүйекте өсетін өсімдікке құрметпен қарауға және нақты қызығушылыққа тәрбиелеу. Еңбек мәнділігін түсіндіру **Қимылды ойын**: «Ит	Картотека №5 **«Күннің көзін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қадағалауды, әуесқойлықты, көңіл бөлуді дамыту, жансыз табиғат құбылысы жөніндегі білімін нығайту **Еңбек:** Гүлді суару, жапырақты жуу Мақсаты: Балаларды өз бетінше тәрбиешінің берген тапсырмасын орындауға үйрету. Өсімдікке ұқыптылықпен қарап,	Картотека №6 **«Қар жамылғысының тереңдігін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қар туралы түсінік беру, қардың қалыңдығын қалай көруге болатынын көрсету. Қардың пайдасы мен зиян жақтарын айтып өту. **Еңбек:** Табиғат бұрышына жуа отырғызу. Мақсаты: Балаларға табиғаи бұрышына жуа отырғызып үйрету. Жуаның құрамында	Картотека №7 **«Тайғанақты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Тайғанақтың пайда болу жолдарын түсіндіру. Тайңанақ кезінде өзін дұрыс ұстай білуді үйрету. **Еңбек:** Жолға құмды төгу Мақсаты: Жолға құмды төгуде еңбектің мәнділігін балаларға түсіндіру. **Қимылды ойын:** «Аюлар мен аралар» Мақсаты:	Картотека №8 **«Ағаштардағы қырауларды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қыраудың пайда болу процессі туралы түсінік беру. **Еңбек:** Тайғанақ мүз жасау Мақсаты: Жолға су төгу үшін қарды нығыздату, қарды өздігінен күрекпен белгілі орынға алып бару. Ұжымдық еңбекке қатысуға үйрету **Қимылды ойын**: «Қу

	пен қоян» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	уақытында күте білуге бағыттау **Қимылды ойын:** «Қарағайлы орманды аю» Мақсаты: Жылдамдыққа, ептілікке тәрбиелеу **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	ағзаға пайдалы дәрумендердің барын білу **Қимылды ойын**: «Аңшылар мен қояндар» Мақсаты: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	Шапшаңдыққа тәрбиелеу, өз ісіне жауапкершілік сезімін ояту **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	түлкі» Мақсаты: Ептілікке және аңғарымпаздыққа үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. Суреттерді қарау: "Балалар қолдарын жуады". Олар бойынша әңгіме. **(көркем әрекет, дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка қою, әлем ертегілерін оқып беру. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. **(дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)** Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктерді кеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз				

	балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикалық дамыту)** Гигиеналық шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптардан техника құралдарымен таныстыру. **Жұмбақтар жасыру** Арқырап бұлағы, Гүрілдеп тұрады. Сырты – жаз, іші – қыс, Кеппейді қырауы. (Тоңазытқыш) Жай да үнсіз тұрады, Біреу келсе тез жат деп, Қоңырауын ұрады, Дабыл қағып безектеп. (Телефон) Тоққа тисе мұрты ұзын, Табанымен жазық Киімдердің қыртысын, Береді тез жазып. (Үтік) **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Дидактикалық ойын «Сымсыз телефон» Балаларға техника жайында мультфильм көрсету.Балалардан үй тұрмысында қандай техникалар бар екенін сұрау. Осындай техниканың бірі кір жуғыш машинаны мүсіндеудің үлгісін көрсету. Балаларды жеке жұмыс жасауға бөлу. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша тақпақтар жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Лего құрастыру бөлшектері арқылы техника құралдарын құрастыру, өз бетінше ойдан құрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)**	«Ұр топқпақ»ертегісін естеріне түсіру. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Жақын адамдарға қалай қамқорлық жасау керектігі туралы сұрау. Суреттер арқылы науқасқа күтім жасау дағдыларын қалыптастыру: оған қамқорлық жасау, шуламау, оның өтініштері мен тапсырмаларын орындау. Науқастарға жанашырлық танытуға тәрбиелеу **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)**

Балалармен жеке жұмыс	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп техника құралдарының суретін салу немесе мүсінін жасату. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)**	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексазбен қардан ,мұздан жасалатын мүсінді жасату **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті**	Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер, қию үшін қайшыны қолдану дағдысын дамыту. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті**	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. **(бейнелеу іс-әрекеті)**	Әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды жапсыруды үйрету. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №4 **«Аспанды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардлың жансыз табиғат жөніндегі пікірлерін ұлғайту. Аспан туралы түсінік беру. **Еңбек:** Бақшаның қатарларын қармен толтыру Мақсаты: жүйекте өсетін өсімдікке құрметпен қарауға және нақты қызығушылыққа тәрбиелеу. Еңбек мәнділігін түсіндіру **Қимылды ойын**: «Ит пен қоян»	Картотека №5 **«Күннің көзін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қадағалауды, әуесқойлықты, көңіл бөлуді дамыту, жансыз табиғат құбылысы жөніндегі білімін нығайту **Еңбек:** Гүлді суару, жапырақты жуу Мақсаты: Балаларды өз бетінше тәрбиешінің берген тапсырмасын орындауға үйрету. Өсімдікке ұқыптылықпен қарап, уақытында күте білуге	Картотека №6 **«Қар жамылғысының тереңдігін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қар туралы түсінік беру, қардың қалыңдығын қалай көруге болатынын көрсету. Қардың пайдасы мен зиян жақтарын айтып өту. **Еңбек:** Табиғат бұрышына жуа отырғызу. Мақсаты: Балаларға табиғаи бұрышына жуа отырғызып үйрету. Жуаның құрамында ағзаға пайдалы	Картотека №7 **«Тайғанақты бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Тайғанақтың пайда болу жолдарын түсіндіру. Тайңанақ кезінде өзін дұрыс ұстай білуді үйрету. **Еңбек:** Жолға құмды төгу Мақсаты: Жолға құмды төгуде еңбектің мәнділігін балаларға түсіндіру. **Қимылды ойын:** «Аюлар мен аралар» Мақсаты: Шапшаңдыққа	Картотека №8 **«Ағаштардағы қырауларды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қыраудың пайда болу процессі туралы түсінік беру. **Еңбек:** Тайғанақ мүз жасау Мақсаты: Жолға су төгу үшін қарды нығыздату, қарды өздігінен күрекпен белгілі орынға алып бару. Ұжымдық еңбекке қатысуға үйрету **Қимылды ойын**: «Қу түлкі»

	Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	бағыттау **Қимылды ойын:** «Қарағайлы орманды аю» Мақсаты: Жылдамдыққа, ептілікке тәрбиелеу **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	дәрумендердің барын білу **Қимылды ойын**: «Аңшылар мен қояндар» Мақсаты: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	тәрбиелеу, өз ісіне жауапкершілік сезімін ояту **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	Мақсаты: Ептілікке және аңғарымпаздыққа үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналар баланың үйдегі техника құралдарының қызметі туралы не білетінін сұрауды ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай бақшасы
Топ: «Көгершін» мектепалды тобы
Балалардың жасы: 5 жастағы балалар
Жоспар жасалған кезең: 06.02–10.02.2023ж (II – апта)

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 06.02.2023**	**Сейсенбі 07.02.2023**	**Сәрсенбі 08.02.2023**	**Бейсенбі 09.02.2023**	**Жұма 10.02.2023**
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу Мақсаты: өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалар допты шеңберге өткізіп, бір – біріне мақтау айтады-бұл адамға айтқысы келетін жағымды, жылы сөздер. **(қоршаған ортамен танысу)** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. **(танымдық іс әрекет)**	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Қазақстанның карталарын қарау. (жануарлар құстар, өсімдіктері бар) **(танымдық іс әрекет)**	Жеке ойындар. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(танымдық, бейнелеу іс-әрекеті)** Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсетуді суреттер арқылы үйрету **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Кітаптарды қарау, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(көркем әдебиет)** Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді үйрету: оларды суару, түбін қопсыту, жапырақтың шаңын сүрту. **Балалармен жеке жұмыс.**	Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)**
Таңертенгі жаттығу	**Жаттығулар кешені**				

	Таңертеңгілік жаттығу №11 Комплекс: «Орындықта» 1. Ұшақтар 2. Ұшақтар ұшады 3. Аяқ ұшына көтерілу 4. «Кеудені бұру» **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Артығын тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалардың логикалық ойлау қабілетін дамыту мен заттардың жалпылама түрін білуге үйренуге арналған бұл ойында әр топқа үш суреттен беріледі **Қоршаған ортамен таныстыру**	**«Сыңғыр –сыңғыр»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Кеңістікте бағдарлану, дыбыс бағытын анықтай білу, есту қабілеттерін бағыттауды дамыту. **Математика негіздері** **Музыка**	**«Достық» шеңбері.** Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз, Жарқыраған күндейміз, Табиғатты қорғаймыз. Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. **Көркем әдебиет**	**«Қарама – қарсы сөзді тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты:Ойын жүргізушісі бір сөзді атап допты бір ойыншыға лақтырады. Ойыншы допты ұстап алып, сол сөзге қарама – қарсы сөз айтып, допты кері лақтырады **Сөйлеуді дамыту**	**«Сиқырлы қапшық»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалар қапшықтың ішіндегі затты ұстап көріп, пішінін анықтайды ойыншықты алған соң атын атап, түсін айтады. **Қоршаған ортамен танысу**
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Денешынықтыру** Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Шынығайық, шымыр болайық» Мақсаты: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет),стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып	**Денешынықтыру** Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Бір, екі, үш...» Мақсаты: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет),стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр),	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: берілген сөзге сөйлем құрастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөзден сөйлем құрайық» Мақсаты: «Д» әрпін ауада жазып көрсету. Артикуляция бойынша дыбыстарды дұрыс айтуды үйрету. Сөз ішіндегі дыбыстардың	**Денешынықтыру** Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Достарыңа көмектес» Мақсаты: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет),стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен	**Музыка** міндеті: балалар шығармашылығын дамыту **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Бұл қай кезде болады?» Мақсаты: Жыл мезгілдері туралы ән, әуендерді тыңдап, ерекшеліктерін сипаттай білуге баулу

	еңбектеу (3 метр), аяқтың ұшына көтерілу, қолды алға созып, жартылай отырып-тұру (2-3 рет); қолды тізеге қойып отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдану дағдыларын қалыптастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қысқы ойындар» суреті бойынша әңгіме құрастыру Мақсаты: Сөйлем түрлерін ажырата білуге үйрету. Қорытынды жасай білуге дағдыландыру. Сөйлемді құрату арқылы тіл байлықтарын дамыту **Математика негіздері** Міндеті: күрделі формадағы заттарды өзбетінше зерттеуге мүмкіндік беру	аяқтың ұшына көтерілу, қолды алға созып, жартылай отырып-тұру (2-3 рет); қолды тізеге қойып отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту **Сауат ашу негіздері** Міндеті: жазу парағында бағдарлай білу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Балапанмен бірге жазайық» Мақсаты: Балаларды Д дыбысы таныстыру, дыбыстық талдау жасауды үйрету, сөздерді буынға бөлуді үйрету. Сөзден сөйлем құрастыруға дағдыландыру. **Көркем әдебиет** Міндеті: рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қолғап» украин халқының ертегісі Мақсаты: Балаларды	жуан, жіңішке, дауысты, дауыссызға бөлінетінін ұғындыру. «Д» дыбысы бар сөз, сөйлем ойлатып, оны ойын жаттығулар арқылы бекіту. **Музыка** міндеті: балалар музыкалық аспаптарында қарапайым; таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Ғажайып үйшік» Мақсаты: Баспалдақпен жоғары шығу және төмен түсу арқылы әуеннің бағытын дауыспен айтуға үйрету. Жануарлардың суретін қолдана отырып, балаларды олардың жүрісін, қимылын, дыбыстауын көрсете білуге, шығармашылыққа баулу **Математика негіздері**	жатып еңбектеу (3 метр), аяқтың ұшына көтерілу, қолды алға созып, жартылай отырып-тұру (2-3 рет); қолды тізеге қойып отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту **Сауат ашу негіздері** Міндеті: берілген сөзге сөйлем құрастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөйлем» Мақсаты: Терезеге қарап ауа райына байланысты әңгімелесу. Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтауды дамыту. Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын сызықтарды жазуға мүмкіндік беру **Көркем әдебиет** Міндеті: рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға	**Сөйлеуді дамыту** Міндеті: сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдану дағдыларын қалыптастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сиқырлы сандық» Мақсаты: Сиқырлы сандықты ашып ішінен әр түрлі заттарды алып балаларға таратып беру. Балалардан не зат екенін сұрау. Сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдану дағдыларын қалыптастыру. **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Тірі және өлі табиғат, табиғат құбылыстары (маусым, өсімдік, адам еңбегі) арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және түсіну **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру**

	Танымдық дағдыларды дамыту Ойын: «Уақытты бағдарлау» Мақсаты: Әртүрлі оқиғалардың, апта күндерінің, тәулік бөліктерінің реті туралы білімді бекіту. **Мүсіндеу** міндеті: Ойдан өзбетінше мүсіндеуге, ұжымдық жұмыстарды орындауға баулу. Мүсіндеген заттарымен түрлі ойындар ойнау **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Суықторғайды мүсіндейміз» Мақсаты: Балаларды қыстап қалатын құс: суықторғайды домалақтау, жалпайту, созу, қырнауышпен тырнау әдістерін пайдалана отырып ермексаздан мүсіндеуді үйрету; қыстап қалатын құстарды естеріне түсіріп, суықторғай жайлы білімдерін кеңейту	ертегінің айқын образын көрсете білуге, ертегі туралы түсініктерін бекіте отырып, сөйлеу мәдениетін, еркін сөйлеп өз ойларын дұрыс жеткізу арқылы ауыз әдебиетіне деген қызығушылықтарын арттыру. Ертегіні сахналау арқылы балалардың тіл байлығын, сөздік қорын байыту **Қазақ тілі** Міндеті: тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қыстайтын құстар» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы қыстайтын құстар туралы түсініктерін, оларға қамқорлық көрсету тәсілдері туралы білімдерін кеңейту; қыстайтын құстардың дыбыстарының	Міндеті: күрделі формадағы заттарды өзбетінше зерттеуге мүмкіндік беру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Уақытты бағдарлау» Мақсаты: Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, олардың ретін білу және атау, циферблат бойынша уақытты анықтау. **Қоршаған ортамен танысу** Міндеті: Тірі және өлі табиғат, табиғат құбылыстары (маусым, өсімдік, адам еңбегі) арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және түсіну **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Қардың қасиеттері» Мақсаты: Балаларға қардың құрылымы, оның суға айналуы туралы қарапайым	ынталандыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын:«Қаңтар мен Ақпан» ертегісі Мақсаты: Ертегіні мұқият тыңдауды, ертегі мен әңгімені ажыратуды үйрету. Өз ойын толық айтуға үйрету. Ертегіні оқып, мазмұнын түсіндіріп, оны балалардың өздеріне сахналау арқылы сөздік қорларын көбейту, ауызекі сөйлеулерін дамыту. Адамгершілікке тәрбиелеу **Математика негіздері** Міндеті: күрделі формадағы заттарды өзбетінше зерттеуге мүмкіндік беру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Сандар әлемі» Мақсаты: алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу.	Ойын: «Қардың қасиеттері» Мақсаты: Балаларға қардың құрылымы, оның суға айналуы туралы қарапайым білімдерді пысықтау; үш кезеңдік зерттеу жұмыстарын жүргізуді, талдау, салыстыру, қорытынды жасау біліктерін дамыту **Қазақ тілі** Міндеті: тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге; кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беруге баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Ақылды егінші ертегісі» Мақсаты: Балаларды «Ақылды егінші» ертегісінің мазмұнымен таныстыру; ертегіде кездесетін сөздердің мағынасын түсіну, ертегі желісі бойынша

		ерекшеліктері туралы түсіндіру	білімдерді пысықтау; үш кезеңдік зерттеу жұмыстарын жүргізуді, талдау, салыстыру, қорытынды жасау біліктерін дамыту		сұрақтарға жауап беру дағдыларын дамыту
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека № 9 **«Шыныдағы қарды өрнектерін бақылау, қадағалау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Шыныдағы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету. **Еңбек:** Жолға су қою Мақсаты: Тәрбиешімен бірге жауапкершілікпен жолға су құюды үйрету, еңбек етуге тәрбиелеу **Қимылды ойын**: «Қармақ» Мақсаты: Балаларды ептілікке, мұқият болуға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	Картотека №10 **«Бұрқасынды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Бұрқасын туралы түсінік қалыптастыру. Табиғат құбылыстарындағы ерекшеліктерді ажырата білуді үйрету. **Еңбек:** Бақшаны тазалу Мақсаты: Балаларды балабақша ауласындағы жолдарды сыпыруға және тазалауға үйрету. Телімдегі тәртіп пен тазалықтан разылық сезімін қалыптастыру. **Қимылды ойын:** «Қуғыншы» Мақсаты: Аңғарымпаздық пен мықтылыққа тәрбиелеу. Өзіндік іс – әрекет:	Картотека №11 **«Әр түрлі күн райына қарай қардың өзгеруін байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың қасиеті өзгеретінін байқап отыру, қардың өзгеру себептерін түсіндіру. **Еңбек**: Қармен жұмыс Мақсаты: Ауа райына байланысты қардың өзгеруіне көңіл бөлуді жалғастыру. **Қимылды ойын**: «Өрмекші мен шыбындар» Мақсаты: Шыбынның дыбысын салып драмалық қасиеттерін дамыту, шапшаң болуға	Картотека №12 **«Күннің ұзақтығын байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардың сөздік құрамын өзінше дұрыс құру, кеңейту, табиғатқа қызығушылығын арттыру. Таңның кеш атып, күннің ерте батуына көңіл аударту. Қыста күн әуелі қысқарады, одан соң ұзарады. **Еңбек:** Ағаштан түскен тұқымды жинау Мақсаты: Еңбек түрін арттыру, әр баланың еңбекке жүйелі қатысуын қамтамасыз ету **Қимылды ойын:** «Жіп үстімен доп	Картотека №13 **«Қар жауғаннан кейінгі ағаштардың жағдайы қандай» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Қар жауғаннан кейінгі ағаштың қалпы қандай әдемі екеніне балалардың көңілін аудару. Балаларды табиғатты сүюге үйрету. Олардың өз сөзінен алған әсерлерін айтуға үйрету **Еңбек:** Бұтақтарды қардан сілкіп тазарту. Мақсаты: Қай ағашта жасырынды соны тап, балаларға ағаштардың әр түрлі екендігін ажыратуды үйрету. **Қимылды ойын:**

		Еркін ойын	тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	лақтыру» Мақсаты: Балаларды күшті болуға, шыдаммен ойын ережесін бұзбауға тәрбиелеу. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	«Масаны ұста» Мақсаты: Әр түрлі бағытта балаларды жүгіруге, жылдам қозғалысқа үйрету **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптарды қарау, «Қу түлкі» ертегісін оқып беру. Рөлдерге бөліп ойнату. **((Қарым-қатынас танымдық іс-әрекет)** Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді дамыту: оларды суару, түбін қопсыту, жапырақтың шаңын сүрту. **(еңбек әрекеті)**	Тәтті қыс Ау, балалар, балалар! Айналаға қараңдар! Биыл тәтті қыс болды, Бұл бір сәтті іс болды. Ақ бұлт бүркеп аспанды,Шекер жауа бастады. Сүтке салсақ, сәл мұздап,Болды қардан балмұздақ.Қамсыз қалмай бекерге, Қарық болып шекерге, Балмұздақты жинаңдар, Достарыңды сыйлаңдар! Көлдің беті – мармелад, Әкел жинап, арбалап... Ақ қанттай жарқырап, Арайланған атырап. Көкжиектен күлімдеп, «Тыныш болсын күнің!» – депКүн қарап тұр анаша: Бұл қыс қандай тамаша! *Ә. Табылды* Тақпақты бір біріне айтып беру. **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп түлкі мен жолбарыстың мүсінін жасату. Қағаздан қиып жапсыру. **(Шығармашылық іс-әрекет**) Кітаптарды қарау. тәтті қыс тақпағын жаттауды қайталау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Жануарларды әртүрлі белгілері бойынша: құстар, балықтар, жануарлар, аңдар, жәндіктер, мекендеу орны (орман, шалғын, су айдыны, бақша, бақ, алаң);қозғалу тәсілі (жүгіру, ұшу, секіру, жүзу); табиғи-климаттық аймақтар (ақ аю, итбалық, пингвин, жираф, піл, маймыл) бойынша топтастыруды жетілдіру. **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.	Балаларды орталықтарға бөліп, аққаланың бейнесін салу, мүсінін жасау немесе қағаздан қиып жапсыруына мүмкіндік беру. **(Шығармашылық іс-әрекет)** Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)**

Балалармен жеке жұмыс	Тілдегі барлық дыбыстарды анық айтуға үйрету; Қажетті сөздер мен сөз тіркестерін қолдануды үйрету; Ой тастау. Ой тастау арқылы дұрыс бағытта сұрақ-жауап алу; **(сөйлеуді дамыту-карым-қатынас іс-әрекеті)**	Аминаға мнемокесте тәсілі арқылы тақпақ үйрету; Суреттер бойынша таныс шығарманы айтуға үйрету. Қалған балалар топтарға бөлініп кіші топтарда жұмыс істейді. **(сөйлеуді дамыту-карым-қатынас іс-әрекеті)**	«Менің сүйікті ата-әжем» әңгіме. Мақсаты: сүйікті ата-әжесі туралы қысқаша әңгіме құра білуге үйрету. **(сөйлеуді дамыту-карым-қатынас іс-әрекеті)** Нұралимен жеке жұмыс. Суретті кітаппен жұмыс. Қалған балалар топтарға бөлінеді және кіші топтарда жұмыс істейді.	Ойын: «Раушан биі» ойыны Мақсаты: «Тоңазыған раушан позасы» бейнесін беру кезінде қозғалыстағы қиял мен шығармашылықты дамыту. **(танымдық және зияткерлік дағдылар)**	«Керісінше» дидактикалық ойын Мақсаты: мағынасы жағынан қарама-қарсы сөздерді ойлап табуды жалғастыру; сөйлеуді, қиялды, есте сақтауды дамыту **(қарым-қатынас дағдылары)**
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека № 9 **«Шынылдағы қарды өрнектерін бақылау, қадағалау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Шынылдағы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету. **Еңбек:** Жолға су қою Мақсаты: Тәрбиешімен	Картотека №10 **«Бұрқасынды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Бұрқасын туралы түсінік қалыптастыру. Табиғат құбылыстарындағы ерекшеліктерді ажырата білуді үйрету. **Еңбек:** Бақшаны тазалу Мақсаты: Балаларды балабақша ауласындағы жолдарды сыпыруға	Картотека №11 **«Әр түрлі күн райына қарай қардың өзгеруін байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың қасиеті өзгеретінін байқап отыру, қардың өзгеру себептерін түсіндіру. **Еңбек**: Қармен жұмыс Мақсаты: Ауа райына	Картотека №12 **«Күннің ұзақтығын байқау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардың сөздік құрамын өзінше дұрыс құру, кеңейту, табиғатқа қызығушылығын арттыру. Таңның кеш атып, күннің ерте батуына көңіл аударту. Қыста күн әуелі қысқарады, одан соң	Картотека №13 **«Қар жауғаннан кейінгі ағаштардың жағдайы қандай» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Қар жауғаннан кейінгі ағаштың қалпы қандай әдемі екеніне балалардың көңілін аудару. Балаларды табиғатты сүюге үйрету. Олардың өз сөзінен

	бірге жауапкершілікпен жолға су құюды үйрету, еңбек етуге тәрбиелеу **Қимылды ойын**: «Қармақ» Мақсаты: Балаларды ептілікке, мұқият болуға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	және тазалауға үйрету. Телімдегі тәртіп пен тазалықтан разылық сезімін қалыптастыру. **Қимылды ойын:** «Қуғыншы» Мақсаты: Аңғарымпаздық пен мықтылыққа тәрбиелеу. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	байланысты қардың өзгеруіне көңіл бөлуді жалғастыру. **Қимылды ойын**: «Өрмекші мен шыбындар» Мақсаты: Шыбынның дыбысын салып драмалық қасиеттерін дамыту, шапшаң болуға тәрбиелеу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	ұзарады. **Еңбек:** Ағаштан түскен тұқымды жинау Мақсаты: Еңбек түрін арттыру, әр баланың еңбекке жүйелі қатысуын қамтамасыз ету **Қимылды ойын:** «Жіп үстімен доп лақтыру» Мақсаты: Балаларды күшті болуға, шыдаммен ойын ережесін бұзбауға тәрбиелеу. Өзіндік іс – әрекет: Еркін ойын	алған әсерлерін айтуға үйрету **Еңбек:** Бұтақтарды қардан сілкіп тазарту. Мақсаты: Қай ағашта жасырынды соны тап, балаларға ағаштардың әр түрлі екендігін ажыратуды үйрету. **Қимылды ойын:** «Масаны ұста» Мақсаты: Әр түрлі бағытта балаларды жүгіруге, жылдам қозғалысқа үйрету **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 13.02–17.02.2023ж (III – апта)

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 13.02.2023**	**Сейсенбі 14.02.2023**	**Сәрсенбі 15.02.2023**	**Бейсенбі 16.02.2023**	**Жұма 17.02.2023**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу. **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ата аналарды толғандыратын сұрақтарға жауап беру. Кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сүртуге, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға,кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды ұйымдастыру **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**	Кітаптарды қарау, ертегілер, әңгімелер айту. Балалармен жеке жұмыстарды орындау **(Танымдық, қарым - қатынас іс-әрекеті)**	Менің ертегі кейіпкерім, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары. Балалармен жеке жұмыстар **(Танымдық, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды жүргізу **(шығармашылық, танымдық іс-әрекеті)**	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Табиғи материалдармен құрастыру, шығармашылық жұмыстар. Балалармен жеке жұмыстарды жасау **(Танымдық, қарым - қатынас іс-әрекеті)**
Таңертенгі	**Жаттығулар кешені**				

жаттығу	Таңертеңгілік жаттығу №12 Комплекс: «Қаздар» 1. Қаздар қанатын қағады 2. Қаздар сыбырлайды 3. Қаздар жем жеуде 4. «Қаздар ұшып кетті» Тыныс алу жаттығуы 1. «Тук – тук» **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдасты рылған іс-әрекетке дайындық	**Шаттық шеңбері.** Жүректен жүрекке жақсы тілектер бір біріне тілеу. Жаңалықтарымен бөлісу. «Қыстайтын құстар» тақырыбында әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)**	**«Қарама – қарсы сөзді тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Ойын жүргізушісі бір сөзді атап допты бір ойыншыға лақтырады. Ойыншы допты ұстап алып, сол сөзге қарама – қарсы сөз айтып, допты кері лақтырады **Сөйлеуді дамыту**	**«Сиқырлы суреттер»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалардың логикалық ойлау қабілетін ес, зейін, қабылдау процестерін дамыту. **Құрастыру** **Сөйлеуді дамыту**	**«Табиғат құбылыстарын ата»** Дидактикалық ойыны Мақсаты: Табиғатта болатын өзгерістерді, олардың жыл мезгілдерін сипаттайтын басты ерекшеліктерді айтып беру. **Қоршаған ортамен таныстыру**	**«Ауызша сөзжұмбақ»** дидактикалық ойыны Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту **Сөйлеуді дамыту**
Ұйымдасты рылған іс-әрекеттер	**Денешынықтыру** Міндеті: Спорттық жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Доппен жүру» Мақсаты: Балаларды доптың сипаттамасын түсіндіру. Балалардың	**Денешынықтыру** Міндеті: Спорттық жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Доптармен ойнаймыз» Мақсаты: Допты шағын төбешіктен домалату;	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қоржында не екен?»	**Денешынықтыру** Міндеті: Спорттық жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Доптар» Мақсаты: Балаларды доптың сипаттамасын түсіндіру. Балалардың	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып,

	физикалық қасиеттерін дамыту. Балалардың дене бітімін дұрыс ұстауға қалыптастыру. Спорттық жаттығу орындау барысында зейіндерін және есте сақтау қабілеттерін дамыту. Сөздік қорларын толықтыру Ептілік, төзімділік, шапшаңдық сияқты дене сапарын тәрбиелеу **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Ақ тиін мен қасқыр» ертегісі Мақсаты: Балалардың аңдардың қысқы тіршілігі туралы білімдерін қалыптастыру, оның ішінде тиіннің тіршілігі қыс мезгіліне деген дайындығынан мәлімет беру; көркем сөздерді қолдана отырып,	допты тәрбиешіге, балаға домалату және лақтыру; допты алға, жоғары лақтыру, бала кеудесінің деңгейінде тартылған лентадан допты асыра лақтыру **Сауат ашу негіздері** Міндеті: жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Мен әдемі тазамын» Мақсаты: «Ы» дыбысымен таныстыру, «Ы» дыбысына сөз табу, сөйлем құрастыру, байланыстыра сөйлеуге үйрету. Өткен дыбыстарды қайталау, зейінін бақылау. Балалардың ойлау қабілетін, қиялын дамыту **Көркем әдебиет** Міндеті: белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру.	Мақсаты: Берілген затқа байланысты сөйлем құрастыруды дамыту. толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: қоршаған ортадан геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Пішінді тап» Мақсаты: Балаларға уақыт бөлігі- апта, апта күндері туралытүсініктерін кеңейту, апта күндерінін аталуын меңгерту; геометриялық пішіндерді ажыратып, әртүрлі заттар құрауға жаттықтыру **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Балалардың зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, табиғатпен	физикалық қасиеттерін дамыту. Балалардың дене бітімін дұрыс ұстауға қалыптастыру. Спорттық жаттығу орындау барысында зейіндерін және есте сақтау қабілеттерін дамыту. Сөздік қорларын толықтыру Ептілік, төзімділік, шапшаңдық сияқты дене сапарын тәрбиелеу **Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қоржыннан бір зат алу» Мақсаты: Берілген затқа байланысты сөйлем құрастыруды дамыту. толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **Көркем әдебиет** Міндеті: белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру.	сөйлегенде қолдана білуді дамыту **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Табиғат құбылыстары» Мақсаты: Сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдауын пысықтау **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Балалардың зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, табиғатпен таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату. **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Бөлме өсімдіктері» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы өсімдіктердің жіктелуі туралы білімдерін бекіту;

	балалалардың есте сақтау қабілеттерін және зейінін дамыту **Математика негіздері** Міндеті: қоршаған ортадан геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Сыйқырлы пішіндер» Мақсаты: Геометриялық фигуралар туралы ұғымдарын кеңейту.Айналадағы қоршаған ортада оларға ұқсас заттарды табу,жасалу жолдары мен құрылысына мән беру,айырмашылықтары мен ұқсастықтарын ажырату **Жапсыру** міндеті: Жапсырудың түрлі әдістері (симметриялы, сыңарлы симметриялы, сұлбалы) мен тәсілдерін қолдану, түрлі материалдардан (қағаз, мата, табиғи материалдар) жапсыру	**Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Қоянның үйшігі» орыс халық ертегісінің қойылымын қарау Мақсаты: Балаларға үлкендер және құрдастарымен диалог құруды; ойнау, сөйлесу арқылы қарым-қатынас жасауды; Драма ойыны үдерісінде ертегінің мазмұнын айтып беру. артикуляциялық аппаратын дамыту. Сөздің ұйқасын табу, суреттету арқылы сөздік қорларын, қиялдарын дамыту. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қазақ тілі** Міндеті: кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Ақымақ қасқыр» қазақ халық ертегісі Мақсаты: Ертегіні оқып беру, мазмұндауды үйрету.	таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату. **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Бөлме өсімдіктері» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы өсімдіктердің жіктелуі туралы білімдерін бекіту; бөлме өсімдіктерінің түрлерімен таныстыруды жалғастыру; бөлме өсімдіктерінің адам және қоршаған орта үшін маңызы туралы түсініктерді кеңейту	**Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Кімнің тоны жылы?» Мақсаты: Қыс мезгілі туралы білімдерін жетілдіру. Жазушы Қ. Толыбаевтың өмірі және шығармашылығымен таныстыру. Оқылған шығарманың мазмұнын әңгімелеуді, диалог сөздерін мәнеріне келтіре айтуды үйрету. Еске сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Табиғатты аялауға, жануарларға қамқор болуға тәрбиелеу. **Математика негіздері** Міндеті: қоршаған ортадан геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Айнайламызды заттар қандай пішінге ұқсайды?» Мақсаты: Геометриялық фигуралар туралы ұғымдарын кеңейту.Айналадағы	бөлме өсімдіктерінің түрлерімен таныстыруды жалғастыру; бөлме өсімдіктерінің адам және қоршаған орта үшін маңызы туралы түсініктерді кеңейту **Қазақ тілі** Міндеті: кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Адар көсе мен бай» Мақсаты: Ертегіні оқып беру, мазмұндауды үйрету. Ертегі кейіпкерлерінің рөліне еніп, айтатын сөздерін айтқызу арқылы байланыстыра сөйлеуді, кейіпкерлердің ерекшеліктерін, белгілерін дәл тауып, сипаттауды үйрету. Сөздік қорларын молайтып, тіл байлықтарын дамыту. Достыққа, бірлікке тәрбиелеу.

	Шығармашылық дағдыларын дамыту Ойын: «Қолғап» Мақсаты: Балаларды "Қолғап" ертегісіндегі қолғапты жапсыруға үйрету; зүмрет реңкті майлықты қарындашқа орап, бүгу арқылы шыршаны жасап, оны көк түсті қатырма қағаздан кесілген қолғаптың бетіне жапсыруға үйрету	Ертегі кейіпкерлерінің рөліне еніп, айтатын сөздерін айтқызу арқылы байланыстыра сөйлеуді, кейіпкерлердің ерекшеліктерін, белгілерін дәл тауып, сипаттауды үйрету. Сөздік қорларын молайтып, тіл байлықтарын дамыту. Достыққа, бірлікке тәрбиелеу.		қоршаған ортада оларға ұқсас заттарды табу,жасалу жолдары мен құрылысына мән беру,айырмашылықтары мен ұқсастықтарын ажырату	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін ұйымдастыру, меңгерген қимылдағдыларын жетілдіру. Серуенде ойын алаңында балалардың жүруіне арналған кедергі жолдар жасау.Ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №14 **«Қардағы іздерді бақылай білу» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Жансыз табиғат жайындағы білімін кеңейту. Балалардың сөйлеу тілдерін дамыту, қарда түрлі іздердің қалатынын, соның ішінде құстардың құстардың ізі ерекше болатындығын айыра білу, құстардың ізі айқыш сияқты, әр құс әр	Картотека №16 **«Аула сыпырушының еңбегін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Аула сыпырушының қар тазалау кезіндегі саймандары жайында білімдерін бекіту. Үлкен адамдардың еңбектері туралы білімдерін кеңейту, адамдардың еңбегін сыйлап, еңбектенуге тәрбиелеу.	Картотека №17 **«Қардың астында өсетін өсімдіктерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Таныс өсімдіктерді анықтай білуге ұмтылдыру. Қар өсімдік тұқымының үсімеуінен және оларды қорғайтындығын қалыптастыру. Табиғатты сүйіп, аялай білуге тәрбиелеу. **Еңбек:** Балаларға алаңдағы қарды	Картотека№19 **«Мұзды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Өз жауаптарын анық анық қалыптастырып айтып, сөздік қорларын молайту. Қысқы су құбырларының сұлулығына сүйсіне білуге тәрбиелеу. Суды табиғаттың негізгі көзі ретінде ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. **Еңбек:** Құстарды тамақтандыру	Картотека №20 **«Бұлт пен тұманды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Байқампаздықты арттыру. Бұлт пен тұманның пайда болуының себептерін түсіндіру. Қыс кезіндегі табиғат көріністері туралы білімдерін кеңейту, қыс мезгілінде аспанды жиі бұлт басады, ақырын қар жауа бастайды. **Еңбек:** Ойын үшін қардан жасалған құрылыс (ұшақ,

	түрлі із қалдырады. Адамның да іздері әр түрлі, түрлі жақтарға бағыттайды. **Еңбек:** Ұяны тазалау **Қимылды ойын**: «Кім шапшаң?» Мақсаты:Ойын арқылы балаларды шапшаңдыққа, икемділікке баулу, қызығушылығын арттыру. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	**Еңбек:** Аула сыпырушыға көмек **Қимылды ойын:** Мақсаты: «Құрсауды дөңгелет» Ойынның барынша қызық өтуіне ат салысу. Шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	тазалауға көмектесу. **Қимылды ойын:** «Мақсаты: Құстар мен мысық» Алаңның қарама – қарсы жағына жүгіріп шығу, бір – бірін итермеу, ойын шартын сақтау. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын.	**Қимылды ойын**: «Жеті лақ» Мақсаты:Рөлді бөліп ойнауды дағдыландыру. Спорттың басқа да түрлерімен таныстыру **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	қалашық, машина) **Қимылды ойын:** «Астық» Мақсаты: Ептілікке, мықтылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау)				

	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Үйдегі, балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. Топтағы қарапайым еңбек әрекетін жасату. **(Танымдық, іс-әрекеті)**	Ойынның түрлері туралы кітаптар қарау. Таныс емес ойындарды ойнату. Балалардың өз ойларын білдіруге үйрету. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)** Табиғи материалдармен құрыстыру жұмыстарын жасату, балалардың шығармашылығын жетілдіру. **(шығармашылық іс әрекет)**	Біздің үйде ойнайтын ойындарымыз тақырыбында балалармен әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыка әуенімен үйлестіруін қалыптастыру. **(музыка)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан ойыншық жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** **Ойыншықтар** Біздерде бар қуыршақ, Бұзау, қозы, құлыншақ. Ойыншықтар тыңдайды, Ақыл айтсақ, бұйырсақ. М.Әлімбаев Тақпағын естеріне түсіріп қайта жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Ойын орталығының макетін жасату. Таңдаған тақырыпқа ұжымдық жұмыс. ермексаз, табиғи материалдарды қағазды қолдану арқылы. **(Шығармашылық , танымдық іс-әрекеті)** Кітаптар қарау, жеке әңгімелер жүргізу.
Балалармен жеке жұмыс	Ануармен бірге терезеге қарап, қыс мезгілінің ерекшеліктері туралы жеке әңгімелер жүргізу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балалардың қалауы бойынша ермексазбен, түрлі түсті қағазбен шығармашылық ұжымдық жұмыстар жүргізуге баулу. **(Шығармашылық іс-әрекет)**	Өз өзіңе көмектес бастамасымен топтағы тазалық жұмыстарын орындату. **(еңбек іс-әрекеті)**	Жыл басына таласқан жануарлар» ертегісін үстел үсті театры арқылы балалардың бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балалардың қалауы бойынша ермексазбен, түрлі түсті қағазбен шығармашылық ұжымдық жұмыстар жүргізуге баулу. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №14 **«Қардағы іздерді**	Картотека №16 **«Аула сыпырушының**	Картотека №17 **«Қардың астында өсетін**	Картотека№19 **«Мұзды бақылау»**	Картотека №20 **«Бұлт пен тұманды**

	бақылай білу» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Мақсаты: Жансыз табиғат жайындағы білімін кеңейту. Балалардың сөйлеу тілдерін дамыту, қарда түрлі іздердің қалатынын, соның ішінде құстардың құстардың ізі ерекше болатындығын айыра білу, құстардың ізі айқыш сияқты, әр құс әр түрлі із қалдырады. Адамның да іздері әр түрлі, түрлі жақтарға бағыттайды. **Еңбек:** Ұяны тазалау **Қимылды ойын**: «Кім шапшаң?» Мақсаты:Ойын арқылы балаларды шапшаңдыққа, икемділікке баулу, қызығушылығын арттыру. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын	**еңбегін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Аула сыпырушының қар тазалау кезіндегі саймандары жайында білімдерін бекіту. Үлкен адамдардың еңбектері туралы білімдерін кеңейту, адамдардың еңбегін сыйлап, еңбектенуге тәрбиелеу. **Еңбек:** Аула сыпырушыға көмек **Қимылды ойын:** Мақсаты: «Құрсауды дөңгелет» Ойынның барынша қызық өтуіне ат салысу. Шапшаңдыққа баулу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	**өсімдіктерді бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Таныс өсімдіктерді анықтай білуге ұмтылдыру. Қар өсімдік тұқымының үсімеуінен және оларды қорғайтындығын қалыптастыру. Табиғатты сүйіп, аялай білуге тәрбиелеу. **Еңбек:** Балаларға алаңдағы қарды тазалауға көмектесу. **Қимылды ойын:** «Мақсаты: Құстар мен мысық» Алаңның қарама – қарсы жағына жүгіріп шығу, бір – бірін итермеу, ойын шартын сақтау. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын.	**(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Өз жауаптарын анық анық қалыптастырып айтып, сөздік қорларын молайту. Қысқы су құбырларының сұлулығына сүйсіне білуге тәрбиелеу. Суды табиғаттың негізгі көзі ретінде ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. **Еңбек:** Құстарды тамақтандыру **Қимылды ойын**: «Жеті лақ» Мақсаты:Рөлді бөліп ойнауды дағдыландыру. Спорттың басқа да түрлерімен таныстыру **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	**бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Байқампаздықты арттыру. Бұлт пен тұманның пайда болуының себептерін түсіндіру. Қыс кезіндегі табиғат көріністері туралы білімдерін кеңейту, қыс мезгілінде аспанды жиі бұлт басады, ақырын қар жауа бастайды. **Еңбек:** Ойын үшін қардан жасалған құрылыс (ұшақ, қалашық, машина) **Қимылды ойын:** «Астық» Мақсаты: Ептілікке, мықтылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде қызықты ойындар туралы балалармен әнгімелесу, ойын әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕ-БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» бөбекжай бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспар жасалған кезең: 20.02–24.02.2023ж (IV – апта)

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 20.02.2023**	**Сейсенбі 21.02.2023**	**Сәрсенбі 22.02.2023**	**Бейсенбі 23.02.2023**	**Жұма 24.02.2023**
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан таптағы безендірулерге назар аударып, ұнаған заттары туралы айтуын жетілдіру. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Наурыз айында өтетін мерекелік ертеңгіліктер мен қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру. Дидактикалық ойындар карточкаларымен жұмыс «Артығын тап», «жетпейтін бөлігін тап» Шығармашылық жұмыстар Балармен жеке жұмыстар жасау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасату. Табиғи құрастыру материалдарымен ойындар. Балармен жеке жұмыстар жүргізу **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**	Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сүртуге, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға,кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға баулу Балармен жеке жұмыстар жасау. **(Танымдық, қарым қатынас іс-әрекеттер)**	Үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Кітаптар қарау, әңгімелесу. Балармен жеке жұмыстар. **(Танымдық, зерттеу, қарым қатынас іс-әрекеттер)**	Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау. Балармен жеке жұмыстар жүргізу **(Танымдық, қарым қатынас іс-әрекеттер)**
Таңертенгі жаттығу	**Жаттығулар кешені** Таңертеңгілік жаттығу №12 Комплекс: «Қаздар»				

	1. Қаздар қанатын қағады 2. Қаздар сыбырлайды 3. Қаздар жем жеуде 4. «Қаздар ұшып кетті» Тыныс алу жаттығуы 1. «Тук – тук» **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Бұл не үшін?»** дидактикалық ойын Мақсаты: Жыл мезгілдері мен тиісті айларды атауға үйрету **қоршаған ортамен танысу**	**«Жануарды тамақтандыр»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөздерді бөліктерге бөлуге, сөздің әр бөлігін бөлек айтуға үйрету **сөйлеуді дамыту** **қоршаған ортамен танысу**	«**Өзіңе жұп тап»** дидактикалық ойыны Мақсаты: балаларды сөздердің дыбысын тыңдауға үйрету; сөздерді өз бетінше атауға және олардағы дыбыстардың нақты айтылуына жаттығу **сөйлеуді дамыту**	**«Бұл нені білдіреді?»** дидактикалық ойын Мақсаты: балаларды сөздерді мағынасына қарай топтастыруға, сөздердің тікелей және бейнелі мағынасын түсінуге үйрету **сөйлеуді дамыту**	**«Кім көп сөз ойлап табады»** дидактикалық ойыны Мақсаты: сөздікті белсендіру; ой-өрісін кеңейту **сөйлеуді дамыту**
Ұйымдасты рылған іс-әрекеттер	**Денешынықтыру** Міндеті: Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар. **Физикалық дағды** Ойын: «Жұптасып жасаймыз» Мақсаты: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып,	**Денешынықтыру** Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Бір, екі, үш...» Мақсаты: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет),стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып	**Сауат ашу негіздері** Міндеті: сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қоржыннан бір зат алу» Мақсаты: Берілген затқа байланысты сөйлем құрастыруды дамыту. толқынды, ирек	**Денешынықтыру** Міндеті: Спорттық жаттығулар **Физикалық дағды** Ойын: «Доппен жүру» Мақсаты: Балаларды доптың сипаттамасын түсіндіру. Балалардың физикалық қасиеттерін дамыту. Балалардың дене бітімін дұрыс ұстауға қалыптастыру.	**Музыка пәнінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдану дағдыларын қалыптастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сиқырлы

	денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет); гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет) **Сөйлеуді дамыту** Міндеті: Сөйлемдердегі сөздерді: сын есімдерді зат есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қысқы көрініс» Мақсаты: Балалардың қыс мезгілі және оның ерекшеліктері туралы білімдерін кеңейту; "Жыл мезгілдері" атты ертегіні оқып беріп, сұрақ жауап ұйымдастыру, сын есімдерді зат есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру **Математика негіздері** Міндеті: танымдық-зерттеушілік	еңбектеу (3 метр), аяқтың ұшына көтерілу, қолды алға созып, жартылай отырып-тұру (2-3 рет); қолды тізеге қойып отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту **Сауат ашу негіздері** Міндеті: Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «М дыбысы» Мақсаты:. Сөздерден сөйлем құрастыруды үйрету, буынға бөлуді дамыту. Дыбыстық талдау жасату. Артикуляция бойынша дұрыс айтуды үйрету **Көркем әдебиет** Міндеті: Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Алдар көсе Ханды қалай емдейді»	сызықтарды, нүктелерді, өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Міндеті: қоршаған ортадан геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Айнайламызды заттар қандай пішінге ұқсайды?» Мақсаты: Геометриялық фигуралар туралы ұғымдарын кеңейту.Айналадағы қоршаған ортада оларға ұқсас заттарды табу,жасалу жолдары мен құрылысына мән беру,айырмашылықтары мен ұқсастықтарын ажырату **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: Балалардың	Спорттық жаттығу орындау барысында зейіндерін және есте сақтау қабілеттерін дамыту. Сөздік қорларын толықтыру Ептілік, төзімділік, шапшаңдық сияқты дене сапарын тәрбиелеу **Сауат ашу негіздері** Міндеті: берілген сөзге сөйлем құрастыру **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Сөзден сөйлем құрайық» Мақсаты: «Л» әрпін ауада жазып көрсету. Артикуляция бойынша дыбыстарды дұрыс айтуды үйрету. Сөз ішіндегі дыбыстардың жуан, жіңішке, дауысты, дауыссызға бөлінетінін ұғындыру. «Д» дыбысы бар сөз, сөйлем ойлатып, оны ойын жаттығулар арқылы бекіту. **Көркем әдебиет** Міндеті: белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге	сандық» Мақсаты: Сиқырлы сандықты ашып ішінен әр түрлі заттарды алып балаларға таратып беру. Балалардан не зат екенін сұрау. Сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдану дағдыларын қалыптастыру **Қоршаған ортамен танысу** міндеті: «Өлі табиғат» ұғымымен таныстыру (су, ауа, мұз сұңгілері, күн, бұлт, қар, тастар, жел, жаңбыр **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Табиғат әлемі» Мақсаты: Балаларды қоршаған ортамен таныстыру, табиғат аясындағы жанды және жансыз заттырға қамқорлық жасауға баулу. оның қажеттілігін түсігндіру. **Қазақ тілі** Міндеті: тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі

	қызығушылықты, ойлауды, алдына қойылған міндетті шешуде не істеу, қалай істеу керек екенін түсіну **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Достармен бірге» Мақсаты: Балаларға әртүрлі оқиғалар мен ертегілердің мысалында, іс-тәжірибеде тұтас бөлікті тең екі және төрт бөлікке бөлу тәсілін үйрету; шынайы құрылыстар мен сызбаларды тұтас бөлік көріп, құрамындағы ұсақ бөліктерді ажыратып, сан құрамын көрсетуге дағдыландыру **Құрастыру** міндеті: Ойынға қажетті құрылысты бірлесіп ойдан құрастыруға, алдағы жұмысты бірге жоспарлауға, бір-бірімен келісіп орындауға, дайын	Мақсаты: Ертегіні мұқият тыңдауды, ертегі мен әңгімені ажыратуды үйрету. Өз ойын толық айтуға үйрету. Ертегіні оқып, мазмұнын түсіндіріп, оны балалардың өздеріне сахналау арқылы сөздік қорларын көбейту, ауызекі сөйлеулерін дамыту **Қазақ тілі** Міндеті: таныс немесе бейтаныс ертегілер; шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Түлкі мен сұр қасқыр ертегісі» Мақсаты: Балаларға «Түлкі мен сұр қасқыр» ертегісін таныстыру; айла, алдау, ашкөздік, ақымақтық, мейірімділік және жанашырлық сияқты қасиеттер туралы түсініктер қалыптастыру; маусымдық өзгерістер	зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, табиғатпен таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату. **Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Бөлме өсімдіктері» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы өсімдіктердің жіктелуі туралы білімдерін бекіту; бөлме өсімдіктерінің түрлерімен таныстыруды жалғастыру; бөлме өсімдіктерінің адам және қоршаған орта үшін маңызы туралы түсініктерді кеңейту	мүмкіндік беру. **Коммуникатив дағдыларды дамыту** «Қоянның үйшігі» орыс халық ертегісінің қойылымын қарау Мақсаты: Балаларға үлкендер және құрдастарымен диалог құруды; ойнау, сөйлесу арқылы қарым-қатынас жасауды; Драма ойыны үдерісінде ертегінің мазмұнын айтып беру. артикуляциялық аппаратын дамыту. Сөздің ұйқасын табу, суреттету арқылы сөздік қорларын, қиялдарын дамыту. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Математика негіздері** Міндеті: күрделі формадағы заттарды өзбетінше зерттеуге мүмкіндік беру **Танымдық дағдыларды дамыту** Ойын: «Уақытты бағдарлау» Мақсаты: Әртүрлі оқиғалардың, апта күндерінің, тәулік	түрде жеткізуге **Коммуникатив дағдыларды дамыту** Ойын: «Қыстайтын құстар» Мақсаты: Балалардың ұғымындағы қыстайтын құстар туралы түсініктерін, оларға қамқорлық көрсету тәсілдері туралы білімдерін кеңейту; қыстайтын құстардың дыбыстарының ерекшеліктері туралы түсіндіру

	құрылыспен ойнауға мүмкіндік беру. **Шығармашылық дағдыларын дамыту** Ойын: «Қоянға көмектесеміз» Мақсаты: Балаларға үй кескіні бойынша қағаздан үйді құрастыруды үйрету; үзік сызықтың бойымен қағазды бүктеп, жазық қағазды көлемді денеге өзгерте білу іскерліктерін дамыту	туралы; құстар мен жануарлардың жаз, қыс мезгіліндегі тіршілігі		бөліктерінің реті туралы білімді бекіту	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	№1 Картотека **«Қар үстіндегі іздерді» бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Балаларды қар үстіндегі адамдардың, жануарлардың, құстардың ізін айыра білуге үйрету. Балалардың	№2 Картотека **«Қар (ұлпаларының) ұшқындарына бақылау жүргізу» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Балаларға қар ұшқындарының қалай пайда болатынын, олардың құрлысымен таныстыру, сонымен бірге балаларды	№3 картотека **«Қар жауып тұрған құбылыстарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қардың жауып тұрғанын бақылау, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада билегендей, жылырақ күнде қар ауырлау тартады, қалықтап	Картотека №4 **«Аспанды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардлың жансыз табиғат жөніндегі пікірлерін ұлғайту. Аспан туралы түсінік беру. **Еңбек:** Бақшаның қатарларын қармен толтыру	Картотека №5 **«Күннің көзін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қадағалауды, әуесқойлықты, көңіл бөлуді дамыту, жансыз табиғат құбылысы жөніндегі білімін нығайту **Еңбек:** Гүлді суару, жапырақты жуу

	байқағыш, ойлау қасиеттерін қалыптастырып, толықтыра түсу. Қар үстіндегі іздерге назар аударып, оны анықтай білуге көңіл қою. Ауа райы кезінде іздер жақсы көрінетінін әңгімелеу. **Еңбек:** Құстар үшін жем салғыш жасап, оны ағашқа іліп қою, жем салу **Қимыл ойын:** «Ұшты – ұшты» Балаларды ептілікке баулу	байқағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға қар ұлпасын қағып алып, зейін қойып, анықтауға ұсыну. Қар ұшқыны алты қанаттан тұрады. Олар бір – біріне ұқсас келеді қар ұшқыны жаңбыр сияқты, бұлтта жаратылады, су буы өте жоғары көтеріледі. Сол жоғарыда ауа температурасы өте төмен болғандықтан, сол су буларынан кішкентай ғана мұз қиыршықтары пайда болады. Алты қырлы мұз түйіршіктері өсіп, кішкентай жұлдызшаларға айналады, сөйтіп қар ұшқындары жерге түседі **Қимылды ойын:** «Ақ қоян» Балаларды жылдамдыққа, мықтылыққа баулу.	жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады **Еңбек:** бірі қар жинап, енді бірі оны тасып, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Қимылды ойын: «Қаздар», «Аяз» балаларды кеңістікте берілген белгі бойынша қимылдауға үйрету **Өзіндік іс – әрекет**:: «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбында әңгіме құрастыру	Мақсаты: жүйекте өсетін өсімдікке құрметпен қарауға және нақты қызығушылыққа тәрбиелеу. Еңбек мәнділігін түсіндіру **Қимылды ойын**: «Ит пен қоян» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	Мақсаты: Балаларды өз бетінше тәрбиешінің берген тапсырмасын орындауға үйрету. Өсімдікке ұқыптылықпен қарап, уақытында күте білуге бағыттау **Қимылды ойын:** «Қарағайлы орманды аю» Мақсаты: Жылдамдыққа, ептілікке тәрбиелеу **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				

Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. **(музыка)** Электронды құрылғылар арқылы ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**). Өзінің көңіл-күйін сипаттай білуге үйрету. Балаларды дені сау адамның мүмкіндіктерімен таныстыру, олардың салауатты өмір салтына дегенқажеттілігін қалыптастыру.				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта бар мамандық иелерінің киімдерін кигізіп, рөлдерге еніп ойнату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Әр түрлі мамандардың құралдарын ермексаздан мүсіндету. Кітаптардағы	Өлеңдерді оқып беру **Ұшқыш** Кең аспанды шарлаған, Ұшқыш деген мен болам.Қыран құстай самғаған, Ерен жүйрік мен болам *А. Асылбеков* **Мамандық** Мен суретші боламын, Бәріңді де саламын. Марапатқа ие болып	Әр т үрлі мамандардың еңбек ететін жұмыс орнының ғимараттарын құрастыру. Рөлдерге еніп сонда ойнату. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру.	Орталықтарға бөлініп өздері таңдаған мамандық иелерінің суретін салу, мүсінін жасату, қағаздан қиып композиция жасату. **(шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптардан әр түрлі жұмыс құралдарын	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы

	суреттерге қарап сурет салдырту. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Бірінші орын аламын. Мен дәрігер боламын, Бәрін емдеп жазамын Адамдарды құрметтеп, Бәріне ие боламын. Ал мен ақын боламын, Өлеңдерді жазамын. Ақындыққа ие болып, Бәрінен озып шығамын. Мен таңдайтын мамандық Бір тамақты пісіріп, Бір тамақты түсіріп, Анам ылғи жүреді «Дәмді емес» кім деді Мен аспазшы боламын! *Н.Әлімқұлов* Балалармен болашақта кім болатыны жайлы сұрау, қалаулары бойынша тақпақтың бір бөлігін жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топта бар мамандық иелерінің киімдерін киеп, рөлдерге еніп ойнауына жағдай жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)**	Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балалардың ертегіні мазмұндауын бақылау. Тақпақтарын қайталату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	қарап олармен не істейтіні туралы әңгімелесу. **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)**	әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	Назымға тілдегі барлық дыбыстарды анық айтуға үйрету;	Айсұлтанға мнемокесте тәсілі арқылы тақпақ үйрету; Суреттер	«Менің сүйікті мысығым» әңгіме. Мақсаты: сүйікті	«Соншасын көрсет» дидактикалық ойыны Мақсаты: балаларды	Ойын: «Трафаретпен сурет салу» жаттығуы Мақсаты: трафаретті

	Қажетті сөздер мен сөз тіркестерін қолдануды үйрету; Ой тастау. Ой тастау арқылы дұрыс бағытта сұрақ-жауап алу; **(сөйлеуді дамыту-карым-қатынас іс-әрекеті)**	бойынша таныс шығарманы айтуға үйрету. **(сөйлеуді дамыту-карым-қатынас іс-әрекеті)**	мысығы туралы қысқаша әңгіме құра білуге үйрету. **(сөйлеуді дамыту-карым-қатынас іс-әрекеті)** Санжар - жеке жұмыс. Суретті кітаппен жұмыс. Қалған балалар топтарға бөлінеді және кіші топтарда жұмыс істейді.	заттардың санын көрнекі және есту арқылы көбейтуге үйретуді жалғастыру **танымдық және зияткерлік іс- әркеет**	дұрыс пайдалануды, суретті контурдан шықпай бояуды үйренуді жалғастыру. **шығармашылық дағдылар**
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Серуен	№1 Картотека **«Қар үстіндегі іздерді» бақылау (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Балаларды қар үстіндегі адамдардың, жануарлардың, құстардың ізін айыра білуге үйрету. Балалардың байқағыш, ойлау қасиеттерін қалыптастырып, толықтыра түсу. Қар үстіндегі іздерге назар аударып, оны анықтай	№2 Картотека **«Қар (ұлпаларының) ұшқындарына бақылау жүргізу» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Балаларға қар ұшқындарының қалай пайда болатынын, олардың құрлысымен таныстыру, сонымен бірге балаларды байқағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға қар ұлпасын қағып алып, зейін қойып, анықтауға ұсыну. Қар ұшқыны алты қанаттан	№3 картотека **«Қар жауып тұрған құбылыстарды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қардың жауып тұрғанын бақылау, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада билегендей, жылырақ күнде қар ауырлау тартады, қалықтап жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады **Еңбек:** бірі қар жинап, енді бірі оны тасып, шанаға артады, ұжым	Картотека №4 **«Аспанды бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты: Балалардлың жансыз табиғат жөніндегі пікірлерін ұлғайту. Аспан туралы түсінік беру. **Еңбек:** Бақшаның қатарларын қармен толтыру Мақсаты: жүйекте өсетін өсімдікке құрметпен қарауға және нақты қызығушылыққа тәрбиелеу. Еңбек мәнділігін түсіндіру	Картотека №5 **«Күннің көзін бақылау» (танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** Мақсаты:Қадағалауды, әуесқойлықты, көңіл бөлуді дамыту, жансыз табиғат құбылысы жөніндегі білімін нығайту **Еңбек:** Гүлді суару, жапырақты жуу Мақсаты: Балаларды өз бетінше тәрбиешінің берген тапсырмасын орындауға үйрету. Өсімдікке ұқыптылықпен қарап, уақытында күте

	білуге көңіл қою. Ауа райы кезінде іздер жақсы көрінетінін әңгімелеу. **Еңбек:** Құстар үшін жем салғыш жасап, оны ағашқа іліп қою, жем салу **Қимыл ойын:** «Ұшты – ұшты» Балаларды ептілікке баулу	тұрады. Олар бір – біріне ұқсас келеді қар ұшқыны жаңбыр сияқты, бұлтта жаратылады, су буы өте жоғары көтеріледі. Сол жоғарыда ауа температурасы өте төмен болғандықтан, сол су буларынан кішкентай ғана мұз қиыршықтары пайда болады. Алты қырлы мұз түйіршіктері өсіп, кішкентай жұлдызшаларға айналады, сөйтіп қар ұшқындары жерге түседі **Қимылды ойын:** «Ақ қоян» Балаларды жылдамдыққа, мықтылыққа баулу.	болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Қимылды ойын: «Қаздар», «Аяз» балаларды кеңістікте берілген белгі бойынша қимылдауға үйрету **Өзіндік іс – әрекет**:: «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбында әңгіме құрастыру	**Қимылды ойын**: «Ит пен қоян» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет**: Еркін ойын	білуге бағыттау **Қимылды ойын:** «Қарағайлы орманды аю» Мақсаты: Жылдамдыққа, ептілікке тәрбиелеу **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойын
Балалардың үйге қайтуы	Үйде мамандықтар туралы мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

«Көгершін» мектепалды тобы

Наурыз айы 2023 жыл 1 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 27.02.2023	Сейсенбі 28.02.2023	Сәрсенбі 01.03.2023	Бейсенбі 02.03.2023	Жұма 03.03.2023
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Жайлы жағдай жасап, әр баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Наурыз айында болатын демалыс күндер туралы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Жануарлармен ойындар (пазлдар)., роботехника құралдары, шашка, бестемшеойындарын ойнату Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық іс-әрекет)**	Балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Шағын ойын орталықтарында үстел үсті, логикалық ойындарын ойнауда олардың еркін таңдаған ойындарын ұйымдастыру,. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Балалармен жеке жұмыс.	Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеттері)**	Кітаптарды қарату, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық іс-әрекет)**
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. таңертеңгі жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру , нығайту. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілідіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау.				

	Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын пысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханада кезекшілердің міндеттерін орындату. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениетті тамақтану және ас ішу құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбер «Таңғы тілек» балалардың бір біріне жақсы тілек айтуын қалыптастыру. Жаңа сөздер ендіру. Өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Көктем туралы не біледі? Көктемгі киім түрлері қандай ? Көктемгі еңбек туралы не біледі және не білгісі келетінін сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Сурет бойынша әңгіме. Көктемнің суретінен не көріп тұр? Қыстың суретінде не көріп тұр. Айырмашылықтарын атату. Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеуді үйрету **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Карточкалар арқылы көктем және қыс	**Көркем әдебиет** Шешендікке, сөз өнеріне баулу. Мнемокесте арқылы жаттату. Мағынасын түсіндіру. Қай кезде қолданатындарын сұрау. **Ізгі сөздер:** Жақсы сөз- жарым ырыс. Жалқаулық – ең жаман әдет. **Мақал-мәтелдер үйрету:** Сіз деген әдеп, біз деген көмек. Өнерлінің қолы алтын, Өлеңшінің сөзі алтын.	**Сауат ашу негіздері** Кешегі күні танысқан ұлттық жәдігерлер мен заттарды танып атау сөздерін буынға бөлгізуу. Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру.Нүкте лерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге,	**Сөйлеуді дамыту** Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдануды үйрету: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеуді үйрету Тақпақ жаттату. Көктем Көктем келді бүгін, Күнім төкті нұрын. Сайрап барлық құстар, Ән салуға құштар. Түрлі-түсті әйбат, Гүлдер шықты жайнап. Қызыл-жасыл аймақ, Қырға шықтық ойнап. *Б.Жақып*	**Көркем әдебиет** Шешендікке, сөз өнеріне баулу. Мнемокесте арқылы жаттаған ізгі сөздер мен мақалдарын естеріне түсіру, айтқызу. Мағынасын түсіндіру **Математика негіздері** Ғажайып сандықтан шыққан заттарды топтастыру. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бірбөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. Тік және көлбеу

	мезгілінде қолданылатын заттарды бөлгізу. Оларды топтастырып жиын жасату. Қай заттан жиын шықпайтынын анықтату. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** Үй жануарлары туралы мультфильм тамашалату. Бақылау арқылы төрт түліктің пайдасын білу, оларды күтіп-баптау, жылдың әр мезгілінде олардың сыртқы түрі мен тіршілік ету ерекшеліктерін сипаттау дағдысын қалыптастыру. Дидактикалық ойын «Үй жануарын тап» ғажайып қоржынға	**Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Көктем суретіндегі заттар атауын буынға бөлуді үйрету. Олардың қандай дыбыстан басталып тұрғанын сұрау. Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру, Сөздерді буындарға бөлу, олардыңсаны мен ретін анықтату. Дәптерде нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Наурыз айында наурыз мерекесіне арналған түрлі оюлармен безендірілген әшекей	ауызекі сөйлеуде көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру. Ұлттық заттарды көктемнен басқа қай уақытта қолдануға болатынын анықтату. **Математика негіздері** Заттарды топтастырғызу. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бірбөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	**Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу** Назарын терезеге аудыру. Не көріп тұрғандарын сұрау. Көктемнің белгілерін атап , сол сөздерді буынға бөлгізу. Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру, буындардың саны мен ретін анықтату. Нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Суретті карточкаларды құрастыру. Сол бойынша өз ойларын айтқызу. Адам табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керек екенін, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы,	таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** «Мен көктемде не істеймін» тақырыбында балалармен әңгіме жүргізу. Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекі сөйлеуде көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру.

	қолын салып, сипап сезу арқылы танып айтқызу.	заттар мен киімдерді көрсету. Оларды танып атауын ату. Топтарға бөлініп іс әрекеттер жасату. Қазақ ою-өрнектерінің сипатын, колоритін жеткізе отырып, көлемді пішіндерді бояту, Парақтың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуды жетілдіру. Қазақ халқының зергерлік бұйымдарымен (білезік, сырға, сақина, тұмар, шашбау), таныстыру, ермексаздан жасату. Қазақ халқының киіз үйдің жабдықтарымен (кереге, уық, шаңырақ, сықырлауық, басқұр) таныстыру, қиып қағаз бетіне үйлестіріп жапсырту.		табиғатпен қарым-қатынас барысында денсаулықты нығайтуды, табиғатты сақтауда жауапкершілікті сезіне білу дағдысын пысықтау.	

		Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық бас киімдерін (тақия, сәукеле, кимешек) құрастыру, оларды жіппен, ою-өрнектермен безендіруді үйрету.			
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Үйдегі, балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. Балалардың ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Балабақша ауласындағы өзгерістерді бақылату. Көктемнің келе жатқанын неден байқауға болатынын анықтату. **(танымдық іс-әрекет)** Аула тазалаушысының еңбегін бағалау дағдысын дамыту **(еңбек іс-әрекеті)** Ағын суларға заттарды жүздіртіп жарысу жағдайын жасау	Екі ақ табақты алып, біреуіне қар салып, екіншісіне ағын су құйып балаларға көрсету. Біраз уақыттан кейін табақтардағы суға қарап, оларды салыстыру және олардың қайсысында қар болғанын анықтату (табақ түбіндегі қоқыстарды көрсету). Қардың адам ішуге жарамсыз лас еріген су екеніне	Табақтарға қардың жаңбырдың және топтан алып шыққан тазасуды құйып балалардың өз бетінше зерттеу жасауына мумкіндік беру **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** Көңілді музыкамен сергіту жаттығуларын жасату. **(Музыка)** Жұмбақтар жасыру және шешуді үйрету.	Қар мен мұздың еруін байқату. Көктемгі табиғатты бақылату. **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** **Қимылды ойын** Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу «Мәреге кім бұрын жетеді?» жарыс ойынын ойнату	Қазақ халқының тұрмыста көктем мезгілінде қолданатын құрал жабдықтарымен таныстыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Бормен еркін тақырыпта суреттер салғызу.

	Еркін ойындар. Қимылды ойын «Қарлы шеңбер»	балалардың көзін жеткізу. Еріген су өсімдіктерді суару үшін қолданылады, оны жануарларға беруге болатынын түсіндіру. **(зерттеу іс әрекеті)** Балалармен жеке жұмыстар және әңгімелер жүргізу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)** Бормен еркін тақырыпта сурет салу **(бейнелеу іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Еркін ойындар	Еш тесікке тұрмайды, Ол жоқта жер құрғайды.(Су) Қар астында қыстады, Ақпен бөркін тыстады. (Бәйшешек) Қимылды ойын «Қарлы шеңбер»	Көктем тақпағын қайталап жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**(бейнелеу іс-әрекеті)** **Спорттық жаттығулар**: Спорт түрлерімен таныстыруды жалғастыру. Спорт залда және спорт алаңында қауіпсіздікті сақтауға баулу.
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға киімдерін бүктеп қоюды, қолды жууды жетілдіру. Шешіну кезінде шкафқа колготки,сырт киімді ұқыпты салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. **(көркем әдебиет , дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу аяқтағанда алғыс айту) Тамақтан соң ас қайырту, бата беруді қалыптастыру.				

	(**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, қол орамалды пайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды пысықтау. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. «Кәрі аяз бен жас аяз» ертегісін және кітаптардан басқа да ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктерді кеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Гигиеналық шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды жетілдіру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар).**				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. Тамақтан соң ас қайырту, бата беруді қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Балаларды қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексаздан бәйшешек мүсінін жасату, суретін салғызу, қағаздан қиып алып жапсыру немесе өз бетінше әр түрлі заттарды пайдаланып ойдан құрастыруға баулу **(Шығармашылық іс-**	Ізгі сөздер мен мақалдарды балалармен жеке жұмыс жасау арқылы жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша ермексазбен, түрлі түсті қағазбен	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша әңгіме айтуын жетілдіру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Көктем мезгілі туралы қалауы бойынша сурет салғызу, мүсін жасату немесе қағаздан қиып	Балаларға қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауын ұйымдастыру. Серуен кезіндегі бақылаудан кейін алған әсерлерін суретте бейнелеу; қылқаламмен қағазға басып салу тәсілдерін қолдануға; қағаздың	«Көктемнің белгілері» тақырыбында композиция жасату. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**

	әрекет), (бейнелеу іс-әрекеті) Терезеге қарап, көктем мезгілінің ерекшеліктері туралы жеке әңгімелер жүргізу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	шығармашылық ұжымдық жұмыстар жүргізуге баулу. **(Шығармашылық іс-әрекет)**	жапсыруына ерік беру. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)** Өз өзіңе көмектес бастамасымен топтағы тазалық жұмыстарын орындату. **(еңбек іс-әрекеті)**	ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуға үйрету. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Гүлдер таласы» ертегісін үстел үсті театры арқылы балалардың бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Серуен	Көктемгі және қысқы ауа райының ерекшеліктерін бақылату. Көктеммен қыстың айырмашылығын зерттеуін ұйымдастыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Көктем туралы көңілді әндерді тыңдап, еркін би қимылдарын жасату. **(Музыка)** Қимылды ойын «Аюлар	Түске дейінгі серуенде алып шыққан сұйықтықтардың қатуын бақылату. Айырмашылықтарын анықтату. Және ертеңге дейін қалдырып, қандай өзгерістер болатынын зерттету. **(зерттеу іс-әрекеті)**	«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. Көктемгі орманды лего құрастыру бөлшектері арқылы құрастыру, өз бетінше ойдан құрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)**	Қимылды ойын «Қу түлкі» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Бақша ауласындағы ағаштарды бақылату.**(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын **Түйілген орамал.**	таңдауы бойынша ойындар ойнату Қимылды ойын «Қармақ» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын Сақина жасыру

	мен аралар» Еркін ойындар	**Қимылды ойындар.** ЫІнта мен шығармашылық таныта отырып, таныс қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру. Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу. «Арқан тарту» ойынын ойнату.	**Қимылды ойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын **Қыз –қуу**		
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналарға баланың көктем мезгілі туралы не білетінін сұрауын ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
«Көгершін» мектепалды тобы
Наурыз айы 2023 жыл 2 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 06.03.2023	Сейсенбі 07.03.2023	Сәрсенбі 08.03.2023	Бейсенбі 09.03.2023	Жұма 10.03.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балалардың тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу Мақсаты: өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалардың допты шеңберге өткізіп, бір – біріне беру арқылы мақтау айтуды дамыту **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. **(танымдық іс әрекет)**	Балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу үшін, балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Қазақстан жайлы карталарды. (жануарлар құстар, өсімдіктер жайлы) қарату **(танымдық іс әрекет)**		Жеке ойындар (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(танымдық, бейнелеу іс-әрекеті)**	Кітаптарды қарату, Кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына зейіндерін аудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. Өнер орталығында сурет салғызу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз

					қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)**
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгі жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру, нығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбер Аналар күні деген не? Сен не білесің? Ол қандай күн? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту. Аналарға арналған алғыс сөздерді айтуды дамыту. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері**	**Көркем әдебиет** Ертеңгілік мерекесіне қатыстыру **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Ана, қыз бір буынды сөздерден сөйлем құрастыруға (ауызша) үйрету. Қысқа, ұзын сызықтарды жазуға мүмкіндік беру.		**Сөйлеуді дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту. Кітаптан әр түрлі сөйлемдерді оқу. Оларды дауыс ырғағына қарай ажыратып айтуын ойын арқылы дамыту **Музыка маманының жоспары бойынша**	**Көркем әдебиет** Санамақ, жаңылтпаш айтқызу. **Топ, топ, добым** Топ, топ, добым домалақ,Қайда кеттің домалап? «Бір, екі»,- деп, екі ұрдым,Терезеге секірдің. «Үш, төрт, бес»,- деп үлгердім,Ішіне ендің гүлдердің. «Алты, жеті,- дегенде, Жаттың шоршып

	10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шығару жолдарын меңгерту. Фребель таяқшаларымен жұмыс жасату. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** Мемлекеттік мерекелердің Халықаралық әйелдер күні маңыздылығын түсіндіру, оларға қатысуда белсенділігін дамыту. Ертеңгілікке арналған тақпақтарын пысықтап қайталату.	**Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Аналар мен қыздардың баяғы замманнан әдемі болып жүргенін суреттер арқылы көрсетіп, олардың киімдері заттарының ою өрнектерінің атауымен тынсытыруды жетілдіру. Тік сызықтардың әртүрлі үйлесуімен құрылған қазақ ою-өрнегінің элементтерін салуды дамыту. Қазақ халқының зергерлік бұйымдарын қалауы бойынша мүсіндету және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән) безендіргізу, жұмыс барысында әртүрлі пішіндікескіштерді қолдану, олардың		**Сауат ашу негіздері** Өздерінің есімдерінің алғашқы буындарынан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. Қысқа, ұзын сызықтарды жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Шағын ыдыстарға гүл отырғызу. Тамырдың суды сорып, сабағы арқылы су өткізіп, басқа бөліктерін қоректендіруі, өсімдіктердің өсуі үшін ылғалдың, жарықтың, жылу мен тыңайтқыштың қажеттігі олардың жылуды, суықты, күнді немесе бұлтты ауа-райын сезуі, олардың өсуі және көбеюі жайлы білуін дамыту.	еденде. «Сегіз, тоғыз, он»,-дедім,Енді ырқыма көнбедің. Топ, топ, добым домалақ,Қайда кеттің домалап? *Ғалым Океев* **Математика негіздері** 10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктентеңсіздік шығару жолдарын меңгерту. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша Қазақ тілі** Өзінің бауырлары, туыстары, ағайындары, татулық, жақындық,

		бетіне бедерлер жасауды үйрету. Қазақ халқының киіз үйінің жабдықтарымен заттарын қалауы бойынша қағаздан қиып жапсыртқызу Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Құрастыру әдістерін қолданып қағаздан жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту			отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу.
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Жалпы қабылданған нормалар мен ережелерді саналы түрде орындауға баулуды жалғастыру. Ережелер барлығына жақсы болуы (қарапайым, жайлы, қауіпсіз) үшін жасалатынын балалардың түсінуіне жағдай жасау. Егер белгілі бір ережелер	Шелектерге жаңбыр суын жинату. Оны топтағы гүлдерге құюды ұйымдастыру. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** Шөп қалай пайда болады тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Еркін ойындар		Балабақша ауласын мекендейтін құстар мен жануарларды бақылату, Оларға күтім жасату. Осы құстар мен жануарлар орманда мекендей ала ма? Неге?балаларға пікірін айтқызу, дәлел келтіруін ұйымдастыру **(зерттеу, танымдық, еңбек іс-әрекеті)** Құстар, жануарлар	Ұшып жүрген құстарды бақылату. Оларды танып, атауын атату. Жем бергізу. **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)** Ағаштың бұтақтарымен құмда құстардың суретін салғызу.

	сақталмаған жағдайда не болатынын балалармен талқылауды ұйымдастыру **(танымдық іс әрекеті)** Тудың бейнесін қар бетінде таяпен салып көрсетіп қайталап салуды үйрету. **(бейнелеу іс-әрекеті)** Көктемде ауланы тазалауда қолданылатын еңбек құралдарын таныстыру. Күрекшелермен қар тазалату. **(зерттеу, еңбек іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Кім жылдам »	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек»		туралы жұмбақтар шешуін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Сақина жасыру» **Спорттық ойын элементтері:** Футбол элементтерін үйрету. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебуді. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебуді жетілдіру	**(Бейнелеу іс-әрекеті)** Ұжымдық құрастыруда ағаш бұтақтарымен табиғи қалдық материалдардан.құс тарға жем салғыш құрастыруды үйрету. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Хан талапай»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындату : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу,				

	алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтан соң ас қайырту, бата беруді қалыптастыру. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдөнетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Тамақтан соң ас қайырту, бата беруді қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптарды қарату, туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білуді жетілдіру. Жеті ата Қазақ халқының ерекшелігі екенін түсіндіру. **((Қарым-қатынас танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға	Ең жақсы сөз Ең жақсы сөз – Ана, Ең жақсы сөз – Бала. Өсіп жатса бала, Ана оған пана. Аман болсын Ана, Аман болсын Бала. *Н.Жанаев* Тақпақты жаттату. Бір біріне айтып беруін үйрету. **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**		«Көктемгі бақша» тақырыбында ұжымдық жұмыс жасату **(Шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптарды қарату. Тақпақ жаттату. Еркін сахналау әрекетіне жағдай жасау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Көктемгі бақша бейнесі бар пазлдарды жинату, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника арқылы орындату **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.

	бөлініп туда бейнеленген күн мен құстың мүсінін жасату. Туды қағаздан қиып жапсыруды ұйымдастыру. **(Шығармашылық іс-әрекет)**				
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Бақша ауласындағы бұтақтарды жинату **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны		Қимылды ойын «Кегли» Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)** Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
«Көгершін» мектепалды тобы
Наурыз айы 2023 жыл 3 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 13.03.2023	Сейсенбі 14.03.2023	Сәрсенбі 15.03.2023	Бейсенбі 16.03.2023	Жұма 17.03.2023
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу. **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ата аналарды толғандыратын сұрақтарға жауап беру. Кеңестер беру. Жыл басы Наурыз мерекесін тойлау бойынша ұсыныстар қабылдау.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Менің ертегі кейіпкерім, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, ертегілер, әңгімелер айту. Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Үлкенге де сіз, Кішіге де сіз. Құрметпенен сіздерге, Сәлем бердік біз. Әр түрлі жұмсақ ойыншықтарды беру арқылы бір біріне жақсы сөздер айту. Жаңалықтарымен бөлісу. Жыл басы «Наурыз» мерекесі тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды,				

	мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «Асар»,«Сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін ұлттық бұрышта ойын түрінде ойнатып түсіндіру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Беттестіру, тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, киіз үй бөлшектерін салыстыруды үйрету Нүктелерді, өрнектерді дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** Жоспарланған нәтижеге жетуге, өзі мен құрдастарының еңбегінің, шығармашылық	**Көркем әдебиет** Жұмбақ шешу, айтыс өнерін таныстыру. Айтысты тыңдап, не туралы екенін түсінгенін айту. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Сөйлем сөздерден тұратынын түсіндіру. Әр түрлі заттарды, карточкаларды қолданып үйлестіріп сөйлем құрату. Әртүрлі бағыттағы тігінен,көлденең ирек сызықтарды жазуға мүмкіндік беру **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Қазақ халқының өмірін, еңбегін,	**Сауат ашу негіздері** Әр түрлі заттарды, карточкаларды қолданып үйлестіріп сөйлем құрату.Сөйлем сөздерден тұратынын түсіндіру. Әртүрлі бағыттағы тігінен,көлденең ирек сызықтарды жазуға мүмкіндік беру **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияныдамыту. «Сағат», «Алтыбақан» артикуляциялық жаттығуын орындату. Тіл ұстарту үшін жаттату. ша-ша-ша Ойын сауық тамаша. Суық ай ғой –	**Сөйлеуді дамыту** Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «Асар»,«Сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін өздері айтып түсіндіруін жетілдіру. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Сөйлем сөздерден тұратынын түсіндіру. Жыл басы «Наурыз» мерекесін тойлауға арналағна заттарың суреттерімен сөйлем құрату. Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең ирек сызықтарды жазуға мүмкіндік беру **Қоршаған ортамен таныстыру** «Автобус аялдамасы», «Жаяу жүргіншілер жолы» жол	**Көркем әдебиет** Өзі ащы,Бірақ, Дәмді етер асты. (Тұз) Аспан түстес сұйық, Әркім ішер құйып. (Су) Күрең қызыл түсі бар, Тағамдардың асылы, Қуат берер күші бар. (Таба нан) жұмбақ шешу,айтыс өнеріне баулу **Математика негіздері** Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту. Қима карточкалармен жұмыс. Нүктелерді, өрнектерді дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** қазақ тіліне тән ә, ө, қ,

	әрекеттерінің нәтижелерін бағалауға және құрметпен қарауға, кішілерге көмек көрсетуге,қажет болған жағдайда оларға жүгінуге баулу. Асар дәстүрін түсіндіру.	тұрмысын көрсете отырып, қазақ ертегілерінің желісі бойынша сурет салдырту. Ұлттық әшекей заттарды мүсіндету. Жұмыс барысында әртүрлі пішіндіжаңа кескіштерді қолдану Заттардан қалауы бойынша қиып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіруді жетілдіру. Табиғи (ағаш, мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық заттардан құрастыруға баулу. Киіз үй құрастырғызу.	қараша. **Математика негіздері** Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту. Геометриялық фигуралармен ойын ұйымдастыру Нүктелерді, өрнектерді дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	белгілерімен таныстыруды жалғастыру. Жолаушы жүргізуші ролінде болып ойнату.	ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын, дұрыс айтқызу. Осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Тіл ұстарту, жаттату. өс-өс-өс Ұстаның құралы төс. Жігіт болып өс. ұс-ұс-ұс Аққу парасатты құс үр-үр Аман-есен жүр

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін ұйымдастыруда, меңгерген қимылдағдыларын жетілдіру үшін серуенде өткізілетін орынды жабдықтау, ойын алаңында балалардың жүруіне арналған кедергі жолдар жасау. Балалардың ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Балабақша ауласында не бар атату, Балалардың бір бірімен әңгемелесуін ұйымдастыру. Өзара қандай ойын ойнайтынын табу, ойын құралдарын келісіп бірге алуына жағдай жасау. **(қарым қатынас, танымдық іс әрекеті)** Наурыз туралы ән жаттау. **(Шығармашылық іс-әрекеті**	Ауа райын бақылату. Желдің, жаңбырдың бағытын анықтату. Бүгінгі ауа райы туралы пікірлерін тыңдау. Қалай киіну керектігін пысықтау. **(қарым қатынас іс әрекеті)** Қағазды түрлі бағытта бүктеу арқылы қызғалдақ гүлін жасату. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «Ұшақтар» Балалардың еркін әрекеті.	Ұлттық ойын «Ханталапай», «Орамал тастамақ» және т.б ойындармен танысытыру **(Танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша құммен, сумен ойындар, Қамалдар құрастыру. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** **Қимылды ойындар.** Ынта мен шығармашылық таныта отырып, таныс қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру.	Балабақша ішіндегі жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қозғалыс ережелерін сақтауды үйрету. **(Танымдық іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «поезд» Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер.	Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер. Өзара қарым қатынас орнату. Тіл ұстарту жаттығуларын қайталату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Құстарды бақылату. Олардың тіршілігіндегі өзгерістерді байқату. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «ұшты ұшты»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				

Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру . Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Әлем, халық ертегілерін оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдеңетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Үйдегі, балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(Танымдық, зерттеу**	Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған тұрмыстық заттарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуін ұйымдастыру. **(құрастыру)**	Кітаптардан наурыз тойының суреттерін көріп, эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан өзінің көктемгі табиғат жайында шығармашылық жұмысын жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** Таныс дене	Киіз үйге ішіндегі заттарын жапсырту. Ермексаздан ұлттық ыдыстарды жасату. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан киіз үй құрастырғызу. Киіз үй бөлшектерін тани білуді пысықтау.

	іс-әрекет)			жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыка әуенімен үйлестіруді дамыту. **(музыка)**	**(Танымдық, іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлату. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	**Қимылды ойын** «Кім жылдам» Балалардың еркін әрекеті. «Орамал тастамақ» Балалардың еркін Балабақша ауласындағы гүлдермен ағаштарға күтім жасату. **(еңбек әрекеті)**	«Ата анаңа тіл тигізбе» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «Орамал тастамақ»	Өмірінің қауіпсіздігін сақтауды үйрету (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). **(Танымдық, іс-әрекеті)**	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті. Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыкалық әуенге үйлестіруді дамыту. **(музыка)**	Ұлттық ойын «Ханталапай» Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Балалардың еркін ойыны «Жақсы адам деген қандай адам?» әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**

			Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны		
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Көктемгі мерекелер, еңбек бойынша балалармен әнгімелесу, еңбек әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
«Көгершін» мектепалды тобы
Наурыз айы 2023 жыл 4 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 20.03.2023	Сейсенбі 21.03.2023	Сәрсенбі 22.03.2023	Бейсенбі 23.03.2023	Жұма 24.03.2023
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасаумен бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Жаңа жылдық ізгі істер жайлы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жаңа жыл мерекесін қалай өткізгендерін, қандай сыйлықтар алғаны туралы әңгімелесу. Балалармен жеке жұмыс. **(Қарым-қатынас іс-**				Кітаптарды қарату, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **(танымдық іс-әрекет)** Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Балалармен жеке жұмыс.

	әрекеті және танымдық іс-әрекет)				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзу бағытта адымдап жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүруді үйрету. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілдіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын пысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханада кезекшілердің міндеттерін орындау. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениетті тамақтану және ас ішу құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері видео арқылы. Өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан бүгінгі сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Көктем мезгілінің ерекшеліктері? Көктемде ауа райы қандай? Көктемгі ойындар туралы не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: сөйлегенде бейнелі сөздерді, эпитеттерді, салыстыруларды қолдануды жетілдіру. Наурыз көже туралы не білетіндерін сұрау. оны кім қалай жасайды әңгімелесу.				**Көркем әдебиет** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді орындауға ынталандыру. Жыл басы «Наурыз» мерекесіндегі атаның бата беруін сахналату. Бата жаттау. **Математика негіздері** Сөйлеуде белгілі бір заттың өзіне немесе басқа затқа

	Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша **Математика негіздері** Қамшымен таныстыру, аттың әр жағына қойып атату. Сөйлеуде белгілі бір заттың өзіне немесе басқа затқа қатысты орнынкөрсете білуге үйрету. Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту. Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** Қазақ халқының киіз үйінің маңыздылығын, оның құрылысы мен ішкі жабдықтарын тануын пысықтау. Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және құрметтеу, қазақ халқының құндылықтарына				қатысты орнын көрсете білуге үйрету. Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Үстел бетіндегі бағдар сызықтарына тиісті тапсырма бойынша ойыншықты қойып анықтату, атату. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту. қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Ойыншықтар мен заттарды 5-6 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. Ғажайып қоржыннан шыққан заттармен ойынату.

	құрмет танытуды үйрету. жыл басы «Наурыз» мейрамы маңыздылығын түсіну, оларға белсенді қатысу белсенділігін дамыту. Наурыз көже жасату.				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін дамыту, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Өлі табиғат нысандарын табу. Олардың не үщін олай аталатынан зерттету. **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** **Қимылды ойын** Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу «Мәреге кім бұрын жетеді?» жарыс ойынын ойнату «Наурыз» тақпағын қайталап жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**				Қазақ халқының тұрмыста қыс мезгілінде қолданатын құрал жабдықтарымен танысу.қолданып көруін ұйымдастыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Құмда таяқпен еркін тақырыпта суреттер салу. **(бейнелеу іс-әрекеті)**

Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. **(көркем әдебиет , дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды т: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктердікеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Гигиеналық шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсінуін қолдау. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге				

	үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. Жаңа реңктерді (көк, қызғылт, қою жасыл) бояуды араластыру арқылы шығаруды үйрету (гуашпен сурет салу кезінде). **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Жыл басына таласқан жануарлар» ертегісін естеріне түсіру. Қазір қандай жануардың жылы екенін сұрау. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**				Әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды жапсыруды үйрету. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)** Жақын адамдарға қалай қамқорлық жасау керектігі туралы сұрау. Суреттер арқылы науқасқа күтім жасау дағдыларын қалыптастыру: оған қамқорлық жасау, шуламау, оның өтініштері мен тапсырмаларын орындау. Науқастарға жанашырлық танытуға тәрбиелеу
Балалармен жеке жұмыс					

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	«Мен не білемін» ойыны. «Бүгін не үйренгенін» әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. Наурыз алаңын лего құрастыру бөлшектері арқылы құрастыру, өз бетінше ойдан құрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)** **Қимылды ойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын «Үш табан»				Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын «Атбақыл»
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналарға баланың наурыз мерекесі туралы не білетінін сұрауын ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

«Көгершін» мектепалды тобы

Наурыз 2023 жыл 5 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 26.12.2022	Сейсенбі 27.12.2022	Сәрсенбі 28.12.2022	Бейсенбі 29.12.2022	Жұма 30.12.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан топтағы безендірулерге назар аударып, ұнаған заттары туралы айтуын жетілдіру. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Жолда қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыстар.**				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөлісуді, жақсы тілектер тілеуді жасату. «Жаңбыр туралы біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. «Жаңбырменен жер көгерер» деген сөздің мағынасын түсіндіру. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Жаңбырлы көктем бейнесін бойынша әңгіме жүргізу. Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік	**Көркем әдебиет** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу.Өз бетінше киімдерді таңдап киіп,	**Сауат ашу негіздері** Алтын сандықтан бір зат таңдап, сол затқа сөйлем құра ойынын ойнату. Сөйлем	**Сөйлеуді дамыту** Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын	**Көркем әдебиет** Сахналық қойылымдарда рөлді орындауға ынталандыру.

	суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдауды пысықтау. «Не жоқ» дидактикалық ойыны, Суреттің бірнеше элементтерін алып тастап, не жоқ екенін тапқызу. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, Олардың ретін білу және атау, циферблат бойынша уақытты анықтауды үйрету. қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** Өзінің болашағына, біліміне, денсаулығына, қызметіне, жетістіктеріне сенімді болуға, қоғамға	ертегі құрастырғызу. Білетін ертегіні сахналату. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз). Алтын сандықтан бір зат таңдап, сол затқа «Сөйлем құра» ойынын ойнату. Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Ұжымдық жұмыстарға, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән) безендіруді қалыптастыру. Заттардан қалауы	туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. Суреттерге қарап сөйлем құрап, оларды дауыс интонациясы арқылы бере білуді дамыту. **Математика негіздері** Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, Олардың ретін білу және атау, циферблат	сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдауды пысықтау **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Алтын сандықтан бір зат таңдап, сол затқа сөйлем құра ойынын ойнату. Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданды еркін бағдарлай білуді үйрету.	Өздері ұнататын ертегіні сахналату. **Математика негіздері** Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, Олардың ретін білу және атау, циферблат бойынша уақытты анықтауды үйрету Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. Кітаптар қарату, әңгемелесу.

	пайдасын тигізуге баулу. «Менің арманым» тақырыбында балалардың сурет салуын және сол бойынша әңгімелесуді ұйымдастыру.	бойынша қиып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіруді жетілдіру. Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық бас киімдерін (тақия, сәукеле, кимешек) құрастыруды дамыту	бойынша уақытты анықтауды үйрету Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	Балабақша ауласының картасын салуға үйрету.	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен	Жаңбырдың дыбысын анықтау. Жаңбырдың суы қайда жиналады. Қайда кетіп қалады анықтату. Арықтар не үшін қажет екенін түсіндіру. Жаңбыр суын шелектерге жинату. **(танымдық іс әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту»	Балабақшаның ауласының тазалығын бақылау. Көктем мезгілінде қандай тазалық жұмыстарын жүргізуге болатынын сұрау. Бірлескен әрекеттер жасату. Балабақша ауласына ата аналармен бірлесіп ағаш немесе гүл отырғызу. **(Танымдық, зерттеу, қарым қатынас іс-әрекеті)** Көңілді музыка қойып, денелерін шынықтыру. **(музыка)**	Жиналған жаңбырдың суларын аңаштарға гүлдерге құйғызу. Олардың қанша өскенін сызғыш арқылы өлшеп анықтап, дәптерге жазып қоюды пысықтау. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту» Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу.	Ауа райын бақылату. Желдің бағытын анықтату. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Орамал тастамақ»	Кітаптардан жаңбыр туралы ақпарат беру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Жаңбыр суына бояу қосу арқылы оның түсінің өзгеретінін, құм, тұз, қант салу арқылы экрперимент жасату. Бояу қосылған сумен сурет салуды ұйымдастыру. **(Бейнелеу іс-әрекеті,**

		Қимылды, еркін ойындар			**шығармашылық іс-әрекеті)** Балалардың дербес әрекеттері, ойындары Қимылды ойын «Мысық пен тышқан»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)** Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. «Жыл басына таласқан жануарлар», «тасша бала» және т.б ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.				

	(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Салауатты өмір салтының маңызды компоненттері: дұрыс тамақтану, белсенді қимылдар, ұйқы және күн, ауа мен су және денсаулыққа зиян келтіретін факторлар туралы түсініктерді кеңейту.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Қағазды қиып жаңбыр тамшыларын жасату. Оларды терезелерге жапсырғызу. **(Танымдық іс-әрекеті)** Жасаған тамышыларды бояулармен сәндеу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Жаңбыр тамшыларының мүсінін ермексаздан жасату **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Олардың сюжеттік бірізділігін сақтай отырып, мазмұндауын балаларға үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды пысықтау (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). **(Танымдық іс-әрекеті)** Отырғызған ағаштар мен гүлдердің қалай өсіп шығатынын суреттерден көріп, қағаздан қиып жапсырғызу. Қайшы мен желімді дұрыс қолдану дағдыларын жетілдіру, еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтауын қадағалау. **(жапсыру)** Наурыз мерекесіне арнап жаттаған тақпақтарын қайталау.	Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен, тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде және егіншілікке қажетті құрал жабдықтарымен жабдықталған орта құруды үйрету. Заттардың мүсінін жасату немесе суретін салуын ұйымдастыру. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**	Спорттық ойын құралдарының суретін салу, мүсінін жасау, ұжымдық жапсыру жұмысын жасату. **(зерттеу, танымдық іс-әрекет)** Спорттық ойын құралдарын тану, салыстыру, қолдану әдістерін зерттеуді менгерту **(Танымдық, іс-әрекеті)** «Тасша бала» ертегісін айту. өз бетінше сахналату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс					

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Бүрге» Балалардың еркін ойындары Құмда таяқшамен жаңбырдың бейнесін салу.	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары Бормен жаңбырды, отырғызған гүл мен ағаштардың суретін салу.	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек» Табиғи заттардан әр түрлі құрылымдар құрастыру.	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары Мен не үйрендім? Дидактикалық ойын
Балалардың үйге қайтуы	Үйде бірге мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Наурыз (1- кешен)

1. Бір қатарда жүру, шашырап жүгіру.
2. Звеноға бөлініп орындық үстіне отыру.
3. Б.қ. тізені бүгіп орындық үстінде, қолды белге қойып отыру. Қолды жанға созу, жоғары көтеру, қолды жанға, б.қ. келу 6-8 р.қ.
4. Б.қ.3-тегідей қолды жанға созу оң жанға иілу, қолмен еденге аяқ ұшын ұстау, б.қ. келу, сол жақта қайталау 6-8 р.қ.
5. Б.қ. орындық үстіне отырып, аяқты алға созып, қолды желкеде ұстап отыру,
қолды жанға созу, оңға, жанға, алға еңкею б.қ. келу сол жақта орындау 6-8 р.қ.
6. Б.қ. орындық алдында тұру. Оң аяқты орындық үстіне қою, сол аяқты скамейка үстіне қою. Оң аяқпен орындықтан түсу, 6-8 рет қайталау.
7. Орындыққа арқасын беріп отыру. Орындықтың үстіңгі жағынан ұстап отыру, аяқты тік алға, жоғары көтеру. Б.қ. келу.
8. Орындыққа жанымен тұру, қолды жанға түсіріп тұру. Орындық жанында секіру. Алға жүріп секіру, артқа жүріп секіру.
9. Бір қатарда орындықты айналып жүру, жүгіру.

Бұл айдың соңында демалыс берілетіндігінен гимнастика комплексі біреу ғана жоспарланады.

Ертегі әңгімелер

Бақша ағаштары

Жаздың әдемі бір күнінде, таңертең бір төре өзінің баласымен бақшаға барып, екеуі де егілген ағаштары мен гүл жапырақтарын көріп жүрді.

- Мынау ағаш неліктен тіп-тік, ана біреуі неге қисық біткен? - деп сұрады баласы.

- Оның себебі, балам, анау ағашты бағу-қағумен өсірген, қисық бұтақтары болса өсіп. Мынау ағаш бағусыз, өз шығу қалыбымен өскен,- деді атасы.

- Олай болса, бағу-қағуда көп мағына бар екен ғой, -деді баласы.

- Бағу-қағуда көп мағына барында шек жоқ, шырағым; мұнан сен де өзіңе әбірет алсаң болады; сен жас ағашсың саған да күтім керек; мен сенің қате істеріңді түзеп, пайдалы іске үйретсем, сен менің айтқанымды ұғып, орнына келтірсең, жақсы түзік кісі болып өсерсің, бағусыз бетіңмен кетсең, сен де мынау қисық біткен ағаштай қисық өсерсің,- деді.

Ыбырай Алтынсарин

Асыл шөп

Злиха мен Бәтима деген біреудің қызметінде тұрған екі қыз бала төбесине бір-бір жәшік жеміс көтеріп қалаға келе жатыпты-мыс. Злихаахлап-ухлеп шаршадым деп, Бәтима күліп, әзілдесіп келе жатады.

Сонда Злиха айтты:

- Сен неге мәз болып қуанып келесің, төбеңдегі жәшіктің ауырлығыдаменің басымдағыдан кем емес, өзіңде менен күшті емессің?

- Мен жәшігім ішіне ауырды жеңілдететін бір шөп салдым дедіБәтима.

- Ай, ондай болса шөбіңнің атын айтшы, менде ауырымдыжеңілдетейін деді Злиха

- Ол шөп сенің қолыңа түспейме деп қорқамын аты: сабыр деген деді.

Ыбырай Алтынсарин

Тәртіпсіз лақ

Кеш. Аулада, терек саясында кітап оқып отырғанмын. Кенет тарс –тұрс дыбыс шығып, басымды көтердім.

Қарасам, көршімнің біріншіде оқитын баласы кішкентай ақжағаллақты қуалап жүр.

Бір кезде жетті-ау лаққа. Мүйізінен ұстап алып, басқа төпелепжатыр.Үйден әжесі шығып, оның қылығын көрді де:

- Әй, Тәлтай! Ұрма лақты!

Айқайға алаңдаймын деп, Тәлтай лақтан айырылып қалды. Төніпкелген әжесінен қашпай тымыраяды.

- Неге ұрасың ой, тәртіпсіз?!

- Лақ тәртіпті ме? Неге еккен ағашымды құлатады?

Қараймын, әлгінде ғана терезе алдына еккен өрімталы қисайыпжатыр. Оны көрген әжесі:

- Жә, екеуің де оңып тұрған жоқсыңдар, - деп қолын бір сілтеп, жөнінекетті.

- Маған ұрсады, лаққа ұрыспайды, - деп бұртаңдаған Тәлтай құлағанталын тұрғызып жатты.

Н. Сералиев

Торғай мен көбелек

Балабақша ауласында қызыл, сары, ақ гүлдер өскен әп-әдемі гүлзар бар еді.

Сонда бір теңбіл қанат ақ көбелек гүлден-гүлге қонып, шырын сорып жүрген.

Оны бір қу торғай көре қалды да, ұстап жегісі келіп, қуа жөнелді.

Көбелек гүлзар үстінде жоғары-төмен, оңға-солға бұлтарып қаша берді, қаша берді.

Торғай да қыр соңынан қалмай, қанаты пыр-пырлап қуа берді, қуа берді.

Жанталасқан көбелек бір гүлге барып қорғалып еді, қу торғай оны қақшып кете жаздады. Одан тағы да қайта ұшып, әрлі-берлі бұлтақтай қашып жөнелді.

Біреуі аз болғандай, енді оған екінші торғай келіп шүйілді. Екеуі пыр-пыр етіп таласа кеп қуды. Бір торғайдың қанаты қағып, біреуінің тұмсығы да тиіп өтті.

Міне, осы қиын сәтте ақ көбелек сонда жүрген бір кішкентай қыздың көйлегіндегі гүлге барып қона қалды. Содан мысы құрыған екі торғай енді оған жуый алмай, жай-жайынакетісті.

Ақ көбелек болса қайтадан гүлзарға барып, гүлден-гүлге қонып,тағы да шырын сора бастады.

Т. Жексенбай

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Балаларға арналған ұлттық ойындар

Айгөлек

Айгөлек – халқымыздың ұлттық ойындарының бірі. Ойын шарты бойынша ойнаушылар екі топқа бөлінеді. Олардың сандары да, жас шамалары да бірдей болулары керек. Екі топтың екеуінің де ойынды бастаушысы болады. Аралары 10-15 метрдей жерде қол ұстасып, қатарласатұрған осы екі топ біріне-бірі сөз тастап, күш көрсетіп, өнер жарыстыра бастайды. Екі жақтың ойын бастаушылары орталарынан бір қыз бен бір баланы шығарып, олардың қолына бір ақ тас, бір қара тас береді. Олар екі тасты ешкімге көрсетпей, уысына қысып тұрады да:

-Сен қай қолдағы тасты қалайсың? - деп сұрайды. Бастаушылардың біреуі мен: «Оң қолдағы тасты қалаймын», - дейді, екіншісі сол жақ қолдағы тасты алады. Қайсысында ақ тас болса, сол ойын бастайды.

Бірінші топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Күші мығым, қуатты,
Екпіні желдей өршігенШепті бұзар ер керек.

Екінші топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Күші мығым, қуатты,
Екпіні желдей өршіген

Саған қандай ер керек? - дейді.

Алдыңғы топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Күші мығым, қуатты,
Екпіні желдей өршіген
Бізге ... (Ерсін) ер керек,
- деп бір ойнаушының атын атайды.

Ол тобынан шығып, бір-екі адым ілгері басып:Айгөлек-ау, айгөлек,
Айдың жүзі дөңгелек. Сайысқанда саспайтын,
Самала күнге бастайтын,
... деген ер шыққан,
Топ бұзуға мен шыққам, деп сол жүгірген бойы қарсы топты жарып өтпек болады. Ол екпінді,күшті болса, топты жары өтіп, өзі қалаған бір қызды, не бір ер баланы жетектеп өз тобына алып келеді. Егер ол топты жарып алмаса, сол топтаөзі қалып қояды. Ендігі шақыруды екінші топ бастайды. Сөйтіп, ойынжалғаса береді. Ойында дөрекілік көрсетуге, жұптасқан жұдырықтыжүгіріп келе жатқан ойыншыға қарсы қоюға болмайды. Жүгірген ойнаушыда ойын ережесін сақтауға тиіс.

Асық ойыны

Асық ойыны - қазақ халқының дәстүрлі ойыны. Асық ойыны күндіз де, түнде де ойналады. Күндізгісі – мергендікке, түнгісі –ептілікке баулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп, ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары – оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы, алшы, хан (хан ату), т.б.

Алшы ойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады. Сақа болатын асық салмақты, ірі болуға тиіс. Ол көбінесе еркек қойлардың, не қошқарлардың асығы болып келеді. «Алшы ойыны» сақаның салмақты да алшы тұруына байланысты. Бұл ұту үшін өте қажет.

«Алшы ойынын» ойнаушыларға шек қойылмайды. Ойын басталар алдында, ойын жүргізуші, барлығының сақаларын жинап алып, ойында әркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігін анықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе, сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан кейін асық ататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқан асығын алып, әрі қарай ата береді. Енді бірде асық атқан кезде сақасы алшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады, ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып, кезекті келесі ойыншыға береді. Екінші ойыншы өз кезегінде сақасын иірген кезде тәйке түссе, онда өзінен кейін кезекте тұрған ойыншы көмбеде тұрып оның тәйке түскен сақасын атады, тигізсе, сақа иесі ойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алу үшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектерімен көнге тігілген асықты ата береді. Осы ретпен көндегі асықты атып тауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастыра береді.

Алшы – асықтың иірілгенде тегіс табаны жерге тиіп түсуі. Ойын кезінде оған бірінші дәрежелі мән беріледі.

Тәйке (таба) – асықтың иірілгенде шұңқырлау табаны жерге тиіп, тұрық түсуі. Ол екінші дәрежелі мәнге ие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес жоны үстіне қарап, етпетінен жатық түсуі. Ол үшінші дәрежелі мәнге ие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап, шалқасынан жатық түсуі. Ол төртінші дәрежелі мәнге ие.

Үш табан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керек үш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткенше созылады.

Омпы

Асық ойынының бір түрін «Омпы» деп атайды. Омпы – асықтың тұмсығымен жер тіреп, тік шаншылып түсуі. Бұл ойынды көбінесе бозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелерде ойнауға болады. Ойнаушылардың санына шек қойылмайды. Ойынның мақсаты - асық ұту. Ойнаушылар арасы 20 қадам екі көн сызады да біріншісіне төрт бұрыш жасайды (оның көлемі өзара келісіледі) дәл ортасындағы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілген асықтардың ортасына бір асық мұртынан «Омпы» тұрғызады. Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімнің өз кезектері бойынша, қолдарыңдағы сақаларымен «омпыны» ата бастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетіне шығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағы асықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқан асығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліп отырылады. Ойын жалғаса береді.

Асықты тігіп ойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1-1,20 см немесе 1,5 метрге дейін болады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асық ататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болып ату кезегін алады.

Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға

қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.

Алтыатар ойыны

Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған)баланың сақасы тігіледі. Кенейдің арасында саңлау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м жерден су (сызық) ал 5-6 м жерден қарақшы белгілейді. Кімде кім түптегі сақаны жұлып кетсе (судан шығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғаш сақасы шыққан бала, қалғандары одан кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған кенейдің бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардыңбірі — «Атбақыл» немесе «Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі баладан қатысады, қалғандары көрушілер болады. Ойынға қатынасушылар кез келген жерді таңдап алады да, өздері тұрған жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан жерден біреуі қолындағы асығын (не топайын, сиыр асығын, «топай» деп атайды) алыстата иіріп тастайды. Екінші ойыншы қолындағы асығымен оны атады. Егер де ол тигізсе, бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен жерге дейін арқалап барады. Енді екінші ойыншы сақасы түскен жерде тұрып, асығын алыстата иіріп тастайды. Бірінші ойыншы оны атады. Тигізсе, сақасы жатқан жерге дейін екінші ойыншы арқалап апарады. Егер асыққа тимей кетсе, келесі ойыншы атады. Ойын осылайша жалғаса береді де, ойыншылардың өзара келісімі бойынша тоқталады.

Ханталапай

Бұл отырып ойналатын ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады. Ойын үшін он асық таңдап алынады. Он бірінші асықтың ерекше өзге түске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де, қорытынды бойынша ойыншылардың кезектері анықталады. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос уыстай ұстаған бар асықты ортаға иіруі керек. Қалған ойыншылар өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» көз салады. Себебі, хан алшы түссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды,хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегі соған беріледі екен, хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі мен тәйкесін бір-біріне соғып, бір-біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да, ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100, 40) ойын жүргізуші алдын-ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады.

Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол – хан.

Хан алшы

«Хан алшы» ─ қазақ халқының ұлттық ойындарының бірі асық ойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп асықтың ең ірісі қызыл түске боялады. Бұл асық «Хан асығы» болып саналады. Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп,құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік, тайқы қалыптарымен түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында,
«Хан асығы» кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.

Ақсерек - көксерек

Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстаптұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.
1-ші топ.
Ойынды бастайды Ақсерек-ау, ақ серек,
Бізден сізге кім керек.2-ші топ.
Ақсерек-ау, ақ серек,
Сізден бізге ... (бала аты) керек.

Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Соқыр теке

Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота, бұзау, қозы, лақ,
Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ,
Мені ізден тап-тап - деп өлеңмен айтады.

Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.

Тақия тастамақ

Ойынға бірнеше бала қатысады. Балалар шеңбер жасап отырады. Жүргізуші шеңбердің сыртын айнала жүгіріп жүріп, біреуінің артына білдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына тұра қалуға тырысады.
Жүргізушіге жете алмаған бала айыбын төлейді, өнер көрсетеді.

Күш сынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2 бала шынтақтарын столға тіреп, қол бастарын

айқстырады. Кім білектістолға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2 білектен тартысып сынасуға да болады. Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады.

Арқан тарту

Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады.

Қай топ арқанды өз жағына тартып алып келсе, сол топ жеңіске жетеді.

Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса, құламаған бала жеңіске жетеді.

Сақина жасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізелерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала

алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе, ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.

Қуыр-қуыр қуырмаш

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға:

- Ортаңғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек.

Бас бармақтан бастап шынашаққа дейін, саусақтардың атын түгел атап береді: бас бармақ, балан үйрек, ортан терек, шылдыр шүмек, кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағыннан бастап, былай деп 5 саусақты түгел жазады.

Сен тұр қойыңа бар.Сен тұр түйеңе бар
Сен тұр жылқыңа барСен тұр сиырыңа бар
Сен кішкентай әлі жас екенсің
Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр.
Енді осы шынашақтың өзін алақан шұңқырына бүгіп тұқырта ұстайды
Қуыр-қуыр, қуырмашБалапанға бидай шашӘжең келсе есік аш
Қасқыр келсе мықтап бас
Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды.
Осыдан соң:
Мына жерде қой бар Мына жерде жылқы барМына жерде түлкі бар

- деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп, ең соңында мынажерде күлкі бар – деп қытықтайды.

Аударыспақ

«Аударыспақ» ─ өте көне дәуірден келе жатқан қазақ халқының ұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінен таралған ойын. Балалар екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай), ұзындығы 70-80 сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағаш аттардың ара қашықтығы екі жақтан созылған қол жететіндей болса жеткілікті. Оларға мінген шабандоз балалар бір-біріне қарама-қарсы отырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп, әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударып түсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шарты бұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуі керек. Қай топ жеңсе сол топ жеңімпаз атанады.

Теңге ілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке- жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.

Көтермек

Ортаға екі ойыншы бала шығады. Бір-біріне арқаларын беріп тұрады.Белгі бойынша кім бірін-бірі арқада көтеріп алса, сол бала жеңіске жетеді.

Жеңіске жеткен бала ойында қала береді де басқа балалармен біргекүш сынасады.

Қыз қуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады, қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса, сол бала жеңіске жетеді.Ал қуып жете алмаған жағдайда өлең айтып немесе би билеп өнерін көрсетеді.

Түйілген орамал

Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады,қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.

Әуе таяқ

Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта 5-тен 10-ға дейін ойыншы болады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі,

жерге түзу сызық сызылады. Ойыншының біреуі ортаға шығады да бір алақанына зат жасырып, екінші қолының жұдырығын бірдей жұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы сол болады. Сөйтіп қолындағы таяғын жоғары лақтырады. Осы кезде қасындағы ойыншы да таяғын лақтырады, қасындағы баланың таяғын қағып түсіруі шарт. Таяқты қағып түсірген бала өз тобына ұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға 5-10 бала қатысады. Олар оңаша жерге топталып өз араларынан бір баланы қазық етіп белгілейді. Қазық тұрған жерінде қозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушылар қазықты алыстан қоршап бірте-бірте жақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қара құлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! - деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталған бала қара құлақ болып, ойын әрі қарай жалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бір адамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай, кідірмей аттап жүріп айтуы керек. Тоқтамай қателеспей айтып шықса, жүлде алады. Егер қателессе ойыннан шығады. Мысалы: жаңылмай 10ақынның немесе 10 өзеннің атын атауы керек.

Ақшамшық (сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны. Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады. Ойынға он-он бес адам қатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақина ұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Ойынды жүргізушінің алақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардың алақанына сақина салған болады, «Тұр сақинам, тұр», - деп, немесе

«Ақшамшығымды бер!» деп дауыстайды. Сол сәт сақина тасталған адам орнынан атып тұруға тиісті, «Сақина менде», - деп. Оны көршісі ұстайалмай қалса, жұрт алдында өз өнерін көрсетеді.

Ақсүйек

Ең алдымен, ойнаушылар өзара келісіп, жеңген топ үшін жүлде тағайындайды да, екі топқа бөлінеді. Топ басқарушылар ақсүйекті қайсысының лақтыратынын шешіп алу үшін кезектесіп таяқ ұстайды, таяқтың басына кімнің қолы бұрын шықса, сол ақсүйекті құлашы жеткенше лақтырады. Ақсүйек жерге түскеннен кейін ғана ойыншылар іздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды. Ақсүйекті тапқан ойыншы ешкімге білдірмей,

көмбеге қашуға әрекет жасайды да, ал қарсыластары біліп қалса, қолма-қол тартып алуғатырысады. Сондықтан ақсүйекті алдымен тауып алған топтың ойыншылары біріне-бірі лақтырып, көмбеге қай топтың адамы бұрын жеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйекті екінші топ лақтырады, сөйтіп ойын жалғаса береді.

Сиқырлы таяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолында таяғы бар ойын жүргізуші шеңбердің ортасына келеді де, ойынның тәртібін түсіндіреді. Ойнаушыларды бірден бастап түгел нөмірлеп шығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғын шеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоя береді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқты ұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруымен ортаға шығып, өнер көрсетеді. Ойынға қатысушылардың бәрі бір-бір реттен міндетті түрде ойнап шығулары керек. Ал одан әрі ойынды жалғастыру-жалғастырмау ойнаушылардың өз еркінде. Ойнаушылардыңсаны көп болса, ойын қызықты өтеді.

Арқан тартыс

Бұл ойынның екі түрі бар. Біріншісі жазда көгал үстінде, екіншісі қыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кем болмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшы түйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаны байлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз жағында бойларына қарай сап түзеп, ойын бастауға белгі берілгенде арқанды өз жағына қарай тартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып, үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасына аққала үйіліп, екі жақ оны өзіне қарай құлату үшін тартады.

Тымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады. Бір баланы ойынды жүргізуге белгілейді. Ол: «Ал, ойынды бастаймыз, бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-бір ойыншы дыбыс шығармауы, үн қатпауы керек. Алайда бастаушы ғана сөйлеуге ерікті. Ол адам күлерлік қимыл-қозғалыспен әзіл-қалжың сөздерді айтып, қалай да біреуді күлдірудің амалын іздейді. Қалжың жыр да айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардың аты қалжың өлеңге қосылмауы керек. Әзілі де, сықағы да өтпесе, бет-аузын тыржыңдатып, әр түрлі құбылтады. Қолайсыз қимылдармен құбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтар қояды. Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады. Өлең айтады, ән салады не би билейді. Сондықтан ойынды жүргізуші тілмәр, әзілкеш, күлдіргі бала болуы керек.

Көрші ойыны

Көрші ойынын үлкен бөлмеде немесе таза ауада көгалды жерде өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Яғни екі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір бала ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусың ба?» - деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, онда сұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан
«Көршіңмен татусың ба?» деп сұрап, ойынды соза береді.

Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған баланы жібергісі келмесе, онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпаш айтып береді. Осылай ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойын жалғаса береді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрады да, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан бала өлең, тақпақ, әңгіме айтып тұрып кез-келген жерінде жата қалады, не болмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттерді жасайды. Оның өлең, тақпақ, әңгіме айтып тұрып істеген қимылдарын

қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгіме айтып күлдіреді.

Ойын балаларды шығармашылыққа, ынтымақтастыққа, аңғарымпаздыққа үйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарының шынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтап ұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығып алады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы команда берісімен, шынтақтарын сол орнынан қозғамай, қарсыласының тіреулі қолын шалқасынан түсіруге ұмтылады. Білегі тайып жантайған бала жеңіледі. Бұл білек күшінің жетілуіне көмектеседі.

Шалма

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдап отырады. Ойын үйде, аулада өте береді. Ойыншылар біріне-бірі қарсы қарап отырады да, дайын болған шалманы бірінің қолынан бірі алады. Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққа кигізеді, ортаңғы саусақпен кезекпен іліп алады, сонда «ыңыршаң»шығады.

Екінші жағдайда, келесі ойнаушы басбармақ және сұқ қолымен ыңыршақтың екі жақ керегесінің үстінен астына қарай алып, «кереге» шығарады. Үшінші жағдайда керегені үстінен астына қарай алып, «шаңырақ» шығарады. Төртінші жағдайда шаңырақты екі шынашақпен айқастыра іліп алып, «астауша» шығарады. Бесіншіде «кереге» қайталанады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырып ойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ» болып қайталана береді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейте беруге тырысады.

Бұл жас өспірімдердің тұрмыстағы үй жабдықтарын қалай пайдаланатындықтарын көз алдына елестетіп, соларды өзі жасағандай әсерлендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске, ой-жүйелерін дамытуға үлкен көмек береді.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» б/бақшасы
Топ: «Көгершін» мектепалды тобы
Балалардың жасы 5 – жастағы балалар
Жоспардың құрылу кезеңі 03.04 - 07.04.2023 ж (I – апта)

Күн тәртібі	***Дүйсенбі 03.04.2023ж***	***Сейсенбі 04.04.2023ж***	***Сәрсенбі 05.04.2023ж***	***Бейсенбі 06.04.2023ж***	***Жұма 07.04.2023ж***
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(коммуникативтік дағды)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды тәрбиелеуде қиын мәселелері бар ата-аналарға арналған кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Жұлдыздар әлемі"** Мақсаты: өлі табиғаттың түрлі нысандарын бақылау; балаларға жұлдыздар әлемі туралы жалпы түсінік беру.	**Дидактикалық ойын. "Адасқан сандар".** Мақсаты: Балалардың түсінігінде сандар тізбегі жайындағы білімдерін нығайту; реттік сандарды пысықтау; сандар тізбегінде аталған санның көршілерін немесе тізбектегі кез келген санның арасында жасырынған санды тауып атауға	**"Зымыран ұшар ғарышқа"** Мақсаты: балаларды есу, созу, тегістеу әдістерін қолдана отырып зымыранды мүсіндеуге үйрету. **(шығармашылық іс-әрекет)**	**"Біздің ғарышқа саяхатымыз"** Мақсаты: балаларды "ғарышқа саяхат" тақырыбы аясында қарапайым сюжетті құрастыруға баулу; өз қиялдарына, ғарыш кемелері мен денелері, ғарышкерлер туралы түсініктеріне сүйеніп қағаз бетіне жоспарлап, орналастырып, салу	**"Скафандр киеміз" саусақ жаттығуы.** Арманшыл баламыз, Ғарышкер боламыз. Бір аяқты өткізіп, Екіншіні саламыз. Қолды жеңге өткізіп, Қолды жеңге өткізіп, Сыдырманы жүргізіп, Киеміз скафандрды. Алақай! Алақай! Ғарышкерміз, балақай!

		жаттықтыру; зейінді, ойлау, елестету қабілеттерін дамыту; шапшаңдыққа, зеректікке тәрбиелеу. **(таным іс-әрекеті)**		дағдыларын жетілдіру. **(шығармашылық іс-әрекет)**	Алақай! Алақай! Ғарышкерміз, балақай! **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Таңертенгі жаттығу	**Комплекс №12 «Қаздар»** Бір – бірінің соңынан жүру. Жүгіру. Бастаушының және соңғы балалның соңынан жүру. Шеңбер бойына тұру 1. «Қаздар қанатын қағады» 2. «Қаздар сыбырлайды» 3. «Қаздар жем жеуде» 4. «Қаздар ұшып кетті» Тыныс алу жаттығуы 5. «Тук – тук»				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сүлгімен сүртіну. Осы шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. *Көркем сөз* Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып жедім қаймағын **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Арайлап таң атты, Алтын сәуле таратты. Жарқырады күніміз. Жарқырайды даламыз.	Жарық болсын күніміз, Жарқын болсын үніміз. Елін сүйіп ер жетер,	**Шона Смаханұлы «Космосқа ұшамын».** «Сәт сапар!» деп, достар берген	Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабақ түйген не керек,	**«Көңіл - күйдің кездесуі»** Мақсаты: мейірімділікке, өзгенің көңіл-күйін

	Қайырлы таң, Қайырлы күн, балалар! **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Біз болашақ гүліміз. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Гүлге толып құшағым, Асамын да асқар өрден, Космосқа ұшамын. Болса-дағы қанша көркем, Көкте қайтіп жай табам?! Ораламын асыл өлкем Отаныма қайтадан. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Көңілді боп жүрейік! Кел, балалар, күлейік! Күлкіменен түлейік! Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік! **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	түсінуге тәрбиелеу. **(әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)**
Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** Еңбектеу, өрмелеу: **Міндеті:** гимнастикалық қабырғамен өрмелеу **Физикалық дағды** Ойын: «Гимнастикалық бөрене үстінде жаттығу жасау» Мақсаты: балаларды гимнастикалық бөрене үстінде тепе-теңдік сақтай отырып жаттығу жасауға үйрету. **Сөйлеуді дамыту** «Әлем ертегісі» **Міндеті:**	**Дене шынықтыру** Лақтыру, қағып алу, домалату: **Міндеті:** допты лақтыру және алға қарай жылжып, екі қолымен қағып алу (арақашықтығы 4–5 метр). **Физикалық дағды** Ойын:«Тепе-теңдікті сақтаймыз» Мақсаты: балаларды допты бір қолымен жоғары лақтырып, бір қолымен қағып алуға үйрету. **Сауат ашу негіздері**	**Сауат ашу негіздері** «Дыбыстар мен әріптер» **Міндеті:** Жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру. Жазу парағында бағдарлай білу, жазу жолы мен жоларалық кеңістікті ажырата білуге үйрету. **Коммуникативтік дағдыларды дамыту** «З» дыбысы (пысықтау) Мақсаты: балаларды «З» дыбысы және	**Дене шынықтыру** Лақтыру, қағып алу, домалату: **Міндеті:** допты лақтыру және алға қарай жылжып, екі қолымен қағып алу (арақашықтығы 4–5 метр). **Физикалық дағды** Ойын «Тепе-теңдікті сақтаймыз» (пысықтау) Мақсаты: балаларды допты бір қолымен жоғары лақтырып, бір қолымен қағып алуға үйрету.	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Сөйлеуді дамыту** «Әлем ертегісі» **Міндеті:** бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру **Коммуникативтік дағдыларды дамыту** «Түлкі мен қоян» орыс халқының ертегісі» (пысықтау) Мақсаты: ертегіні оқу барысында оқиға

	ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шығару **Коммуникативтік дағдыларды дамыту** «Түлкі мен қоян» орыс халқының ертегісі Мақсаты: ертегіні оқу барысында оқиға желісі мен кейіпкерлерді белгілер арқылы сызып көрсетіп, әр белгінің нені бейнелейтінін түсіндіру. **Математика негіздері** Шама **Міндеті:** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу **Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту** Ойын: «Үй жануарларының өрістегі жолдарын	«Дыбыстар мен әріптер» **Міндеті:** «З» дыбысы Жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру. Жазу парағында бағдарлай білу, жазу жолы мен жоларалық кеңістікті ажырата білуге үйрету. **Коммуникативтік дағдыларды дамыту** Мақсаты: балаларды «З» дыбысы және әрпімен таныстыру. Ұсынылған әрбір сөзге дыбыстық талдау жасауға және жаза білу **Көркем әдебиет** «Менің сүйікті ертегім» **Міндеті:** Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну	әрпімен таныстыру. Ұсынылған әрбір сөзге дыбыстық талдау жасауға және жаза білу **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Шама **Міндеті:** Беттестіру, тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру **Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту** Ойын: «Өрістегі төлдерді санадың ба?» Мақсаты: балаларды заттарды салыстыру негізінде тең бөліктерге бөліп сандық мөлшерін теңестіруді меңгерту **Қоршаған ортамен таныстыру**	**Көркем әдебиет** «Менің сүйікті ертегім» **Міндеті:** Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну **Коммуникативтік дағдыларды дамыту** «Үш дос» украин халқының ертегісі Мақсаты: ертегінің мазмұнын түсіндіру, әңгімелеуге, театр арқылы сахналауға үйрету **Сауат ашу негіздері** Сөздер **Міндеті:** сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **Коммуникативтік дағдыларды дамыту** Ойын: «Қарама-қарсы сөздер» Мақсаты: сөздерді салыстыру жолымен	желісі мен кейіпкерлерді белгілер арқылы сызып көрсетіп, әр белгінің нені бейнелейтінін түсіндіру. **Қоршаған ортамен таныстыру** «Төрт түлік мал» **Міндеті**: Қазақстан аумағын мекендейтін жануарлар мен олардың төлдерін атау және олардың өздеріне тән белгілері бойынша ажырату. **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Төрт түлік мал» пысықтау Мақсаты: балалардың Қазақстанда қолда өсірілетін түлік түрлері, үй жануарларына күтім жасау, олардың тіршілік қалпы туралы түсініктерін

	салыстырайық» Мақсаты: балаларды заттардың шамасын салыстыруда шартты өлшемді пайдалануға баулу **Сурет салу** «Гүлдер» **Міндеті:** Суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қатты баспай бейненің сұлбасын салу **шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту** Ойын: «Інжу гүлдер» Мақсаты: балаларды қылқалам мен мақта таяқшасымен салу техникаларын үйлесімді пайдалану іскерлігін ұштау; көктем гүлі інжугүлдің құрылым және түс ерекшеліктерін байқап, қағаз бетінде көрсете білу.	**Коммуникативтік дағдыларды дамыту** «Құмырсқа» қазақ халқының ертегісі Мақсаты: ертегінің мазмұнын түсіндіру, әңгімелеуге, саусақ театры арқылы сахналауға үйрету. **Қазақ тілі** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. **Міндеті:** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту **Коммуникативтік дағдыларды дамыту** «[И] дыбысы (артикуляциясы, тіл ұстарту, сөздердегі дыбыстардың орнын табу) мен әрпі (атау негіздері)» Мақсаты: [И] дыбысын сөздің басында, ортасында	«Төрт түлік мал» **Міндеті**: Қазақстан аумағын мекендейтін жануарлар мен олардың төлдерін атау және олардың өздеріне тән белгілері бойынша ажырату. **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру** Ойын: «Төрт түлік мал» Мақсаты: балалардың Қазақстанда қолда өсірілетін түлік түрлері, үй жануарларына күтім жасау, олардың тіршілік қалпы туралы түсініктерін кеңейту.	балалардың ой-өрісін кеңейту, ойлау қабілетін дамыту, сөздік қорын қарама-қарсы сөздермен молайту, зейінділігін арттыру. **Математика негіздері** Шама **Міндеті:** Беттестіру, тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру **Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту** Ойын: «Өрістегі төлдерді санадың ба?» Мақсаты: балаларды заттарды салыстыру негізінде тең бөліктерге бөліп сандық мөлшерін теңестіруді меңгерту	кеңейту. **Қазақ тілі** Байланыстырып сөйлеу. **Міндеті:** Балалардың түрлі әрекеттерінде бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру **Коммуникативтік дағдыларды дамыту** «Балықшы мен балық» туралы ертегісін әңгімелеу Мақсаты: «Отан оттан да ыстық» мақалы, суреттерге сүйене отырып, диалогтарда қарапайым сөйлемдер құруға жаттықтыру

		кездесетінін ұғындыру, айтылуын дұрыс меңгерту, көру және есту қабілетін дамыту.			
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен **(қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, таным іс-әрекеті)**	**Картотека №1 «Ауа – райына бақылау жасау»** Мақсаты: Көктемнің алғашқы айы мен соңғы айын салыстырабілуге үйрету. Ауа райының өзгерісін анықтап, оны ажырата білуді жалғастыру. Балалардың байқампаздығын, табиғат пен қарым – қатынасын дамыту.	**Картотека №2 «Күнге бақылау жасау»** Мақсаты: Тақырып бойынша белсенді сөздікті дамыту. Күн туралы мәлімет беру.	**Картотека №3 «Желге бақылау жасау»** Мақсаты: Балалардың көктем мезгіліндегі құбылыстар жайынша білімдерін кеңейту, желдің аспандағы бұлттарға олардың қозғалысына әсерін тигізетінін айту.	**Картотека №4 «Аспанға бақылау жасау»** Мақсаты: Бақылау барысында көркем сөзді қолдануға үйрету. Аспан туралы жалпы түсінік орнату.	**Картотека №5 «Шоғырланған бұлтқа бақылау жасау»** Мақсаты: Шоғырланған бұлтты аспаннан көріп, қайталанбас сұлулығын байқай білуге үйрету. Шығармашылық қабылдауын дамыту.
Серуеннен оралу	Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын, асханада кезекшілердің міндеттерін орындауға, түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу. Қоғамдық орындарда гигиена ережелерін сақтау дағдыларын қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу,				

	тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сүлгімен сүртіну. Осы шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. *Көркем сөз* Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып жедім қаймағын. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	"Мысықтың ызалануы" жаттығуы (тіземен тұрып, белді бүкірейтіп, басты төмен түсіру). Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Картотека №1** **Д/о: «Мені кім шақырды?»** Мақсаты: Өз құрбы – құрдастарының даусын тани білуді дамыту.	**Картотека №2** **Д/о: «Айырмашылығын тап»** Мақсаты: Зейіннің шоғырлануын байқағыштықты дамыту.	**Картотека №3** **Д/о: «Жұбынды таңда»** Мақсаты: Қысқа мерзімді есте сақтауды жаттықтыру.	**Картотека №4** **Д/о: «Кім есінде көп сақтайды»** Мақсаты: көріп, есте сақтауын дамыту	**Картотека №5** **Д/о: «Суретке сәйкес жұбын таңда»** Мақсаты: Логикалық ойлауды, заттың бар белгілерін анықтау, затты сипаттамасына қарай тануды дамыту.
Балалармен жеке жұмыс	Еркебай Әдеміге геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын	Д/о: «Көктем белгілерін ажыратамыз» Жүрсінбек Сарамен жыл мезгілдері белгілерінің	Өмір Айсұлтанмен бірге өлең жаттауға көмектесу, тілін дамыту. Көкке ұшамын - Ұшқыш болар	Бауыржанқызы Айаруға «Мен ғарышкер боламын» өлеңін жаттауға көмектесу Аспан, аспан,	Қарынтай Муслимді «Ғарышқа самғап ұшайық» саусақ жаттығуын жасауға көмектесу Ғарышқа самғап

	шетке шығармай бастыру, бояу. **(шығармашылық іс-әрекет)**	суреттерінің ішінен көктем мезгілінің белгісін ажыратуды үйрету мақсатында жұмыс **(қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)**	баламын. Соңына ерем Ер ғарышкер ағаның. (Тұманбай Молдағалиев) **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	арайлым, Саған жиі қараймын. Сені көзбен шоламын... Мен ғарышкер боламын. Ж.Смақов **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	ұшайық (саусақтарын бүгіп, қолдарын жоғары-төмен қозғау), Аспан төсін құшайық (кеуде алдында бүгілген қолдарымен өзін құшақтау). Қанаттарды кең жайып (қолдарды жан-жаққа тік жаю), Ұшақ болып ұшайық (жайылған қолдармен ойын алаңында жан-жаққа жүгіріп "ұшу") - Зуууу! Зуууу! Балалар тәрбиешіке еліктеп әуен ырғағына, сөздерге сай қимылдайды.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау **(мәдени-гигиеналық даңдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Картотека №1** **Д/о: «Мені кім шақырды?»** Мақсаты: Өз құрбы – құрдастарының даусын тани білуді дамыту.	**Картотека №2** **Д/о: «Айырмашылығын тап»** Мақсаты: Зейіннің шоғырлануын байқағыштықты	**Картотека №3** **Д/о: «Жұбынды таңда»** Мақсаты: Қысқа мерзімді есте сақтауды жаттықтыру.	**Картотека №5** **Д/о: «Суретке сәйкес жұбын таңда»** Мақсаты: Логикалық ойлауды, заттың	**Картотека №4** **Д/о: «Кім есінде көп сақтайды»** Мақсаты: көріп, есте сақтауын дамыту

		дамыту.		бар белгілерін анықтау, затты сипаттамасына қарай тануды дамыту.	
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Баланы ойлануға қалай үйретуге болады?» атты тақырыпта ата-аналарға кеңес.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	«Баланың демалысын дұрыс ұйымдастыру».	«Отбасындағы бала тәрбиесінің маңызы» тақырыбында ата-аналарға кеңес.	Балалардың тазалығы туралы ата-аналармен әңгімелесу.

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» б/бақшасы
Топ: «Көгершін» мектепалды тобы
Балалардың жасы 5 – жастағы балалар
Жоспардың құрылу кезеңі 10.04 - 14.04.2023 ж (II – апта)

Күн тәртібі	***Дүйсенбі 10.04.2023ж***	***Сейсенбі 11.04.2023ж***	***Сәрсенбі 12.04.2023ж***	***Бейсенбі 13.04.2023ж***	***Жұма 14.04.2023ж***
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Бала - ата-ана көзімен» сауалнамалар жүргізу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**«Боямақты бояйық»** Мақсаты: Көктем мезгіліндегі боямақтарды бояу. **(шығармашылық дағдыларды дамыту)**	**Үстел – үсті ойыны: «Қоқыстан тазалау»** Шарты: Ғаламшарды қоқыстан тазарту керек, ол үшін мына геометриялық денелерді пішініне қарай топтастыруымыз керек. **(физикалық, танымдық дағдыларды дамыту)**	**Д/о: «Көктем белгілерін ажыратамыз»** Мақсаты: Балаларды тез ойлануға тәрбиелеу. Шарты: Мына жерде жыл мезгілдерінің белгілерін білдіретін суреттер тұр. Осы белгілердің ішінен көктем мезгілінің белгісін ажыратып алуымыз керек. Балалар суреттерді жылдам қойып	**Д/о: «Қай өсімдік екенін тап».** Мақсаты: тақырыпты сипаттау және оны сипаттама бойынша тану. Шарты: Тәрбиеші бір баланы өсімдікті сипаттауға немесе ол туралы жұмбақ жасауға шақырады. Басқа балалар бұл қандай өсімдік екенін табуы керек. **(коммуникативтік, әлеуметтік**	**Қ/о: «Бос орын»** мақсаты: Балаларға тез ойлануға және шапшаң, епті қимылдауға баулу. Шарты: Балалар шеңберді айналып молдас құрып отырады. Қолына қамшы ұстаған жүргізуші ойыншылардың бірінің қасына тоқтайды және қамшыны соның артына қойып кетеді.

			шығады. **(танымдық, әлеуметтік дағдыларды дамыту)**	**дағдыларды дамыту)**	«Бұл жер тар, өз орныңды тап!» деген сөздерді айтады. Ойыншы қамшыны алады және жүргізушіні қуа жөнеледі. Егер оны ұстап алса, қамшымен ақырын ұрады. Ал жүргізуші сол ойыншының орнына отырып алуы тиіс. Егер отырып алса, ойыншы ойынды жүргізеді. **(физикалық дағдыларды дамыту)**
Таңертенгі жаттығу	**Комплекс №12 «Қаздар»** Бір – бірінің соңынан жүру. Жүгіру. Бастаушының және соңғы балалның соңынан жүру. Шеңбер бойына тұру 1. «Қаздар қанатын қағады» 2. «Қаздар сыбырлайды» 3. «Қаздар жем жеуде» 4. «Қаздар ұшып кетті» Тыныс алу жаттығуы «Тук – тук»				
Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сүлгімен сүртіну. Осы шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. *Көркем сөз* Тағы міне, таң атты,				

	Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жарқырап күн де ашылды, Айналаға нұр шашылды. Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! Қайырлы күн! Біз сүйікімді баламыз! **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Жүректен жүрекке Балалар шеңберге тұрып төмендегі өлең жолдарын қайталайды: Күніміз ашық болсын! Түніміз тыныш болсын! Ауамыз таза болсын! Суымыз мөлдір болсын! **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**«Көңіл-күйді анықтау»** Ойынның Мақсаты: мейірімділікке, жақын адамның көңіл-күйін көре білуге тәрбиелеу . Тәрбиеші балаларға айналасындағы адамдарға көңіл бөлу керектігін түсіндіреді. Бір бірінің көзіне, бет-әлпетіне қарап, көңіл-күйді анықтауды ұсынады. Балалар жұптасып, қолдарынан ұстайды. Тәрбиеші оларға: «Тек көздеріңе қарап,	**«Әдепті сөздер шеңбері»** Ойынның Мақсаты: сыпайы қарым-қатынас жасауға үйрету, зейінділікке, мейірімділікке баулу. Балалар шеңберге тұрады, бір-біріне ойыншықты бере отырып, әдепті сөздер айтады. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Арайлап таң атты, Алтын сәуле таратты. Жарқырады күніміз. Жарқырайды даламыз. Қайырлы таң,

			бір-біріңнің қолдарыңнан ұстап, әр түрлі эмоцияларды үнсіз жеткізуге тырысыңдар: «Мен көңілсізбін, маған көмектес! Мен көңілдімін, кел ойнайық! Мен сенімен дос болғым келеді!» және т.б. деп айтады. Балалар тапсырманы жұппен орындайды. Содан кейін балалар қандай эмоцияның берілгенін және қабылдағанын талқылайды. **(әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)**		Қайырлы күн, балалар! **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Сауат ашу негіздері** "[э] дыбысы және Ээ әрпі". Мақсаты: Э э дыбысы мен әрпін таныстыру, сөздерге дыбыстық талдау жасауға, дыбыс пен әріпті ажырата білуге,	**Сауат ашу негіздері** "[э] дыбысы және Ээ әрпін қайталау". Мақсаты: Э э дыбысы мен әрпін таныстыруды қайталау, сөздерге дыбыстық талдау жасауға, дыбыс пен	**Математика негіздері** "Ағаштар жайлы сен не білесің?" Мақсаты: балалардың заттарды салыстыра білуге ортақ қасиеттері бойынша топтастыра	**Математика негіздері** "Ағаштар жайлы сен не білесің?" (пысықтау) Мақсаты: балалардың заттарды салыстыра білуге ортақ қасиеттері	**Сауат ашу негіздері** "[ц] дыбысы және Цц әрпі". Мақсаты: балаларға [ц] дыбысы мен әрпін таныту. [ц] дыбысына байланысты жаңа сөздермен

	берілген сөздерді дұрыс оқуға, жаза білуге үйрету. **Қазақ тілі** "[Э] дыбысы (артикуляциясы, тіл ұстарту, сөздердегі дыбыстардың орнын табу) мен әрпі (атау негіздері)". Мақсаты: [Э] дыбысының айтылуын дұрыс меңгерту, артикуляциялық жаттығуларды дұрыс, толық орындауын қалыптастыру, көру және есту қабілетін дамыту. **Дене шынықтыру** "Қолды алға-артқа сермеп, құм толтырылған қапшықты лақтыру" Мақсаты: балаларды қолды алға-артқа сермей отырып, құм толтырылған қапшықты нысананың ортасына	әріпті ажырата білуге, берілген сөздерді дұрыс оқуға, жаза білуге үйретуді пысықтау. **Математика негіздері** "Баубақшаның ағаштарына суды қалай жеткіземіз?" Мақсаты: балалардың заттар топтамаларын салыстыруда "кем", "артық", "тең" белгілерін пайдалана білуге үйрету. **Музыка** "Атамекен, ақ мекен" Мақсаты: балалардың әннің сөзі мағынасын түсіне білу, музыкалық фрагментті басынан аяғына дейін мұқият тыңдай білу, музыкалық аспаптарда ырғақты ойнай білу; жоғары және төменгі	білу дағдыларын дамыту; сан құрамын, заттар жиынтығын цирфмен сәйкестендіруді пысықтау. **Қазақ тілі** "Бердібек Соқпақбаев "Ағаштар неге ашуланды" әңгімесі. Ағаш түрлері" Мақсаты: Балаларды Б.Соқпақбаев "Ағаштар неге ашуланды" әңгімесінің мазмұнымен таныстыру; ағаштарға күтіммен қарауға тәрбиелеу. **Дене шынықтыру** "Тепе-теңдікті сақтап, құм толтырылған қапшықты лақтыру" Мақсаты: балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға қос аяқтап секіру; кегльдер	бойынша топтастыра білу дағдыларын дамыту; сан құрамын, заттар жиынтығын цирфмен сәйкестендіруді пысықтау. **Сөйлеуді дамыту** "Б. Соқпақбаев «Ағаштар неге ашуланды?»" (қайталау) Мақсаты: балаларға "Ағаштар неге ашуланды?" ертегісін оқып беру; сұрақ жауапқа монологтік және диологтік байланыстырып сөйлеуді қосып, мазмұнды сурет бойынша әңгімелеуді, схемаға сүйене отыра, заттарды салыстырырып әңгімелеуін дамыту. **Музыка** "Көгілдір көктем" Мақсаты: балаларды түрлі қарқындағы	таныстыру. **Құрастыру** "Құрылыс ғаламшары" Мақсаты: балаларды құрылыс материалдары білеу, арка, призма, текше, цилиндрды пайдалана отырып ғарыш кемесін құрастыруды үйрету. **Дене шынықтыру** "Тепе-теңдікті сақтап, құм толтырылған қапшықты лақтыру" (пысықтау) Мақсаты: балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға қос аяқтап секіру; кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден оң және сол аяқты алмастыра отырып жүруге үйрету.

	лақтыруға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** "Ағаштың қасиеттері" Мақсаты: балалардың көктемдегі маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту; ағаштардың бүршік жаруы туралы ақпаратты өздігінен толықтыруға машықтандыру.	дыбыстарды ажыратып, ән айта білу қабілеттерін жетілдіру. **Сөйлеуді дамыту** "Б. Соқпақбаев «Ағаштар неге ашуланды?»" Мақсаты: балаларға "Ағаштар неге ашуланды?" ертегісін оқып беру; сұрақ жауапқа монологтік және диологтік байланыстырып сөйлеуді қосып, мазмұнды сурет бойынша әңгімелеуді, схемаға сүйене отыра, заттарды салыстырырып әңгімелеуін дамыту.	арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден оң және сол аяқты алмастыра отырып жүруге үйрету. **Көркем әдебиет** "С.Қалиев «Тұңғыш қазақ ғарышкері» өлеңін жаттау". Мақсаты: балаларға ғарыш туралы түсінік беру, өлеңнің мазмұнын түсіне білуге үйрету.	музыканы тыңдауға және музыкалық шығарманы эмоциямен қабылдауға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** "Жас бағбандар" Мақсаты: балаларды табиғаттағы мінез-құлық ережелерімен таныстыру; еліміздің көрікті жерлері туралы түсініктерін кеңейту.	**Көркем әдебиет** "Менің сүйікті ертегім. «Құмырсқа» қазақ халқының ертегісі". (қайталау) Мақсаты: ертегінің мазмұнын түсіндіру, әңгімелеуге, саусақ театры арқылы сахналауға үйрету.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Картотека №7 «Жылғалар мен шалшықтарды бақылау»** Мақсаты: Балаларды	**Картотека №8 «Ағаштарға бақылау жасау»** Мақсаты: Ағаштарды бүрлері мен	**Картотека №9 «Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау»** Мақсаты: Гүлдеген	**Картотека №10 «Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау»** Мақсаты:	**Картотека №11 «Бақбақтың өсуін бақылау»** Мақсаты: Өсімдіктің өсуі және өсу реті

	қардың еруінен пайда болатын жылға мен шалшықтар туралы түсінігін қалыптастыру **Еңбек:** Аула маңын қоқыстан тазарту **Жұмбақ:** Жылт – жылт еткен, Жырадан өткен **Қимылды ойын:** «Батылдар» Мақсаты: Ойлауды, зейінді, кеңістікті бағдарлай алу іскерлігін дамыту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ойын барысында балалардың бір – бірімен қарым – қатынас жасауын қадағалау. Өзге балалардың жасаған қылықтарына баға бере білу.	бұтақтарына қарап айыра білуге үйрету. Салыстыра білу қабілеті мен нақты белгілерін атай білуге үйрету. Табиғаттан алған әсерлерін қуанышты көңіл – күйлерін білдіре білу. **Еңбек:** Бұтақты кесуден кейінгі қалдықты жинау. Мақал – мәтел: «Бір ағаш кессең, жүз ағаш отырғыз» **Қимылды ойын:** «Ағаштан ағашқа» Мақсаты: Ойын барысында ойынды әділ бағалауға үйрету. Жолдастарымен ақылдаса білуді дамыту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ойын барысында жұбымен бірге бірлесіп, ойын нәтижесін бөлісе білуге үйрету.	ағаштардың сұлулығын айыра білу, ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде қалыптастыру. Эстетикалық талғам мен сезімді тәрбиелеу. **Еңбек:** Ағаш түбін әктеу **Мақал – мәтел:** «төлден мал өседі Шыбықтан тал өседі **Қимылды ойындар:** «Секіргіш бақалар» Мақсаты: Балалардың физиологиялық ұйымшылдық, төзімділік қасиеттерін дамыту. **Өзіндік іс- әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: ойын барысында бір – бірімен қарым – қатынас жасап, өз ойларын ортаға салып, құрдастарының шешіміне	Табиғаттың оянуына байланысты балаларда көтеріңкі көңіл күйді ояту. Өсімдікті аялап, күте білуге үйрету. **Еңбек:** Ауладағы қураған шөпті жинау. **Мақал – мәтел:** «Адам жерге нәр береді, жер адамға нан береді» **Қимылды ойын:** «Көк шөпте хоккей» Мақсаты: Ойында Достық көмекке келуді үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Балаларға өз беттерімен ойын тақырыбын таңдауға үйрету. Өз тәжірбиесі негізінде бақылау барысынан алған жағымды тұстарды дамыту. Әр саладан алған білім көзін ойын кезінде көрсете білу.	туралы түсініктерін нығайту. Бақбаққа және басқа өсімдіктерге ықыласпен қарауды тәрбиелеу. Байқампаздықты дамыту. **Еңбек:** Гүлзарлардағы гүлдерді бағып, күту. **Жұмбақ:** Кіп – кішкентай қауға бас, Шашы түссе дауламас. (Бақбақ) Қимылды ойын: «Гүлдер» Мақсаты: Ойлауды, зейінді, кеңістікте бағдарлай алу іскерлігін дамыту. Өзіндік іс- әрекет: Еркін ойындар Мақсаты: Ойыншықтың тақырыбын балалар алдын ала талқылап, рөлдерді бөліп, 3-4 адамнан тұратын бастапқы заттық кеңістіктегі

			келіспеушілік білдіре білу. Рөлдерге бөлу, ойыншықты бөлісе білуге дағдылан дыру.		қозғалысты ұйымдастыру.
Серуеннен оралу	Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын, асханада кезекшілердің міндеттерін орындауға, түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу. Қоғамдық орындарда гигиена ережелерін сақтау дағдыларын қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сүлгімен сүртіну. Осы шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. *Көркем сөз* Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Арқаға арналған "Ауа райы" жаттығуы; балалар бірінің артына бірі тұрып, алдыңғы тұрған баланың арқасына әтүрлі массаж (уқалау) жасайды. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру.				

	Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Д/о: «Не жасырынғанын айт»** Мақсаты: Балалардың ойлау, елестету, байланыстыра сөйлеу қабілеттерін дамыту; заттардың қасиеттерін зерттеуге деген қызығушылықтарын арттыру. Шарты. Жүргізуші балаларға жасырынған затты (ойыншықты, құбылысты, жануарды, құсты, өсімдікті) сөзбен сипаттайды, бірақ оны атамайды. Ойыншы балалар жауабын табуға тырысады. Мысалы,"Бұл өсімдік, қылқан жапырақты ағаштарға	**Д/о: «От, су, аспан, жер»** Мақсаты: Балалардың тірі және өлі табиғат өкілдері жайында білімдерін нығайту; ой шапшаңдығын, елестету, зейін қабілеттерін дамыту; алғырлыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Шарты. Балалар бір тізбекке, жарты шеңберде отырады. Жүргізуші допты әр балаға кезекпен "От!", "Су!", "Аспан!", "Жер!" сөздерін айтып, допты қолдарына лақтырады. Допты ұстап алған бала әрбір сигнал сөзіне әрқалай, бір ғана жауап береді.	**Сюжетті-рөлдік ойын: «Аурухана»** Мақсаты: Балалардың түсінігіндегі медициналық мамандықтар жөнінде ұғымдарды нығайту; медициналық қызметкерлердің ауруханада атқаратын рөлі неде екендігін анықтау; еңбекқорлыққа, сыпайылыққа, салауатты өмір салтына тәрбиелеу. Шарты. Балалар өздеріне ұнайтын дәрігерлердің рөлдерін бөлісіп алады, олардың киетін киімдерін және қолданатын құралдарды алып, орындарына барады.	**Д/о: «Көктем»** Мақсаты: Балалардың көктем мезгілі жайындағы түсініктерін тиянақтау, қысқы құбылыстарға көңіл аудару; "көктем мезгілі" ұғымына сәйкес келетін сөздерді табуға ынталандыру; ой-қиялын дамыту. Шарты. Балалар көктем мезгіліне байланысты құбылыстарды, жанды және жансыз табиғатта болатын ерекшеліктерді атау керек. Ө. Тұрманжановтың өлеңі Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Көктем келді гүл алып, Құстар келді жыр	**Сюжетті-рөлдік ойын: «Киімдер» дүкені.** Мақсаты: Балалардың "Киімдер" дүкені, киім сатушының жұмысының ерекшелігі жөніндегі ұғымдарын тиянақтау; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарым-қатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу. Шарты. Сатушы немесе бірнеше сатушы өз қалаулары бойынша тағайындалады, сатып алушылар қолдарына қажетті құралдарды алып (карточка, қаражат,

	жатады, пішіні үшбұрышқа келеді"; "Бұл жиһаз, ол пластиктен де, ағаштан да жасалады, адамның демалуына жағымды ықпалы бар". **(физикалық, коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)**	Мысалы, "от" - өзін-өзі айналу, "су" - суасты жануарының атауын айту, "аспан" - аспанда ұшып жүретін құс не жәндікті атау, "жер" - жерде мекендейтін жануардың немесе жәндіктің атауын айту. **(физикалық, танымдық дағдыларды дамыту)**	Соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасай алады: адамның денсаулығына ауа райы, жыл мезгілі, тамақтануы, күнделікті жасайтын әрекеттері әсер ететінін анықтайды. **(физикалық, коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)**	алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. Қыр басына шығайық, Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген, Гүлді көріп сүйінген, Алақайлап жүгірген, Қып-қызыл бет – бүлдірген, Қарындасқа қаршадай, Жас балапан аршадай, Гүлдің шоғын берейік, Қуанғанын көрейік. Тәрбиеші көркем сөзді оқып болғаннан кейін, ойынға көшеді. Егер балаларда қиындықтар туындап жатса, көктем туралы суретті немесе бейнежазбаны алдымен көрсетіп, кейін көз алдынан алып қойып, содан соң балаларға қыс	смартфон), ойын барысында қолданады. Сатушы тауарларды өз орындарына орналастырып, бағаларын анықтап, сатып алушыларға киім үлгілерінің ұтымды жақтарын айтып, оларды "сатады". Ойынның соңында қорытынды жасауға болады: тауарларды жақсы күтсе, сапасы сақталып, жақсы сатылады; дүкендерде сатушы мен сатып алушы сыпайы сөздерді қолданып, әдептілік ережелерін ұстану тиіс; сатушының еңбегін құрметтеу керек; сатып алушының таңдауын құрметтеу керек. **(физикалық, коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)**

				жайында ассоцияцияларды айтуды ұсына алады. **(коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)**	
Балалармен жеке жұмыс	**Саусақ жаттығуы. «Гүлдер» Жүрсінбек Сарамен** Көктемде жайнар алқаптар - (ортаңғы және сұқ саусақтармен "жүру") Айналаға гүл қаптар. (алақанды ашып, қолмен айналаны көрсету) Шашағы аппақ түймедақ, (алақанды, саусақтарды ашып, қозғау.) Көктікен мен қызғалдақ Жердің көркін ашады. (көктікен - саусақтардың бастарын қосып, жан-жаққа шашырату,	**Д/о: «Ненің құйрығы?» Тәңірберді Бақкелдімен** Мақсаты: Жануарлар туралы білімдерін бекіту, есте сақтау, ойлау, зейін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шарты: Бір күні таңертең орман жануарлары оянып, бәрінің құйрықтары ауысып кеткенін көрді. Қоянда қасқырдың құйрығы, қасқырда түлкінің құйрығы, түлкіде аюдың құйрығы. Жануарлардың көңіл-күйлері түсіп қалды. "Қасқырдың	**Қ/о: «Табиғатпен сырласу» Абдрайым Жандиярмен** Балалар арасынан "жолбасшы" тағайындалады. Балалар шеңберге бірінің артынан бірі тұрып, жолбасшының қимылын қайталайды. Өзеннен өту. Тауға өрмелеп шығу. Шалшық сулардан өту. Ормандағы сулардан өту. Ашық алаңға жетіп, қуанып, демалды. **(физикалық дағдыларды дамыту)**	**Д/о: «Мейірімділік ағашы» Абдрахман Дастанмен** Мақсаты: «игі істер» туралы түсінік қалыптастыру, зейін, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Тәрбиеші балалардың назарын ватман парағына салынған «мейірімділік ағашына» аударады және олардан игі істер туралы айтып беруді сұрайды. Қатысушылар айтқан сөздеріне қарай ағашқа жемістің суретін салады. Ойын балалар өздерінің игі істерін	**Д/о: «Ұшады, жүзеді, секіреді» Өмір Айсұлтанмен** Мақсаты: әртүрлі жануарлардың қозғалу іс-әрекеттері туралы білімдерін бекіту. Мысалы: Балық - жүзеді, аққу - ұшады, қоян - секіреді. **(әлеуметтік, коммуникативтік дағдыларды дамыту)**

	"қызғалдақ"- саусақтарды кесе сияқты жинау). **(физикалық, коммуникативтік дағдыларды дамыту)**	құйрығы қоянға сәйкес келе ме? "Бұл ненің құйрығы?" деген сұраққа жауап бере отырып, жануарларға құйрықтарын табуға көмектесу. "Міне, қасқырдың құйрығы. Ол қандай? (сұр, ұзын)." және т.б.. **(әлеуметтік, танымдық, коммуникативтік дағдыларды дамыту)**		айтып болғанға дейін жалғасады. Ойынның соңында ағаштың суретін қабырғаға іліп қоюға болады және оған арасында жаңа жемістер қосуға болады. **(коммуникативтік дағдыларды дамыту)**	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **(мәдени-гигиеналық даңдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Картотека №7 «Жылғалар мен шалшықтарды бақылау»** Мақсаты: Балаларды қардың еруінен пайда болатын жылға мен шалшықтар туралы түсінігін қалыптастыру **Еңбек:** Аула маңын қоқыстан тазарту **Жұмбақ:**	**Картотека №8 «Ағаштарға бақылау жасау»** Мақсаты: Ағаштарды бүрлері мен бұтақтарына қарап айыра білуге үйрету. Салыстыра білу қабілеті мен нақты белгілерін атай білуге үйрету. Табиғаттан алған әсерлерін	**Картотека №9 «Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау»** Мақсаты: Гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу, ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде қалыптастыру.	**Картотека №10 «Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау»** Мақсаты: Табиғаттың оянуына байланысты балаларда көтеріңкі көңіл күйді ояту. Өсімдікті аялап, күте білуге үйрету. **Еңбек:** Ауладағы	**Картотека №11 «Бақбақтың өсуін бақылау»** Мақсаты: Өсімдіктің өсуі және өсу реті туралы түсініктерін нығайту. Бақбаққа және басқа өсімдіктерге ықыласпен қарауды тәрбиелеу. Байқампаздықты

	Жылт – жылт еткен, Жырадан өткен **Қимылды ойын:** «Батылдар» Мақсаты: Ойлауды, зейінді, кеңістікті бағдарлай алу іскерлігін дамыту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ойын барысында балалардың бір – бірімен қарым – қатынас жасауын қадағалау. Өзге балалардың жасаған қылықтарына баға бере білу.	қуанышты көңіл – күйлерін білдіре білу. **Еңбек:** Бұтақты кесуден кейінгі қалдықты жинау. Мақал – мәтел: «Бір ағаш кессең, жүз ағаш отырғыз» **Қимылды ойын:** «Ағаштан ағашқа» Мақсаты: Ойын барысында ойынды әділ бағалауға үйрету. Жолдастарымен ақылдаса білуді дамыту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ойын барысында жұбымен бірге бірлесіп, ойын нәтижесін бөлісе білуге үйрету.	Эстетикалық талғам мен сезімді тәрбиелеу. **Еңбек:** Ағаш түбін әктеу **Мақал – мәтел:** «төлден мал өседі Шыбықтан тал өседі **Қимылды ойындар:** «Секіргіш бақалар» Мақсаты: Балалардың физиологиялық ұйымшылдық, төзімділік қасиеттерін дамыту. **Өзіндік іс- әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: ойын барысында бір – бірімен қарым – қатынас жасап, өз ойларын ортаға салып, құрдастарының шешіміне келіспеушілік білдіре білу. Рөлдерге бөлу, ойыншықты бөлісе білуге дағдылан	қураған шөпті жинау. **Мақал – мәтел:** «Адам жерге нәр береді, жер адамға нан береді» **Қимылды ойын:** «Көк шөпте хоккей» Мақсаты: Ойында Достық көмекке келуді үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Балаларға өз беттерімен ойын тақырыбын таңдауға үйрету. Өз тәжірбиесі негізінде бақылау барысынан алған жағымды тұстарды дамыту. Әр саладан алған білім көзін ойын кезінде көрсете білу.	дамыту. **Еңбек:** Гүлзарлардағы гүлдерді бағып, күту. **Жұмбақ:** Кіп – кішкентай қауға бас, Шашы түссе дауламас. (Бақбақ) Қимылды ойын: «Гүлдер» Мақсаты: Ойлауды, зейінді, кеңістікте бағдарлай алу іскерлігін дамыту. Өзіндік іс- әрекет: Еркін ойындар Мақсаты: Ойыншықтың тақырыбын балалар алдын ала талқылап, рөлдерді бөліп, 3-4 адамнан тұратын бастапқы заттық кеңістіктегі қозғалысты ұйымдастыру.

			дыру.		
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Біздің отбасы серуенде».	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Ата-аналармен жиналыс өткізу. «Бала дамуыны отбасының ықпалы».	«Бала - ата-ана көзімен» сауалнамалар жүргізу.	«Баланы қоршаған әлемді танып-білуге дағдыландырыңыз».

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» б/бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы 5 – жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі 17.04 - 21.04.2023 (III – апта)

Күн тәртібі	***Дүйсенбі 17.04.2023ж***	***Сейсенбі 18.04.2023ж***	***Сәрсенбі 19.04.2023ж***	***Бейсенбі 20.04.2023ж***	***Жұма 21.04.2023ж***
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(Коммуникативтік дағды)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	"Үйде балалардың бос уақытын қалай тиімді өткізуге болады?" тақырыбында кеңестер беру; әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)					
	Жапсырудан ойын-жаттығу "Гүлденген ағаштар" Мақсаты: көктем мезгілі келісімен табиғат оянып, ормандағы ағаштардың гүлдеп, бүршік атулары жайлы білім беру. **(шығармашылық іс-әрекет)** **«Түрлі-түсті гүл шоғы».** Мақсаты:	**"Дәрілік өсімдіктің атауын анықта?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балаларға емдік қасиеті бар өсімдіктердің иісіне, түр-түсіне қарап, атауын табуға үйрету. Шарты. Тәрбиеші дәрілік қасиеті бар өсімдіктерді дәріханадан әкеліп, кішкентай табақшаларға салып	**Вариативті компонент - Жас зерттеуші** "Көктемгі ағаштар" Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін кеңейту, ағаштардың маңызы туралы білімдерін кеңейту. **Дидактикалық ойын.** «Түстері бойынша бөл».	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Көктем көркі" Мақсаты: балаларды ашық және қою түсті жасыл түсті ермексаздарды қосу арқылы ағаштың ұшар басын жасап, мүсіндеудің шиыршықтау әдісін пайдалана отырып ағаш жапырақтарын жасау арқылы ағашты мүсіндеуге үйрету.	**Пазл "Теңіздегі балықтар".** Мақсаты: Баланың зейінін, ынтасын, байқампаздыққа, ойлау қабілетін, саусақ моторикасын, жылдамдығын дамытады. Теңіз балықтарының атауын атап білімдерін бекіту. Ойын шарты.Теңіз балықтарының суреті бар пазлды құрау. **(қарым-қатынас іс-**

	Балалардың эмоцианалды көңіл-күйін көтеру. - Балалар біз, орман алаңымен келеміз деп елестетіңдер. Күн ашық, құстар сайрап жүр, самал жел соғып тұр. Өсімдіктердің хош иісін байқадыңдар ма? Біз орманда саяхаттамыз, мұнда түрлі-түсті гүлдер бар, ақ, қызыл, көк, сары т.б.. Гүлдерді жұлуға болмайды. Олар біз секілді өмір сүреді. Енді, сіздерге ұнаған гүлді таңдаңыз. Оның түсін, көлемін байқаңыз, естеріңе сақтаңыздар. Енді бізге кейін оралу керек. **(әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)**	қояды. Балалар екі топқа бөлініп табақшадағы кептірілген өсімдіктерді бақылайды. Әр топ өсімдіктердің атауын дұрыс тауып, олардың қасиеттерін естеріне түсіріп, айтып береді. Өсімдіктің атауы дұрыс табылса, тиісті таңбалауышты ыдыстың жанына қояды. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, таным іс-әрекеті)** **«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Сөйлеу тілін дамыту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Өз еріктерімен суреттерді бояу. **(шығармашылық іс-әрекет)**	**(шығармашылық іс-әрекет)** **"Көктем" өлеңін жаттау.** Көктем қырға төрледі, Төрт түлік мал төлдеді. Бәйшешектер құлпырып, Деп тұрғандай: «Көр мені!» Жылы мезгіл жетіпті, Тастадық біз етікті. Қар көктемге жеткізбей, Тауға шығып кетіпті! К.Ыбырайұлы **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **“Не артық” ойыны** Мақсаты: Балалардың қабылдауын анықтау, артық суретті айта білуге үйрету. Шарты: 4 сурет берілген картокадағы артық суретті табу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**
Таңертенгі жаттығу	Комплекс №13				
Таңғы ас	Мақсаты: Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу,				

	тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сүлгімен сүртіну. Осы шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. *Көркем сөз* Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Көктемгі ағаштар" тақырыбында әңгімелесу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	"Гүлденген ағаштар" суретіне қарап әңгімелесу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)**	Ағаштың түрлері, қасиеттері туралы әңгімелесу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)**	Ағашқа байланысты мақалдар жаттау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Тақырыпқа байланысты қызықты мәлімет айту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Сауат ашу негіздері** "[ц] дыбысы және Цц әрпін қайталау". Мақсаты: балаларға [ц] дыбысы мен әрпін таныту. [ц] дыбысына байланысты жаңа сөздермен таныстыру. **Қазақ тілі** "Й дыбысы (артикуляциясы, тіл	**Сауат ашу негіздері** "[щ] дыбысы және Щщ әрпі". Мақсаты: Щ дыбыстарын және Щ әріптерін таныстыру. Артикуляция бойынша дыбысын дұрыс айтуға үйрету. **Математика негіздері** "Достық үйінің	**Математика негіздері** "Достармен бөлісе біл" Мақсаты: балаларды заттарды салыстыру негізінде тең төрт бөлікке бөліп, сандық мөлшерін теңестіруді меңгерту; сандар құрамын жылдам анықтауға, тез санауға	**Математика негіздері** "Достармен бөлісе біл" (пысықтау) Мақсаты: балаларды заттарды салыстыру негізінде тең төрт бөлікке бөліп, сандық мөлшерін теңестіруді меңгерту; сандар құрамын жылдам анықтауға, тез санауға	**Сауат ашу негіздері** "[щ] дыбысы және Щщ әрпін қайталау". Мақсаты: Щ дыбыстарын және Щ әріптерін таныстыруды қайталау. Артикуляция бойынша дыбысын дұрыс айтуға үйретуге дағдыландыру.

	ұстарту, сөздердегі дыбыстардың орнын табу) мен әрпі (атау негіздері)". Мақсаты: "Й" дыбысы мен әрпімен таныстыру. "Й" дыбысының айтылуын дұрыс меңгерту. **Дене шынықтыру** "Құм толтырылған қапшықты лақтыру жаттығуын пысықтау" Мақсаты: балаларды белгіленген жерге дейін жылдамдыққа (ұзындығы 20 м) жүгіруге үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** "Қазақстандағы ұлттар мәдениеті" Мақсаты: балаларға Қазақстанда тұратын көп ұлттар туралы мәліметтер жиынтығын толықтыру.	құрылысы" Мақсаты: балаларды түрлі оқиғалар, мен ертегілер мысалында және іс-тәжірибеде тұтас бөлікті тең екі және төртке бөлу тәсіліне үйрету. **Музыка** "Көңілді көктем келді" Мақсаты: балалардың түрлі қарқындағы музыканы тыңдауға, музыкалық шығарманы эмоциямен қабылдауға, дыбыстарды биіктігіне қарай ажыратып, әуеннің басталуы мен аяқталуына мән бере білу қабілеттерін жетілдіру. **Сөйлеуді дамыту** "1 мамыр – Қазақстан	жаттықтыру. **Қазақ тілі** "Достық" ертегісін баяндау. Достық дегеніміз не?". Мақсаты: Қазақстандағы халықтар достығы туралы ұғымды дамыту; "Достық" ертегісінің сюжетін есте сақтауға, мағынасын түсінуге үйрету; стандартты емес жағдайларда достар айтқан негізгі сөз тіркестерін айтуға үйрету. **Дене шынықтыру** "Бір аяқты серпу арқылы орындыққа қарғып шығу" Мақсаты: балаларды бірнеше қадам аттап барып бір аяқты серпу арқылы орындыққа қарғып шығуға үйрету. **Көркем әдебиет** "Көктем сәні"	жаттықтыру. **Сөйлеуді дамыту** "1 мамыр – Қазақстан халқының бірлігі күні" (пысықтау) Мақсаты: 1 - мамыр Қазақстан халықтарының бірлігі күні екенін балаларға оқып беру арқылы түсіндіру. **Музыка** "Біз бақытты баламыз" Мақсаты: балаларды еліміз туралы шығарманың мазмұнын тереңірек түсініп, соңына дейін тыңдай білуге және шығарманың бөлімдерін ажырата білуге үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру** "Тірі және өлі табиғат"	**Жапсыру** "Зымырайды зымыран" Мақсаты: балаларды дайын тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер пішінді қағаздар арқылы зымыранның бейнесін құрастырып, жазық қағаз бетіне желімнің көмегімен жапсыруға үйрету. **Дене шынықтыру** "Бір аяқты серпу арқылы орындыққа қарғып шығуды пысықтау" Мақсаты: балаларды қырлы бөренелерден аттау арқылы орташа қарқынмен бір-бірлеп бір қатарда жүгіруге үйрету. **Көркем әдебиет** "Көктем сәні" (қайталау) Мақсаты: ертегінің желісін кейіпкерлерін,

		халқының бірлігі күні" Мақсаты: 1 - мамыр Қазақстан халықтарының бірлігі күні екенін балаларға оқып беру арқылы түсіндіру.	Мақсаты: ертегінің желісін кейіпкерлерін, мазмұнын түсіну. Ертегіні баяндауда өз ойларын алдымен ұштастыруға баулу.	Мақсаты: тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; қойылған сұрақтың дұрыс жауабын табуға үйрету; қызығушылығын, есте сақтау қабілеттерін, шығармашылық қиялын дамыту.	мазмұнын түсіну. Ертегіні баяндауда өз ойларын алдымен ұштастыруға баулу.
Серуенге дайындық	Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын, асханада кезекшілердің міндеттерін орындауға, түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен	Картотека №12 **«Бұталарды бақылау»** **Мақсаты:** табиғатты эстетикалық тұрғыдан қабылдауын дамыту. Қорғауға ұмтылдыру **Еңбек**: қураған бұтақтарды кесу, бұталардың түбін қопсыту. **Көркем сөз:** Ағаш кессең ұзын кес, шаба келер қысқарар. Темір кессең қысқа кес, соға – соға ұзарар	Картотека №14 **«Құстардың ұшып келуін бақылау»** **Мақсаты:** құстардың пайдасы туралы білімдерін бекіту. Табиғат құбылыстарының арасындағы заңды байланыстыра көре білуге үйрету. **Еңбек:** Алаңдағы құстарды тамақтандыру. **Жұмбақ:** Түгі қара мақпалдай, Төсі ақ сыр жаққандай, ұшса	Картотека№16 **«Ұяларды бақылау»** **Мақсаты**: ағаш басындағы қарғаның ұясы мен шатырдың астындағы торғайдың ұясын салыстыру. Балалардың байқағыштығын және білуге құмарлықтарын дамыту. **Еңбек**: Құстарға ұя жасауға көмектесу. **Жұмбақ:** Тал басында Түндіксіз отау	Картотека №17 **«Жәндіктерді бақылау»** **Мақсаты:** Жәндіктердің ерекшеліктерін атап айту. Себеп – салдарлы байланыстарын анықтау, қорытынды жасау. Байқампаздықтарын, қызығушылықтарын дамыту. **Еңбек:** Гүлдің өсіндісін құмыраға отырғызу. **Жұмбақ:**	Картотека №18 **«Топырақты бақылау»** **Мақсаты:** Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру. Құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Топырақтың ерекшеліктеріне тоқталу. **Еңбек:** Топырақты құнарландыру. **Жұмбақ:** Оны басып жүреді, Оны кескілейді Бірақ ол ренжімейді

	Қимылды ойын: «Шегіртке» Мақсаты: алға қарай екі аяқтап секіруді бекіту, шапшаңдықты дамыту. Тепе – теңдікті теңдікті теңдікті сақтауды үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Балаларға өз рөлін және басқа ойыншылардың рөлдерінің мазмұнын есте сақтауға үйрету. Ойын барысында балалар ауысып 2-3 рөлді ойнау алуы, ойын барысында бір – бірімен қарым – қатынас ережелерін білу, бой ұсындыру, теңдік басқару. **(танымдық, физикалық, коммуникативтік дағдыларды дамыту)**	оқтай зулайды, көктен жұлдыз аққандай. (Көгершін) **Қимылды ойын:** Лашын мен ұябасар» Мақсаты: Ойынды өз бетімен ұйымдастыру қажеттілігін дамыту. Балалардың бірінің артынан бірі сап түзей қозғалу біліктіліктерін бекіту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ортақ ойында өз тәртібі үшін жауапкершілікті тәрбиелеу. Ойынның түпкі ниетін іске асыруға құлшыну. **(танымдық, физикалық, коммуникативтік дағдыларды дамыту)**	(құстың ұясы) **Тақпақ:** Ұя жасап тақтайдан, Талға апарып байладым. Жыл құсының шаттанған, Күттім қашан сайрауын **Қимылды ойын:** «Ұшу» Мақсаты: спқа тұру біліктіліктерін бекіту. Ойын шартын орындапбір аяқтан екінші аяққа секіру. Ойынға барлық балалардың қатысуын қамтамасыз ету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: балаларға ойынға керек құрылыстарды салуға үйрету. **(танымдық, физикалық, коммуникативтік дағдыларды дамыту)**	Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс, Қарқаралы қара құс Хан басына қонған құс. (шыбын) **Қимылды ойын:** «Көбелек, бақа, көккұтан» Мақсаты: Тепе-теңдікті сақтап, кеңістікте қозғалыс үйлестілігін жетілдіру. Балаларды ұжымшылдыққа, адамгершілікке баулу. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: балалардың ойын барысында бір – бірімен қарым – қатынасын, өз іс – әрекеттерін және қылықтарын көрсете білу. **(танымдық, физикалық, коммуникативтік дағдыларды дамыту)**	Мейрімділік білдіреді. (топырақ) **Қимылды ойын:** Балалар таңдауымен Мақсаты: Қимыл әрекетін дамыту. Бірлескен ойыннан қанағат алу. **Өзіндік іс – әрекеттер:** Еркін ойындар Мақсаты:3-4 топтан тұратын ойыншылардың бастапқы заттық кеңістіктегіойындарының атауын алдын ала келісіп ұйымдастыру. **(танымдық, физикалық, коммуникативтік дағдыларды дамыту)**

Серуеннен оралу	Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын, асханада кезекшілердің міндеттерін орындауға, түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу. Қоғамдық орындарда гигиена ережелерін сақтау дағдыларын қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сүлгімен сүртіну. Осы шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. *Көркем сөз* Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау . **(Физикалық дағдылар)**				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес	**Дидактикалық**	**"Табиғат және**	**"Күнді ата"**	**Дидактикалық**	**Дидактикалық**

әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**ойын «Қай өсімдік екенін тап».** Мақсаты: тақырыпты сипаттау және оны сипаттама бойынша тану. Ойын барысы. Тәрбиеші бір баланы өсімдікті сипаттауға немесе ол туралы жұмбақ жасауға шақырады. Басқа балалар бұл қандай өсімдік екенін табуі керек. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын. Ханталапай** Бұл отырып ойналатын ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады.Ойын үшін он асық таңдап алынады. Он бірінші асықтың ерекше өзге түске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық	**адам" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді,	**дидактикалық ойыны.** Мақсаты: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3	**ойын. "Ассоциациялар" (көктем мезгілі).** Мақсаты: Балалардың көктем мезгілі жайындағы түсініктерін тиянақтау, қысқы құбылыстарға көңіл аудару; "көктем мезгілі" ұғымына сәйкес келетін сөздерді табуға ынталандыру; ой-қиялын дамыту. Құралдар. Қыс мезгілі жайында суреттер немесе бейнежазба. Көктем мезгіліне байланысты мнемокарточкалар. Шарты. Балалар көктем мезгіліне байланысты құбылыстарды, жанды және жансыз табиғатта болатын ерекшеліктерді атау керек. Тәрбиеші балалардың тақырыпқа деген қызығушылығын	**ойын. "Не жасырынғанын айт".** Мақсат-міндеттері. Балалардың ойлау, елестету, байланыстыра сөйлеу қабілеттерін дамыту; заттардың қасиеттерін зерттеуге деген қызығушылықтарын арттыру. Шарты. Алғашында жүргізушінің рөлін тәрбиеші, содан соң балалар кезекпен атқарады. Жүргізуші балаларға жасырынған затты (ойыншықты, құбылысты, жануарды, құсты, өсімдікті) сөзбен сипаттайды, бірақ оны атамайды. Ойыншы балалар жауабын табуға тырысады. Ойынның басында тәрбиеші балалар үшін заттың

	иіріледі де, қорытынды бойынша ойыншылардың кезектері анықталады. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос уыстай ұстаған бар асықты ортаға иіруі керек. Қалған ойыншылар өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» көз салады.Себебі, хан алшы түссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды, хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегі соған беріледі екен, хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұпай жазылады. Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі	бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **"Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп	рет қайталанады. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын. Алтыатар ойыны** Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған)баланың сақасы тігіледі. Кенейдің арасында саңлау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м жерден су (сызық) ал 5-6 м жерден қарақшы белгілейді. Кімде кім түптегі сақаны жұлып кетсе (суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғаш сақасы шыққан бала, қалғандары одан	ояту үшін тақпақты оқып беру мүмкін немесе балалардың қыс туралы білетін тақпақтарын кезекпен айтып бере алады. Мысалы, Ө. Тұрманжановтың өлеңіне көңіл аударуға болады. Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Көктем келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. Қыр басына шығайық, Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген, Гүлді көріп сүйінген, Алақайлап жүгірген, Қып-қызыл бет –бүлдірген, Қарындасқа қаршадай, Жас балапан аршадай,	сипаттамасын қарапайым жән нақтылы беріп жатады, содан соң тапсырмалар күрделене бастайды. Мысалы,"Бұл өсімдік, қылқан жапырақты ағаштарға жатады, пішіні үшбұрышқа келеді"; "Бұл жиһаз, ол пластиктен де, ағаштан да жасалады, адамның демалуына жағымды ықпалы бар". **(қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **"Теңіз толқиды" аз қимылды ойыны.** Мақсаты: тәрбиешінің белгісі бойынша орындау, шығармашылық, зейінділік, ұстамдылық таныту. Белгі бойынша екі

	мен тәйкесін бір-біріне соғып, бір-біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да, ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100, 40) ойын жүргізуші алдын-ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады. Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол – хан.	тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. **(дене шынықтыру)** **Еркін ойын: "Менің бұлтым".** Мақсаты: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды.	кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған кенейдің бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі. **(дене шынықтыру)** **Қалаған ертегіні мазмұндау.** Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Гүлдің шоғын берейік, Қуанғанын көрейік. Тәрбиеші көркем сөзді оқып болғаннан кейін, ойынға көшеді. Егер балаларда қиындықтар туындап жатса, көктем туралы суретті немесе бейнежазбаны алдымен көрсетіп, кейін көз алдынан алып қойып, содан соң балаларға қыс жайында ассоцияцияларды айтуды ұсына алады. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Аурухана".** Мақсаты: Балалардың түсінігіндегі медициналық мамандықтар (бала	аяқпен секіру; ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу, қозғалыс координациясын дамыту. **(дене шынықтыру)** **Сюжеттік-рөлдік ойын. "Табиғи қорық".** Мақсаты: Балаларға табиғи қорық, "Қызыл кітап" туралы түсініктер беру; қорықта қызмет атқаратын орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігері жөніндегі ұғымдарын нығайту; орман мамандарының орманды, жан-жануарларды қорғаудағы атқаратын рөлі неде екендігін анықтау; еңбекқорлыққа, жан-жануарларға деген аяушылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Құралдар.

	(дене шынықтыру)	Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)**		дәрігері, тіс дәрігері, ЛОР-дәрігер, хирург, мейірбике) жөнінде ұғымдарды нығайту; медициналық қызметкерлердің ауруханада атқаратын рөлі неде екендігін анықтау; еңбекқорлыққа, сыпайылыққа, салауатты өмір салтына тәрбиелеу. Құралдар. Медицина мамандарына қажет заттар мен құралдар; ақ халаттар, перчаткалар; ауруханаға қажет жиһаз, сөмкелер; кейіпкер ойыншықтар. Балалар қуыршақтар мен кейіпкер ойыншықтарды ауруханаға қаратып немесе өздеріне қаралатын жағдайлар жайында өзара келісіп шешеді. Шарты. Тәрбиеші дайындық	Табиғи қорықтың қызметкерлеріне қажет заттар мен құралдар; алғашқы медициналық көмек қобдишасы, сөмкелер; ойыншық жануарлар және құстар; орман, бұлақ, жасанды таулар үлгілері. Шарты. Тәрбиеші балалармен бірлесіп, дайындық жұмыстары ретінде табиғи қорық туралы суреттерді қарап, Қазақстандағы табиғи қорықтар жөнінде бейнебаяндарды тамашалайды. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігері сияқты мамандардың табиғи қорықта не істейтіні (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесушіге кесіп алуға тапсырма береді; ауру аңдарды байқап, ветеринарға

				жұмысында балалармен медицина мамандары жайында әңгімелесуі керек. Балалар дәрігерлердің адамның қандай дене мүшелерін емдейтіні туралы ғана емес, қандай құралдарды қолданатыны, қандай сұрақтарды қоятынын талқылап алуы керек. Балалар өздеріне ұнайтын дәрігерлердің рөлдерін бөлісіп алады, олардың киетін киімдерін және қолданатын құралдарды алып, орындарына барады. Тәрбиеші диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу тізбектерін реттейді, тиянақтау сұрақтарын қояды.	көрсетеді, аңшы саны көбейіп кеткен жыртқыштарды атып алады), қандай құралдарды қолданатыны туралы талқылап алу керек. Балалар табиғи қорықта жұмыс істейтін мамандарды өздері таңдайды немесе санамақты қолданады. Кейіпкерлер өздеріне қажет киім үлгілерін және құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі орындарға қондырып, қимылға келтіреді. Соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасай алады: адам жабайы табиғаттағы тіршіліктің заңдылықтарын бұзбау керек, оны

				Соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасай алады: адамның денсаулығына ауа райы, жыл мезгілі, тамақтануы, күнделікті жасайтын әрекеттері әсер ететінін анықтайды. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	қадағалап, көмегін беріп, қорғану да керек. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	**"Қағаздан бүктеу" оригами жұмысы.** Тақырыбы: "Тырна". Мақсаты: Қағазды бүктеу арқылы әртүрлі аңдар, құстар мен гүлдердің пішіндерін жасауға мүмкіндік беру. **(шығармашылық іс-әрекет)**	**Жаңылтпаштар жаттау.** 1. Пеш үстінде бес мысық, Пеш ішінде бес мысық. Бес күзетші ... бес пысық. 2. Үш кіші ішік піштім, Бес кіші ішік піштім, Неше кіші ішік піштім? 3. Ұшып кетті үш құс,	**Тұманбай Молдағалиев «Гүлдер».** Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер, Қызыл гүлдер, көк гүлдер, «Жайнар кезім келді» - деп, Қанаттарың желбіреп, Таңмен бірге оянып, Күн нұрына боянып, Көрік бердің балаға. Гүлдер, гүлдер не	**"Жұмбақты ойдан шығару" жаттығуы.** Мақсаты: балалардың ойлау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; дүниетанымын кеңейту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	

		Ұшып келді ұшқыш. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	түрлі Құлпырды да, жетілді. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**		
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Ата-аналарға арналған 10 кеңес».	Кеңес: «Саусақ жаттығулары». Қолдың ұсақ моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру.	Суреттер көрмесін ұйымдастыру.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	"Балаға баға бермеңіз, оның іс-әрекетін бағалаңыз" тақырыбында ата-аналарға кеңес.

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: ЖШС «Тіллә ана» б/бақшасы

Топ: «Көгершін» мектепалды тобы

Балалардың жасы 5 – жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі 24.04 - 28.04.2023 ж (IV – апта)

Күн тәртібі	***Дүйсенбі 24.04.2023ж***	***Сейсенбі 25.04.2023ж***	***Сәрсенбі 26.04.2023ж***	***Бейсенбі 27.04.2023ж***	***Жұма 28.04.2023ж***
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Әжелердің немерелерді тәрбиелеуге арналған кеңестері» қабырға газеті.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**«Бес саусақ».** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортаң терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. **(коммуникативтік дағды)**	**«Төрт жақты лото».** Мақсаты: 1-ден 10-ға дейін санау, не бейнеленгенін, түсін, неше бірліктен тұратынын, саусақпен санап көрсету, балалардың ой-өрісін кеңейту, зейінді болуға тәрбиелеу. Ойынның барысы. Бала аталған санды сурет арқылы, санның неше бірліктен тұратынын айтады және бәрін	**"Дөңгелек, үшбұрыш, шаршыға ұқсайтын заттарды тап" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Пішіндерді қайталау, түстерді қабылдауын және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(танымдық дағды)**	**Үстел үсті ойыны «Есіңе сақта».** Балаларға 5 түрлі сурет көрсетіледі, сосын тәрбиеші көздерін жұмуларын ұсынады да, 1 суретті алып тастайды, балалар қай суретті алып тастағанын байқап, атауын атайды. Тәрбиеші балалардың қаншалықты естеріде сақтағандарын тексереді. **(танымдық дағды)**	**Фотосуреттер қарастыру «Ұлттар достығы».** Фотосуретте бейнеленген ұлттар достығы тақырыбында әңгімелеу. **(коммуникативтік дағды)**

		бірге құрастырады. **(танымдық дағды)**			
Таңертенгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (құрсаумен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсау төменде (құрсаудың шетінен екі қолымен ұстау). 1-құрсауды екі қолдарымен алдына қояды; 2- құрсауды жоғары көтереді; 3-құрсауды алдына қояды ; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсау төменде. 1-құрсауды жоғары көтереді; 2-қолды түзу ұстап, оңға иілу; 3-құрсауды жоғары көтереді; 4-4-бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, құрсауды бүгілген қолымен көкірегіне қою. 1-2-отырып, құрсауды алдына шығару; 3-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: еденге отыру, құрсауды бүгілген қолымен көкірегіне қою. 1-құрсау ұстаған қолымен оң аяғына иілу; 2-бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге арқасымен жатып, құрсауды түзу ұстап, басынан асыра қою. 1-2-тізені бүгіп, құрсаудың шетіне тигізу; 3-4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде тұру. Тәрбиешітің 1-8 дейін санауы бойынша құрсаудан шығып секіру, қайтадан құрсауға секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсау төменде (құрсаудың шетінен екі қолымен ұстау). 1-құрсауды алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2-бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(физикалық дағды)**			
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сүлгімен сүртіну. Осы шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. *Көркем сөз* Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде,			

	Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Арайлап таң атты, Алтын сәуле таратты. Жарқырады күніміз. Жарқырайды даламыз. Қайырлы таң, Қайырлы күн, балалар! **(коммуникативтік дағды)**	Жарық болсын күніміз, Жарқын болсын үніміз. Елін сүйіп ер жетер, Біз болашақ гүліміз. **(коммуникативтік дағды)**	«Көктем» Көктем қырға төрледі, Төрт түлік мал төлдеді. Бәйшешектер құлпырып, Деп тұрғандай: «Көр мені!» Жылы мезгіл жетіпті, Тастадық біз етікті. Қар көктемге жеткізбей, Тауға шығып кетіпті! К.Ыбырайұлы **(коммуникативтік дағды)**	«Сыпайы сөздер» дидактикалық ойыны. Мақсаты: Балалардың өзін-өзі ұстау мәдениетін, сыпайылықты, әрқайсысына деген құрмет сезімін, досқа, бір-біріне көмектесуге деген ұмтылысқа тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші балаларға әртүрлі сюжеттер бейнеленген суреттерді көрсетеді және сұрақтар қояды. Балалар сұрақтарға толық жауап береді. **(коммуникативтік дағды)**	«Кемпірқосақтың түстері» дидактикалық ойыны. Мақсаты: Түстерді ажырата білуге үйрету; ашық және күлгін түстерді сезіну қабілетін жетілдіру, үлкен-кіші көлеміне қарай доғаларды дұрыс орналастыру. **(коммуникативтік дағды**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған	**Дене шынықтыру Кеудеге арналған жаттығулар.** Мақсаты: Бір аяқты	**Дене шынықтыру Кеудеге арналған жаттығулар.** Мақсаты: Бір аяқты	**Сауат ашу негіздері** Ойын: «Қ-Ғ» дыбыстары Мақсаты: «Қ - Ғ»	**Дене шынықтыру Аяққа арналған жаттығулар.** Мақсаты: Аяқтың	**Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша**

іс-әрекет	жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. **ЖДЖ:** Тізені бүгіп жазу (екіншісіне тұрып), еденде отырған қалпында, таяныштан ұстап отырып аяқтың ұшымен тұру, алға, жанына, артқа қадам жасау, аяқты алға, өкшеге қою. **Негізгі қимыл-қозғалыс** жаттығулары: 1.Бірнеше доға астынан еңбектеу. 2. Допты қақпа арқылы домалатуды қайталау. **Ойын:** «Апандағы аю» ойынын ойнау. **Сөйлеуді дамыту** Ойын:	жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. **ЖДЖ:** Тізені бүгіп жазу (екіншісіне тұрып), еденде отырған қалпында, таяныштан ұстап отырып аяқтың ұшымен тұру, алға, жанына, артқа қадам жасау, аяқты алға, өкшеге қою. **Негізгі қимыл-қозғалыс** жаттығулары: 1.Бірнеше доға астынан еңбектеу. 2. Допты қақпа арқылы домалатуды қайталау. **Ойын: «**Апандағы аю» ойынын ойнау.	дыбыстарының айтылуы мен артикуляциясын салыстыру және нақтылау. «Қ – Ғ» дыбыстарын буында, сөзде, сөйлемде сұрақтарға жауап беру арқылы анық, дұрыс айтуды және ажыратуды үйрету. **Музыка пән мұғалімінің жоспары бойынша** **Математика негіздері** Ойын: «Жалауларды ретімен қоямыз» пысықтау Мақсаты: балалардың айналасына қарап геометриялық пішіндерді табу, оларға талдау жасай біліктерін ұштау; белгілі бір бағытта келе жатып, белгі бойынша бағытын өзгерте білу қабілетін жетілдіру.	бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. **ЖДЖ:** Бұрылу (оңға-солға), қолды кеуде тұсында айқастыру және екі жағына жазу, қолды шапалақтау; қолды алға, жоғары, жан-жаққа көтеру, оларды бүгіп, жазу, саусақтарын ашып жұму. **Негізгі қимыл-қозғалыс** жаттығулары: 1. Бірқалыпты жүгіру, шашырап, берілген бағытта, әртүрлі қарқынмен жүгіру. **Ойын: «**Маған қарай еңбекте» ойынын ойнау. **Сауат ашу негіздері** Ойын: «Қ-Ғ» дыбыстары	**Сөйлеуді дамыту** Ойын: «Дәрумендердің керемет күші» Мақсаты: Балаларға дәрумендер туралы түсінік беріп, дене дамуына қосатын үлестері, адамға күш-қуат беретіндігін айту, ұқыптылыққа, тазалыққа, әдептілікке тәрбиелеу. **Қоршаған ортамен таныстыру** Ойын: «Жәндіктер әлемі» Мақсаты: балалардың жәндіктердің кейбір түрлері (көбелек, шыбын, қоңыз, қанқыз) туралы түсініктерін қалыптастыру. **Қазақ тілі** Ертегі: Халық аузындағы «Үш батыр» ертегісі

	«Дәрумендердің керемет күші» Мақсаты: Балаларға дәрумендер туралы түсінік беріп, дене дамуына қосатын үлестері, адамға күш-қуат беретіндігін айту, ұқыптылыққа, тазалыққа, әдептілікке тәрбиелеу **Математика негіздері** Ойын: «Жалауларды ретімен қоямыз» Мақсаты: балалардың айналасына қарап геометриялық пішіндерді табу, оларға талдау жасай біліктерін ұштау; белгілі бір бағытта келе жатып, белгі бойынша бағытын өзгерте білу қабілетін жетілдіру. **Құрастыру** «Ақ қайың» Мақсаты: Балаларға қатырма қағаздан ағаштың	**Сауат ашу негіздері** Ойын: «Ж-Ш» дыбыстары» Мақсаты: Ж-Ш дыбыстарының айтылуы мен артикуляциясын салыстыру және нақтылау. Сөздердегі дыбыстарды анық айтуды үйретіп, еске сақтау, ойлау қабілетін дамыту. **Көркем әдебиет** Өлең: С. Оспанов «Тілегіміз- бейбіт күн» Мақсаты: Өлең жолында кездесетін сөздердің мағынасын түсіндіру. Байланыстыра сөйлеуді, өз ойларын толық жеткізуді үйрету. Еске сақтау қабілеттерін дамыту. Әдептілік сақтауға, үлкенді сыйлауға тәрбиелеу	**Қоршаған ортамен таныстыру** Ойын: «Ағаштар, табиғат және адам» Мақсаты: балалардың ағаштың табиғатқа және адамның тіршілігіне қосатын үлесі туралы түсініктерін жетілдіру.	(пысықтау) Мақсаты: «Қ - Ғ» дыбыстарының айтылуы мен артикуляциясын салыстыру және нақтылау. «Қ – Ғ» дыбыстарын буында, сөзде, сөйлемде сұрақтарға жауап беру арқылы анық, дұрыс айтуды және ажыратуды үйрету**.** **Көркем әдебиет** Өлең: С. Оспанов «Тілегіміз- бейбіт күн» қайталау Мақсаты: Өлең жолында кездесетін сөздердің мағынасын түсіндіру. Байланыстыра сөйлеуді, өз ойларын толық жеткізуді үйрету. Еске сақтау қабілеттерін дамыту. Әдептілік сақтауға, үлкенді сыйлауға тәрбиелеу. **Математика негіздері**	Мақсаты: балалардың "Отан", "Туған жер" түсініктерін дамыту; халық аузындағы "Үш батыр" ертегісіндегі оқиғалар тізбегін есте сақтауға үйрету.

	діңі мен ұшар басын қиып алуды; майлықтарды жырту, умаждау әдістерін пайдаланып, домалақ етіп ағаштың ұшар басына жапсыруға, желіммен ағаш бөліктерін бір-біріне жапсырып, "қайың" ағашын құрастыруды үйрету; дәстүрлі емес өнердің түрлерімен жұмыс істеу іскерліктерін дамыту	**Қазақ тілі** Ертегі: «Достық» ертегісін баяндау. Достық дегеніміз не? Мақсаты: Балалардың ұғымында «достық» түсінігін қалыптастыру, Қазақстандағы халықтар достығы туралы ұғымды дамытуды жалғастыру.		Ойын: «Ретімен пішіндерді орналастыр» Мақсаты: балалардың 10 көлеміндегі сандар мен цифрлар мен геометриялық пішіндер жайлы білімдерін тиянақтау.	
Серуенге дайындық	Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын, асханада кезекшілердің міндеттерін орындауға, түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен	**Картотека №7 «Жылғалар мен шалшықтарды бақылау»** Мақсаты: Балаларды қардың еруінен пайда болатын жылға мен шалшықтар туралы түсінігін қалыптастыру **Еңбек:** Аула маңын қоқыстан тазарту **Жұмбақ:** Жылт – жылт еткен,	**Картотека №8 «Ағаштарға бақылау жасау»** Мақсаты: Ағаштарды бүрлері мен бұтақтарына қарап айыра білуге үйрету. Салыстыра білу қабілеті мен нақты белгілерін атай білуге үйрету. Табиғаттан алған әсерлерін қуанышты көңіл – күйлерін	**Картотека №9 «Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау»** Мақсаты: Гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу, ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде қалыптастыру. Эстетикалық талғам мен сезімді	**Картотека №10 «Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау»** Мақсаты: Табиғаттың оянуына байланысты балаларда көтеріңкі көңіл күйді ояту. Өсімдікті аялап, күте білуге үйрету. **Еңбек:** Ауладағы қураған шөпті жинау. **Мақал – мәтел:** «Адам жерге нәр	**Картотека №11 «Бақбақтың өсуін бақылау»** Мақсаты: Өсімдіктің өсуі және өсу реті туралы түсініктерін нығайту. Бақбаққа және басқа өсімдіктерге ықыласпен қарауды тәрбиелеу. Байқампаздықты дамыту. **Еңбек:**

	Жырадан өткен **Қимылды ойын:** «Батылдар» Мақсаты: Ойлауды, зейінді, кеңістікті бағдарлай алу іскерлігін дамыту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ойын барысында балалардың бір – бірімен қарым – қатынас жасауын қадағалау. Өзге балалардың жасаған қылықтарына баға бере білу.	білдіре білу. **Еңбек:** Бұтақты кесуден кейінгі қалдықты жинау. Мақал – мәтел: «Бір ағаш кессең, жүз ағаш отырғыз» **Қимылды ойын:** «Ағаштан ағашқа» Мақсаты: Ойын барысында ойынды әділ бағалауға үйрету. Жолдастарымен ақылдаса білуді дамыту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ойын барысында жұбымен бірге бірлесіп, ойын нәтижесін бөлісе білуге үйрету.	тәрбиелеу. **Еңбек:** Ағаш түбін әктеу **Мақал – мәтел:** «төлден мал өседі Шыбықтан тал өседі **Қимылды ойындар:** «Секіргіш бақалар» Мақсаты: Балалардың физиологиялық ұйымшылдық, төзімділік қасиеттерін дамыту. **Өзіндік іс- әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: ойын барысында бір – бірімен қарым – қатынас жасап, өз ойларын ортаға салып, құрдастарының шешіміне келіспеушілік білдіре білу. Рөлдерге бөлу, ойыншықты бөлісе білуге дағдылан дыру.	береді, жер адамға нан береді» **Қимылды ойын:** «Көк шөпте хоккей» Мақсаты: Ойында Достық көмекке келуді үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Балаларға өз беттерімен ойын тақырыбын таңдауға үйрету. Өз тәжірбиесі негізінде бақылау барысынан алған жағымды тұстарды дамыту. Әр саладан алған білім көзін ойын кезінде көрсете білу.	Гүлзарлардағы гүлдерді бағып, күту. **Жұмбақ:** Кіп – кішкентай қауға бас, Шашы түссе дауламас. (Бақбақ) Қимылды ойын: «Гүлдер» Мақсаты: Ойлауды, зейінді, кеңістікте бағдарлай алу іскерлігін дамыту. Өзіндік іс- әрекет: Еркін ойындар Мақсаты: Ойыншықтың тақырыбын балалар алдын ала талқылап, рөлдерді бөліп, 3-4 адамнан тұратын бастапқы заттық кеңістіктегі қозғалысты ұйымдастыру.
Серуеннен оралу	Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне				

	күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын, асханада кезекшілердің міндеттерін орындауға, түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу. Қоғамдық орындарда гигиена ережелерін сақтау дағдыларын қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сүлгімен сүртіну. Осы шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. *Көркем сөз* Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу	**"Қонақ күту"** мәдени дағдыларды	Ұлттық ойын. Ақсүйек	**«Достықты сақтаймыз!»**	**Ұлттық ойын. Ақсүйек**	**"Сөйлемді жалғастыр" ойыны.**

қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). **(коммуникативтік дағды, танымдық дағды)**	Ең алдымен, ойнаушылар өзара келісіп, жеңген топ үшін жүлде тағайындайды да, екі топқа бөлінеді. Топ басқарушылар ақсүйекті қайсысының лақтыратынын шешіп алу үшін кезектесіп таяқ ұстайды, таяқтың басына кімнің қолы бұрын шықса, сол ақсүйекті құлашы жеткенше лақтырады. Ақсүйек жерге түскеннен кейін ғана ойыншылар іздеуге шығады. **(физикалық дағды)**	**дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балаларды бір-бірімен дос, тату, ұйымшыл болуға тәрбиелеу. **(коммуникативтік дағды, танымдық дағды)**	Ең алдымен, ойнаушылар өзара келісіп, жеңген топ үшін жүлде тағайындайды да, екі топқа бөлінеді. Топ басқарушылар ақсүйекті қайсысының лақтыратынын шешіп алу үшін кезектесіп таяқ ұстайды, таяқтың басына кімнің қолы бұрын шықса, сол ақсүйекті құлашы жеткенше лақтырады. Ақсүйек жерге түскеннен кейін ғана ойыншылар іздеуге шығады. **(физикалық дағды)**	Мақсаты: бастушы сөйлемді айтады. Балалар соңғы сөзді атайды және онымен жаңа сөйлем ойлап табады. Мысалы, Мақсат кітап оқып жатыр. Кітап үстел үстінде. **(коммуникативтік дағды, танымдық дағды)**
Балалармен жеке жұмыс	**Саусақ жаттығуы. Нұралимен бірге "Достық" саусақ жаттығуын жасау** Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар	**Алдиярмен бірге жаңылтпаштар жаттау.** 1. Топ бала, топ бала Ойнап жүр, топтала. Зымырап допты ала, Қуады көп бала. 2. Омар томар алар, Орал орақ орар.	**Мереймен бірге өлең жаттау.** Әли Ысқабаев "Достық ұлы туымыз". Дос, бауыр көп, Тосқауыл жоқ, Айқара ашық есігі, Ұлы Отаным,	**Сарамен бірге "Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойынын ойнау** Мақсаты: белсенді сөздік қорындағы зат есімдер қорын кеңейту. **(коммуникативтік**	**Айарумен бірге "Сөйлемнен гүл шоқтарын тоқу" ойынын ойнау** Мақсаты: тақырыптық тұрғыдан біріккен сөйлемдер дайындауға

	біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу). Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). **(коммуникативтік, физикалық дағды)**	3. Қырда қырау, Қызыл ала бұзау. **(коммуникативтік дағды)**	Гүл Отаным - Тыныштықтың бесігі. Тілегі бір, Жүрегі бір, Достармен біз біргеміз. Туыс барда, Құрыштан да, Берік біздің іргеміз. **(коммуникативтік дағды)**	**дағды)**	жаттықтыру, сөйлеу зейініне тәрбиелеу. **(коммуникативтік дағды)**
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **(мәдени-гигиеналық даңдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Картотека №7 «Жылғалар мен шалшықтарды бақылау»** Мақсаты: Балаларды қардың еруінен пайда болатын жылға мен шалшықтар туралы түсінігін қалыптастыру **Еңбек:** Аула маңын қоқыстан тазарту	**Картотека №8 «Ағаштарға бақылау жасау»** Мақсаты: Ағаштарды бүрлері мен бұтақтарына қарап айыра білуге үйрету. Салыстыра білу қабілеті мен нақты белгілерін атай білуге үйрету. Табиғаттан алған	**Картотека №9 «Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау»** Мақсаты: Гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу, ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде	**Картотека №10 «Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау»** Мақсаты: Табиғаттың оянуына байланысты балаларда көтеріңкі көңіл күйді ояту. Өсімдікті аялап, күте білуге үйрету. **Еңбек:** Ауладағы	**Картотека №11 «Бақбақтың өсуін бақылау»** Мақсаты: Өсімдіктің өсуі және өсу реті туралы түсініктерін нығайту. Бақбаққа және басқа өсімдіктерге ықыласпен қарауды тәрбиелеу.

	Жұмбақ: Жылт – жылт еткен, Жырадан өткен **Қимылды ойын:** «Батылдар» Мақсаты: Ойлауды, зейінді, кеңістікті бағдарлай алу іскерлігін дамыту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ойын барысында балалардың бір – бірімен қарым – қатынас жасауын қадағалау. Өзге балалардың жасаған қылықтарына баға бере білу.	әсерлерін қуанышты көңіл – күйлерін білдіре білу. **Еңбек:** Бұтақты кесуден кейінгі қалдықты жинау. Мақал – мәтел: «Бір ағаш кессең, жүз ағаш отырғыз» **Қимылды ойын:** «Ағаштан ағашқа» Мақсаты: Ойын барысында ойынды әділ бағалауға үйрету. Жолдастарымен ақылдаса білуді дамыту. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Ойын барысында жұбымен бірге бірлесіп, ойын нәтижесін бөлісе білуге үйрету.	қалыптастыру. Эстетикалық талғам мен сезімді тәрбиелеу. **Еңбек:** Ағаш түбін әктеу **Мақал – мәтел:** «төлден мал өседі Шыбықтан тал өседі **Қимылды ойындар:** «Секіргіш бақалар» Мақсаты: Балалардың физиологиялық ұйымшылдық, төзімділік қасиеттерін дамыту. **Өзіндік іс- әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: ойын барысында бір – бірімен қарым – қатынас жасап, өз ойларын ортаға салып, құрдастарының шешіміне келіспеушілік білдіре білу. Рөлдерге бөлу,	қураған шөпті жинау. **Мақал – мәтел:** «Адам жерге нәр береді, жер адамға нан береді» **Қимылды ойын:** «Көк шөпте хоккей» Мақсаты: Ойында Достық көмекке келуді үйрету. **Өзіндік іс – әрекет:** Еркін ойындар Мақсаты: Балаларға өз беттерімен ойын тақырыбын таңдауға үйрету. Өз тәжірбиесі негізінде бақылау барысынан алған жағымды тұстарды дамыту. Әр саладан алған білім көзін ойын кезінде көрсете білу.	Байқампаздықты дамыту. **Еңбек:** Гүлзарлардағы гүлдерді бағып, күту. **Жұмбақ:** Кіп – кішкентай қауға бас, Шашы түссе дауламас. (Бақбақ) Қимылды ойын: «Гүлдер» Мақсаты: Ойлауды, зейінді, кеңістікте бағдарлай алу іскерлігін дамыту. Өзіндік іс- әрекет: Еркін ойындар Мақсаты: Ойыншықтың тақырыбын балалар алдын ала талқылап, рөлдерді бөліп, 3-4 адамнан тұратын бастапқы заттық кеңістіктегі қозғалысты ұйымдастыру.

			ойыншықты бөлісе білуге дағдылан дыру.		
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Әжелердің немерелерді тәрбиелеуге арналған кеңестері» қабырға газеті.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Кеңес. «Баланы ұлтжандылыққа тәрбиелеу жолдары».	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Балалардың танымдық үрдістерінің диагностикасы (психолог).

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
«Көгершін» мектепалды тобы
Мамыр айы 2023 жыл 1 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 01.05.2023	Сейсенбі 02.05.2023	Сәрсенбі 03.05.2023	Бейсенбі 04.05.2023	Жұма 05.05.2023
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Жайлы жағдай жасап, әр баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет**)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Мамыр айында болатын демалыс күндер туралы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)		Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Шағын ойын орталықтарында олардың еркін ойындарын ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**	Өнер орталығында сурет салғызу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Балалармен жеке жұмыс.	Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеттері)**	Кітаптарды қарату, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық іс-әрекет)**
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. таңертеңгі жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және нығайту. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				

Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілідіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын пысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханада кезекшілердің міндеттерін орындату. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениетті тамақтану және ас ішу құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері «Таңғы тілек» балалардың бір біріне жақсы тілек айтуын қалыптастыру. Жаңа сөздер ендіру. Өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Достық туралы не біледі? Достықтың түрлері? Достық қарым қатынас туралы не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер		**Көркем әдебиет** Санамақ жаттату **Топ, топ, добым** Топ, топ, добым домалақ,Қайда кеттің домалап? «Бір, екі»,- деп, екі ұрдым,Терезеге секірдің. «Үш, төрт, бес»,- деп үлгердім, Ішіне ендің гүлдердің. «Алты, жеті,- дегенде, Жаттың шоршып	**Сауат ашу негіздері** Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкіжоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу дағдысын қалыптастыру. **Дене шынықтыру**	**Сөйлеуді дамыту** Балаларды бір-біріне көмекқолын созуға, бірлесіп, келісіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. Достық қарым қатынасты нығайтудың әдіс тәсілдері тақырыбында еркін әңгіме жүргізу. **Музыка**	**Көркем әдебиет** Жұмбақ шешу, Төрінде тұр нұр көзі, Жердің биік күмбезі. (Аспан) Үлкен алтын табақтан, Әлемге нұр таратқан. (Күн) Алып кілем Гүлге толы Үсті кілең. (Жер) Айтыс өнеріне баулу, айтысты тыңдату не туралы екенін

		еденде. «Сегіз, тоғыз, он»,- дедім,Енді ырқыма көнбедің. Топ, топ, добым домалақ,Қайда кеттің домалап? *Ғалым Океев* Жаңылтпашты айтқызу Тақпақ жаттап, Айтсақ жақсы-ақ. Жатқа тақпақ, Жатта тақ-тақ. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкіжоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу дағдысын	**маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және анық дикцияны дамыту, Жаңылтпаштарды естеріне түсіріп айтқызу. **Математика негіздері** Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, олардың ретін білу және атату. Күн тізбемен және карточкалармен ойындар ойнату. Нүктелер мен өрнектерді дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	**маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу дағдысын қалыптастыру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Өз Отанын жақсы көру, оны қорғауды, Қазақстан әскерінің маңыздылығын түсіндіру. Ұлы Отан соғысы жылдарында отанын қорғаған қазақстандық жауынгерлердің - Кеңес одағының батырлары Бауыржан Момышұлының, Әлия	анықтату. **Математика негіздері** Циферблат бойынша уақытты анықтауды үйрету. Сағаттың түрлерімен таныстыру. Сағатты тани білуін жетілдіру. Нүктелерді, өрнектерді дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын таныту, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Тіл ұстартуларды қайталату.

		қалыптастыру. **Сурет салу** **Мүсіндеу** **Жапсыру,құрастыру** Ұжыммен бірге жұмыс істету, Міндеттерді өзара келісіп орындату. «Достарымызбен ойнайтын ойыншықтар» тақырыбында сурет салғызу. Екі немесе одан көп бала ойнай алатын ойыншықтарды бейнелеуді ұйымдастыру. Достар туралы ертегілерді естеріне түсіру, кейіпкерлерін мүсіндету. Ертегілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құру дағдыларын жетілдіру.		Молдағұлованың, Мәншүк Мәметованың, Халық қаһарманы Рахымжан Қошқарбаевтың ерліктері туралы айтып, оларды құрметтеуді үйрету. Мемлекеттік мерекелердің Қазақстан халқының бірлігі мерекесі, Отан қорғаушы күні маңыздылығын түсіндіру.Мерекелерге белсенді қатыстыру.	

		Достық туралы ертегі желісі бойынша сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын бере білуді жетілдіру. «Біздің балабақша» тақырыбында құрастыру. Құрастырылған құрылыстың шынайы бейнесі арасында байланыс орнатуды дамыту.			
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Үйдегі, балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. Балалардың ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен		Құстар арасында достық бола ма? Оны қалай білуге болады? Құстарды бақылату. Балалардың ой тұжырымын тыңдау. **(зерттеу іс әрекеті)**	Жануарлардың арасында достық бол ма? Ит пен мысық дос па? тақырыбында әңгімелесу. Зерттеу жүргіздіру. **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)**	Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардың маңызын түсінуін дамыту. Олардың қасиеттерін жеке жеке зерттету. **(зерттеу және**	Ересектер мен балалар арасында достық бола ма? Достықтың қандай түрі жақсы түсініктерін әнгімелету **(зерттеу іс-әрекеті)**

		Балалармен ата анасымен баланың арасындағы достық туралы жеке жұмыстар және әңгімелер жүргізу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)** Құмда құстардың суретін салғызу **(бейнелеу іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Еркін ойындар	**Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзу бағытта адымдап жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүрулерін жетілдіру. **(Музыка)** Қимылды ойын «Қарлы шеңбер»	**танымдық іс-әрекет)** **Қимылды ойын** Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу «Мәреге кім бұрын жетеді?» жарыс ойынын ойнату Санамақты қайталап жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Еркін ойындар Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Бормен еркін тақырыпта суреттер салғызу. **(бейнелеу іс-әрекеті)** **Спорттық жаттығулар**: таңдауы бойынша влосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетінше екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға және солға бұрылуын жаттықтыру.
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға киімдерін бүктеп қоюды, қолды жууды жетілдіру. Шешіну кезінде шкафқа колготки,сырт киімді ұқыпты салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. **(көркем әдебиет , дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындату: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану				

	кезінде сөйлеспеу аяқтағанда алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылату, қол-аяғын жуу, қол орамалды пайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды қалыптастыру. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикалық дамыту)** Тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. «Құмырсқа» ертегісін және кітаптардан басқа да ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктерді кеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Гигиеналық шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)		Ізгі сөздер мен мақалдарды балалармен жеке жұмыс жасау арқылы жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша әңгіме айтуын жетілдіру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Денсаулық туралы	Қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауын ұйымдастыру. Серуен кезіндегі бақылаудан кейін алған әсерлерін	«Достықтың белгілері» тақырыбында композиция жасату. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**

		Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Қағаздан құрастыру әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту. **(Шығармашылық іс-әрекет)**	қалауы бойынша сурет салғызу, мүсінін жасату немесе қағаздан қиып жапсыруына жағдай жасау. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)** «Өз өзіңе көмектес» бастамасымен топтағы тазалық жұмыстарын орындату. **(еңбек іс-әрекеті)**	суретте бейнелету; қылқаламмен қағазға басып салу тәсілдерін қолдануға; қағаздың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуға үйрету. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Құмырсқа» ертегісін үстел үсті театры арқылы балалардың бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектестіру. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен		Балабақша ауласындағы өсімдіктерді тану, күтім жасату. **(танымдық іс-**	«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру.	Қимылды ойын «Қу түлкі» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім»	Қимылды ойын «Қармақ» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім»

		әрекеті) **Қимылды ойындар.** Ынта мен шығармашылық таныта отырып, таныс қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру. «Арқан тарту» ойынын ойнату.	Ойын алаңын лего құрастыру бөлшектері арқылы құрастырғызу, өз бетінше немесе ойдан құрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)** **Қимылды ойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын **Қыз –қуу**	Бақша ауласындағы гүлдерді тану, бақылату.**(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын **Түйілген орамал.**	Қимылды ойын **Сақина жасыру**
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналарға баланың көктем мезгілі туралы не білетінін сұрауын ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
«Көгершін» мектепалды тобы
Мамыр айы 2023 жыл 2 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 08.05.2023	Сейсенбі 09.05.2023	Сәрсенбі 10.05.2023	Бейсенбі 11.05.2023	Жұма 12.05.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балалардың тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)			Балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу үшін, балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру. Үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Қазақстан жайлы карталарды қарату. (жануарлар құстар, өсімдіктері бар) **(танымдық іс әрекет)**	Жеке ойындар (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше). Өнер орталығында сурет салғызу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(танымдық, бейнелеу іс-әрекеті)**	Кітаптарды қарату, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балалармен жеке жұмыс.**
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгі жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру,				

	нығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбер Батыр деген не? Қазақ батырларын білесің бе? Жеңіс күні қандай күн? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер			**Сауат ашу негіздері** Әртүрлі бағыттағы тігінен,көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойыншажәне кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі**	**Сөйлеуді дамыту** Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдануды дамыту: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу. Қазақ батырларының суреттеріне қарап оларды тану, сипаттау әңгімелеуді жетілдіру. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Әртүрлі бағыттағы	**Көркем әдебиет** Шешендікке, сөз өнеріне баулу баулу. Қазақтың батыр қыздары туралы кітаптар қарату. олардың ерлігін айтуын дамыту. **Математика негіздері** Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыруды пысықтау (солжақта, оң жақта, жоғарыда, төменде); қозғалыс бағыттарын тану дағдысын дамыту: сол жақтан оң жаққа,оң жақтан сол жаққа,

			Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді. Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. **Математика негіздері** Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыруды пысықтау (солжақта, оң жақта, жоғарыда, төменде); қозғалыс бағыттарын тану дағдысын дамыту: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа. қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	тігінен,көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойыншажәне кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Өз Отанын жақсы көру, оны қорғауды, Қазақстан әскерінің маңыздылығын түсіну. Ұлы Отан соғысы жылдарында Отанын қорғаған қазақстандық жауынгерлердің - Кеңес Одағының батырлары Бауыржан Момышұлының, Әлия Молдағұлованың, Мәншүк Мәметованың, Халық қаһарманы Рахымжан Қошқарбаевтың ерліктері туралы білуді, оларды	жоғарыдан төменге, алға, артқа. Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Жеңіс күнін қалай тойлағаны туралы сұрау. Бұл мерекенің негізгі ерекшеліктерін өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру.

				құрметтеуді үйрету. Мемлекеттік мерекелердің Қазақстан халқының бірлігі мерекесі, Отан қорғаушы күні маңыздылығын түсінуін дамыта, оларға белсенді қатыстыру.	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен			Шелектерге жаңбыр суын жинау. Оны топтағы гүлдерге құюды ұйымдастыру. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** «Шөп қалай пайда болады» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Ақсерек көксерек»	Балабақша ауласын мекендейтін құстар мен жануарларды бақылату, оларға күтім жасату. Осы құстар мен жануарлар орманда мекендей ала ма? Неге?сұрақтарына өз бетінше жауап беруін қарастыру **(зерттеу, танымдық, еңбек іс-әрекеті)** Құстар, жануарлар туралы жұмбақтар шешуіне жағдай жасау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Ұшып жүрген құстарды бақылату. Оларды танып, атауын атату. Жем бергізу. **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)** Ағаштың бұтақтарымен құмда құстардың суретін салғызу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Ұжымдасып құрастыруда ағаш бұтақтарымен табиғи қалдық материалдардан.құс тарға жем салғыш құрастырғызу.

				Еркін ойындар Қимылды ойын «Сақина жасыру» **Спорттық ойын элементтері:** Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру	**(Шығармашылық іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Хан талапай»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындату : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**				

	Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)			«Қайсар рухты баламын» тақпақты жаттату Алатау, Алтай арасы –Қазақтың кең даласы. Мен боламын сол елдің Қайсар рухты баласы. Өсіп, өніп, ержетіп, Ақылымды өрлетіп. Елімнің атын шығарам Мықты елдермен тең етіп. *Д.Сүлейменов* Тақпақты бір біріне айтып беруін үйрету. **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**	«Жеңіс күні» тақырыбында ұжымдық жұмыс жасату **(Шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптарды қарату. Тақпақ жаттату. Еркін сахналау әрекетін жасауға жағдай қарастыру **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Өсімдіктердің тірі тіршілік иесі екендігін бақылату және табиғаттағы себеп-салдарлық байланыстарды ажыратуды жетілдіру **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.
Балалармен жеке жұмыс					

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен			Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)** Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
«Көгершін» мектепалды тобы
Мамыр айы 2023 жыл 3 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 15.05.2023	Сейсенбі 16.05.2023	Сәрсенбі 17.05.2023	Бейсенбі 18.05.2023	Жұма 19.05.2023
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу. **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ата аналарды толғандыратын сұрақтарға жауап беру. Кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Менің ертегі кейіпкерім, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Өнер орталығында сурет салғызу, суретті кітапшаларды бояту, Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, ертегілер, әңгімелер айтқызу. Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілету. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Үлкенге де сіз, Кішіге де сіз. Құрметпенен сіздерге,				

	Сәлем бердік біз. Әр түрлі жұмсақ ойыншықтарды беру арқылы бір біріне жақсы сөздер айтуын қалыптастыру. Жаңалықтарымен бөлісу. «Гүлдер әлемі» мерекесі тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** «Гүлдер таласы» ертегісін естеріне түсіру. Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білуді, әңгімені бірізді айтуды жетілдіру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алуды үйрету. Тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету. **Қоршаған ортамен**	**Көркем әдебиет** «Торғай мен көбелек» ертегісін оқып беру. Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Жазуды көзбен қадағалай отырып сызықтарды үзбей салу дағдысын қалыптастыру. Сөздерді буынға бөліп оқуына жағдай жасау. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Ою-өрнекті өз	**Сауат ашу негіздері** Дыбыстық талдау жасату. Жазуды көзбен қадағалай отырып сызықтарды үзбей салу дағдысын қалыптастыру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен, тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде және егіншілікке қажетті құрал жабдықтарын таныстыру «Ұр тоқпақ». «Алтын сақа» халық ертегілерін оқып беру **Математика негіздері**	**Сөйлеуді дамыту** Шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыруды үйрету. «Менің гүлдер бағым» аясында отырғызғысы келетін гүлдері туралы әңгімелеп айтып беруге мүмкіндік беру. **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Жазуды көзбен қадағалай отырып сызықтарды үзбей салу дағдысын қалыптастыру. Гүлдердің атауларына	**Көркем әдебиет** Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру. Өздері білетін ертегілерді сахналап ойнату. **Математика негіздері** 8-10 бөліктерден пішіндерді жинап, құрастыруды үйрету. Тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Туған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындары туралы суреттер, фотолар, альбомдармен жабдықталған орта құрып таныстыру. Әндер айтқызу.

	таныстыру Өзінің жасына сәйкес өмірінде болатын өзгерістерді, балабақшаға, мектепке баруы, ересек азамат болып ержетуі мен еңбек етуі, болашақта табыстыболуы үшін білімнің қажеттігін түсінуіне, болашақта мектепте оқуға ынтасын арттыру, жаңаны тануға, өз өміріне қажетті дағдыларды игеруге ықпал ету.	бетінше ойдан салуға мүмкіндік беру. Композицияларды қосымша заттар мен элементтердің көмегімен көркемдеп қызғалдақ оюын салғызу. Әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын ретімен беруді дамыту. Кілемді сәндету. Өзінің құрастырған құрылысын талдату арқылы тиімді конструктивті шешімдерді табу мен оларды құрастыруда қолдануды жетілдіру. Киіз үйге ұқсастырып үйшік құрастырғызу.	8-10 бөліктерден пішіндерді жинап, құрастыруды үйрету. Тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету.	дыбыстық талдау жасату. Сөздердегі дыбыстарды тану, атауды пысықтау. **Қоршаған ортамен таныстыру** Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданды еркін бағдарлай білуін дамыту. **Карта арқылы өзінің үйіне жол табу.**	

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін ұйымдастыруда, меңгерген қимылдағдыларын жетілдіру үшін серуенде өткізілетін орынды жабдықтау, ойын алаңында балалардың жүруіне арналған кедергі жолдар жасау. Балалардың ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Жануарлардың тірі тіршілік иесі екендігін бақылату және себеп-салдарлық байланыстарды ажыратуды үйрету: жануарлар қозғалады (жүреді, жүгіреді, секіреді, ұшады, қоректенеді) Өсімдіктердің жапырақтары, сабағы, бұтақтары, қабығы, шырыны болатынын жәнеолардың көбейюін айтып көрсетіп таныстыру. **(қарым қатынас, танымдық іс әрекеті)** Аппақ гүлдер әнін айту, би билеу. **(Шығармашылық**	Ауа райын бақылату. Бүгінгі ауа райы туралы пікірлерін тыңдау. Қалай киіну керектігін пысықтау. **(қарым қатынас іс әрекеті)** Қағазды түрлі бағытта бүктеу арқылы түймедақ гүлін жасату. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «Ұшақтар» Балалардың еркін әрекеті.	Адам табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керек екенін, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы, табиғатпен қарым-қатынас барысында денсаулықты нығайтуды, табиғатты сақтауда жауапкершілікті сезіне білуін жетілдіру. **(Танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша құммен қамалдар құрастырғызу, сумен ойындар ойнату. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** **Қимылды ойындар.** Ынта мен шығармашылық таныта отырып, таныс	Балабақша ішіндегі жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қозғалыс ережелерін сақтауды үйрету. **(Танымдық іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «Поезд» Балалардың бастамасымен еркін әрекеттерге жағдай жасау	Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер. Өзара қарым қатынас орнату. Тіл ұстарту жаттығуларын қайталату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Гүлдерді бақылату. Олардың тіршілігіндегі өзгерістерді байқату. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «Ұшты ұшты»

	іс-әрекеті) **Спорттық жаттығулар**: Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетінше екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға және солға бұрылу.		қимылды ойындарды өзбетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру.		
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру . Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористикалық дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Әлем халық ертегілерін оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моторикалық**				

	дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Үйдегі, балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Нені «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)**	Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған тұрмыстық заттарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуін ұйымдастыру. **(танымдық іс әрекет)**	Кітаптардан гүлдердің суреттерін көріп, эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан өзінің көктемгі гүлдер жайында шығармашылық жұмысын жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыка әуенімен үйлестіруді дамыту. **(музыка)**	Киіз үйге ішіндегі заттарын жапсырту. Ермексаздан ұлттық ыдыстарды жасату. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан киіз үй құрастырғызу. Киіз үй бөлшектерін тани білуді пысықтау. **(Танымдық, іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс					

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	**Қимылды ойын** «Кім жылдам» Балалардың еркін әрекеті. «Орамал тастамақ» Балалардың еркін Балабақша ауласындағы гүлдермен ағаштарға күтім жасату. **(еңбек әрекеті)**	«Қыз баланы гүлге теңеген халықпыз» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «Орамал тастамақ»	Өмірінің қауіпсіздігін сақтауды үйрету (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті. Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыкалық әуенге үйлестіруді дамыту. **(музыка)**	Ұлттық ойын «Ханталапай» Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Балалардың еркін ойыны «Жақсы бала деген қандай бала?» әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Көктемгі мерекелер, еңбек бойынша балалармен әңгімелесу, еңбек әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
«Көгершін» мектепалды тобы
Мамыр айы 2023 жыл 4 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 22.05.2023	Сейсенбі 23.05.2023	Сәрсенбі 24.05.2023	Бейсенбі 25.05.2023	Жұма 26.05.2023
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасаумен бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ізгілік тамшылары жайлы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Өнер орталығында сурет салғызу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)**	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жаңа жыл мерекесін қалай өткізгендерін, қандай сыйлықтар алғаны туралы әңгімелесу. Балалармен жеке жұмыс. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**	Жануарлармен (пазлдар)., роботехника құралдары, шашка, бестемше ойындарын ойнату Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық іс-әрекет)**	"Комплимент" сәлемдесу ойыны (балалар допты шеңберге өткізіп, бір – біріне мақтау жағымды, жылы сөздер айтады)арқылы өзіне сенімділікті арттыруға ықпал ету.. **(қоршаған ортамен танысу) Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату.	Кітаптарды қарату, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **(танымдық іс-әрекет)** Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Балалармен жеке

				(танымдық іс әрекет)	жұмыс.
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзу бағытта адымдап жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүруді үйрету. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілдіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын пысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханада кезекшілердің міндеттерін орындау. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениетті тамақтану және ас ішу құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері видео арқылы. Өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан бүгінгі сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Әр қашан күн сөнбесін тақырыбында бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: Сөйлегенде бейнелі сөздерді, эпитеттерді, салыстыруларды қолдануды пысықтау. Бейбітшілік дегеніміз не? ашық аспан дегеніміз не? тақырыбында	**Көркем әдебиет** Балалардың қалауы бойынша таныс ертегілерді сахналату. Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру	**Сауат ашу негіздері** Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкіжоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды	**Сөйлеуді дамыту** «Достық» Тақпағын жаттау. Мазмұнын түсінуіне жағдай жасау Ортақ мекен жер шары, Төбемізде бір аспан. Барлық ұлттық баласы Достығымыз жарасқан.	**Көркем әдебиет** Кітаптар қарату. ішінен ұнаған ертегіні сахналату. Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру

	балалардың пікірін тыңдау. Сөздердің мағынасын түсіндіру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Заттардың саны олардың көлеміне, арасындағы қашықтыққа, пішінге, орналасуына, сондай-ақ санау бағытына байланысты емес екенін топтағы ойыншықтар арқылы түсіндіру. Нүктелерді, өрнектерді салуға сызуға үйрету **Қоршаған ортамен таныстыру** Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін олардың жабдықталуын түсінуді пысықтау.	**Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкіжоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу дағдысын қалыптастыру. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Ойдан сурет салғызу, Салынған суретпен түрлі ойындар ойнауды қалыптастыру. Ермексаздан ойын алаңындағы құралдарды	орындап, сызықтарды үзбей салу дағдысын қалыптастыру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Қазақ халқы қолөнер шеберлерінің жасалған киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже, сандық, кілем, сырмақ, алаша, ши, бау, басқұр, арқан, жіп) сөзбен атап оларды көрсетіп танып атауын жетілдіру. **Математика негіздері** Заттардың саны олардың көлеміне, арасындағы қашықтыққа, пішінге, орналасуына, сондай-ақ санау бағытына	Ортақ бізге бір Отан, Ортақ жердің байлығы Еңбек ортақ, жыр ортақ, Ортақ бізге барлығы. *Е.Елубаев* **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкіжоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу дағдысын қалыптастыру. **Қоршаған ортамен таныстыру** Айналадағы заттар мен ойыншықтар адамның еңбегімен жасалғанын түсіндіру	**Математика негіздері** Заттардың саны олардың көлеміне, арасындағы қашықтыққа, пішінге, орналасуына, сондай-ақ санау бағытына байланысты емес екенін түсіндіру. Карточкадағы ойыншықтың бейнесін шынайы ойыншықпен салыстыру. Нүктелерді, өрнектерді салуға және сызуға үйрету **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Қазақ халқы қолөнер шеберлері жасаған киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже, сандық, кілем, сырмақ, алаша, ши, бау, басқұр, арқан, жіп) сөздермен толықтыру. Ол сөздерді буынға

		мүсіндету. Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды жинау, қауіпсіздік ережелерін сақтауды қадағалау. Әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеуді, шаблондармен, трафареттермен, дайын үлгілермен жұмыс істеуді үйрету. Балалардың бейнесін қиып алып картон қағазға жапсырып, ойын алаңына орналастыру. Пішіндердің түрлі қалыптарын бере білуді, оларды күрделі емес композицияларға біріктіруді қалыптастыру. Балалардың ермексаздан жасаған	байланысты емес екенін түсіндіру. Топтағы ойыншықтарды салыстыру. Таразы мен сызғышты пайдалануды үйрету. Нүктелерді, өрнектерді салуға сызуға бейімдеу	және оларға ұқыпты қарауды қалыптастыру. Қалдық материалдардан өздері ойыншық жасауын ұйымдастыру.	бөлу, дұрыс атауын қалыптастыру.

		ойын құралдарын, жапсырып жасаған балалар бейнелерін, салған суреттерін құрастыру материалдарынан жасаған алаңға орналастырғызу.			
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін дамыту, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Өлі табиғат нысандарын тапқызу. Олардың не үщін олай аталатынан зерттеу жағдайын жасау **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** **Қимылды ойын** Жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу «Мәжеге кім бұрын жетеді?» жарыс ойыны Алдын жаттаған тақпағын қайталап	Балабақша ауласындағы өзгерістерді бақылату. Жаздың келе жатқанын қайдан байқауға болады анықтату. **(танымдық іс-әрекет)** Аула тазалаушысының еңбегін бағалату көмек беру дағдысын дамыту **(еңбек іс-әрекеті)**	Үйдегі, балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Орамал тастамақ»	Кітаптардан жаз туралы ақпарат беру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Бормен сурет салғызу. **(Бейнелеу іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті)** Балалардың дербес әрекеттері, ойындары Қимылды ойын «Мысық пен тышқан»	Қазақ халқының тұрмыста көктем жаз мезгілінде қолданатын құрал жабдықтарымен танысу.Қолданып көруін ұйымдастыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Құмда таяқпен еркін тақырыпта суреттер салғызу. **(бейнелеу іс-әрекеті)**

	жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Арықтағы суларға заттарды жүздіртіп жарыстыруға жағдай жасау. Еркін ойындар. Қимылды ойын	**Спорттық ойын элементтері:** Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру		
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. **(көркем әдебиет , дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды т: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар)				

	Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктердікеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Гигиеналық шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсінуін қолдау. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Ұр тоқпан» ертегісін естеріне түсіру. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексаздан бәйшешек мүсінін жасату, суретін салғызу, қағаздан қиып алып жапсырту немесе өз бетінше әр түрлі заттарды пайдаланып ойдан құрастыруға баулу **(Шығармашылық іс-әрекет), (бейнелеу іс-әрекеті)** Терезеге қарап, көктем мезгілінің ерекшеліктері туралы жеке әңгімелер	Жазғы ағаштардың суретін салғызу, мүсінін жасату, ұжымдық жапсыру жұмысын жасату. **(зерттеу, танымдық іс-әрекет)** Көктемгі еңбек құралдарын тану, оларды пайдалана білуін дамыту. **(Танымдық, іс-әрекеті)** «Алтын сақа» ертегісін айту. өз бетінше сахналату. **(Қарым-қатынас іс-**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**	Әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды жапсыру арқылы танытуды үйрету. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)** Жақын адамдарға қалай қамқорлық жасау керектігі туралы сұрау. Суреттер арқылы науқасқа күтім жасау дағдыларын қалыптастыру: оған қамқорлық жасау, шуламау, оның өтініштері мен тапсырмаларын

		жүргізу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**әрекеті)**		орындату. Науқастарға жанашырлық танытуға тәрбиелеу
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен	«Мен не білемін» ойыны әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. Ережелер барлығына жақсы болуы (қарапайым, жайлы, қауіпсіз) үшін жасалатынын түсіндіру Егер белгілі бір ережелер сақталмаған жағдайда не болатынын балалармен талқылау. **(танымдық іс-әрекеті) Қимылды ойындар.**	Көктемгі және жазғы ауа райының ерекшеліктерін бақылату. Көктеммен жаздың айырмашылығын зерттеп сипаттауын жетілдіру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Көктем туралы көңілді әндерді тыңдап, еркін би қимылдарын жасату. **(Музыка)**	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек» Табиғи заттардан әр түрлі құрылымдар құрастырғызу.	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары Мен не үйрендім? Дидактикалық ойын	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын «Атбақыл»

	Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын «Үш табан»	Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Еркін ойындар			
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
«Көгершін» мектепалды тобы
Мамыр 2023 жыл 5 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 29.05.2023	Сейсенбі 30.05.2023	Сәрсенбі 31.05.2023		
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан таптағы безендірулерге назар аударып, ұнаған заттары туралы айтуын жетілдіру. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Жолда қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыстар.**				
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөлісуді, жақсы тілектер тілеуді жасату. «Балабақшамызды қалай жақсы көреміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сөйлеуді дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді пысықтау. Балалардың қалауы бойынша суреттер арқылы сөйлем жасауды естеріне түсіру. **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Математика негіздері** Бүтін жиын мен оның әр бөлігі арасында байланыс орнату, жиынның бөліктен үлкен екенін, бөліктің жиыннан кіші екенін, жиынның бөліктерін санау және элементтердің (заттардың) бір-біріне қатынасы негізінде салыстыруды үйрету, қалыптастыру. Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	**Көркем әдебиет** Балалардан қандай ертегіні ұнататындарын сұрау. Таңдаулары бірдей болған балаларды бөліп, ертегілерді бірге сахналауын ұйымдастыру. Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу **Музыка маманының жоспары бойынша** **Сауат ашу негіздері** Жыл бойына үйренгендерін қайталату. Не білетіндерін айтқызу. Дәптерлерінде салған суреттерімен жазуларын талқылау. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Жыл бойы жасаған жұмыстарын қарату. Естеліктерді естеріне	**Сауат ашу негіздері** Жыл бойына жазып үйренгендерін тақтада бормен жазып көрсетуді ұйымдастыру. Өз дәптерлеріне баға қойып өздерін мақтауын ұйымдастыру **Дене шынықтыру маманының жоспары бойынша** **Қазақ тілі** Жыл бойына өтілгендерді суреттер арқылы естеріне түсіру. Берілген мәтіннің басталуын және соңын ойдан құрастыруға баулу. **Математика негіздері** Жыл бойына үйренгендерін естеріне түсіріп қайталату. Дәптерлеріне жазғандарын қайталап қарап, өздерін бағалауды ұсыну.		

	Қоршаған ортамен таныстыру Жолда қауіпсіздік ережелерін сақтау. Жол белгілерін білу, бағдаршамның белгілеріне сәйкес жолдан өту ережелерін орындауын пысықтау. Балалардың балабақшаны аяқтап мектепке барарда қауіпсіздікті сақтауды атйып түсіндіру.	түсіру. Қалаулары бойынша ұнаған шығармашылық жұмысымен айналысуын ұйымдастыру.			
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.				
Серуен	Балабақша мен мектептің айырмашылығы мен ұқсастықтары туралы зерттеу жүргізуіне жағдай жасау. Мектепке қонаққа бару. **(танымдық іс әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту»	Балабақшаның ауласының тазалығын бақылату. Өздеріне ойын алаңында тазалық жұмыстарын жүргізуін ұйымдастыру Балабақша ауласына ата аналармен бірлесіп отырғызған ағаш немесе гүлге белгі қойып, естелік	Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды ұғындыру (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). Осы ережелерді мектепке барғанда қатаң түрде сақтауын талап ету. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**		

		жазуын жазғызып қалдырту. **(Танымдық, зерттеу, қарым қатынас іс-әрекеті)** Көңілді музыка қойып, денелерін шынықтыру. **(музыка)** Қимылды, еркін ойындар	Қимылды ойын «Арқан тарту» **Спорттық жаттығулар**: Самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетінше екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға және солға бұрылу.		
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)** Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. Балалардың сұранысы бойынша ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету.				

	Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Салауатты өмір салтының маңызды компоненттері: дұрыс тамақтану, белсенді қимылдар, ұйқы және күн, ауа мен су және денсаулыққа зиян келтіретін факторлар туралы түсініктерді кеңейту.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Қағазға алақандарын қойып сызу, оны қиып алу. Әдемілеп бояту. Барлық баланың атын жазып альбомның әр бетіне естелік етіп жапсырту. Әр бір қолтаңбаға баланың балабақшадағы кезіндегі естен кетпес сәті туралы жазба қалдырту және еркелетіп достары оны қалай атады жазып қойғызу. Сендер үлкен болып, мектепті бітірген кездеріңде келіп озы жазбаларыңды оқып еске аласыңдар деп түсіндіру. **(Танымдық іс-әрекеті, бейнелеу іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі,	Балабақшамен қоштасуда айтқан тақпақтары мен әндерін естеріне түсірту. Балабақшада болған кездеріндегі суреттерді қарату. Қандай ертегілерді сахналағандарын естеріне түсіргізу. **(Танымдық, қарым қатынас іс-әрекеті)**	Жазғы демалыс кезінде үйде ата анамызға қалай көмектесеміз, қауіпсіздікті қалай сақтаймыз таныстыру. Жыл бойына үйренген дағдыларды жаз мезгілінде қалай қайталау керіктерін түсіндіру. Балаларға сыйға кітаптар беру. «Біздің сүйікті бақшамыз» тақырыбында ұжымдық сурет салғызу **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**		

	тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Олардың сюжеттік бірізділігін сақтай отырып, мазмұндауын балаларға үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Бүрге» Балалардың еркін ойындары Құмда таяқшамен еркін тақырыпта суреттерді салғызу.	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары Бормен өздері отырғызған гүл мен ағаштардың суретін салғызу.		
Балалардың үйге қайтуы	Үйде бірге мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _____

Циклограмманы тексерген әдіскер: _____

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Мамыр (1-кешен)

1.Тізбекте тұру.
2.Жанамалап жүгіру «Талап» қимылын жасау.
3.Звеноға бөліну.
4.Б.қ. құрсауды оң қолда ұстау, аяқты қосып тұру.Құрсауды серпіп артқа, алға әкелу, сол жақта қайталау 3-4 р.қ., әр жанда.
5.Б.қ. құрсауды оң қолда ұстау, аяқтың арсын алшақ ашып тұру.Құрсауды шынтақты бүкпей жоғары көтеру.
6.Б.қ. отыру, құрсауды алда ұстау.Құрсауды кеудеге жақын ұстау, оң жанға бұрылып, солға созып ұстау. Б.қ оралу, сол жақта қайталау.
7.Б.қ аяқты қосып тұру.Құрсауды еденге қою.Құрсауда секіру, құрсаудан сыртқа секіру.
8.Б.қ құрсауды алға тігінен қойып жоғары жағынан екі қолмен ұстау.
Оң аяқты артқа, аяқ ұшынан еденге тигізу, сол жақта қайталау 6-8 рет.
9.Жай жүру.

Мамыр (2-кешен)

1.Өкшені қосып аяқ ұшын ашып тұру
2.Қолын екі жанында ұстап сермеу. Шынтақты бүгу, жұдырықты түйіп ұстау.
3.Екі өкшені қосып, аяқ ұшын ашып тұру.Қолды белде ұстау, оң аяқты сол аяқ басына тигізу.Б.қ. оралу, сол жақта 3-4 р.қ.
4.Б.қ. аяқ арасын алшақ ұстау, қолды екі жанға созып тұру.Алға
еңкею, саусақтарын еденге тигізу, 6-7 р.қ.
5.Б.қ шалқасынан жату,аяқ арасын қосып қою, қолы екі жанында.Аяқты көтеріп аяқ арасын ашу, қайта қосу б.қ оралу 6-7р. Қ
6. Б.қ шалқасынан аяқты қосып жату,қолы екі жанында.Оң аяқтың тізесін бүгіп
кеудеге жақындату,қолымен қапсыра құшақтау б.қ оралу содан соң сол аяқпен осыны жасау
7.Б.қ Молдас құрып отыру,қол белде. Кеудені оңға бұру, қолды жанына жайя
созу. б.қ оралу. Сол жақпен осыны қайталау
8.Б.қ екіаяқты қосып тұру.Оң аяқпен секектеу -3-4рет, содан соң секектеуді сол аяқпен жасап қайталау 3-4 рет
9. Жай жүру, алмастыра өкшемен және аяқтың сыртқы қырымен жүру

Торғай мен көбелек

Балабақша ауласында қызыл, сары, ақ гүлдер өскен әп-әдемі гүлзар бар еді.

Сонда бір теңбіл қанат ақ көбелек гүлден-гүлге қонып, шырын сорып жүрген.

Оны бір қу торғай көре қалды да, ұстап жегісі келіп, қуа жөнелді.

Көбелек гүлзар үстінде жоғары-төмен, оңға-солға бұлтарып қаша берді, қаша берді.

Торғай да қыр соңынан қалмай, қанаты пыр-пырлап қуа берді, қуа берді.

Жанталасқан көбелек бір гүлге барып қорғалып еді, қу торғай оны қақшып кете жаздады. Одан тағы да қайта ұшып, әрлі-берлі бұлтақтай қашып жөнелді.

Біреуі аз болғандай, енді оған екінші торғай келіп шүйілді. Екеуі пыр-пыр етіп таласа кеп қуды. Бір торғайдың қанаты қағып, біреуінің тұмсығы да тиіп өтті.

Міне, осы қиын сәтте ақ көбелек сонда жүрген бір кішкентай қыздың көйлегіндегі гүлге барып қона қалды.

Содан мысы құрыған екі торгай енді оған жуый алмай, жай-жайынакетісті.

Ақ көбелек болса қайтадан гүлзарға барып, гүлден-гүлге қонып,тағы да шырын сора бастады.

Т. Жексенбай

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Балаларға арналған ұлттық ойындар

Айгөлек

Айгөлек – халқымыздың ұлттық ойындарының бірі. Ойын шарты бойынша ойнаушылар екі топқа бөлінеді. Олардың сандары да, жас шамалары да бірдей болулары керек. Екі топтың екеуінің де ойынды бастаушысы болады. Аралары 10-15 метрдей жерде қол ұстасып, қатарласа тұрған осы екі топ біріне-бірі сөз тастап, күш көрсетіп, өнер жарыстыра бастайды. Екі жақтың ойын бастаушылары орталарынан бір қыз бен бір баланы шығарып, олардың қолына бір ақ тас, бір қара тас береді. Олар екі тасты ешкімге көрсетпей, уысына қысып тұрады да:

- Сен қай қолдағы тасты қалайсың? - деп сұрайды. Бастаушылардың біреуі мен: «Оң қолдағы тасты қалаймын», - дейді, екіншісі сол жақ қолдағы тасты алады. Қайсысында ақ тас болса, сол ойын бастайды.

Бірінші топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Күші мығым, қуатты, Екпіні желдей өршігенШепті бұзар ер керек.

Екінші топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Күші мығым, қуатты, Екпіні желдей өршіген
Саған қандай ер керек? - дейді.

Алдыңғы топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Күші мығым, қуатты, Екпіні желдей өршіген
Бізге ... (Ерсін) ер керек,

- деп бір ойнаушының атын атайды.

Ол тобынан шығып, бір-екі адым ілгері басып:Айгөлек-ау, айгөлек,
Айдың жүзі дөңгелек. Сайысқанда саспайтын,
Самала күнге бастайтын,
... деген ер шыққан,
Топ бұзуға мен шыққам, деп сол жүгірген бойы қарсы топты жарып өтпек болады. Ол екпінді,күшті болса, топты жары өтіп, өзі қалаған бір қызды, не бір ер баланы жетектеп өз тобына алып келеді. Егер ол топты жарып алмаса, сол топтаөзі қалып қояды. Ендігі шақыруды екінші топ бастайды. Сөйтіп, ойынжалғаса береді. Ойында дөрекілік көрсетуге, жұптасқан жұдырықтыжүгіріп келе жатқан ойыншыға қарсы қоюға болмайды. Жүгірген ойнаушыда ойын ережесін сақтауға тиіс.

Асық ойыны

Асық ойыны - қазақ халқының дәстүрлі ойыны. Асық ойыны күндізде, түнде де ойналады. Күндізгісі – мергендікке, түнгісі –

ептілікке баулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп, ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары – оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы, алшы, хан (хан ату), т.б.

Алшы ойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады. Сақа болатын асық салмақты, ірі болуға тиіс. Ол көбінесе еркек қойлардың, не қошқарлардың асығы болып келеді. «Алшы ойыны» сақаның салмақты да алшы тұруына байланысты. Бұл ұту үшін өте қажет.

«Алшы ойынын» ойнаушыларға шек қойылмайды. Ойын басталар алдында, ойын жүргізуші, барлығының сақаларын жинап алып, ойында әркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігін анықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе, сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан кейін асықататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқан асығын алып, әрі қарай ата береді. Енді бірде асық атқан кезде сақасы алшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады, ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып, кезекті келесі ойыншыға береді. Екінші ойыншы өз кезегінде сақасын иірген кезде тәйке түссе, онда өзінен кейін кезекте тұрған ойыншы көмбеде тұрып оның тәйке түскен сақасын атады, тигізсе, сақа иесі ойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алу үшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектерімен көнге тігілген асықты ата береді. Осы ретпен көндегі асықты атып тауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастыра береді.

Алшы – асықтың иірілгенде тегіс табаны жерге тиіп түсуі. Ойын кезінде оған бірінші дәрежелі мән беріледі.

Тәйке (таба) – асықтың иірілгенде шұңқырлау табаны жерге тиіп, тұрық түсуі. Ол екінші дәрежелі мәнге ие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес жоны үстіне қарап, етпетінен жатық түсуі. Ол үшінші дәрежелі мәнге ие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап, шалқасынан жатық түсуі. Ол төртінші дәрежелі мәнге ие.

Үш табан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керек үш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткенше созылады.

Омпы

Асық ойынының бір түрін «Омпы» деп атайды. Омпы – асықтың тұмсығымен жер тіреп, тік шаншылып түсуі. Бұл ойынды көбінесе бозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелерде ойнауға болады. Ойнаушылардың санына шек қойылмайды. Ойынның мақсаты - асық ұту. Ойнаушылар арасы 20 қадам екі көн сызады да біріншісіне төрт бұрыш жасайды (оның көлемі өзара келісіледі) дәл ортасындағы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілген асықтардың ортасына бір асық мұртынан «Омпы» тұрғызады. Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімнің өз кезектері бойынша, қолдарындағы сақаларымен «омпыны» ата бастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетіне шығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағы асықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқан асығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліп отырылады. Ойын жалғаса береді.

Асықты тігіп ойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1-1,20 см немесе 1,5 метрге дейін болады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асықататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықтыататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болып ату кезегін алады.

Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.

Алтыатар ойыны

Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған) баланың сақасы тігіледі. Кенейдің арасында саңлау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м жерден су (сызық) ал 5-6 м жерден қарақшы белгілейді. Кімде кім түптегі сақаны жұлып кетсе (суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғаш сақасы шыққан бала, қалғандары одан кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған кенейдің бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардың бірі — «Атбақыл» немесе «Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі баладан қатысады, қалғандары көрушілер болады. Ойынға қатынасушылар кез келген жерді таңдап алады да, өздері тұрған жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан жерден біреуі қолындағы асығын (не топайын, сиыр асығын, «топай» деп атайды) алыстата иіріп тастайды. Екінші ойыншы қолындағы асығымен оны атады. Егер де ол тигізсе, бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен жерге дейін арқалап барады. Енді екінші ойыншы сақасы түскен жерде тұрып, асығын алыстата иіріп тастайды. Бірінші ойыншы оны атады. Тигізсе, сақасы жатқан жерге дейін екінші ойыншы арқалап апарады. Егер асыққа тимей кетсе, келесі ойыншы атады. Ойын осылайша жалғаса береді де, ойыншылардың өзара келісімі бойынша тоқталады.

Ханталапай

Бұл отырып ойналатын ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады.Ойын үшін он асық таңдап алынады. Он бірінші асықтың ерекше өзге түске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де, қорытынды бойынша ойыншылардың кезектері анықталады. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос уыстай ұстаған бар асықты ортаға иіруі керек. Қалған ойыншылар өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» көз салады.Себебі, хан алшы түссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды,хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегі соған беріледі екен, хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі мен тәйкесін бір-біріне соғып, бір-біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да, ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100, 40) ойын жүргізуші алдын-ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады.

Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол – хан.

Хан алшы

«Хан алшы» ─ қазақ халқының ұлттық ойындарының бірі асық ойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп асықтың ең ірісі қызыл түске боялады. Бұл асық «Хан асығы» болып саналады. Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп, құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік, тайқы қалыптарымен түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында,
«Хан асығы» кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.

Ақсерек - көксерек

Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстаптұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.
1-ші топ.
Ойынды бастайды Ақсерек-ау, ақ серек,
Бізден сізге кім керек.2-ші топ.
Ақсерек-ау, ақ серек,
Сізден бізге ... (бала аты) керек.

Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Соқыр теке

Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота, бұзау, қозы, лақ,
Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ,
Мені ізден тап-тап - деп өлеңмен айтады.

Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алғанбаланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.

Тақия тастамақ

Ойынға бірнеше бала қатысады. Балалар шеңбер жасап отырады. Жүргізуші шеңбердің сыртын айнала жүгіріп жүріп, біреуінің артына білдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына тұра қалуға тырысады.
Жүргізушіге жете алмаған бала айыбын төлейді, өнер көрсетеді.

Күш сынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2 бала шынтақтарын столға тіреп, қол бастарын айқастырады. Кім білектістолға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2 білектен тартысып сынасуға да болады. Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады.

Арқан тарту

Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады.

Қай топ арқанды өз жағына тартып алып келсе, сол топ жеңіске жетеді.

Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса, құламаған бала жеңіске жетеді.

Сақина жасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізелерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала

алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе, ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.

Қуыр-қуыр қуырмаш

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға:

- Ортаңғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек.

Бас бармақтан бастап шынашаққа дейін, саусақтардың атын түгел атап береді: бас бармақ, балан үйрек, ортан терек, шылдыр шүмек, кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағыннан бастап, былай деп 5 саусақты түгел жазады.

Сен тұр қойыңа бар.Сен тұр түйеңе бар
Сен тұр жылқыңа барСен тұр сиырыңа бар
Сен кішкентай әлі жас екенсің
Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр.
Енді осы шынашақтың өзін алақан шұңқырына бүгіп тұқырта ұстайды
Қуыр-қуыр, қуырмашБалапанға бидай шашӘжең келсе есік аш
Қасқыр келсе мықтап бас
Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды.
Осыдан соң:
Мына жерде қой бар Мына жерде жылқы барМына жерде түлкі бар

- деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп, ең соңында мынажерде күлкі бар – деп қытықтайды.

Аударыспақ

«Аударыспақ» ─ өте көне дәуірден келе жатқан қазақ халқының ұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінен таралған ойын. Балалар екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай), ұзындығы 70-80 сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағаш аттардың ара қашықтығы екі жақтан созылған қол жететіндей болса жеткілікті. Оларға мінген шабандоз балалар бір-біріне қарама-қарсы отырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп, әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударып түсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шарты бұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуі керек. Қай топ жеңсе сол топ жеңімпаз атанады.

Теңге ілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке- жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпайәр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.

Көтермек

Ортаға екі ойыншы бала шығады. Бір-біріне арқаларын беріп тұрады.Белгі бойынша кім бірін-бірі арқада көтеріп алса, сол бала жеңіске жетеді.

Жеңіске жеткен бала ойында қала береді де басқа балалармен біргекүш сынасады.

Қыз қуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады, қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса, сол бала жеңіске жетеді.Ал қуып жете алмаған жағдайда өлең айтып немесе би билеп өнерін көрсетеді.

Түйілген орамал

Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.

Әуе таяқ

Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта 5-тен 10-ға дейін ойыншы болады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі, жерге түзу сызық сызылады. Ойыншының біреуі ортаға шығады да бір алақанына зат жасырып, екінші қолының жұдырығын бірдей жұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы сол болады. Сөйтіп қолындағы таяғын жоғары лақтырады. Осы кезде қасындағы ойыншы да таяғын лақтырады, қасындағы баланың таяғын қағып түсіруі шарт. Таяқты қағып түсірген бала өз тобына ұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға 5-10 бала қатысады. Олар оңаша жерге топталып өз араларынан бір баланы қазық етіп белгілейді. Қазық тұрған жерінде қозғалмай

тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушылар қазықты алыстан қоршап бірте-бірте жақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қара құлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! - деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталған бала қара құлақ болып, ойын әрі қарай жалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бір адамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай, кідірмей аттап жүріп айтуы керек. Тоқтамай қателеспей айтып шықса, жүлде алады. Егер қателессе ойыннан шығады. Мысалы: жаңылмай 10ақынның немесе 10 өзеннің атын атауы керек.

Ақшамшық (сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны. Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады. Ойынға он-он бес адам қатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақина ұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Ойынды жүргізушінің алақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардың алақанына сақина салған болады, «Тұр сақинам, тұр», - деп, немесе
«Ақшамшығымды бер!» деп дауыстайды. Сол сәт сақина тасталған адам орнынан атып тұруға тиісті, «Сақина менде», - деп. Оны көршісі ұстайалмай қалса, жұрт алдында өз өнерін көрсетеді.

Ақсүйек

Ең алдымен, ойнаушылар өзара келісіп, жеңген топ үшін жүлде тағайындайды да, екі топқа бөлінеді. Топ басқарушылар ақсүйекті қайсысының лақтыратынын шешіп алу үшін кезектесіп таяқ ұстайды, таяқтың басына кімнің қолы бұрын шықса, сол ақсүйекті құлашы жеткенше лақтырады. Ақсүйек жерге түскеннен кейін ғана ойыншылар іздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды. Ақсүйекті тапқан ойыншы ешкімге білдірмей, көмбеге қашуға әрекет жасайды да, ал қарсыластары біліп қалса, қолма-қол тартып алуғатырысады. Сондықтан ақсүйекті алдымен тауып алған топтың ойыншылары біріне-бірі лақтырып, көмбеге қай топтың адамы бұрын жеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйекті екінші топ лақтырады, сөйтіп ойын жалғаса береді.

Сиқырлы таяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолында таяғы бар ойын жүргізуші шеңбердің ортасына келеді де, ойынның тәртібін түсіндіреді. Ойнаушыларды бірден бастап түгел нөмірлеп шығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғын шеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоя береді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқты ұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруымен ортаға шығып, өнер көрсетеді. Ойынға қатысушылардың бәрі бір-бір реттен міндетті түрде ойнап шығулары керек. Ал одан әрі ойынды жалғастыру-жалғастырмау ойнаушылардың өз еркінде. Ойнаушылардыңсаны көп болса, ойын қызықты өтеді.

Арқан тартыс

Бұл ойынның екі түрі бар. Біріншісі жазда көгал үстінде, екіншісі қыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кем болмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшы түйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаны байлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз жағында бойларына қарай сап түзеп, ойын бастауға белгі

берілгенде арқанды өз жағына қарай тартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып, үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасына аққала үйіліп, екі жақ оны өзіне қарай құлату үшін тартады.

Тымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады. Бір баланы ойынды жүргізуге белгілейді. Ол: «Ал, ойынды бастаймыз, бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-бір ойыншы дыбыс шығармауы, үн қатпауы керек. Алайда бастаушы ғана сөйлеуге ерікті. Ол адам күлерлік қимыл-қозғалыспен әзіл-қалжың сөздерді айтып, қалай да біреуді күлдірудің амалын іздейді. Қалжың жыр да айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардың аты қалжың өлеңге қосылмауы керек. Әзілі де, сықағы да өтпесе, бет-аузын тыржыңдатып, әр түрлі құбылтады. Қолайсыз қимылдармен құбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтар қояды. Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады. Өлең айтады, ән салады не би билейді. Сондықтан ойынды жүргізуші тілмәр, әзілкеш, күлдіргі бала болуы керек.

Көрші ойыны

Көрші ойынын үлкен бөлмеде немесе таза ауада көгалды жерде өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Яғни екі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір бала ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусың ба?» - деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, онда сұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан
«Көршіңмен татусың ба?» деп сұрап, ойынды соза береді.

Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған баланы жібергісі келмесе, онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпаш айтып береді. Осылай ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойын жалғаса береді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрады да, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан бала өлең, тақпақ, әңгіме айтып тұрып кез-келген жерінде жата қалады, не болмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттерді жасайды. Оның өлең, тақпақ, әңгіме айтып тұрып істеген қимылдарын қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгіме айтып күлдіреді.

Ойын балаларды шығармашылыққа, ынтымақтастыққа, аңғарымпаздыққа үйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарының шынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтап ұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығып алады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы команда берісімен, шынтақтарын сол орнынан қозғамай, қарсыласының тіреулі қолын шалқасынан түсіруге ұмтылады. Білегі тайып жантайған бала жеңіледі. Бұл білек күшінің жетілуіне көмектеседі.

Шалма

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдап отырады. Ойын үйде, аулада өте береді. Ойыншылар біріне-бірі қарсы қарап отырады да, дайын болған шалманы бірінің қолынан бірі алады. Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққа кигізеді, ортаңғы саусақпен кезекпен іліп алады, сонда «ыңыршаң»шығады.

Екінші жағдайда, келесі ойнаушы басбармақ және сұқ қолымен ыңыршақтың екі жақ керегесінің үстінен астына қарай алып, «кереге» шығарады. Үшінші жағдайда керегені үстінен астына қарай алып,
«шаңырақ» шығарады. Төртінші жағдайда шаңырақты екі шынашақпен айқастыра іліп алып, «астауша» шығарады. Бесіншіде «кереге» қайталанады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырып ойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ» болып қайталана береді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейте беруге тырысады.

Бұл жас өспірімдердің тұрмыстағы үй жабдықтарын қалай пайдаланатындықтарын көз алдына елестетіп, соларды өзі жасағандай әсерлендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске, ой-жүйелерін дамытуға үлкен көмек береді.

Сақ құлақ

Сақ құлақ ─ ұлттық ойын. Бұл ойынның әрбір қимылы сөйлеп жүріп орындалады. «Сақ құлақ» ойынын қазір көбінесе «Телефон» деп атап жүр. Біз оның ескі атауымен аталуын жөн көрдік. Қатысушылардың арасынан бір бала ойын жүргізуші болады. Ойнаушылар қаз-қатар түрегеліп тұрады немесе қатарласа отырады. Бірақ бір ойыншы мен екінші ойыншының арасы бір метрдей алшақ болуға тиіс. Ойынды бастаушы (І-ойнаушы) естілер-естілмес дауыспен бір-екі сөзді бірақ рет айтып қалады. Сол сөзді қағып алған екінші ойнаушы үшіншіге, үшінші төртіншіге, төртінші одан әрі тез-тез айтып, онан әрі жеткізе береді. Олардың бәрі сөздерді бір рет қана айтып, тым-тырыс отырады.

Айтылатын сөйлем екі не үш сөзден құралған шағын болуы керек. Оның бір мүшесі өз құрамындағы дауысты немесе сөз басындағы ұяң дыбыстардың естілу жөнінен екі ұшты, яғни басқа бір дыбысқа ұқсас сөз болуы қажет. Мысалы, тарғақ көрдім - жарғақ көрдім, борсық көрдім, т.б.

Ең соңғы ойнаушы ойын бастаушыға сыбырлап өзіне жеткен сөзді айтады. Егер сөз дұрыс жеткен болса, ойын тағы да үш рет басқа сөздермен қайталанады. Егер сөз бұзылып жеткен болса, бастаушы соңғы ойнаушыдан бастап І-ойыншыға қарай сыбырмен ғана тыңдап, сөзді бұзушы кім екендігін анықтайды. Сөз бұзған ойнаушы ең аяққа барып тұрады да, екі-үш ауыз жаңылтпашты қайталап дұрыс айта алмаса, ұпай тартады. Ұпай келісім бойынша не өлең айту, жұмбақ шешу немесе бір өнер көрсету (мысалы, сурет салу, үлгі қию, есеп шығару т. б.) арқылы орындалады.

Ойын жас өспірім балалардың зердесін дамытып, өнерге деген құштарлығын арттырады.

Кім жылдам?

Ежелгі ойындардың бірі - *Кім жылдам?* Ойын аулада, спорт залында, бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортаға шыққан екі бала бір-біріне арқасын беріп, екі жаққа қарап тұрады. Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонан соң ойын жүргізуші екеуінің аяғының арасына ұзыннан-ұзақ белбеу тастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеуді бұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тез қимылдауының нәтижесінде жүзеге асады. Ойынға басқа ойыншылар шығады. Ойын жалғаса береді. Екінші кезекте әр жұптың жеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншы қалады. Сол екеуінің қайсысы жеңіп шықса, сол жеңімпаз атанады.

Үш орындық ойыны

Үш орындық ойының кең бөлмеде, спорт залдарында ойнауға болады. Ол үшін ортаға үш орындық қойылады. Ойынға қатысушылардың

санына байланысты орындықтың көбейе түсуі мүмкін. Ойын жүргізушінің берген белгісі бойынша ойыншылар ортада тұрған орындықтарды айнала жүгіреді. Ойын қыза бастағанда жүргізуші отырыңдар деген белгі береді. Сол кезде ойыншылар орындықтарға отырыса қалады. Ал орындыққа

отырып үлгере алмағандар, ойыннан шығады. Енді орындықтың бірі алынып қойылады да, ойыншылар қалған орындықты айнала жүгіреді. Ойын бір орындық пен екі ойыншы қалғанға дейін, олардың бірі жеңіп шыққанға дейін жүргізіле береді. Сонан соң ойын қайта басталады да, артынан жеңімпаздар арасында өзара тартыс басталады. Жеңіп шыққан ойыншы ең жылдам ойыншы деп аталады. Әр топтың жеңімпаздарынамақтау сөздер айтылып, сыйлықтар беріледі.

Жүйріктер жеңеді

«Жүйріктер жеңеді» ─ ұлттық ойын. Ойынға қатысушылар көк және сары топ болып екі топқа бөлінеді. Бір төбенің үстіне ойыншыларға түгелдей жетерлік мөлшерде көк және сары таяқшалар тасталады.

Ойынды жүргізуші ретінде басқарушы тағайындалады. Ол төрешілік міндетті қоса атқарады. Төрешінің белгісі бойынша ойынға қатысушылар белгіленген көмбеге қарай тұра жүгіреді. Жеткен ойыншы өз командасының түсіне сай бір-бір таяқшаны алып кері жүгіреді де, сөре сызыққа әкеп қояды.

Қай түсті топтың ойыншылары өз командасының бояуына сәйкес таяқты белгілеген мерзімге көбірек алып келсе, сол топ жеңеді. Ойын балаларды белгілі бір мақсатта ұжымдық әрекет жасауға, шапшаңдыққа үйретеді.

Шүлдік ойыны

Жазық алаңда ойналатын жас өспірімдер ойынының бірі - «Шүлдік» ойыны. Ойынға екі басы үшкірленген ұзындығы бір қарыс шүлдік (ағаш) керек. «Шүлдікті» ойнау үшін үлкен шеңбер сызылады, ортасына шүлдік қойылатын шұңқыр қазылады, шүлдік шұңқырдың ішіне емес, үстінде жатуы керек. Әр ойыншының қолында ұзындығы бір метрдей таяғы болуы керек. Ойынға қатынасушылардың санына шек қойылмайды. Ойнаушылардың санына қарай екі топқа бөлінеді.

Бірінші болып кезек алған топтың ойыншысы «шүлдікті» қолындағы таяғымен жерден көтеріп алып, жерге түсірмей соғады да, таяғын шеңбердің үстіне тастайды. Ал екінші болып кезек алған ойыншы шүлдікті түскен жерінен алып, қайтадан соққан ойыншының таяғын көздеп, шеңберге қарай лақтырады. Лақтырған кезде таяққа тигізсе, я болмаса, шеңбердің ішіне түсірсе, онда соғушы ойыншы ойыннан шығып қалады. Шүлдікті бірінші болып жерден көтеріп, жерге түсірмей соққан кезде ойыншы тигізе алмаса, ол да ойыннан шығып қалады. Ал лақтырған ойыншы не таяққа тигізе алмай не болмаса дөңгелек сызықтың ішіне түсіре алмаса, онда бірінші ойыншы енді «шүлдікті» шекіп соғады, әр соққанда үш реттен соғады. Сөйтіп, «шүлдік» қай жерге барып түссе, сол жерден дөңгелек сызыққа дейінгі қашықтықты таяғымен өлшеп шығадыда, екінші ойыншыға ұпай мөлшерін белгілейді. Бірінші ойыншы әлгі

себептермен ойыннан шығып қалса, онда екінші ойыншы соғушы болады, ол шығып қалса, үшінші ойыншы соғушы болады. Ойын осылайша барлықойыншы ойнап болғанша, жалғаса береді.

Ойынның шарты бойынша шекіген кезде «шүлдікке» тимей, таяғы жер қауып қалса, ұпайы күйіп кетеді. Шүлдікті екінші рет шекіген ойыншы, оны қолымен ұстап қойса, онда да оның ұпайы күйіп кетеді. Сондықтан «шүлдікті» тек үшінші рет шекігеннен кейін ғана ұстауға болады.

«Шүлдік» ойыны ойнаушылардың қолдарының бұлшық етін жетілдіріп, жылдамдыққа үйретеді, «Шүлдікті» сызықтың үстіне түсіруге ұмтылу арқылы көз мөлшері, дәлділік пен мергендік қабілеттері жетіледі.

Жапалақтар мен қарлығаштар

Жапалақтар мен қарлығаштар - ұлттық ойын. Ойын кең, жазық алаңдаөтеді. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Ойнаушылар екі

топқа бөлінеді де бірінің арқасына бірі арқасын қаратып, екі сан құрып тұрады. Бір қатардағыларды жапалақтар, екіншісін қарлығаштар деп атайды. Орталарынан біреуін ойын жүргізуші етіп сайлап алады. Ол ойыншылардың арасынан жүріп отырып, сөзін үзіп-үзіп, созып сөйлейді: қар (үзіліс) - лы - ғаш немесе жа..., ал сөз аяғын айтпайды. Сонда аты аталған топ бытырап қаша жөнеледі де, аты толық аталмаған топ оларды қуады. Ұсталған ойыншы ұстаған топтың ойыншыларының қатарына қосылады.

Ойын тәртібі: қашушылар мен ұстаушылар алдын ала келісілген белгі бойынша ұсталғанын мойындайды. Ол үшін қашушы ойыншы қолын тигізсе болды. Қай топтың жеңгенін ойын соңында қайсысының саны көп болса, соған қарай шешеді.